Bundel van de Commissie Ruimte en Financien van 30 maart 2021

01 Opening

02 Vaststellen agenda

20210330-agenda-commissie-ruimte-en-financien.docx

03 Mededelingen

04 Regiozaken / Gemeenschappelijke regelingen

05 Besluitenlijsten d.d. 2 en 15 maart 2021

20210302 -besluitenlijst-commissie-ruimte-en-financien-samenleving-en-bestuur.docx

20210315 besluitenlijst-commissie-ruimte-en-financien-herstelplan-concept.docx

20210315-besluitenlijst-commissie-ruimte-en-financien-herstelplan-concept-bijlage-1-kunstwerk.pdf

20210315 besluitenlijst-commissie-ruimte-en-financien-herstelplan-concept-bijlage-2-liemers-cultuurpunt.docx

06 Lijst van aandachtspunten d.d. 19 april 2021

20210419-lijst-van-aandachtspunten-commissies-en-raad-.docx

20210419-lijst-van-aandachtspunten-commissies-en-raad-bijlage-1-uitwerking-motie-sociaal-domein.pdf

07 Leesmap A

A-20210330-06-boomfeestdag-nationale-boomfeestdag.docx

A-20210330-07-gem-stadskanaal-niet-sluitende-begroting-begeleidend-schrijven.docx

A-20210330-07-gem-stadskanaal-niet-sluitende-begroting-bijlage-verslag.pdf

A-20210330-07-nagtegaal-beleid-collectieve-en-andere-woonvormen.docx

A-20210330-07-nagtegaal-beleid-collectieve-en-andere-woonvormen-bijlage-maniferst.pdf

A-20210330-08-coll-presentatie-wonen-op-erf-lindner-begeleidend-schrijven.docx

A-20210330-08-coll-presentatie-wonen-op-erf-lindner-presentatie.pdf

A-20210330-09-hengelsportfederatie-voortgang-sportvisserij-loodvrij.pdf

A-20210330-10-coll-gem-arnhem-digitale-scheidingsloket-begeleidend-schrijven.docx

A-20210330-10-coll-gem-arnhem-digitale-scheidingsloket-begeleidend-schrijven.pdf

A-20210330-10-coll-gem-arnhem-digitale-scheidingsloket-flyer.pdf

A-20210330-10-coll-gem-arnhem-digitale-scheidingsloket-veelgestelde-vragen.docx

A-20210330-10-coll-gem-arnhem-digitale-scheidingsloket-veelgestelde-vragen.pdf

08 Beleidsambitities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

20210330-rv-beleidsambities-deltaplan-klimaatadaptatie-de-liemers.docx

20210330-rv-beleidsambities-deltaplan-klimaatadaptatie-de-liemers-bijlage-1-beleidsambities klimaatadaptatie.pdf

20210330-rv-beleidsambities-deltaplan-klimaatadaptatie-de-liemers-bijlage-2-liemerse-stresstest.pdf

20210330-rb-beleidsambities-deltaplan-klimaatadaptatie-de-liemers.docx

09 Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021

20210330-rv-wegsleepverordening-2021.docx

20210330-rv-wegsleepverordening-2021-bijlage-1-raadsbesluit.docx

20210330-rv-wegsleepverordening-2021-bijlage-2-toelichting.docx

20210330-rv-wegsleepverordening-2021-bijlage-3-was-wordt-tabel.docx

20210330-rv-wegsleepverordening-2021-bijlage-4-wegsleepverordening-2003.pdf

20210330-rv-wegsleepverordening-2021-bijlage-5-brief.pdf

10 Bestemmingsplan Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38

20210330-rv-bestemmingsplan-brouwerslaan-9 -ijseldijk 38.docx

20210330-rb-bestemmingsplan-brouwerslaan-9-ijsseldijk-38.docx

11 Hof van Hamerden

20210330-rv-hof-van-hamerden.docx

20210330-rb-hof-van-hamerden.docx

12 Rondvraag

13 Sluiting

Datum:
18 maart 2021

Kenmerk:
Raad 19 april 2021

Onderwerp:
Uitnodiging commissie Ruimte & Financiën

Contactpersoon:
Marte Smits – Jansen (088-6953655)

Geachte leden van de commissie Ruimte & Financiën,

Namens de voorzitter nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare digitale vergadering van de commissie Ruimte & Financiën.

Datum : dinsdag 30 maart 2021
Tijdstip aanvang : 20.00 uur

Technische vragen en voorstellen voor tekstuele aanpassingen van de notulen kunt u vóór woensdag 24 maart 2021 – 8.00 uur naar de griffie mailen. U kunt daarvoor gebruikmaken van het emailadres griffie@westervoort.nl.

Met vriendelijke groet,
de griffier van de commissie Ruimte & Financiën

mr. M. Smits - Jansen

	Onderwerp	Voorstel	Portefeuille-houder
1.	Opening		
2.	Vaststellen agenda	Bespreken	
3.	Mededelingen	Bespreken	
4.	Regiozaken / Gemeenschappelijke regelingen	Bespreken	
5.	Besluitenlijst commissie Ruimte en Financien d.d. 23 februari 2021	Bespreken	
6.	Lijst van aandachtspunten d.d. 19 april 2021	Bespreken	
7.	Leesmap commissie Ruimte & financien	Bespreken	
8.	Beleidsambitities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers	Adviseren	Wethouder Sluiter
9.	Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021	Adviseren	Burgemeester Van Hout
10.	Bestemmingsplan Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38	Adviseren	Wethouder Slutier
11.	Hof van Hamerden	Adviseren	Wethouder Sluiter
12.	Rondvraag	Bespreken	
13.	Sluiting		

gemeente Westervoort

Besluitenlijst van de Commissies Samenleving en Bestuur
gecombineerd met Ruimte en Financiën van 2 maart 2021

Aanwezig

De voorzitter	:	Dhr. J. Hofland	
De griffier	:	Mw. M. Smits-Jansen	
De fracties	:	SP fractie:	Dhr. E.W. van Baarsen, dhr. P.A. Gompelman
		D66 fractie:	Mw. M.C.T.W. Abbink, Mw. P. Sterenberg, Dhr. Op den Brouw
		CDA fractie:	Dhr. M.N. Tap, dhr. P.J.H. Pennekamp, Mw. I. Driesprong
		VVD fractie:	Dhr. B.J. van Weelden, Dhr. J.W. Derksen, Mw. J. Berings
		PvdA fractie:	Dhr. H. Lippinkhof, dhr. J.W. Eimers, Mw. M. van der Zee
		GroenLinks fractie:	Dhr. B.T.M. Schulte en Mw. C. Wobma
Tevens aanwezig	:	Portefeuillehouder A. van Hout Portefeuillehouder J.H.J. Sluiter Portefeuillehouder J.P. Breunissen Portefeuillehouder R.F.M. Raaijman	
Notulist	:	Mw. N. Bouwman	

1.	<u>Opening</u> De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Dit is een gecombineerde commissie Samenleving, Bestuur, Ruimte en Financiën. De presentie van de leden wordt gecontroleerd. Op verzoek van Wethouder Sluiter zijn ook mw. Karin Witkamp van Vivare en mw. Evelyne Simonse (beleidsambtenaar) in de vergadering aanwezig voor de behandeling van agendapunt 8. Er heeft zich 1 inspreker aangemeld, Dhr. Van der Horst, ook hij is aanwezig in de vergadering. <u>Alle fracties</u> hebben vooraf de woordvoerders per agendapunt doorgegeven.
2.	<u>Vaststellen agenda</u> Er zijn geen woordvoerders aangemeld. <u>De agenda wordt vastgesteld.</u>
3. A.	<u>Mededelingen commissie- en collegeleden</u> Er zijn geen mededelingen vanuit de fracties. Het college heeft de volgende mededelingen: <u>Dhr. Sluiter:</u> - de Flierefluiter is verkocht en de koopovereenkomst voor woningbouw is getekend. De publicaties in de Westervoort Post hebben veel reactie opgeleverd, er zijn 40 geïnteresseerden. - Er is een nieuwbouwplan "wonen op het erf van Lindner". Hierover zijn inmiddels 2 informatieavonden geweest dat positieve reacties heeft opgeleverd. - Het plan Westervoort Noord kan door gaan ondanks het herstelplan, de provincie is hiermee akkoord. <u>Dhr. Breunissen:</u> - De voucher t.b.v. energiebesparing a 70 euro kan tot het einde van dit jaar in worden geleverd. Daarnaast is er extra geld beschikbaar gesteld vanuit de overheid voor het

	verduurzamen van huurhuizen.
b.	Inspreken Inwoners Dhr. Van der Horst heeft zich aangemeld om in te spreken ten aanzien van punt 8 en geeft aan bezwaar te maken tegen het voornemen de 6 woningen van het Rode Dorp te slopen en te vervangen.
4.	Regiozaken/Gemeenschappelijke regelingen Er zijn geen woordvoerders uit de commissie aangemeld. Vanuit het college zijn er ook geen mededelingen.
5.	Besluitenlijst commissie R&F 12 januari en S&B 11 januari 2021 Er zijn geen woordvoerders uit de commissie aangemeld. Dhr. Schulte heeft een aanpassing doorgegeven voor de besluitenlijst deze zijn verwerkt. Verder zijn er geen opmerkingen ontvangen over de besluitenlijst. Beide verslagen worden vastgesteld.
6.	Lijst van aandachtspunten d.d. 8 maart 2021 Er is één woordvoerder uit de commissie aangemeld, Dhr. Schulte GroenLinks. Resultaat 52 De lijst komt terug op de agenda van de raad.
7.	Leesmap A (geen B-stukken) Commissie Ruimte & Financiën Er zijn geen woordvoerders uit de commissie aangemeld.
8.	Heroverweging besluit inzake sloop-nieuwbouw Vredenburgstraat 43-53 De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: De raad wordt gevraagd te bevestigen kennis te hebben genomen van het heroverwegingsbesluit van het college om in te stemmen met de strategie van sloop-nieuwbouw van de 6 woningen in het Rode Dorp en de aan dit heroverwegingsbesluit ten grondslag liggende documenten. Vivare komt na akkoord op dit besluit met een sociaal plan. Dit is namelijk wettelijk verplicht. Fractie Groenlinks vraagt waarom de onderliggende stukken bij het voorstel niet inzichtelijk zijn voor de bewoners. Vivare deelt geen stukken die ten grondslag liggen aan strategiekeuze met bewoners. Alle vragen van de bewoners zijn reeds beantwoord. Portefeuillehouder Sluiter geeft aan dat het advies van de huurdersvereniging aansluit bij het standpunt van het college. Met nadruk op het sociaal plan. Het college zal dit monitoren en de raad informeren over de vorderingen. Dit voorstel wordt als bespreekstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 maart a.s. De fractie van GroenLinks overweegt een motie over de openbaarheid van stukken.
9.	Vaststelling 'Partiele herziening Beekenoord 2020' De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: 1. De ingediende zienswijzen op het ontwerpplan, conform bijgevoegde Nota van beantwoording zienswijzen ontwerpbestemmingsplan "Partiële herziening Beekenoord 2020', te beantwoorden, ontvankelijk en ongegrond te verklaren; 2. Het bestemmingsplan "Partiële herziening Beekenoord 2020'" als vervat in de bestandenset met planidentificatiecode NL.IMRO.0293.PHBPBEEKENOORD2020-VS01, met de bijbehorende documenten, langs elektronische weg en in analoge vorm, ongewijzigd vast te stellen; 3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 en 2 Wet ruimtelijke ordening. Portefeuillehouder Sluiter reageert op de vraag vanuit het CDA dat er voorafgaand de start

	van de bouw diverse informatieavonden komen die tijdig zullen gecommuniceerd naar de inwoners van Westervoort. Er is afgesproken met de ontwikkelaar dat inwoners van Westervoort voorrang krijgen wanneer er nog woningen beschikbaar komen. Dit voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 maart a.s.
10.	Biodiversiteit door maaibeleid De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: 1. De notitie Bloeiend Bermbeheer vast te stellen als uitgangspunt voor het aanpassen van het maaibeheer. 2. Te kiezen voor de huidige beheervorm, alles klepelen en laten liggen en daarnaast in de aanbesteding scenario 4 (maaien en zuigen) als optie uit te vragen in de aanbesteding van najaar 2021 voor zover daar binnen het huidige budget mogelijkheden voor zijn. Fracties VVD en Groenlinks stellen vragen m.b.t. beslispunt 2, dit is niet helder genoeg geformuleerd waardoor diverse vragen ontstaan. De technische vragen die zijn gesteld kunnen worden schriftelijk beantrwoord. Portefeuillehouder Sluiter geeft aan dat de experimenten die afgelopen jaar zijn ingezet zullen worden voortgezet, echter zal er gezien het preventief toezicht goed naar het budget gekeken moeten worden wanneer er aanpassingen moeten worden gedaan. De fractie van GroenLinks kondigt een amendement aan ten aanzien van beslispunt 2. Het voorstel wordt als bespreekstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 maart a.s.
11.	Regionaal Programma-Werklocaties (RPW) 2021-2024 De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: 1. In te stemmen met het RPW 2021-2024. 2. In te stemmen met het afsprakenkader (vanaf pagina 10 RPW 2021-2024) om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio. 3. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren. Alle fracties zijn akkoord. Dit voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 maart a.s.
12.	Camperlocatie Brouwerslaan De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: 1. Voor kennisgeving aan te nemen dat in verband met gewijzigde inzichten de camperlocatie aan de Brouwerslaan zoals opgenomen in de door de raad vastgestelde 'Beleidsnotitie kleinschalig recreatief verblijf' wordt opgeheven per 1 april 2021. Alle fracties zijn akkoord. Dit voorstel kan als hamerstuk geagendeerd worden voor de raadsvergadering van 8 maart a.s.
13.	Prestatieafspraken corporaties Door de CDA-fractie zijn de prestatieafspraken met corporaties geagendeerd. Samenvatting In de prestatieafspraken met Vivare worden afspraken gemaakt tussen de gemeente Westervoort en de woningcorporatie voor de periode 2021-2023. In deze notitie staan nadere regelingen benoemd. De afspraak zoals genoemd in 1.15 behelst een andere invulling van het incasseren van het rioolrecht. In 1.15 wordt een nieuwe afspraak gemaakt dat de Westervoortse huurders van Vivare een gebruikersdeel van het rioolrecht gaan betalen. De reden dat de CDA fractie afspraak 1.15 in de commissie wil bespreken is dat conform afspraak 1.15 tussen gemeente en Vivare het volgende zou zijn overeengekomen: "Vivare en gemeente Westervoort maken nieuwe afspraken over het rioolrecht. Op dit moment wordt in de gemeente Westervoort, in tegenstelling tot de gemeente Duiven en de andere gemeenten waar woningen van Vivare zijn, zowel het eigenaarsdeel als het gebruikersdeel bij Vivare in rekening gebracht. De nieuwe afspraken passen dit aan naar het in rekening brengen van het eigenaarsdeel bij Vivare en het gebruikersdeel bij de huurders. De afspraken zijn in T1 2021 afgerond".

	Fractie CDA stelt een aantal vragen over de juridische status van de prestatieafspraken en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen. Dhr. Sluiter geeft aan dat Het college geeft, bij monde van portefeuillehouder Raaijman en Sluiter, aan dat dit voorstel inderdaad aan de aandacht is ontsnapt. De afspraken met Vivare zijn juridisch niet houdbaar. Dit is inmiddels aan Vivare medegedeeld. De prestatieafspraken moeten worden gezien als een actiepuntenlijst/inspanningsverplichting, waarbij de gemeente met Vivare in gesprek blijft. Deze afspraken moeten in 2021 afgerond zijn. Het CDA vraagt om verankering in de werkprocessen en scherpte bij het college voor de toekomst. Het onderwerp hoeft niet geagendeerd te worden voor de raadsvergadering.
14.	Verordening beslistermijn schuldhulpverlening De commissie wordt gevraagd advies te geven over het volgende voorgestelde besluit: De Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening vast te stellen. Fracties Groenlinks en CDA nemen het punt mee ter discussie naar de fracties en zijn voornemens een amendement in te dienen. Portefeuillehouder Raaijman beaamt de vraag vanuit fractie Groenlinks dat de termijnen worden bijgehouden. Deze termijn start vanaf de eerste intake bij de gemeente met persoon in kwestie. De overige technische vragen worden schriftelijk beantwoord. Dit voorstel wordt als bespreekstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 maart a.s.
15.	Rondvraag De volgende punten zijn ingediend bij de rondvraag: CDA Fractie heeft zorgen over de problematiek van de trillingen in de Dorpsstraat en of dit gevolgen heeft voor de omliggende bebouwing. Er zijn hier enkele maatregelen voor voorbereid en voorgesteld, echter zijn deze voldoende of is het mogelijk om aanvullende maatregelen in te zetten? Portefeuillehouder Sluiter geeft aan dat eerst wordt bekeken wat de resultaten zijn van deze maatregelen en vervolgens moet worden bekeken of er verdere maatregelen nodig zijn. Verzoek om dit punt op de aandachtspuntenlijst te zetten. Fractie SP reageert op de ontvangen brief van de gehandicaptenraad aangaande de hub-taxi, maken zich zorgen hierover. Het lijkt een verkapte bezuiniging te worden op het openbaar vervoer. Verzoek aan het college in gesprek te gaan met de Provincie om ervoor te zorgen dat er geen aanpassing wordt gedaan. Dit punt komt op de agenda voor de volgende vergadering. Fractie Groenlinks heeft zorgen over exploitatie van Avan, deze vraag wordt schriftelijk ingediend zodat deze later kan worden besproken. Fractie D66 heeft een vraag m.b.t. de papiercontainer bij de voetbalverenigingen. Dhr. Breunissen zou kijken naar vergoeding wanneer het weghalen van de papiercontainer financiële consequenties heeft. Verzoek om op de hoogte te worden gehouden van de besluitvorming hieromtrent.
16.	Sluiting De voorzitter sluit de vergadering om 22.37 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissievergadering Ruimte & Financiën van 30 maart 2021.

De griffier, De voorzitter,

M. Smits-Jansen J.P. Hofland

Besluitenlijst van de extra commissie Ruimte en Financiën 15 maart 2021

gemeente Westervoort

Aanwezig

De voorzitter	:	Dhr. J. Hofland	
De griffier	:	Mw. M. Smits-Jansen	
De fracties	:	CDA fractie:	Dhr. M.N. Tap, dhr. P.J.H. Pennekamp, dhr. J. Kielman
		SP fractie:	Dhr. E.W. van Baarsen, dhr. P.A. Gompelman
		VVD fractie:	Dhr. R.S.F. ten Kortenaar, dhr. J.W. Derksen, dhr. B.J. van Weelden
		GroenLinks fractie:	Dhr. B.T.M. Schulte en mw. S.J. Wobma
		D66 fractie:	Mw. M.C.T.W. Abbink, dhr. M. op den Brouw, mw. P. Sterenberg
		PvdA fractie:	Dhr. H. Lippinkhof, dhr. J.W. Eimers
Tevens aanwezig	:	Portefeuillehouder A.J. van Hout Portefeuillehouder J.H.J. Sluiter Portefeuillehouder J.P. Breunissen Portefeuillehouder R.F.M. Raaijman	
Notulist	:	Mw. H. Nomden – Bremer	

1.	**Opening** De voorzitter opent de online commissievergadering Ruimte & Financiën en heet iedereen welkom. Dit is een extra commissievergadering om het herstelplan te bespreken. Op 4 maart is consulterend gesproken over het concept plan. De input van deze vergadering heeft het college gebruikt om het definitieve voorstel aan te scherpen. De presentie van de leden van de commissie en het college wordt gecontroleerd. Er hebben zich 4 insprekers aangemeld, die zijn ook aanwezig in de vergadering: dhr. Frölich, mw.Elshof - Stevens, dhr. Franssen en dhr. Ekkelboom.
2.	**Vaststellen agenda** De aangemelde insprekers kunnen het woord voeren bij punt 3B. De agenda is vastgesteld.
3. A.	**Mededelingen commissie- en collegeleden** Er zijn geen mededelingen vanuit de commissie en het college.
3. B.	Er hebben zich 4 insprekers aangemeld, die zijn ook aanwezig in de vergadering Dhr. Frölich (bibliotheek) Mw. Elshof - Stevens (Liemers Kunstwerk) Dhr. Franssen (Mosterdhof) Dhr. Ekkelboom (Mosterdhof) Er aangemelde insprekers zijn aanwezig in de digitale vergadering. De heer Frölich spreekt in namens de bibliotheek. De inspreektekst is als bijlage 1 toegevoegd aan de besluitenlijst. Mevrouw Elshof – Stevens spreekt, als cultuur coördinator van de gemeente, in namens Liemers Kunstwerk. De inspreektekst is als bijlage 2 toegevoegd aan de besluitenlijst.

	De heren Ekkelboom en Fransen spreken in namens "de vereniging van de wijk Mooi Mosterdhof". De inspreektekst is als bijlage 3 toegevoegd aan de besluitenlijst. De heer Tap reageert op de inspraak van de heer Ekkelboom. Er zijn ook andere wijken die aandacht vragen. Er moeten keuzes gemaakt worden. De keuze voor de CDA fractie is gevallen op variant 3. *De insprekers verlaten de digitale vergadering.*
4.	**Vaststellen verslag commissie R&F d.d. 4 maart 2021** Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.
5.	**Concept herstelplan** De voorzitter geeft de behandelwijze aan. De commissie en het college gaan hiermee akkoord. Alle fractievoorzitters geven een korte beschouwing op de gewijzigde inzichten en speerpunten. De fracties stellen verduidelijkende vragen aan elkaar. Vragen aan het college; • **Burgemeester Van Hout:** Kloppen de bedragen van de VGGM die in het definitieve herstelplan staan? *Het overschot van € 20.000 wordt meegenomen in het herstelplan. Vanaf 2022 gaan een aantal zaken veranderen. De VGGM gaat een benchmark uitvoeren. Er zijn ongewisse factoren die tot bijstellingen zullen leiden.* Burgemeester Van Hout zal voor de raadsvergadering bekijken wat er voor de komende jaren eventueel bijgeboekt zou kunnen worden in het herstelplan. • **Wethouder Sluiter:** Is er voor ondersteunen van bedrijvigheid nog geld beschikbaar? *Wethouder Sluiter zal dit uit laten zoeken.* De stijgende proceskosten en projectleiding Mosterdhof tegen de kostenbesparing van het herstelplan? *Het hang af van het moment of de middelen beschikbaar zijn. Variant 3 is het voorstel van het college.* De heer Schulte vraagt aan het college een reflectie op het totaal wat ingeleverd wordt. *De vergadering wordt geschorst van 22.14 – 22.28 uur.* Reactie college op de voorstellen: Het college wacht de amendementen en moties af. Voorgenomen amendementen: **CDA:** 1. OZB 2. Bezuinigingen verenigingen ongedaan maken 3. Bezuinigingen kindervakantieweek ongedaan maken 4. Extra bezuiniging op wegen 5. Extra bezuiniging op groen 6. Verhuuropbrengsten gemeentehuis

	SP: Eventuele moties/amendementen volgen. **VVD:** 1. Extra bezuinigingen wegen 2. Extra bezuinigingen groen 3. Extra bezuinigingen hondenbelasting 4. OZB minder verhogen **5.** Bezuiniging afschaffen kwijtschelding hondenbelasting ongedaan maken **GroenLinks:** 1. Terugdraaien Mosterdhof maatregel naar de variant van 4 maart 2. Bezuiniging bibliotheek 3. Aanpassing mantelzorgcompliment 4. Wethoudersformatie structureel verlagen vanaf 2022 5. Bezuiniging stroomkosten openbare verlichting **D66:** 1. Minder verhoging OZB 2. Bezuiniging kindervakantieweek niet door laten gaan 3. Bezuiniging budget bedrijvigheid ongedaan maken 4. Wethoudersformatie verlagen 5. Beëindiging samenwerking met combinatiefunctionaris cultuur 6. Beëindiging bijdrage muziek in de klas 7. Bijdrage culturele activiteiten in de klas 8. Stoppen werkzaamheden vrijetijdseconomie **PvdA:** **1.** Bezuiniging bibliotheek De fracties bundelen de amendementen zoveel mogelijk. **2de termijn:** De fracties reageren op elkaars bijdrage. Voorgenomen amendementen worden gedeeld en afstemming tussen de fracties volgt. De commissie verzoekt het college om de amendementen door te rekenen. Reacties op aangekondigde moties en amendementen: Wethouder Breunissen deelt mee dat Samen Sterk in de klankbordgroep en tijdens de thema-avond zal worden besproken. Wethouder Breunissen meldt dat er afspraken zijn gemaakt met dhr Frolich. Bezuinigingen gaan in per 1 januari 2023. De mogelijkheden moeten nog bekeken worden. Het herstelplan wordt een bespreekstuk voor de extra raadsvergadering van dinsdag 23 maart 2021.
8.	**Rondvraag** Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.
9.	**Sluiting** De voorzitter sluit de vergadering om 22.55 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Ruimte & Financiën van 30 maart 2021.

De griffier, De voorzitter,

M. Smits-Jansen J.P. Hofland

het muziater
de bibliotheek
liemers museum
muziekschool
educatie

Inspreektekst commissievergadering gemeente Westervoort d.d. 15 maart 2021

Geachte commissie,

Cultuur is fundamenteel voor een vrije samenleving. Het raakt aan burgerschap, inclusie, diversiteit, zelfontplooiing, cohesie, werkgelegenheid, en (niet onbelangrijk) ontspanning en zit in alle domeinen verweven. Het draagt bij aan creativiteit, die nodig is om te komen tot innovatie om nieuwe oplossingen te bedenken voor de opgaven die op ons afkomen.

De financiële situatie van Westervoort is zorgwekkend en heeft verregaande consequenties. De vraag rijst dan ook hoe lang dit houdbaar is. Mijn eerdere brief over het bibliotheekwerk is duidelijk. 14% van de inwoners is laaggeletterd, 25% van de jongeren kan niet goed lezen en schrijven. Even voor uw beeld, een laaggeletterde kost € 827,- per jaar, dan gaat het over o.a. lagere productiviteit, meer criminaliteit, gemiste belastingen, groter beroep op sociale zekerheid, hogere kosten gezondheidszorg, lagere inkomsten werkloze laaggeletterde. Dit zijn de achterliggende problemen waaraan wij werken en waarin we nog meer moeten doen. Op dit moment kunnen we aan een aantal verplichtingen voldoen vanwege het gezamenlijke voordeel van de fusie vijf jaar geleden. We zoeken naar meer onderlinge synergie van disciplines, een redelijk cultureel educatief aanbod voor de scholen, het organiseren van activiteiten, bijdragen aan het Liemers Taalhuis en het gebruik maken van elkaars kennis en netwerk. Deze samenwerkingsverbanden zijn van essentieel belang om de culturele infrastructuur te behouden, te werken aan leesbevordering en in te steken op geletterdheid.

Verbinding is onze kernwaarde; we zoeken naar verbeterde interne processen en het versterken onze samenwerkingsverbanden, waarbij we aansluiten op de maatschappelijke vraag. Met onze veelzijdigheid aan producten en diensten bieden wij een oplossing voor sociale vraagstukken, zoals het vergroten van (digi)taalvaardigheid. Efficiënter kan het niet!

De voorgenomen bezuinigingen zijn geen oplossing voor het structurele probleem. Ondanks dat we nu veel meer, met onderbouwd wetenschappelijk onderzoek, weten dat cultuureducatie en de bibliotheekvoorziening een positief effect heeft op het welbevinden van de mens. We zitten in een glijdende schaal en ik vrees in een vicieuze cirkel. We leven in een steeds sterk veranderende wereld, kijk ook maar naar deze crisis. Wat heeft het ons geleerd? We hebben creatieve, flexibele en innovatieve mensen nodig. Maar moeten ook mensen weerbaarder maken, leren omgaan met veranderingen en tegenslagen. Eén van de mogelijkheden biedt kunst en cultuur als middel, dit is niet voor de leuk, het is bittere noodzaak. Dat wordt steeds meer bekrachtigd, ook in de Liemers door o.a. het in 2018 getekende convenant Méér Muziek in de Klas. Financieel gezien zijn dit misschien geen kerntaken, maar wel een verplichting als het gaat om de leefomgeving. Er gaat een preventieve werking vanuit.

Maar u moet ook weten dat de subsidie slechts een basis is. Voor vrijwel alle fondsen, subsidies vanuit provincie en Rijk wordt gekeken naar de gemeentelijke bijdragen. Deze basis, zeg maar investering, is noodzakelijk om maximaal rendement te halen. Met het grotendeels wegvallen hiervan wordt het zogenaamde matchen om extra gelden te genereren steeds kleiner.

We ontvangen bijv. geld van de provincie voor bestrijding laaggeletterdheid en bevorderen innovatie, maar dan moet de gemeente ook bijdragen.

Ik begrijp de problemen. Echter, de oplossingen zijn in mijn optiek niet meer te vinden binnen de gemeente alleen. De druk op het sociale domein zal alleen maar toenemen, waardoor de kosten gaan stijgen. Totdat het echt niet meer kan. En wat is er dan nog over? Deze bezuiniging is te fors!

Ik wil met u een paar afspraken maken.

1. Op alle niveaus doen we ons uiterste best om de bibliotheek met het bibliotheekwerk en de cultuureducatie voor de gemeente Westervoort te behouden. Hiervoor is een beter en meer onderbouwd verhaal nodig.
2. Als er middelen vanuit het Rijks of provinciale overheid beschikbaar komen dan moet deze bezuiniging van tafel, hiervoor wordt op alle terreinen druk gelobbyd.
3. Er zal nog meer samenwerking moeten plaatvinden binnen de Liemers
4. Ik wil constructief meedenken in oplossingen.

Ik doe wat schotten voor de boeg:

- Niet bezuinigen op activiteiten binnen en buiten het onderwijs
- Bibliotheekvestiging in Duiven uitbreiden en deze ook beschikbaar stellen voor inwoners uit Westervoort
- Of een nieuwe bibliotheek creëren op de grens van Duiven en Westervoort, Horsterpark, mooie combinatie met sociale werkvoorziening en theehuis
- Een kleinere bibliotheekvestiging in een gebouw met meerdere mogelijkheden, Nieuwhof of Creon of sociale supermarkt
- Huidige bibliotheek verkleinen en multifunctionele ruimtes creëren voor verhuur met mogelijk toch die horecavoorziening i.c.m. de kantine van de gemeente

Tot slot,

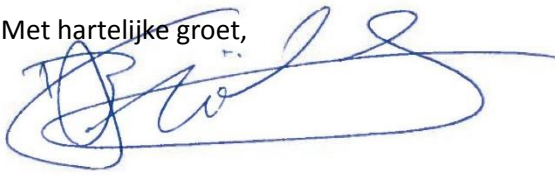
De grootste verliezers zijn de kinderen en jongeren. We dragen namelijk sterk bij aan de invulling van het onderwijsprogramma door preventief bij te dragen.

En in zijn algemeenheid levert cultuur een bijdrage aan tal van opgaven in het sociale domein, zoals het tegengaan van laaggeletterdheid, het bevorderen van sociale cohesie, bestrijding van eenzaamheid en de integratie van nieuwkomers. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor het sociale klimaat en de leefbaarheid van de regio.

Ik vraag u deze overwegingen mee te nemen in uw besluitvorming. Want de inwoners van Westervoort verdienen dit.

Ik wens u veel wijsheid!

Met hartelijke groet,

Bert Frölich
Directeur-bestuurder

het element
LIEMERS CULTUURPUNT

Gemeente Westervoort
T.a.v. raads- en commissieleden
Dorpsplein 1
6931 CZ Westervoort

Zevenaar, 18 maart 2021

Onderwerp: Voorgenomen bezuinigingen kunst- en cultuureducatie PO

Geacht raads- en commissielid,

Kunst en cultuureducatie is van enorm belang voor kinderen en de samenleving.

Als je toch ziet wat kunst doet in je hersenen.

Een brein dat veel aangeboden krijgt legt meer contact punten (sinapsen) hoe meer contactpunten hoe complexer die hersenen worden en daarmee beschermt het brein zichzelf tegen het ontstaan van ouderdomsziekten. Kijken naar kunst geeft activiteit in de hersenstam en zorgt dat je hele hersenschors actief wordt. Een dikkere schors in de groei zorgt dat je beter tot denken in staat bent. Je kan beter spreken, rekenen noem maar op. En de frontale lob is juist nog heel erg in ontwikkeling bij kinderen.
Niet onbelangrijk.

Maar dat is niet de kant waar mijn betoog naar toe gaat.
Mijn betoog gaat over de kinderen van Westervoort.
Wat gunnen jullie de kinderen in de gemeente Westervoort.
Hoe willen jullie dat de kinderen van Westervoort straks van school komen, met welke bagage?
Wat als jullie daadwerkelijk alle kunst en cultuur educatie uit de bagage van de kinderen halen.
Stelt u zich dat eens voor. Hoe ziet de gemeente er straks dan uit.

Wat kunst geeft?
Kunst geeft je ruimtelijk inzicht. , je genereert, fantaseert, creëert en maakt.
Kunst vereist motoriek, het ervaren van emoties, het denken buiten kaders.
Kunst stimuleert creativiteit, empathie en verbeeldingskracht.
Kunst leidt tot tolerantie, een gezonde cultuur met flexibele, open en creatieve geesten.
Kunst leert kinderen hun gedachte te ordenen, strategisch en kritisch te denken en betere besluiten te nemen.
Kunst is een opstap naar een verdraagzamere samenleving.

Het mag duidelijk zijn dat dit allemaal vaardigheden zijn die hard nodig zijn!

Juist nu in een tijd van crisis, midden in een pandemie, is kunst een manier om stress te reduceren en te werken aan de verwerking van vervelende situaties en welbevinden te verhogen. En bovenal zorgt kunst ervoor dat ze ook in de toekomst hun creativiteit kunnen inzetten om innovatief te zijn in een snel veranderende wereld.

Hebben de kinderen van Westervoort straks deze middelen wanneer ze voor uitdagingen komen te staan. Hoe gaan ze deze trotseren? Begrijpen de kinderen nog de wereld om hen heen?
begrijpen ze zich zelf, zijn ze gelukkig?
Kunnen ze nog muziek maken, zich uiten middels dans. Verdwalen in een kunstwerk of de sterren van de hemel spelen op het toneel.

Ik vraag jullie goed na te denken over de bagage van de kinderen in Westervoort.
Alleen met een goed gevulde rugtas kunt u ze de wereld insturen.

(Gebruikte bronnen E. Scherder en A. Herman)

Reactie Icc'ers IKC de Ravelijn
Kinderen bloeien op, alleen al door een muziekles of een voorstelling of een museumbezoek, het verrijkt hun leven en het kan ze vertrouwen geven in hun eigen kunnen, er zijn kinderen die niet goed zijn in de cognitieve vakken maar uitblinken in een kunstvak. Dat kan een leven beïnvloeden, meer dan wordt gedacht. Om nog maar niet te spreken van het plezier dat zeker in deze tijd zeer belangrijk is voor een kind. Wij zien dit zeer regelmatig op school gebeuren, kinderen die opbloeien tijdens een atelier waar schilderen, mozaïek etc. aangeboden wordt. Niet alle ouders uit de gemeente Westervoort zijn zo gezegend dat ze kunst en cultuur aan hun kinderen mee kunnen geven en school is dan de enige plek waar ze er mee aanraking komen. Daar ligt een taak voor ons allen!!

Met vriendelijke groeten,

Edith Elshof Stevens
Combinatiefunctionaris, cultuurcoördinator

het element
LIEMERS CULTUURPUNT

Turmac Cultuurfabriek, Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar. Telefoonnummer 085-040 9971

Griffie gemeente Westervoort

Lijst van aandachtspunten commissie- en raadsvergaderingen

behorend bij de raadsvergadering van 19 april 2021

(De toegevoegde actuele stand van zaken is in geel gearceerd weergegeven)

Nr.	Datum	Onderwerp	Portefeuille-houder	Team	Stand van zaken	Afdoenings-voorstel
1.	01-02-2021	**Afwikkeling stortplaats IJsseldijk**	Breunissen	**Omgevings-zaken**	De definitieve rapporten van het nazorgplan en evaluatieverslag zijn naar de raad gestuurd.	
2.	12-09-2017 30-01-2018	**Communicatie naar inwoners over Groenteplein**	Van Hout	**Ruimtelijke Ontwikke-ling**	De commissie op de hoogte houden van de communicatie met de omwonenden van de Flierefluiter over de ontwikkelingen hierover. In oktober is er een nieuwsbrief voor omwonenden verspreid: Na de commissievergadering in juni heeft de gemeente nog eens goed nagedacht over de plannen en de bezwaren die bewoners daar tegen hebben aangedragen. Er is mogelijk nog een alternatief. Wij willen dit alternatief verder onderzoeken en dat vervolgens met de omwonenden bespreken. Stedenbouwkundig bureau Dwarsstaat heeft het alternatief inmiddels uitgewerkt in de vorm van enkele schetsen. In januari is de volgende nieuwbrief uitgegaan, met hierin een uitnodiging voor een informatieavond op 19 februari: schetsen voor een alternatief voorstel toelichten en bespreken. Na deze avond inventariseren wij de ideeën die zijn aangedragen en vergelijken die met de voorstellen. Aan de hand daarvan formuleren wij een voorstel hoe wij denken het terrein in te kunnen richten. Omwonenden	

					worden daar via een nieuwsbrief van op de hoogte gebracht.	
	26-02-2018				Nieuwsbrief februari in leesmap RBF geplaatst.	
	11-12-2018				Bedoeling is om binnenkort voor de omgeving een nieuwsbrief uit te vaardigen over de stand van zaken m.b.t. de herontwikkeling van de Fliérefluiter. Die gaat ook naar de gebruikers van het Groenteplein.	
	05-06-2019				Er zijn nog geen nieuwe ontwikkelingen te melden die informatie noodzakelijk maken.	
	30-09-2019				Memo herontwikkeling locatie de Fliérefluiter geplaatst in leesmap RBF d.d. 17-09-2019.	
	29-01-2020				In verband met de behandeling van een concept raadsvoorstel en –besluit in de commissievergadering van 21 januari (behandeling raad 3 februari) 2020, zijn in november 2019 en januari 2020 nieuwsbrieven in de omgeving verspreid. Deze zijn ook toegezonden aan de gebruikers van het Groenteplein.	
	23-06-2020				Op 16 juni 2020 is door de wijkraad een bericht op de website van de wijkraad geplaatst dat de inschrijvingsprocedure voor de Fliérefluiter (inschrijving voor keuze aannemer) is gestart. Dat bericht is ook naar de Stichting Mikado gestuurd.	
	25-09-2020				Er zijn v.w.b. de communicatie nog geen nieuwe ontwikkelingen te melden. De inschrijving sluit op 1 september 2020. Daarna wordt er opnieuw gecommuniceerd over het vervolg.	
	22-09-2020				Er zijn biedingen binnen gekomen die binnen de kaders passen die zijn meegegeven. Een presentatie hiervan volgt.	

	03-02-2021				De gemeenteraad is geïnformeerd over de uitkomst van de aanbesteding en ontwikkeling van de locatie De Fliérefluiter. Naar aanleiding daarvan is de omgeving/de buurt geïnformeerd met een nieuwsbrief op 9 november 2020 en tevens met een nieuwsbrief van de ontwikkelende partij op 30 november 2020. (zie bijlagen 1 en 2) Uitgangspunt in de ontwikkeling is in principe ook ruimte geven aan (het behoud van) het groenteplein. Binnenkort wordt de buurt opnieuw geïnformeerd met een nieuwsbrief over de ontwikkelingen. Een informatieavond is in de huidige omstandigheden lastig en we merken dat een nieuwsbrief daar nu prima werkt.	
3.	02-07-2018 10-12-2018 17-06-2019 09-12-2019 28-08-2020	**Bestrijding Duizendknoop**	Sluiter	**Realisatie & Beheer**	Uitzoeken of de provincie meebetaalt aan bestrijding. Gemeente is aangesloten bij de inventarisatie van de bestrijdingswijzen door de provincie. Dit traject loopt nu. Zodra de uitkomst bekend is wordt de Raad geïnformeerd. De provincie betaalt niet mee aan de bestrijding. Provincie heeft toch een subsidieregeling in het leven geroepen om bestrijding tegen te gaan. Deze subsidie vragen we aan indien het subsidiebedrag in verhouding staat tot de inspanning die voor de aanvraag geleverd moet worden. Daarnaast is in beeld gebracht waar en hoeveel m2 Japanse Duizendknoop in de openbare ruimte aanwezig is. Om de plant te beheersen kiezen we nu niet voor grote maatregelen maar voor tegen gaan van verdere uitbreiding. Dat doen we door maaien en afvoeren van het maaisel. Voor stand van zaken – zie bijlage 1 Door ziekte en personele wijzigingen is dit voorjaar hiervoor geen capaciteit geweest. Dit is in juni opnieuw opgestart en zal Q4 2020 aan de raad worden gezonden.	

	22-09-2020 19-10-2020 14-12-2020 11-01-2021				Wethouder Sluiter komt terug op de vraag naar de stand van zaken. De plannen zijn in een afrondende fase. De raad wordt voor het eind van het jaar inhoudelijk geïnformeerd. Wethouder Sluiter komt hierop terug. Het plan en de financiële vertaling is eind november afgerond. Het besluitvormingsproces over dit thema zal, in het licht van de financiële ontwikkelingen, opnieuw moeten worden besproken. Hierdoor is e.e.a. vertraagd. De verwachting is dat e.e.a. in Q1 2021 en wellicht op zeer korte termijn kan worden afgerond. Bij de provincie is subsidie aangevraagd en deze is verkregen. Totaal een bedrag van 10k die gebruikt is om de plannen op te stellen.	
4.	13-05-2019 12-10-2020 01-12-2020 14-12-2020 05-01-2021 08-01-2021 08-03-2021	**Verhuur Kulturhus**	Sluiter	**Accomodaties, Contracten en Eigendommen (ACE)**	De raad op de hoogte houden over de verhuur van de andere ruimten in het Kulturhus. Zodra er belangrijke stappen gezet worden, zal de raad hierin inhoudelijk meegenomen worden. Er volgt een kennisgeving. Behandeling in college op 15 december a.s. De raad ontvangt z.s.m. een kennisgeving. Kennisgeving is toegevoegd aan lijst ingekomen stukken (zie A07) voor de raad van 25 januari 2021. Er zijn schriftelijke vragen gesteld door de GroenLinks fractie. Er zijn aanvullende schriftelijke vragen gesteld door de VVD fractie.	

5.	01-07-2019

					uitschrijven van een ontwerpwedstrijd voor het aanbrengen van een nieuwe muurschildering in het Tunneltje; - een werkgroep in te stellen, waarin in ieder geval ook de nazaten van de heer Biddle vertegenwoordigd zijn, om de ontwerpen te beoordelen en een keuze te maken; - het doen uitvoeren van het aanbrengen van de betreffende muurschildering door de kunstenaar van het gewonnen ontwerp, waarbij de materialen nodig voor het maken van de muurschildering door de gemeente beschikbaar worden gesteld; - voor een en ander een budget beschikbaar te stellen van € 15.000; de raad te informeren over de voortgang,	
	09-12-2019				Er is contact gezocht met ProRail en reactie wordt afgewacht.	
	30-01-2020				Er is nog geen reactie van ProRail over de onderhoudsplanning van het viaduct. Het beschilderde viaduct is een officieel kunstwerk. Op basis van de auteurswet bezit elke kunstenaar persoonlijkheidsrechten van het kunstwerk die door het overlijden van de kunstenaar zijn overgegaan naar zijn dochters. Met hen is een gesprek gevoerd over de restauratie van het kunstwerk, waarbij toestemming is verleend om enkele hedendaagse elementen aan het kunstwerk kunnen worden toegepast. Voor een geheel nieuw, ander ontwerp kan niet op medewerking worden gerekend. De Stichting Stimulatie Cultuur Westervoort zal nauw betrokken worden bij de uitvoering van de restauratie. Ook zal deze stichting zich gaan bezighouden met acties die gelden moeten genereren om de kosten te dekken. Ook zal de Regionale Kunstadviescommissie ingeschakeld worden bij de renovatie. Als er groen licht wordt gegevens door ProRail zal een uitwerkingsplan worden gemaakt.	

	09-03-2020 27-05-2020 22-09-2020 09-11-2020				De wethouder heeft een mail van ProRail ontvangen. Onderhoud volgt binnen 5 jaar. Het kunstwerk mag geplaatst worden, maar er is een risico op vernieling bij plegen van het onderhoud. Er is contact met Prorail geweest en er wordt bekeken of het groot onderhoud van het Biddle Viaduct eerder kan worden uitgevoerd dan 2025 zoals het nu in de planning staat. Hier is nog geen reactie van ontvangen. Er is een mail van Prorail ontvangen. Er wordt geprobeerd om het onderhoud van 2025 naar 2021 te halen. Bericht hierover volgt. Wethouder Breunissen meldt dat, zoals het er nu uitziet, ProRail rond de zomervakantie zal starten met groot onderhoud. Daarna kan het kunstwerk bekeken worden. Binnenkort volgt informatie hierover.	
7.	01-07-2019 09-12-2019 28-08-2020	**Viaduct Dorpstraat**	Sluiter	**Realisatie & Beheer**	Aangenomen motie: - Onderzoek te doen naar het noodzakelijk budget om het viaduct in overeenstemming te brengen met het aanzien van de Dorpstraat en het stationsgebied en de raad daarover te informeren; - ideeën te doen uit werken om het viaduct op te knappen - uit de ideeën een voorstel voor te bereiden met noodzakelijk budget om voor te leggen aan de Raad ter besluitvorming voor het uitwerken van ideeën een budget van € 5.000,- vrij te maken. Dit is nog niet opgepakt. Hiervoor is geen capaciteit op de afdeling. Het budget is in 2019 gevoteerd middels een amendement en nog niet tot uitvoering gebracht. Hierdoor zal in de najaarsnota het budget opnieuw worden aangevraagd waarna er uitvoering aan gegeven	

					kan worden. Omdat maatregelen aan dit viaduct over het algemeen duur zijn, kan ook tijdens de behandeling van de najaarsnota besloten worden deze motie niet verder uit te voeren waarmee een bezuiniging gerealiseerd kan worden.	
8.	01-07-2019 28-08-2020	**Adopteren openbaar groen**	Sluiter	**Realisatie & Beheer**	Aangenomen motie: - Medewerking te verlenen aan bedrijven die openbaar groen willen adopteren en het onderhoud hiervan financieren. Dit kenbaar te maken via de ondernemersvereniging, de gemeentelijke website en publicatie in de krant. - Zich in te spannen om kleinschalig openbaar groen te laten adopteren, een hoveniersbedrijf de uitvoering doet, de reclame uiting klein blijft en de toegankelijkheid en kwaliteit van het betreffende groen er niet onder lijden; - Hierbij de ervaringen in andere gemeenten mee te nemen. Door grote personele wisselingen kunnen we dit pas in 2021 oppakken.	
9.	06-07-2020 11-01-2021 12-01-2021 08-03-2021	**Zichtbaar maken problemen Sociaal Domein**	Raaijman	**Sociaal Domein**	Aangenomen motie raad 6 juli 2020: In de meerjarenbegroting 2021 expliciet de (onderbouwde) kosten zichtbaar te maken die voortkomen uit de niet gecompenseerde en de door Rijksbeleid (vanaf 2019) verhoogde kosten in het sociaal domein, en de beperkte mogelijkheid om dat lokaal te compenseren. Zichtbaar maken problemen Sociaal Domein: zie bijlage Wethouder Raaijman zal de aanvullende vragen van de GroenLinks fractie beantwoorden. Wethouder Raaijman stuurt z.s.m. na het afsluitende gesprek met de afdeling morgen een reactie.	**Kan van de lijst af.**

	11-03-2021				Zie bijlage 1 voor de uitwerking van de motie: "extra uitgaven Sociaal Domein t.o.v. rijksmiddelen".	
10.	12-10-2020	**Beleidsplan "aandachtsvelden in het sociaal domein" Westervoort**	Breunissen	**Sociaal Domein**	Aangenomen motie raad 12 oktober 2020: Draagt het college op: - voor de zomer van 2021 een beleidsplan Sociaal Domein op te leveren, dat de kaders en ijk- en toetspunten geeft voor de uitvoering van de activiteiten binnen het Sociaal Domein, inclusief alle daartoe noodzakelijke indicatoren, waaronder de financiële, doel- en streefnormen die op de uitvoering van toepassing zijn. - om in het op te leveren beleidsplan tevens beleid op het gebied van de jeugdzorg en preventie op te nemen. - om aan het komende beleidsplan extra aandachtsvelden toe te voegen op het gebied van governance en integraliteit.	
11.	02-03-2021 08-03-2021	**Het Rode dorp**	Sluiter	**Ruimtelijke Ontwikke-ling**	Wethouder Sluiter zegt toe om de raad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Het is van belang dat de wethouder heeft toegezegd toe te zien op een goede belangenbehartiging van de met name oudere huurders en hen zo nodig met raad en daad bij te staan. Ook heeft de wethouder toegezegd de raad te informeren over de verdere ontwikkelingen zoals het sociaal plan, beeldkwaliteitsplan en de toetsing van de commissie ruimtelijke kwaliteit.	
12.	09-11-2020	**Motie uitvoeringsprogramma Woningbouw 2020-2024 - gebruik mogelijkheden crisis en herstelwet**	Sluiter	**Ruimtelijke Ontwikke-ling**	Aangenomen motie raad 9 november 2020: Verzoekt het college: 1. Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om tijdelijke woonruimte toe te voegen aan de	

	02-02-2021				woningvoorraad van Westervoort 2. Onderzoek te doen of de Crisis en Herstelwet mogelijkheden biedt om de woningbouw te versnellen in deze gemeente. De raad uiterlijk in Q2 van 2021 de uitkomsten van dit onderzoek te presenteren. De uitkomsten van het gevraagde onderzoek worden meegenomen in de Vernieuwde Woonvisie, die momenteel wordt opgesteld. De Vernieuwde Woonvisie zal naar verwachting in Q2 worden voorgelegd aan de raad.	
13.	01-12-2020	**Toewijzing sociale huurwoningen**	Sluiter	**Ruimtelijke Ontwikke-ling**	De CDA fractie stelt een vraag m.b.t. de toewijzing van sociale huurwoningen aan jongeren in de Liemers. Hierover stond een stuk in de krant waarin het percentage een stuk hoger ligt dan dat Vivare aangeeft. Portefeuillehouder Sluiter geeft aan dat er reeds gesprekken met Vivare hierover gevoerd worden. Terugkoppeling hierop volgt.	
14.	14-12-2020	**Concretisering Transformatieagenda**	Breunissen	**Sociaal Domein**	Aangenomen motie raad 14 december 2020: Draagt het College op om: 1. Met alle beschikbare energie vanuit het document 'Toekomstvisie en transformatieagenda Sociaal Domein' te komen tot verdere uitwerking van doelen, indicatoren en streefnormen en herinrichting van werkprocessen en werkinstructies, zodanig dat de beoogde en gestelde kostenbesparingen en streefnormen gerealiseerd kunnen worden. 2. Eind Q1 2021 alvast met concrete voorstellen te komen op welke wijze, op welke termijn en met welk resultaat de belangrijkste KPI´s gerealiseerd gaan worden, zodat de raad kan monitoren of de gestelde doelen op het Sociaal Domein worden	

					bereikt (zowel financieel, kwantitatief als kwalitatief). 3. De klankbordgroep sociaal domein in positie te brengen en te houden, om mee te denken in de opdrachten onder 1 en 2 en daartoe de klankbordgroep tenminste éénmaal per maand bij elkaar te roepen. 4. De raad elke raadsvergadering te informeren over de voortgang van bovenstaande, gelet op de urgentie van de financiële situatie van Westervoort.	
15.	14-12-2020	**Ondersteuningsmogelijk-heden VNG**	Breunissen	**Sociaal Domein**	Aangenomen motie raad 14 december 2020: Draagt het college op om: 1. De suggesties, voorgesteld in de genoemde brief van de VNG te onderzoeken op haalbaarheid. 2. Bij de VNG te inventariseren wat de ondersteuning is, die de VNG hierin zou kunnen geven. 3. Tevens andere mogelijkheden te onderzoeken die tot besparingen kunnen leiden in het sociaal domein en daartoe het contact te zoeken met andere gemeenten voor uitwisseling van kennis, ervaringen en ideeën. Bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) de gemeente Montferland (zie Lijst ingekomen stukken B04. Motie Huishoudelijke ondersteuning – Gemeente Montferland). 4. De klankbordgroep sociaal domein en de raad regelmatig, teminste 1 keer per 2 maanden, te informeren over de voortgang van deze onderzoeken en de haalbaarheid van de opgehaalde besparingsmogelijkheden .	
16.	14-12-2020	**Regio Arnhem - Nijmegen – verankering democratie**	Van Hout	**Omgevings-zaken**	Aangenomen motie raad 14 december 2020: Draagt het College op om: Zo mogelijk voor inwerkingtreding van de GR de Regeling de volgende wijzigingen voor te leggen aan de	

					deelnemende gemeenten of bij onmogelijkheid hiervan zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding voorstellen te doen aan het Algemeen Bestuur om een in die zin aangepaste Regeling aan de raden ter goedkeuring voor te leggen: A. de Regeling als volgt aan te passen: • *Toe te voegen na 15.2:* *15.3 De regioagendacommissie bestaat uit vier raadsleden namens de raden van Arnhem en Nijmegen en twee, per overige deelnemende gemeente, aan te wijzen door de betreffende gemeenteraad.* *15.4 De regioagendacommissie kiest uit haar midden een voorzitter.* *15.5 De regioagendacommissie beschikt over alle stukken van het Algemeen Bestuur.* *15.6 Het lidmaatschap van de regioagendacommissie eindigt zodra het lid ophoudt raadslid van de vertegenwoordigde gemeente te zijn.* • *Art. 15.3 wordt vernummerd tot 15.7* B. in, het in art.18.3 van de Regeling genoemde, Reglement van Orde de, in het raadsvoorstel genoemde, raadsontmoetingen vast te leggen met een minimale frequentie van tweemaal per ar.	
17.	25-01-2021	**Wijziging verordening onroerende-zaakbelasting 2021**	Raaijman	**Belastingen**	Wethouder Raaijman zegt toe om de kosten van gemaakte fout m.b.t. OZB 2021 bij de afdeling Belasting na te vragen.	
18.	25-01-2021	**Motie Vreemd**	Raaijman		Aangenomen motie raad 25 januari 2021: Draagt het college op om: Om aan elk toekomstig raadsvoorstel, gedurende de periode dat het toezicht van de provincie zwaarder is dan repressief toezicht, de volgende kaders toe te voegen en ook in het	

					raadsvoorstel te vermelden hoe deze kaders ingevuld zijn: - Is er in het raadsvoorstel sprake van nieuw beleid waarvoor de provincie preventief toestemming moet geven? - Zo ja, heeft de provincie voor dat beleid én de financiële gevolgen ervan toestemming gegeven en - indien van toepassing- daaraan bijzondere voorwaarden verbonden? Is het laatste het geval, dan tevens vermelding van die bijzondere voorwaarden.	
19.	02-03-2021	**Trillingshinder Hamersestraat/Dorpstraat**	Sluiter	**Realisatie & Beheer**	Gevolgen trillingen voor omliggende gebouwen. Wethouder Sluiter geeft aan dat, indien de maatregelen niet voldoende zijn, er aanvullende maatregelen genomen kunnen worden.	
20.	08-03-2021 15-03-2021	**Parkeerproblemen Waemelslant/Sonnedach**	Sluiter	**Realisatie & Beheer**	De raad verzoekt om van het vervolg en de uiteindelijke oplossing op de hoogte te houden. Afgelopen periode hebben we op verschillende momenten tellingen uitgevoerd. Telkens bleken er parkeerplaatsen beschikbaar te zijn. Het opleidingscentrum ZOMA zendt haar cursisten een document mee waarin wordt verzocht niet bij wooncentrum Sonnedach te parkeren. Daar is inmiddels voldoende parkeergelegenheid voor de bewoners.	
21.	08-03-2021	**Beantwoorden vragen Kulturhus**	Sluiter Raaijman Breunissen		Verzoek om de beantwoording van de vragen van mw. Huuskes naar de raad te sturen.	
22.	08-03-2021	**Stand van zaken decentralisatie beschermd wonen 2021**	Breunissen	**Sociaal Domein**	Zodra er meer duidelijkheid is over financiën, zal de raad geïnformeerd worden.	

Extra uitgaven Sociaal domein t.o.v. de rijksmiddelen:

Motie 12P

Vanaf 2015 is in Westervoort budgettair neutraal begroot. De inkomsten voor de drie onderdelen van het sociaal domein (WMO, Jeugdwet, P-wet) afgezet tegen evenveel uitgaven. Deze uitgaven bestonden naast kosten voor zorg ook uit uitvoeringskosten, zoals kosten van huisvesting, automatisering en personeel. Bij de totstandkoming van 1Stroom zijn deze componenten verwerkt in de begroting van 1Stroom en zodoende niet meer te herleiden tot voor Westervoort specifieke kosten.

De inkomsten voor de drie decentralisaties (3 d's) zijn ingaande 2019 voor het grootste gedeelte toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het waren eerder integratie-uitkeringen van het gemeentefonds. Zodoende zijn ze niet meer direct zichtbaar. In de toekomst zijn deze ook niet meer te herleiden omdat deze inkomsten meelopen in het grote totaal van het gemeentefonds.

Mutaties op deze budgettaire neutrale boeking in de begroting in 2020:

- In 2018 (voorjaarsnota) is voor 3 jaar structureel een bedrag aan de begroting toegevoegd vanwege hogere uitgaven. In 2018 € 450.000, 2019 € 350.000, 2020 € 200.000.
- In 2020 is bij de voorjaarsnota structureel voor jeugd een bedrag van € 1.000.000 bijgeraamd en € 303.000 voor Wmo (begeleiding/dagbesteding).
- In 2020 is bij de najaarsnota voor jeugd incidenteel nog € 400.00 bijgeraamd.
- Vanaf 2019 konden we structureel al een te verwachten verhoging van de rijksmiddelen van € 464.000 opnemen.

Resumé:

(bedragen in euro's)

Welk onderdeel	Inkomsten	Uitgaven
Totaal sociaal domein	464.000	
Jeugd		1.400.000
Jeugd/wmo 'nieuw'		200.000
Wmo 'nieuw'		303.000
Subtotalen:	*464.000*	*1.903.000*
Saldo (uitgaven-inkomsten)	**1.439.000**	

De bijramingen betreffen steeds kosten die voortkomen uit niet beinvloedbare factoren.

Huishoudelijke ondersteuning (HO):

- Extra uitgaven ten gevolgen van invoering abonnementstarief met ingang van 2019 is ongeveer €150.000 structureel.
- Extra uitgaven met ingang van 2020 iin verband met prijsstijgingen ongeveer € 250.000 structureel te weten; de tariefstijging per 1 januari 2020 vanwege de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). (2,52%) en de tariefstijging per 1 juli 2020 door de nieuwe aanbesteding waarbij de cao-afspraken en Algemene Maatregel van Bestuur (reële kostprijzen) volledig zijn meegenomen (stijging van ongeveer 19%)

Kosten uurtarieven 2019	Euro
HO 1	24,60
HO 2	28,20
(HO) Combiproduct	32,40

Kosten uurtarieven 2020 (1 juli)	Euro
HO algemene voorziening	27,00
HO (1 en 2) mixtarief	29,40
HO combiproduct	32,40

Dus samen, extra uitgaven abonnementstarief en extra uitgaven ivm prijsstijgingen, € 400.000 structureel.

Incidentele kosten waar Westervoort mee te maken heeft gehad afgelopen jaren:

(bedragen in euro's)

Grote woningaanpassingen (Westervoort heeft weinig aangepaste woningen beschikbaar)	begin 2020	100.000
Onbekende jeugdclient bij landelijke zorgaanbieder: ivm veiligheid zijn geen gegevens bekend.	2020	135.000
Problematische jeugdclient die sinds 2015 in het bestand zit met diverse voorzieningen	vanaf 2015	600.000

Aan bovenstaande tabel moeten nog enige moeilijk kwantificeerbare feiten worden toegevoegd:

- Een bovengemiddeld aantal inwoners met een chronisch progressief ziektebeeld: veel kosten voor aanpassingen en hulpmiddelen.
- Twee inwoners met 24-uur zorg vanuit de WLZ waarvoor de gemeente alle woningaanpassingen en hulpmiddelen moet betalen. Dit is voorgelegd via de VNG aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De reactie van VWS is de volgende:

"VWS is geen voorstander om specifiek voor Wlz-cliënten de omvang van de inzet van hulpmiddelen en woningaanpassingen in de Wmo financieel te begrenzen, omdat we in de Wlz niet voor iedereen een financiële grens hebben voor de inzet van Wlz-zorg in de thuissituatie (vooral voor de zorgintensieve groep zijn er uitzonderingen), de te stellen grens altijd arbitrair is en er een onwenselijk onderscheid wordt gemaakt tussen cliënten met en zonder Wlz-indicatie. T.a.v. de ondersteuning die vanuit de Wmo wordt geleverd, geldt bovendien dat er nooit sprake is van begrenzingen of budgetplafonds. Cliënten moeten de nodige hulp en ondersteuning krijgen, ongeacht de financiële positie van een gemeente. Dit geldt ook voor de hulpmiddelenverstrekking.

In dit kader is eerder het idee geopperd om voor deze groep de inhoudelijke deskundigheid en financiële verantwoordelijkheid binnen de Wmo op een hoger schaalniveau te beleggen. Dit idee zou in het kader van deze problematiek door gemeenten verder verkend kunnen worden.

Dit onderwerp raakt het de systematiek van het gemeentefonds. In 2018 heeft AEF onderzoek gedaan naar de verdeelmodellen in het Sociaal Domein (zie Zoeken naar balans | VNG). Toen zijn alle 'discrepanties' in de verdeling van het gemeentefonds onderzocht zodat deze mogelijk mee zouden kunnen worden genomen in de herijking van het verdeelmodel van het gemeentefonds. Dit punt is toen niet ingebracht vanuit gemeenten/VNG. Als dat wel zou zijn gebeurd (of een volgende keer gaat gebeuren) dan zou dit criterium beoordeeld worden of het geschikt is om mee te nemen in de verdeling, wat niet wil zeggen dat het ook daadwerkelijk een maatstaf in het verdeelmodel zou worden".

Niet beïnvloedbare factoren:

Begroten in het sociaal domein is erg ingewikkeld vanwege alle niet beïnvloedbare factoren. De prijsstijgingen als gevolg van de AMvB reële kostprijzen, het abonnementstarief, maar ook een gebrek aan beleidsvrijheid als het gaat om het afgeven van indicaties werken kosten stijging in de hand. Het zijn echter de “open einde” regelingen in de WMO en Jeugdwet die voor overschrijdingen zorgen. Wanneer noodzakelijk dient de gemeente zorg in te zetten, ook al is het geld op.

In de Jeugdwet is er sprake van een veelheid aan verwijzers. Huisartsen, medisch specialisten, maar ook rechters, zijn gemachtigd om te verwijzen naar Jeugdzorg. Wanneer er bijvoorbeeld wordt over gegaan op maatregelen op het gebied van Jeugdbescherming wordt door de rechtbank besloten. Op dit besluit hebben wij geen invloed.

Tot slot is er sprake van uitgestelde facturering. Met name bij grote landelijke aanbieders van zeer specialistische zorg is er nog wel eens sprake van uitgestelde facturering. Dit heeft tot gevolg dat prognoses niet kloppen. Deze landelijke aanbieders zijn gecontracteerd door de VNG, waardoor individuele gemeenten onvoldoende invloed op de gang van zaken hebben.

Wat kunnen we hieraan doen?

Daar waar de gemeente zelf de beschikking voor een maatwerk voorziening afgeeft en er een, door ons gecontracteerde aanbieder wordt ingezet, staan wij als gemeente wel aan het roer. Dan is het duidelijk wat er geïndiceerd wordt en de aanbieder is op dat moment gehouden aan strikte contractafspraken.

Door een Specialistisch Ondersteuner Jeugdzorg naast de huisartsen te plaatsen heeft de gemeente inmiddels invloed op het verwijsgedrag van huisartsen.

Het Sociaal Loket zet in op gesprekken en hulpverlening om, waar mogelijk, te voorkomen dat het tot jeugdbescherming leidt in een gezin. Hier zit dus enige invloed. Daarnaast nemen wij maatregelen om het zogeheten Verblijf te voorkomen. Wanneer voorliggende voorzieningen geen oplossing bieden, brengen we de casuïstiek in bij de regionale Perspectieftafel om te onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn om de inzet van Verblijf te voorkomen.

Wanneer medisch specialisten of rechters verwijzen kan de gemeente invloed uitoefenen als er sprake is van een aanvraag voor een verlenging van de reeds geboden zorg. Op zo’n moment zet de gemeente de Specialistisch Ondersteuner Jeugdzorg in om in gesprek te gaan over nut en noodzaak van de gevraagde zorg.

Als gemeente Westervoort vragen wij bij de VNG continue aandacht voor de manier van factureren van de landelijke aanbieders.

Door deel te nemen aan diverse kennis platforms (Kennisnetwerk grip op het sociaal domein en aangesloten bij de leerkring Kostenbeheersing Jeugdhulp) hopen wij te leren van andere gemeenten die worstelen met dezelfde problemen.

Op dit moment beschikt de organisatie niet over de informatie betreffende de samenstelling van de uitkering uit het Gemeentefonds. De verbijzondering van deze rijksgelden wordt niet verstrekt. Voorts levert het moment en hoogte van facturen inzake kosten in de jeugdzorg door contractering buiten onze gemeente om een grote mate van onzekerheid over de tijdigheid van registratie. Mede hierdoor blijft de kans op verassingen als gevolg van nakomende kosten groot.

11-02-2021

Geachte griffier van de Gemeente Westervoort

Weet u hoe groen de omgeving van de basisscholen in uw gemeente zijn? Samen met Cobra groeninzicht heeft Stichting Nationale Boomfeestdag voor alle basisscholen in Nederland berekend hoe groen de directe omgeving en de buurt van de basisschool is!

Omdat u de griffier bent van uw gemeente en het bij het college en de gemeenteraad onder de aandacht kan brengen, sturen wij u **deze link** waarmee u per basisschool kunt bekijken welke school hoog scoort qua groene omgeving en welke niet. We hopen dat dit inzicht uw gemeente stimuleert om de vergroening van de schoolomgeving op de gemeente-agenda te plaatsen zodat alle betrokkenen op de hoogte zijn van de groenscore van de basisscholen in uw gemeente en, indien nodig, stappen ondernemen om de omgeving te vergroenen. Met het oog op de verkiezingen kunnen politieke partijen hun voordeel doen met deze informatie en meer politieke aandacht voor de waarde van groen genereren.

Een op maat gemaakte infographic per basisschool geeft aan op welke vlakken een school goed scoort en waar verbeterpunten liggen. In de brief hieronder vindt u een uitgebreide toelichting.

Wist u trouwens dat het planten van bomen en struiken een van de oudste klimaatregel is? Door het planten van bomen en struiken op én rondom scholen tijdens de (verplaatste) Nationale Boomfeestdag-2021 zet uw gemeente een eerste stap om de schoolomgeving groen(er) te maken. Maar u hoeft niet te wachten tot 10 november, u kunt ook nu bomen planten!

Wilt u deze mail doorzetten het college van B&W en naar de gemeenteraadsleden?

Hartelijke groet,

Peter J. Derksen

directeur Stichting Nationale Boomfeestdag

(verplaatste) Nationale Boomfeestdag-2021
woensdag 10 november
Gastgemeente Alphen aan den Rijn

T: 06-53359046
peter@boomfeestdag.nl
Boomfeestdag.nl

Partners Boomfeestdag:

Aan het college van burgemeester & wethouders
van de Gemeente Westervoort
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

Tilburg, 11 februari 2021

Betreft: Groene schoolkaart van de basisscholen in Gemeente Westervoort

Geacht college,

In het kader van Boomfeestdag-2021 heeft de stichting, in samenwerking met Cobra groeninzicht, de Groene Schoolkaart uitgebracht. Alle basisscholen in uw gemeente hebben deze kaart ontvangen. De Groene Schoolkaart is een infographic die u kunt bekijken via de online omgeving op **boomfeestdag.nl/groeneschoolkaart.** Op de kaart staat de groenscore van de desbetreffende school. Vier variabelen bepalen de groenscore:

- hoeveelheid groen in de buurt waarin de school staat;
- hoeveelheid groen binnen 100 meter rondom de school;
- afstand tot een postzegelbosje (vanaf 500m^2);
- groenheid van speeltuinen nabij de school.

Hoe meer groene icoontjes, hoe hoger de groenscore van de school is.

Groenscore
Een hoge groenscore van een basisschool is positief voor de gezondheid van kinderen en leerkrachten. Want wist u dat…

- … kinderen in een groene leefomgeving 18% minder overgewicht hebben?
- … mensen in een groene leefomgeving zich gezonder voelen en minder vaak naar de huisarts gaan?
- … kinderen in een groene leefomgeving tot wel 55% minder psychische problemen ontwikkelen en zich beter kunnen concentreren?

Een groene schoolomgeving is dus erg belangrijk voor de ontwikkeling van de leerlingen. Ook de leerkrachten voelen zich prettiger in een groenere omgeving.

Vereniging GDO

Boomfeestdag werkt samen met de Vereniging Gemeenten voor Duurzame ontwikkeling (Vereniging GDO). GDO brengt via haar aangesloten natuur- en duurzaamheidscentra de Groene Schoolkaarten extra onder de aandacht bij scholen en gemeenten. Scholen worden aangemoedigd aan hun gemeente te vragen bomen te planten op de Nationale Boomfeestdag van 10 november 2021. De Groene Schoolkaart maakt zichtbaar hoe dringend en waar dat nodig is.

Groen op de politieke agenda

Sinds de begrotingsbesprekingen LNV en de presentatie van de Bossenstrategie staat deelname van gemeenten aan de Boomfeestdag hoog op de landelijke politieke agenda. Daar zijn we heel blij mee maar we kunnen niet zonder uw hulp. U bent tenslotte de drijvende kracht om uw gemeente groener te maken.

(verplaatste) Nationale Boomfeestdag-2021

De Boomfeestdag zou gevierd worden op 17 maart, tegelijkertijd met de Tweede Kamerverkiezingen. Vanwege de Coronacrisis is de Boomfeestdag verplaatst naar 10 november aanstaande. Aan u, als college, dan ook de vraag of de gemeente op **woensdag 10 november 2021** meedoet aan de Boomfeestdag. Plant met zoveel mogelijk kinderen in de leeftijd van 9 t/m 11 jaar bomen/struiken op en rond de bassischolen in uw gemeente. Want groen maakt hun lichamelijk en geestelijk gezond(er)! Vandaar het Boomfeestdag-thema voor 2021: **'Bomen maken Gezond!'**.

Dus doe mee en meld u aan via **boomfeestdag.nl/doemee**. Alle bomen, struiken en bosplantsoen die u plant en aanmeldt, tellen mee voor ons **Nationaal Boomplantrecord**.

Hoogachtend,

16-02-2021

Goedenavond collega's,

Zoals wij eerder schreven heeft de raad van Stadskanaal voor 2021 een niet-sluitende begroting vastgesteld. De raad zag zich daartoe genoodzaakt vanwege grote financiële tekorten. Deze zijn veroorzaakt door de decentralisaties in het sociaal domein.

Onder leiding van **Janine Abbring** heeft hierover op 2 februari jl. een tafelgesprek plaatsgevonden met professor **Caspar van den Berg**, professor **Bettina Bock**, professor **Douwe Jan Elzinga** en de Nationale ombudsman, **Reinier van Zutphen**.

Graag sturen wij hierbij een verslag van dat gesprek.
De volledige uitzending is terug te zien via https://youtu.be/bZ25aZZyoUA (49:14 minuten).
Een korte samenvatting staat hier: https://youtu.be/iy0bAvfNUqQ (5:08 minuten).

Wij vragen u vriendelijk om deze informatie onder de aandacht van uw raad te brengen.

Met vriendelijke groet,

Koen Willems
raadsgriffier
0599 – 631 603
06 – 278 323 81
K.Willems@stadskanaal.nl

GEMEENTE Stadskanaal
Raadhuisplein 1, 9501 SZ Stadskanaal
Postbus 140, 9500 AC Stadskanaal
Stadskanaal.nl

MKB vriendelijkste gemeente van Groningen

Dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als dit bericht niet voor u bestemd is, vragen wij u vriendelijk dit aan de afzender te melden. De gemeente Stadskanaal staat door de elektronische verzending van dit bericht niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Verslag van de uitzending

De gemeente Stadskanaal heeft een groot financieel tekort. Hoewel de gemeente al tien jaar aan het bezuinigen is, tot nu toe voor in totaal 15 miljoen, komt de gemeente niet rond omdat het Rijk taken oplegt en daarvoor te weinig geld geeft. De gemeenteraad van Stadskanaal besloot daarom om de hakken in het zand te zetten en een niet-sluitende begroting vast te stellen. Meer bezuinigen zou onherroepelijk leiden tot grote afbraak van voorzieningen en de kwaliteit van de samenleving op het spel zetten.

Steeds meer gemeenten komen door de decentralisatie van taken in het sociaal domein in de problemen. Stadskanaal wilde daarom in een online tafeldiscussie onder leiding Janine Abbring onderzoeken wat er moet gebeuren om gemeente een gezonde financiële basis te geven

Sociale zekerheid is een grondrecht
Commissaris van de Koning René Paas vergeleek in zijn videobijdrage de decentralisatie met de Toeslagenaffaire. ‘Sociale zekerheid is meer dan alleen een woord, het is een belofte, een grondrecht’, volgens Paas. Mensen ervaren nu dat die er onvoldoende is, zeker in de gebieden waar mensen vaker en meer een beroep moeten doen op sociale voorzieningen, zoals in Stadskanaal. Doordat gemeenten bij de decentralisaties onvoldoende geld kregen zijn er problemen ontstaan, ziet hij. ‘De situatie is nijpend. De overheid is aan zet. Het Rijk kan zich er niet vanaf maken dat gemeenten nog steeds sluitende begrotingen inleveren. Er is ook hier ongekend onrecht als de staat de andere kant opkijkt.’

De eerste gasten, hoogleraren Caspar van den Berg (hoogleraar Global and Local Governance) en Douwe Jan Elzinga (hoogleraar staatsrecht, architect van het dualisme) zijn hier het roerend mee eens. Van den Berg: ‘Paas overdrijft niet. De tekorten worden niet veroorzaakt door mismanagement of gebrek aan creativiteit bij de gemeenten. In gemeenten als Stadskanaal zijn veel mensen die het niet of net wel zelfstandig redden. En die daarom een beroep moeten doen op sociaal beleid.’ En meer problemen leidt niet tot meer geld uit het gemeentefonds. Kleine gemeenten hebben, in tegenstelling tot grote,

nauwelijks mogelijkheden om extra inkomsten te genereren om zo de klappen op te vangen. Hij ziet de kloof tussen krimpregio's en bruisgebieden steeds groter worden. Terwijl het stedelijk gebied de hulpbronnen van het ommeland juist nodig heeft om succesvol te zijn. 'Dit speelt al eeuwen.' Het heeft volgens hem ook politieke gevolgen: 'mensen aan de randen van het land voelen zich steeds minder gehoord en dat leidt steeds meer tot proteststemmen.'

Decentralisatie met een bijsmaak

Elzinga ziet dit ook en wijst bovendien op de Europese opgave om als overheid een begrotingstekort van maximaal 3 procent te hebben. De decentralisatie werd hierdoor gebruik om deze doelstelling te halen, ten koste van de gemeenten. Bijkomend probleem is dat het onduidelijk is wie er over de taakstelling van gemeenten beslist en dat er steeds meer tot achter de komma uitgedachte opgaven bijkomen. 'De vakdepartementen beslissen over de taakstelling van gemeenten, maar hebben daar geen goede kijk op. Het regionaal bestuur is daardoor geëxplodeerd. Je moet dat monopolie doorbreken.' Op verzoek van de VNG heeft hij een ontwerp van een nieuwe Wet op het decentraal bestuur geschreven. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moet de regie krijgen over wie taken het beste zou kunnen uitvoeren en hoeveel geld hiervoor nodig is. 'Nu hebben raadsleden het gevoel dat ze in het verkeerde toneelstuk te zitten en dat ze de uitvoerende organisatie zijn van het nationale bestuur.'

In de videobijdrage van Erik Dannenberg wordt dit nog eens onderstreept. 'Het is dapper van Stadskanaal om geen sluitende begroting in te leveren en een goed signaal. Bezuinigingen knagen nu aan de basis van de voorzieningen in gemeenten. De transformatie van het sociale domein lukt niet, omdat de gemeenten te weinig geld krijgen en omdat er steeds aanvullend beleid komt vanuit Den Haag. Zo krijgen ze geen speelruimte om het opnieuw in te richten.'

Een zwakke sociale structuur is levensgevaarlijk

In het volgende blok met Bettina Bock (hoogleraar bevolkingsdaling en leefbaarheid) en Reinier van Zutphen (Nationale Ombudsman) gaat het over de effecten van de problemen op de leefbaarheid. Het wordt ingeleid door een videoboodschap van Nel Kruit, directeur van de Stadskanaalster welzijnsinstelling Welstad: 'Hoge verwachtingen en veel stimulans zorgen voor goede resultaten en veel zelfvertrouwen. Andersom werkt het ook. Lage verwachtingen en weinig stimulans zorgen voor onder-prestatie en een gebrek aan zelfvertrouwen.' En zo ziet de relatie tussen landelijke overheid en plattelandsgemeenten er op dit moment volgens haar uit. Er wordt te weinig geïnvesteerd en er zijn weinig verwachtingen vanuit de overheid. Dat leidt tot een laag zelfvertrouwen in het gebied. 'Als welzijnsinstelling doen we het volgens de gemeente goed. We investeren in vroegsignalering en leefbaarheid en in de sterke sociale structuur, die hier zo nodig is. Maar we moeten wel 15% op jullie bezuinigen omdat de overschrijdingen in de zorg moeten worden weggewerkt.' Ze vergelijkt vervolgens Stadskanaal met de stad Den Haag: 'de werkeloosheid is vergelijkbaar maar het verschil zit in het aantal mensen dat rond de armoedegrens leeft. Dat is hier veel hoger. En als je dan geen sterke sociale infrastructuur hebt loop je erg grote risico's.' Ze stelt dat het huidige gezondheidsstelsel uitgaat van beperkingen en niet kijkt naar de mogelijkheden van mensen: 'Het is een duur stelsel met perverse prikkels en biedt geen oplossingen. Investeren in leefbaarheid en een krachtige structuur wel.'

Bock ziet ook dat gemeenten hun best doen om burgers in een positie te brengen waarin zij voor zichzelf en hun omgeving kunnen zorgen: 'Maar het lukt ze vanwege de tekorten gewoon niet. Ik snap dat raadsleden nu zeggen "we vertikken het" en dat ze weigeren hun eigen gemeente verder kapot te maken.' Leefbaarheid is volgens haar bovendien een grondrecht: 'Daar betaal je belasting voor.' Ze vreest voor een negatieve spiraal als mensen stelselmatig in de steek worden gelaten en niet op tijd steun en hulp krijgen: 'Als je continu stress en zorgen hebt dan tast dat de weerbaarheid aan en de energie die mensen hebben en kunnen steken in de leefbaarheid van de eigen gemeenschap. En die leefbaarheid is

noodzakelijk voor de gehele samenleving. Als een gemeente goed wil functioneren heeft ze vitale inwoners nodig.'

Van Zutphen is het met haar eens: 'Burgers zijn aan het bikkelen om het hoofd boven water te houden. Bij die mensen moet je niet aankomen met 'participatie' en 'zelfredzaamheid'. Het sociale minimum wordt helemaal niet gegarandeerd. De overheid moet er voor zorgen dat je mee kunt doen als je wilt, dan wordt het leven leefbaar, wie je ook bent of waar je ook woont. Leefbaarheid en kwetsbaarheid horen bovendien bij elkaar. Kwetsbaarheid betekent dat de overheid je kan kwetsen door niet te geven waar je aanspraak op kunt maken. De sociale cohesie is aan het verdwijnen. Dat is letterlijk levensgevaarlijk.' Hij heeft dan ook twijfel of decentralisatie op deze manier wel haalbaar is.

Het moet duidelijk zijn waar de overheid van is

In een tweede videobijdrage daagt Erik Dannenberg de gemeenten ook uit: 'Probeer een nieuwe manier van werken. Pak de ruimte die er wel is. Versterk de sociale basis en verwijs niet door naar dure en gewiekste tweede- en derdelijnszorgpartijen. Er moet een nieuwe volwassen verhouding komen tussen Rijk en gemeenten om dit vorm te geven.' Hij constateert: 'Nederland is één van de rijkste landen ter wereld en geeft zeer veel uit aan allerlei vormen van hulp. Primair is de transformatie van het sociale domein dan ook een organisatievraagstuk en geen financieel probleem. Maar je hebt het Rijk nodig om de omslag te maken: je moet eerst investeren om rendement te halen. Toon lef en maak het mogelijk dat iedereen er bij hoort.'

Van Zutphen: 'Er ligt zoveel bij de gemeenten met zo weinig geld dat ze zichzelf niet meer kunnen redden. Je hoeft de decentralisatie niet terug te draaien, maar we moeten op een andere manier aan de slag.' Zijn advies is dan ook: 'Geef in elk geval gemeenten hun zelfredzaamheid terug'. Bock vult aan: "En als je dan een nieuwe laagdrempelige organisatie wilt optuigen met makkelijke toegang tot zorg en sociale zekerheid in de wijken en daarmee vroegtijdige begeleiding bij problemen, dan kost dat tijd en geld.' Van Zutphen: Er zal in elk geval een keuze gemaakt moeten worden. Nu is het zo dat gemeenten moeten doen wat het Rijk bepaalt. Dat moet anders. Het moet weer duidelijk worden waar de overheid van is, dat ontbreekt nu enorm.'

Rijk, neem uw verantwoordelijkheid

De uitzending wordt afgesloten met tips en aanbevelingen. Bock geeft aan dat het in elk geval cruciaal is dat er weer vertrouwen komt bij mensen dat de overheid er is als ze in nood zijn. Van Zutphen onderstreept dit: 'het maakt de burger niet uit wie het doet, maar regel het overheid'. Wethouder Hamster van Stadskanaal geeft in zijn videobijdrage nog drie punten mee: 'Rijk, neem uw verantwoordelijkheid en zorg voor een gelijkwaardige verhouding tussen Rijk en gemeente. Geef gemeenten meer beleidsvrijheid voor gedecentraliseerde taken en zorg voor voldoende middelen, ook met terugwerkende kracht, voor wat we moeten doen'.

De Analyse is terug te kijken via: https://youtu.be/bZ25aZZyoUA
Een samenvatting van 5 minuten staat hier: https://youtu.be/iy0bAvfNUqQ

09-02-2021

Geachte raadsleden, geacht college van burgemeester en wethouders,

Hierbij bieden we ons manifest *'Passend beleid voor collectieve en andere woonvormen'* namens de eerste ondertekenaars aan.
Het manifest vindt u in de bijlage.

Ons doel is passend gemeentelijk beleid voor collectieve en andere woonvormen én een volwaardige plek in de woningbouwprogramma's van iedere gemeente.

Wij vragen alle raadsleden om zich concreet uit te spreken over collectieve en andere - niet traditionele - woonvormen in **de eigen verkiezingsprogramma's** en de (toekomstige) collegeleden om concrete ambities, doelen en beleid op te nemen in de op te stellen **collegeakkoorden.**

We gaan de komende tijd graag met u in gesprek om wooninitiatieven van ondernemende burgers een plek te geven in uw verkiezingsprogramma's.
Meer informatie over ons en ons manifest vindt u op www.ruimtevoorcollectiefwonen.nl
Wij zijn bereikbaar voor al uw vragen via gemeente@ruimtevoorcollectiefwonen.nl

Vriendelijke groeten,

Liezelotte Nagtegaal

E | gemeente@ruimtevoorcollectiefwonen.nl
W | www.ruimtevoorcollectiefwonen.nl

9 februari 2021

Manifest: Passend beleid voor collectieve en andere woonvormen

Wij zijn een snel groeiende groep ondernemende burgers en organisaties die een grote meerwaarde ziet in collectieve en andere woonvormen. Woonvormen waarin bewoners zelf de regie hebben; als vereniging, coöperatie of CPO.
Wij geven met ons manifest gehoor aan de intentie van de Omgevingswet, waarin initiatiefnemers - meer dan ooit - de mogelijkheid krijgen om te participeren in de inrichting van de eigen leefomgeving. Collectief wonen geeft ons de mogelijkheid om invulling te geven aan onze veranderende woonwensen én aan de maatschappelijke opgaven waarvoor wij ons willen inzetten.

> ***Ons doel is passend gemeentelijk beleid voor collectieve en andere woonvormen én een volwaardige plek in de woningbouwprogramma's van iedere gemeente.***

In de aanloop naar de ***gemeenteraadsverkiezingen*** in 2022 en de invoering van de ***Omgevingswet,*** richten we ons manifest aan alle Nederlandse gemeenten. Aan iedereen binnen de gemeenten die vorm geeft aan het woonbeleid en de uitvoering hiervan. Wij vragen alle raadsleden om zich concreet uit te spreken over collectieve en andere - niet traditionele - woonvormen in de eigen ***verkiezingsprogramma's*** en de (toekomstige) collegeleden om concrete ambities, doelen en beleid op te nemen in de op te stellen ***collegeakkoorden.***

Nog geen concreet beleid

Op dit moment is er in veel gemeenten geen concreet beleid voor collectieve woonvormen. Gemeenten en burger-initiatieven vinden steeds opnieuw het wiel uit om initiatieven van burgers een plek te geven. Dit vergt veel tijd en geld en brengt onzekerheden met zich mee. Onzekerheden voor het initiatief, wanneer er na vele inspanningen en voor-investeringen uiteindelijk geen haalbaar plan of vergunningverlening volgt. En onzekerheden bij de gemeente, zoals het (ogenschijnlijk) loslaten van sturing en controle.

In een aantal vooruitstrevende gemeenten zijn collectieve woonprojecten van burgers gerealiseerd, naar tevredenheid van alle partijen. Helaas strandt nog een groot aantal pogingen in goede bedoelingen. Dit is jammer, want woon-collectieven hebben uw gemeente veel te bieden en zijn binnen de huidige wettelijke kaders goed te organiseren.

Wat bieden burgerinitiatieven uw gemeente?

- Realisatie van ***vernieuwende woonconcepten***, die beter aansluiten bij de de huidige behoefte van uw inwoners en waar reguliere ontwikkelaars en corporaties vaak (nog) niet of onvoldoende in voorzien, zoals kleinere woningen, gedeelde faciliteiten en gedeelde buitenruimte;
- ***Kleinschalige en inclusieve*** gemeenschappen waarin jong en oud meer omziet naar elkaar (nabuurschap, sociale cohesie), met toename veiligheid, vitaal buitengebied, minder eenzaamheid en lagere kosten voor Wmo en zorg tot gevolg;
- Bijdrage aan de ***woningbouwopgave***: bouw van betaalbare woningen voor het lage en middensegment, meer kansen voor eigen inwoners, (en dus) meer doorstroming en ***flexibele (soms ook tijdelijke) bouw***;
- Impuls aan ***duurzame woonvormen*** zoals klimaatadaptief, circulair, energieneutraal en gasloos.

De Lindehoeve, Tilburg

De Warren, Amsterdam (Stefan Hennis)

Ecodorp Boekel, Boekel

Vriendenerf, Olst

Passend beleid voor collectief wonen

Heeft uw gemeente al collectieve en andere woonvormen opgenomen in het beleid? Met de volgende beleidssuggesties maakt u ruimte voor ondernemende burgers:

1. ***Toon lef*** in uw verkiezingsprogramma en benoem concrete doelen voor nieuwe toekomstgerichte woonvormen die aansluiten bij de ***wensen en behoeften*** van uw inwoners.

2. Leg een ***streefpercentage*** of bandbreedte vast voor (betaalbare) collectieve woonvormen, en borg daarmee de realisatie van collectieve woonvormen in uw gemeente voor alle doelgroepen.

3. Stel een ***beleidskader collectieve woonvormen*** op (binnen de bebouwde kom en in het ***buitengebied)*** en inventariseer (en reserveer) ***potentiële locaties***, waaronder locaties in bestaande wijken t.b.v. ***geclusterde woonvormen voor senioren*** en (zorgbehoevende) ouderen.

4. Verbind ***alle bouwende partijen*** - op gemeentelijke én ***particuliere grond*** - aan de gemeentelijke doelen voor collectief wonen, en stimuleer en faciliteer de samenwerking tussen burgerinitiatieven, woningcorporaties, zorginstellingen en ontwikkelaars.

5. Laat collectieven en coöperaties ***volwaardig*** meedoen bij vraag en aanbod. Stel ***informatie*** over vrijkomend vastgoed en bouwkavels tijdig en goed vindbaar beschikbaar voor de bewonersinitiatieven in uw gemeente of regio.

6. Maak ***collectieve inschrijvingen op één kave***l mogelijk wanneer dit past binnen de kwaliteitseisen van de wijk en/of het buitengebied. Bijvoorbeeld binnen de ***Ruimte voor Ruimte-regeling***. Hiermee kunnen meer huishoudens profiteren van ***vrijkomende kavels*** en/of ***(maatschappelijk) vastgoed*** en kunnen investeringen en risico's gedeeld worden.

7. Toets initiatieven aan de hand van een ***bedoelingenlijst*** en zorg dat het initiatief met de beste bijdrage aan de ambities en doelen van uw gemeente wint en niet per se de hoogste bieder. Zorg voor ***objectieve en gelijke criteria*** voor iedere initiatiefnemer, zodat burgerinitiatieven (minimaal) evenveel kans maken als projectontwikkelaars.

8. Met tenders worden burgerinitiatieven bij voorbaat uitgesloten. Ontwikkel nieuwe ***financieringsmodellen*** of manieren van ***gronduitgifte***. Zet een ***revolving fund*** op voor leningen t.b.v. voorfinanciering. Wees bereid vormen van garantstelling af te spreken, eventueel samen met andere partijen.

9. Faciliteer ondernemende burgers zo praktisch mogelijk, met een integrale insteek, stroomlijn processen vanuit de ***1-loket gedachte*** en verbind zo mogelijk ***vraag en aanbod***.

10. Verlang van collectieven dat zij zich ***als rechtspersoon organiseren*** in een vereniging, stichting of coöperatie, en vereis (zo nodig) ***professionele begeleiding*** van het initiatief.

Buurtskap de Tuunen, Texel

Duinvallei, Katwijk (Bluemonque)

Erve Nijland (Robert ten Dam)

Nobelhorst, Almere (Adrienne Norman)

Meer informatie op onze website

Bovenstaande suggesties zijn slechts een greep uit alle wettelijke kaders, sturingsmiddelen en samenwerkingsvormen die opgenomen kunnen worden in uw verkiezingsprogramma's en collegeakkoorden.

Op onze website www.ruimtevoorcollectiefwonen.nl vindt u meer beleidssuggesties én inspirerende voorbeelden van succesvolle projecten in andere gemeenten.

We gaan graag samen met u aan de slag om nog meer projecten tot wasdom te laten komen!

Vriendelijke groeten namens de eerste ondertekenaars,

LSA bewoners, Duurzame Gronden, Omzien naar elkaar, Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen van Ouderen, Tiny House Nederland, Democratie van het zand, Droomwonen Brabant, Erfdelen, Ecodorpen Netwerk, Nederland Zorgt voor Elkaar, KilimanjaroWonen, Landelijke Woonboten Organisatie, Greenwish, Instituut voor Maatschappelijke Innovatie en de vele burgerinitiatieven die via deze organisaties zijn verenigd.

Wij zijn bereikbaar voor al uw vragen via: gemeente@ruimtevoorcollectiefwonen.nl

22-02-2021

Geachte college- en gemeenteraadsleden van de gemeente Westervoort,

De Klapstraat 185 is een nieuwe ontwikkellocatie die was opgenomen in het “Uitvoeringsprogramma woningbouw gemeente Westervoort 2020 – 2024” die op 9 november 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze locatie was opgenomen als een locatie die verder verkend zou worden met omwonenden en belanghebbenden en daarna pas daadwerkelijk zou worden toegevoegd als woningbouwlocatie. De ontwikkelmogelijkheden zijn inmiddels verkend en deze locatie biedt veel potentie en zal dus ook daadwerkelijk ontwikkeld gaan worden.

Op 15 december 2020 is de eerste “verkennende” informatiebijeenkomst gehouden om de meningen, ideeën en bedenkingen uit de buurt en van de wijkraad op te halen voor de ontwikkeling van deze locatie. Vervolgens zijn de plannen verder uitgewerkt, met inachtneming van de verkregen informatie. De plannen zijn op 16 februari 2021 gepresenteerd tijdens een 2e digitale informatiebijeenkomst aan de omwonenden, wijkraad en belanghebbenden. Een groter deel van de wijk en de omgeving is telkens middels een brief op de hoogte gesteld van de plannen en de presentaties. De plannen zijn positief ontvangen. Aan enkele kleine opmerkingen en aandachtspunten zal nog nader aandacht besteed worden in de verdere uitwerking. De plannen worden vanaf nu verder uitgewerkt, contracten voorbereid en de benodigde onderzoeken worden opgestart evenals de voorbereidingen voor een nieuw bestemmingsplan.

Graag deel ik bijgevoegde presentatie over de ontwikkelingen op de Klapstraat 185 in Westervoort met jullie. Het betreft de presentatie die gepresenteerd is tijdens de digitale informatiebijeenkomst op 16 februari 2021.

Met vriendelijke groet,

Rudi Segers
Projectleider Ruimtelijke Ontwikkeling

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

www.1stroom.nl | info@1stroom.nl | (088) 695 3000

Gemeente Duiven
gemeente@duiven.nl
(0316) 279 111
www.duiven.nl

gemeente Westervoort
gemeente@westervoort.nl
(026) 317 99 11
www.westervoort.nl

Wonen op het Erf van Lindner

Vervolg informatiebijeenkomst presentatie

eerste ontwerp

16 februari 2021

Introductie

Vorige bijeenkomst

- Algemene introductie
- Beschrijving van de locatie
- Doelgroep
  - Levensloopbestendig
- Eerste ideeën en mogelijkheden
  - Behouden bestaande woning en kapschuur
  - 2 locaties voor nieuwbouw
  - Enkele appartementen en grondgebonden woningen

Aandachtspunten vanuit de buurt

- Goed kijken naar bestaand groen en bomen
- Aanwezigheid van fauna
- Verkeersveiligheid: uitrit aan de Klapstraat

Afgesproken: we gaan het plan verder uitwerken en we schenken zeker aandacht aan de hierboven genoemde onderwerpen!

Programma 2e informatieavond

- Introductie (Pelle Steigenga en Johan Neerhof)
- Toelichting groen – Vic Landscapes
- Toelichting flora&fauna onderzoek - Faunest
- Toelichting eerste ontwerp ideeën – Hurenkamp Architecten & Adviseurs
- Reacties en vragen
- Vervolg stappen

Toelichting groen

Vic Landscapes

Westervoort

Gecultiveerd erf

Houtwal met op de achtergrond volwassen loofboom

Open gebied, deels gemaaid deels ruiggrasland

Westervoort

Houtwal

"Bomenrij"
Voorbeeld van houtwal met uitval.

Struweel.
Uitzaaing van beplanting in houtwal

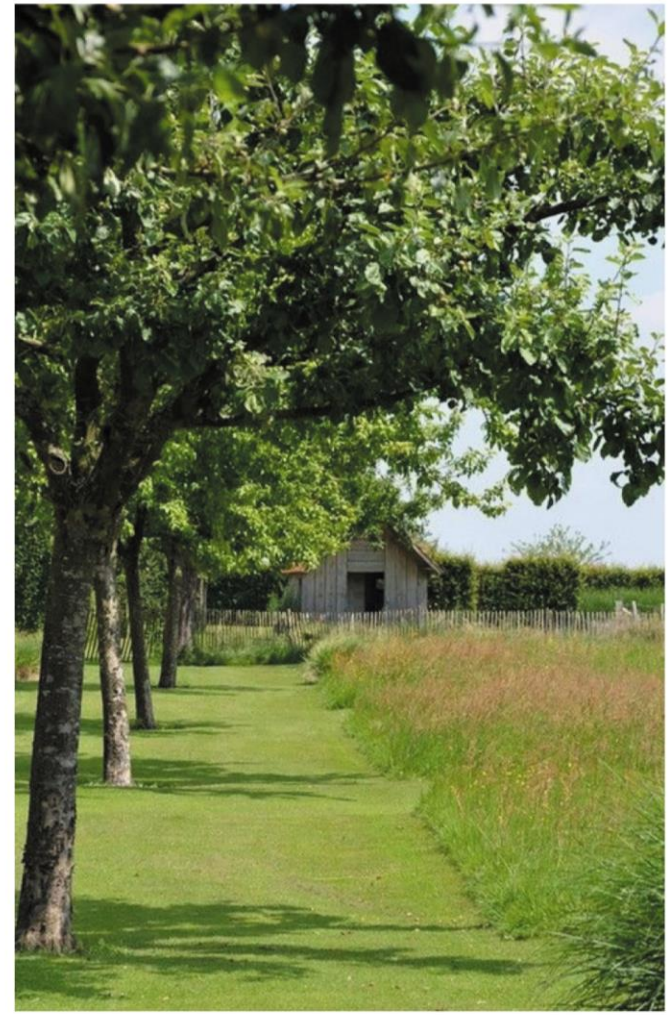

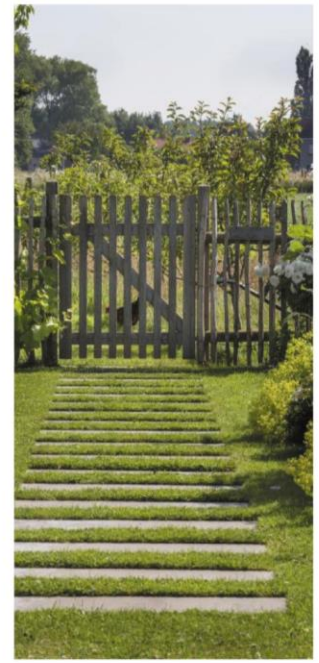

Toelichting Quickscan flora&fauna

Faunest

Bevindingen quickscan fauna

Uitkomst van een quickscan uitgevoerd door een ecoloog:

- Het plangebied kan dienen als verblijfplaats voor verschillende vleermuissoorten;
- Er zijn mogelijk nestplaatsen voor de huismus en gierzwaluw;

Deze diersoorten zijn beschermd door de wet natuurbescherming. Er zal daarom nog meer ecologisch onderzoek worden gedaan dit jaar om te zorgen dat we hun verblijfplaatsen goed beschermen en/of we ze goede alternatieven zullen bieden.

Bevindingen quickscan fauna

Naar aanleiding van eerste informatiebijeenkomst

- Steenmarter; *“Het dak van de stal is niet meer volledig bedekt met dakpannen waardoor de stal heel open is en zeer vochtig en tochtig kan zijn. Er zijn daarnaast geen ruimtes gevonden die geschikt zijn als verblijfplaats voor de steenmarter (…) Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten zijn (...) Er rekening gehouden moet worden met de algemene zorgverplichting”*

- Roek; *“Vanuit de NDFF zijn er waarnemingen bekend van de roek rondom het plangebied. Deze soort leeft in kolonies en maakt nesten in bomen. Een roekenkolonie is daardoor herkenbaar door een groot aantal nesten, vaak in hogere bomen zoals bijvoorbeeld populieren. Binnen het plangebied zijn geen (potentiële) locaties van kolonies van de roek aangetroffen. In de aanwezige bomen zijn geen nesten van roek waargenomen.”*

Dus rekening houden met aanwezige fauna en hier maximaal op inspelen

Advies: denk aan natuurinclusief bouwen en stimulering biodiversiteit

Toevoegingen voor het landschap, te denken valt aan;

- Afscheidingen van takken van het terrein
- Meer beschutting / kwetterplekken
- Bloemenweides i.p.v. enkel grasveld
- Insectenhotel / bijenkorf (zuid/west)
- Natuurlijk kinderspeelplaats
- Gezamenlijke moestuin incl. kippenren.
- Groen rondom de ‘parkeerschuur’
- Deel bestrating middels open structuur met beplanting als tijm en klaver.

Toevoegingen voor de architectuur, denken valt aan;

- Nokkasten op noordelijke en oostelijke gevels
- Nestkasten op de gevel (noord/oost)
- Gierzwaluwgalerij onder de dakgoot
- Ruimte onder dakpannen voor vogels

Toelichting eerste ontwerp

Hurenkamp Architecten & Adviseurs

HET ERF VAN LINDNER

1. OORSPRONKELIJKE BOERDERIJ MET VARKENSSCHUUR
2. WAGENSCHUUR

a. SIERTUIN WONING

b. PAARDENWEIDE MET FRUITBOMEN EN PAARDENKASTANJES

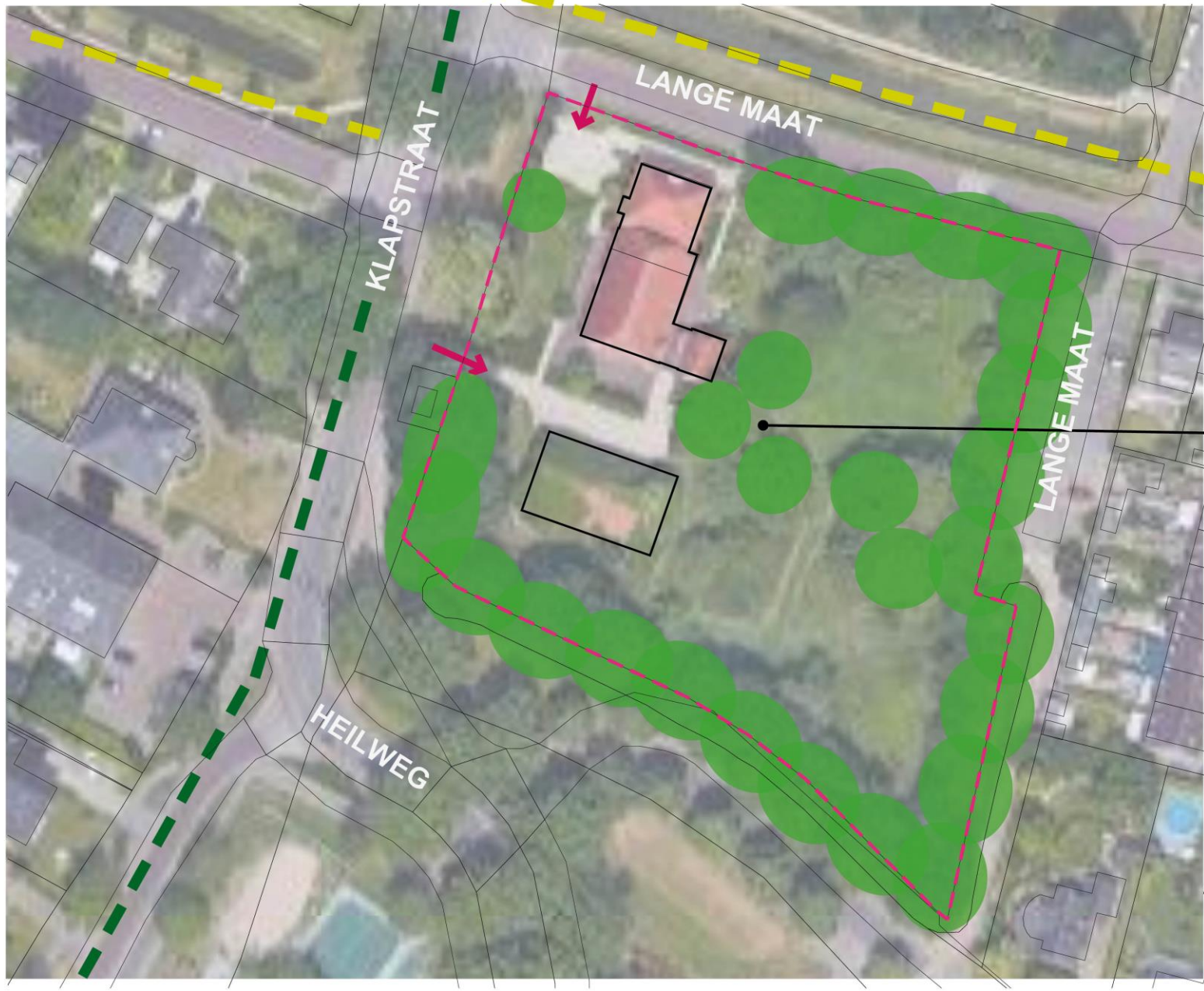
KARAKTERISTIEKEN

- BOERENERF OMRINGD DOOR DORPSE BEBOUWING
- GROENE ENCLAVE IN HET DORP
- GROENE OMZOMING KAVEL
- ONTSLUITING VANAF DE KLAPSTRAAT EN DE LANGE MAAT
- BEBOUWING HEEFT OORSPRONKELIJKE KWALITEITEN

KNELPUNTEN

- KWALITEIT KAVELGROEN MATIG
- KWALITEIT WAGENSCHUUR SLECHT

SITUATIE BESTAAND ERF LINDNER

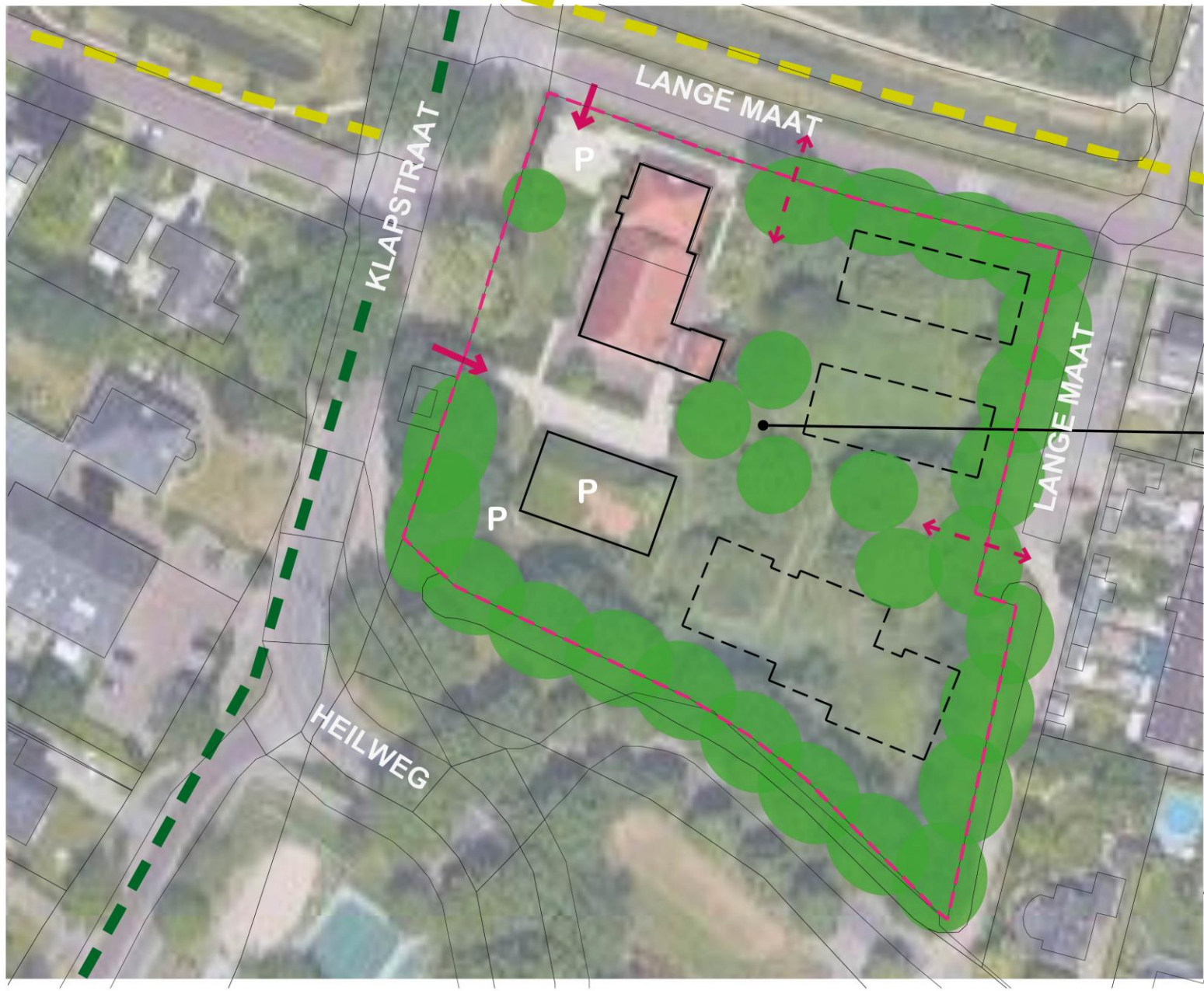

UITGANGSPUNTEN HERONTWIKKELING

BESTAANDE KWALITEITEN BEHOUDEN EN VERSTERKEN

- BEHOUD VAN BESTAANDE BOERDERIJ EN SCHUREN
- BEHOUD EN VERSTERKING GROENE OMZOMING
- SOLITAIRE BOMEN OP HET ERF
- BEHOUD ERF MET VARIETEIT AAN TUINEN
- BEHOUD BESTAANDE INRITTEN

UITGANGSPUNTEN BEHOUD - ERF LINDNER

UITGANGSPUNTEN HERONTWIKKELING

NIEUWE ELEMENTEN

- ONTWIKKELING GROEN WOONERF
- NIEUWE WOONBEBOUWING ALZIJDIG GEORIENTEERD IN EEN GROENE TUIN
- WONINGEN HEBBEN KLEINERE PRIVE BUITENRUIMTEN
- BOUWHOOGTE AANSLUITEN OP DE OMGEVING, 1,5 - 2,5 BOUWLAAG
- TOEVOEGEN LANGZAAM VERKEER VERBINDINGEN ONGEVING
- PARKEREN OP HET ERF

UITGANGSPUNTEN NIEUW - ERF LINDNER

26 WONINGEN IN TOTAAL

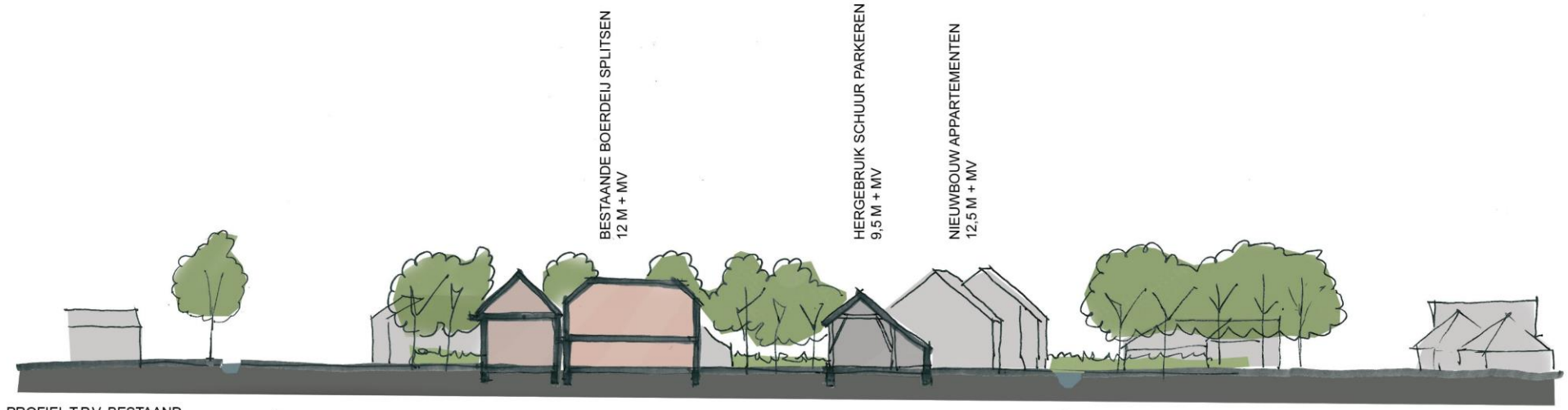
2 WONINGEN IN BOERDERIJ
- 1,5 BOUWLAAG
- CA. 150 m2 BVO
- TUIN
- PARKEREN OP EIGEN KAVEL

8 LEVENSLOOPBESTENDIGE WONINGEN
- 1,5 BOUWLAAG
- CA. 150 m2 BVO
- PATIO 35 M2
- COLLECTIEF PARKEREN

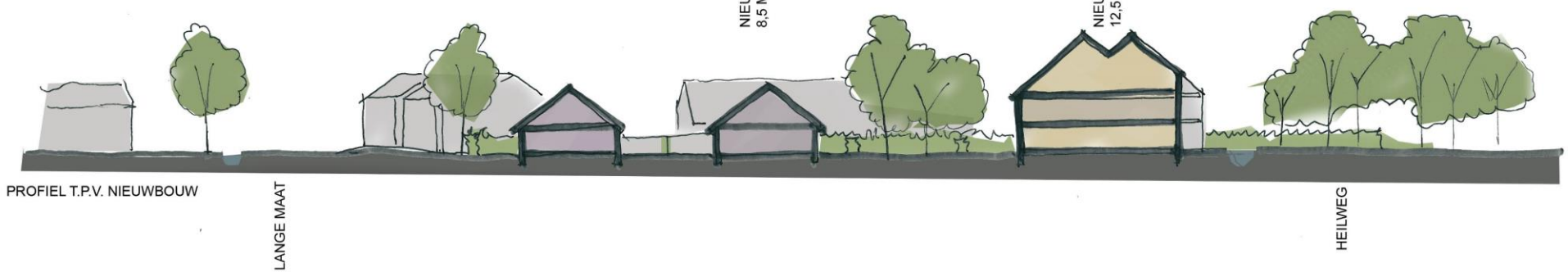
IN EN RONDOM SCHUUR
- PARKEREN VOOR 24 WONINGEN
- 16 BERGINGEN (APPARTEMENTEN)

16 APPARTEMENTEN
- 2,5 BOUWLAAG
- CA. 90- 140 m2 BVO
- EIGEN TERRAS, BALKON OF LOGGIA
- COLLECTIEF PARKEREN

SCHETS VERKAVELINGSPLAN

PROFIEL T.P.V. BESTAAND

PROFIEL T.P.V. NIEUWBOUW

SCHETS PROFIELDOORSNEDEN

SCHUURARCHITECTUUR

STOERE EENVOUD
RODE KERAMISCHE DAKPANNEN
HOUTEN GEVELS

REFERENTIES ARCHITECTUUR

SFEERIMPRESSIE VOGELVLUCHT ZUID-WEST

SFEERIMPRESSIE VOGELVLUCHT OOST

HOEK LANGE MAAT

LANGE MAAT TOEGANG FIETSERS EN VOETGANGERS

HOEK KLAPSTRAAT - HEILWEG

HOEK HEILWEG - LANGE MAAT

SFEERIMPRESSIES BUITEN HET ERF

TOEGANG VANAF DE KLAPSTRAAT

COLLECTIEVE GROENE RUIMTE TUSSEN DE GEBOUWEN

BOOMGAARD TUSSEN WONINGEN EN APPARTEMENTEN

COLLECTIEVE GROENE RUIMTE TUSSEN DE GEBOUWEN

SFEERIMPRESSIE OP HET ERF

Uitrit Klapstraat

Afweging voor uitrit aan de Klapstraat:

- Waardevolle noten- en fruitbomen behouden;
- Minder verharding op het terrein (geen langere weg vanaf de Lange Maat naar de parkeerschuur) en dus meer groen;
- Uitrit zorgt voor een beperkt aantal verkeersbewegingen en er zijn een aantal aanpassingen mogelijk op de Klapstraat, die los van de ontwikkeling, kunnen leiden tot een meer heldere verkeerssituatie ter plekke.

Eventuele mogelijk-
heid tot 3 extra langs
parkeervakken, ver-
breding strook nood-
zakelijk
Uitritconstructie
conform CROW
Geen heg i.v.m.
oprijdzicht
5,50 m
Elementverharding
verwijderen, grond
ophogen en inzaaien
Fietsstrook logisch
aansluiten op rijbaan
1
3
5
7
9
170a
170
185a
185
172
172d
172c
172g
172b
172a
172k
172f
172e
172j
172h
1392
1391
1336
191t

Reacties en vragen

Vervolg

- Huiswerk afmaken!
- Formeel verzoek indienen bij de gemeente
- Bij positief vervolg besluitvorming college
  - Vervolgens opstart procedure bestemmingsplan (verwachting voor de zomer)

- Nieuwsbrief en projectwebsite (verwacht begin maart)

- Wanneer komen we weer bij de buurt: via nieuwsbrief melding dat procedure gaat starten en dan kunnen belanghebbenden in het kader van de procedure hun reactie geven.

Weer bedankt voor uw (digitale) aanwezigheid en inbreng!

HENGELSPORT FEDERATIE MIDDEN NEDERLAND
Het Vergun 26a
6931 KD Westervoort
Tel: 026-3212045
E-mail: info@hfmiddennederland.nl

Kenmerk: HF-2021-008
Datum: 01-03-2021
Onderwerp: Voortgang Sportvisserij Loodvrij

Geachte heer/mevrouw,

Door middel van deze brief willen wij u informeren over de stand van zaken met betrekking tot het afbouwen van het loodgebruik in de hengelsport. Lood hoort niet thuis in het water. Daarom werkt de sportvisserij samen met andere (overheids- en natuur)organisaties aan het terugdringen van het loodgebruik in de hengelsport. Mogelijk heeft u van de Stichting Gezond Water eveneens een schrijven ontvangen over het loodgebruik door sportvissers. Middels de onderstaande informatie willen we u zo goed mogelijk informeren over de stand van zaken met betrekking tot het afbouwen van het loodgebruik door sportvissers. We schrijven dit mede namens de hengelsportvereniging in uw gemeente.

Georganiseerde sportvisserij
Heel veel mensen vissen in Nederland. Het is één van de meest beoefende buitenactiviteiten. Op voetbal na is Sportvisserij Nederland – tevens lid van NOC*NSF – met bijna 700.000 leden de grootste sportbond. We hebben dan ook een grote organisatie met veel kennis over water en vis. Binnen heel veel gemeenten is de hengelsportvereniging een van de grootste, zo niet de grootste, sportverenigingen. Hengelsportverenigingen organiseren tal van activiteiten op het gebied van educatie en participatie, waaronder vislessen voor de jeugd en vissen met ouderen, wat samen met het Instituut voor Natuureducatie (IVN) wordt gedaan. Sportvissers genieten van het buiten zijn en zijn over het algemeen echte natuurliefhebbers.

Green Deal Sportvisserij Loodvrij
Veel sportvissers gebruiken lood als verzwaring van de lijn. Lood is slecht voor mens, dier en milieu. Onderzoek door Wageningen Marine Research heeft aangetoond dat het loodverlies veel minder groot is dan eerder werd aangenomen en door sommigen – zoals bijvoorbeeld de Stichting Gezond Water – nog altijd bewust wordt gesuggereerd (voor details zie de bijlage). Dit neemt niet weg dat we vanuit de sportvisserij het loodgebruik willen terugdringen en uiteindelijk stoppen. Met de Rijksoverheid (4 ministeries), de Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Dibevo (brancheorganisatie gezelschapsdieren) is daarom in 2018 de Green Deal Sportvisserij Loodvrij afgesloten. Het doel van deze Green Deal is het stoppen van het loodgebruik in de sportvisserij in 2027. Daarbij wordt gestreefd naar een reductie van 30% in 2021. Inzet daarbij is om via een cultuuromslag en gedragsverandering het loodgebruik snel terug te dringen. Via verschillende sporen (waaronder uitgebreide bewustwordingscampagnes en pilotgebieden) wordt hard gewerkt om dit te realiseren. In het najaar van 2021 wordt de Green Deal geëvalueerd en zal beoordeeld worden of aanvullende inzet en/of maatregelen nodig zijn.

De Stichting Gezond Water, opgericht en geleid door de mensen achter Modified Materials (producent van loodvrije hengelsportproducten), schetst een beeld van de sportvisserij en het loodgebruik die niet juist is en dat betreuren wij ten zeerste. Eerder, voorafgaand aan het sluiten van de Green Deal, waren zij bij het Green Deal proces betrokken maar haakten voor het sluiten van de overeenkomst af.

Gedragsverandering en toename gebruik loodvervangers
Samen met de Green Deal partners hebben we bewust gekozen voor een tijdpad van tien jaar (2027) en een tussendoel na drie jaar (2021). Het vraagt tijd om draagvlak te creëren en een gedragsverandering te bewerkstelligen. Zeker ook omdat we ons niet alleen richten op de eindgebruiker, de sportvisser maar ook op detaillisten en (internationale) producenten. De betrokkenheid en het enthousiasme vanuit verenigingen en sportvissers om de hengelsport te verduurzamen nemen snel toe. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de verschillende loodvrije pilotgebieden en de meer dan 100 loodvrije evenementen die jaarlijks worden georganiseerd. Steeds meer sportvissers gebruiken milieuvriendelijke vervangers voor lood. In 2019 maakte al 17% van de sportvissers gebruik van loodvervangers.

HENGELSPORT FEDERATIE MIDDEN NEDERLAND
Het Vergun 26a
6931 KD Westervoort
Tel: 026-3212045
E-mail: info@hfmiddennederland.nl

Europees loodverbod
Ook in Europa staat het gebruik van lood in de jacht en hengelsport in de belangstelling. Het European Chemical Agency (ECHA) heeft na uitgebreid onderzoek onlangs voorgesteld om de verkoop en het gebruik van lood in de hengelsport binnen enkele jaren in banden te leggen (voor details zie de bijlage). Dit voorstel is in lijn met de doelstelling van de Green Deal Sportvisserij Loodvrij. De verwachting is dat de ontwikkeling van loodvervangers hiermee in een stroomversnelling komt.

Binnen de georganiseerde hengelsport werken wij hard aan een loodvrije sportvisserij en wij zijn, samen met de hengelsportvereniging(en) in uw gemeente, daarbij graag uw partner.

Alle informatie over Sportvisserij Loodvrij kunt u vinden op www.sportvisserijloodvrij.nl

Heeft u naar aanleiding van deze brief of over sportvisserij in zijn algemeenheid nog vragen, schroom dan niet om ons te bellen of te mailen. Wij helpen u graag verder.

Met vriendelijke groet,

Arjan Thielking
Secretaris
Hengelsport Federatie Midden Nederland

Bijlagen:
- *Nieuwsbericht "Minder loodverlies, minder loodalternatieven gebruikt" 25 november 2020*
- *Nieuwsbericht "Voorstel Europees loodverbod" 4 februari 2021*

HENGELSPORT FEDERATIE MIDDEN NEDERLAND
Het Vergun 26a
6931 KD Westervoort
Tel: 026-3212045
E-mail: info@hfmiddennederland.nl

Minder loodverlies, meer loodalternatieven gebruikt

25 november 2020

Nieuw onderzoek in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit laat zien dat het loodverlies van sportvissers veel lager uitvalt dan eerder werd becijferd. De jaarlijkse hoeveelheid loodverlies door de sportvisserij wordt geschat op 22,9 ton in het zoute (was 470 ton) en op 7,3 ton in het zoete water (was 54 ton).

Bovendien laat het onderzoek zien dat het percentage sportvissers dat een loodalternatief gebruikt is gestegen van 10% in 2017 naar 17% in 2019.

Bij aanvang van de Green Deal Sportvisserij Loodvrij – de overeenkomst die Sportvisserij Nederland met diverse ministeries, de Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Dibevo heeft gesloten om het gebruik van lood binnen de sportvisserij de komende jaren volledig af te bouwen – werd in het toenmalige onderzoek nog van een zeer hoog loodverlies uitgegaan.

Een forse overschatting, zo blijkt nu. Dat is grotendeels te verklaren doordat de cijfers van het eerste onderzoek zijn gebaseerd op een kleine groep fanatieke sportvissers.

Lastig te vergelijken

Het nieuwe onderzoek naar de cijfers van het geschatte jaarlijkse loodverlies door sportvissers stemt zowel bij Sportvisserij Nederland als de Green Deal partners tot tevredenheid. Het ingeschatte loodverlies ligt aanzienlijk lager en steeds meer sportvissers – vooral degene die fanatiek zijn en vaker vissen – gebruiken loodvervangers.

Daarbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat beide onderzoeken door de verschillen in opzet niet één op één met elkaar te vergelijken zijn. Waar het eerste onderzoek een forse overschatting betrof, kunnen deze nieuwe cijfers mogelijk een beperkte onderschatting zijn.

Daarom wordt momenteel het recente onderzoek herhaald. De resultaten hiervan zullen straks goed te vergelijken zijn met de meest recente uitkomsten ten aanzien van loodverlies, aangezien dezelfde methodiek en werkwijze wordt gehanteerd.

Meer alternatieven

Hopelijk zal dit laten zien dat de dalende trend zich voortzet. Van belang daarbij is dat er ook dit jaar weer veel goed bruikbare loodalternatieven op de markt zijn gekomen. Zo kan iedere sportvisser – ongeacht welke tak van de hengelsport je voorkeur heeft – kiezen uit diverse vervangers voor loodgewichten.

HENGELSPORT FEDERATIE MIDDEN NEDERLAND
Het Vergun 26a
6931 KD Westervoort
Tel: 026-3212045
E-mail: info@hfmiddennederland.nl

Op www.sportvisserijloodvrij.nl vind je een actueel overzicht van de beschikbare loodalternatieven. Daar staan ook de diverse gepubliceerde onderzoeken en meer informatie over de Green Deal Sportvisserij Loodvrij.

HENGELSPORT FEDERATIE MIDDEN NEDERLAND
Het Vergun 26a
6931 KD Westervoort
Tel: 026-3212045
E-mail: info@hfmiddennederland.nl

Voorstel Europees loodverbod

04 februari 2021

Het European Chemical Agency (ECHA) stelt voor om het gebruik van lood in onder meer de jacht en hengelsport in de Europese Unie te verbieden. Dit is de uitkomst van onderzoek naar en de beoordeling van de gezondheids- en milieurisico's van lood in deze sectoren. Het voorstel aan de Europese Commissie is om zowel de verkoop als het gebruik van lood in de hengelsport (werpgewichten en in kunstaas) binnen enkele jaren aan banden te leggen.

In juli 2019 heeft de Europese Commissie het ECHA gevraagd om het gebruik van lood in de jacht en hengelsport te inventariseren en om, indien nodig, met een voorstel voor beperkingen te komen. Lood is een giftige stof voor mens, dier en milieu en het gebruik daarvan dient te worden teruggedrongen. Het ECHA komt tot de conclusie dat het gerechtvaardigd is om lood in de jacht en hengelsport te verbieden. Eind januari 2020 heeft de Europese Commissie een vergelijkbaar voorstel van het ECHA voor een verbod van lood in de jacht in en rondom natte natuurgebieden overgenomen.

Voorstel loodverbod hengelsport

Het ECHA stelt voor om de verkoop en het gebruik van lood in visgewichten en in kunstaas te verbieden met een overgangsperiode van drie jaar voor gewichten t/m 50 gram en een overgangsperiode van vijf jaar voor gewichten vanaf 50 gram. Daarnaast is het voorstel om per direct het gebruik van lood te verbieden wanneer opzettelijk lood wordt verloren, zoals bij zogenaamde drop off technieken. Deze termijnen gelden overigens vanaf het moment dat de Europese Commissie een besluit hierover heeft genomen. Vanaf 24 maart 2021 start het ECHA met een publieke consultatie van zes maanden. Vervolgens vindt er een risicobeoordeling en een sociaaleconomische analyse plaats. Daarna volgt een definitief advies aan de lidstaten en beslist de Europese Commissie over het voorstel. Naar verwachting vindt dit laatste begin 2023 plaats.

Green Deal Sportvisserij Loodvrij

Sportvisserij Nederland werkt in de Green Deal Sportvisserij Loodvrij samen met de Rijksoverheid, Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Dibevo hard aan het terugdringen van het loodgebruik in de hengelsport en stimuleert het gebruik van milieuvriendelijke loodvervangers. Doel is om het loodgebruik in de sportvisserij in 2021 met 30% te reduceren en de hengelsport in 2027 volledig loodvrij te maken. Het voorstel van het ECHA ligt dan ook in lijn met de in Nederland gemaakte afspraken. Eind dit jaar wordt de Green Deal Sportvisserij Loodvrij met alle partners geëvalueerd. De nieuwe Europese ontwikkelingen zullen hierin worden meegenomen. Sportvisserij Nederland, hengelsportfederaties en -verenigingen zullen zich ook de komende jaren in blijven zetten om het gebruik van loodvervangers te stimuleren en om sportvissers bewust te maken van de risico's van het gebruik van vislood.
Meer informatie over de Green Deal Sportvisserij Loodvrij, milieuvriendelijke loodvervangers, loodvrije pilotgebieden, gezondheidsrisico's van (vis)lood en artikelen over loodvrij vissen vind je op Sportvisserijloodvrij.nl.

Het volledige bericht van het ECHA is hier te vinden.

08-03-2021

Beste lezer,

We zijn blij dat ons Digitale Scheidingsloket Regio Centraal Gelderland sinds 1 maart live is (www.digitaalscheidingsloket.nl)!
Veel dank voor al jullie vragen tijdens de webinar en voor de positieve reacties naderhand.
Nu is het tijd om aan de slag te gaan en complexe scheidingen ook echt te voorkomen.

Als genodigde voor de lancering digitaal scheidingsloket van 1 maart ontvang je een informatiepakketje.
Dit mag je doorsturen naar andere geïnteresseerden, delen op sociale media of op je website.
Zoals we al aangaven tijdens de lancering: we hebben jullie als professionals hard nodig om dit loket bekend te maken bij alle ouders en kinderen in onze regio.
De oproep aan jullie is dan ook om het verhaal door te vertellen en de bijgaande flyers te delen met ouders en kinderen!

In dit pakketje vind je:
- Veel gestelde vragen over het digitaal scheidingsloket (bijlage 1).
- Flyer materiaal dat je kunt printen en meegeven aan de ouders en kinderen die het aangaat (bijlage 2).

Heb je geen beschikking over een printer? Stuur mij dan even een mailtje met je adres en hoe veel flyers je kunt gebruiken, dan sturen wij je flyermateriaal op.
- De link naar het artikel in de Gelderlander over het digitale scheidingsloket.
- Een filmpje waarin de professionals achter het scheidingsloket zich voorstellen.
- De terugkijklink als je de webinar nog eens terug wilt kijken.

Heb je andere (inhoudelijke) vragen en staan deze niet tussen de veel gestelde vragen? Of heb je opmerkingen of tips?
Dan kun je contact opnemen met de projectleider van het scheidingsloket, Karin Dijkman (karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl).

Mede namens Anita Bergman, René Wentink en Karin Dijkman van het scheidingsloket,
En onze regionale werkgroep, bestaande uit Susan Kolkman, Petra Oortgiese, Lisette van Dam, Sjoerdtje Meijering, Pim van Limbeek
Hartelijke groeten,

Met vriendelijke groet,

Margaret van Diermen
regiosecretaris

gemeente Westervoort

Postbus 40, 6930 AA Westervoort • (026) 317 99 11 • gemeente@westervoort.nl
Dorpsplein 1, 6931 CZ Westervoort • www.westervoort.nl

Volg ons voor het laatste nieuws en leuke wetenswaardigheden op Facebook en Twitter en Instagram

GEMEENTE Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
Postbus 9200
6800 HA Arnhem

Lotte Barink
Bestuursadviseur sociaal domein
Zorg-veiligheid

E: lotte.barink@arnhem.nl

08-03-2021

Beste lezer,

We zijn blij dat ons Digitale Scheidingsloket Regio Centraal Gelderland sinds 1 maart live is (www.digitaalscheidingsloket.nl)!
Veel dank voor al jullie vragen tijdens de webinar en voor de positieve reacties naderhand.
Nu is het tijd om aan de slag te gaan en complexe scheidingen ook echt te voorkomen.

Als genodigde voor de lancering digitaal scheidingsloket van 1 maart ontvang je een informatiepakketje.
Dit mag je doorsturen naar andere geïnteresseerden, delen op sociale media of op je website.
Zoals we al aangaven tijdens de lancering: we hebben jullie als professionals hard nodig om dit loket bekend te maken bij alle ouders en kinderen in onze regio.
De oproep aan jullie is dan ook om het verhaal door te vertellen en de bijgaande flyers te delen met ouders en kinderen!

In dit pakketje vind je:
- Veel gestelde vragen over het digitaal scheidingsloket (bijlage 1).
- Flyer materiaal dat je kunt printen en meegeven aan de ouders en kinderen die het aangaat (bijlage 2).

Heb je geen beschikking over een printer? Stuur mij dan even een mailtje met je adres en hoe veel flyers je kunt gebruiken, dan sturen wij je flyermateriaal op.
- De link naar het artikel in de Gelderlander over het digitale scheidingsloket.
- Een filmpje waarin de professionals achter het scheidingsloket zich voorstellen.
- De terugkijklink als je de webinar nog eens terug wilt kijken.

Heb je andere (inhoudelijke) vragen en staan deze niet tussen de veel gestelde vragen? Of heb je opmerkingen of tips?
Dan kun je contact opnemen met de projectleider van het scheidingsloket, Karin Dijkman (karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl).

Mede namens Anita Bergman, René Wentink en Karin Dijkman van het scheidingsloket,
En onze regionale werkgroep, bestaande uit Susan Kolkman, Petra Oortgiese, Lisette van Dam, Sjoerdtje Meijering, Pim van Limbeek
Hartelijke groeten,

Met vriendelijke groet,

Margaret van Diermen
regiosecretaris

gemeente Westervoort

Postbus 40, 6930 AA Westervoort • (026) 317 99 11 • gemeente@westervoort.nl
Dorpsplein 1, 6931 CZ Westervoort • www.westervoort.nl

Volg ons voor het laatste nieuws en leuke wetenswaardigheden op Facebook en Twitter en Instagram

GEMEENTE Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
Postbus 9200
6800 HA Arnhem

Lotte Barink
Bestuursadviseur sociaal domein
Zorg-veiligheid

E: lotte.barink@arnhem.nl

Digitaal
Scheidingsloket
REGIO CENTRAAL GELDERLAND

Mijn ouders gaan scheiden en ik dan?

Chat (anoniem) met René of Anita over al je zorgen/vragen

Scan de QR-code of ga naar mijnoudersgaanuitelkaar.nl

Digitaal
Scheidingsloket
REGIO CENTRAAL GELDERLAND

Deze informatie gaf mij rust en overzicht in een moeilijke tijd

Samen goed uit elkaar

het digitale platform
voor als je gaat scheiden

Chat (anoniem) met scheidingsdeskundige René of Anita over al je zorgen/vragen

Scan de QR-code of ga naar digitaalscheidingsloket.nl

Veelgestelde vragen bij het Scheidingsloket

Voor professionals die werken met het loket

www.digitaalscheidingsloket.nl

1. Wat is het Digitaal Scheidingsloket?

Het Digitaal Scheidingsloket is een online platform dat een overzicht biedt van alle (praktische) zaken die geregeld moeten worden als mensen uit elkaar gaan of gaan scheiden. Het digitale loket wordt bemand door twee professionals met wie ouders en kinderen kunnen chatten en bellen om al hun vragen kwijt te kunnen. De medewerkers behandelen de binnenkomende vragen. Is het een 'simpele vraag' of speelt er misschien meer? Vervolgens verwijzen zij mensen, als dat nodig is, door naar hulp of informatie die bij hen past. Ook bieden deze medewerkers een luisterend oor voor ouders en jongeren die hun problemen willen bespreken.

2. Van wie is het Digitaal Scheidingsloket?

Het Digitaal Scheidingsloket is opgericht door de gemeenten in de Regio Centraal Gelderland. Dit zijn de gemeente Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

3. Waarom is het Digitaal Scheidingsloket opgericht?

Het landelijke totale echtscheidingspercentage lag in 2018 op 37,1% (CBS). Volgens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport loopt 10 tot 15 procent van alle scheidingen uit op een vechtscheiding. Het doel van het digitaal scheidingsloket is voorkomen dat scheidingen uitlopen tot een complexe scheiding, die zowel fysiek, emotioneel als psychisch schadelijk zijn voor ouders en kinderen. Dit doen wij door door 1) rust te creëren en overzicht te bieden door alle informatie op een plek en 2) een luisterend oor te bieden van een onafhankelijke professional.

4. Voor wie is het Digitaal Scheidingsloket bedoeld?

Het Digitaal Scheidingsloket is bedoeld voor alle ouders en kinderen in onze regio (zie vraag 2 om welke gemeenten het gaat) die vragen of zorgen hebben over het scheidingsproces, ongeacht leeftijd, sekse of achtergrond. Let op: ook ouders die uit elkaar gaan en hun kinderen kunnen bij het loket terecht. Verder kunnen ook opa's of oma's, kennissen of anderen terecht bij ons. Ook professionals kunnen met vragen terecht bij het loket (zie ook vraag 5).

5. Kan ik als professional contact opnemen met het Digitaal Scheidingsloket?

Ja, als professional ben je van harte welkom bij het Digitaal Scheidingsloket. We vinden het belangrijk om met elkaar samen te werken. Als professional kan je naar ons doorverwijzen, maar je kan ook zelf terecht wanneer je twijfelt over waar je goed aan doet, waar het gezin mee geholpen is of wanneer je behoefte hebt aan consultatie.
Wij denken graag mee met onze kennis van de sociale kaart en hebben een systeemgerichte kijk op het functioneren van gezinnen die een scheiding door maken.
Zelf zullen we ook actief bezig zijn met het aangaan van duurzame samenwerkingsrelaties in de regio en organiseren we ook overlegmomenten om elkaars krachten en kennis zo goed mogelijk te benutten.

6. Wie werken voor het Digitaal Scheidingsloket?

Bij het Digitaal Scheidingsloket werken René Wentink en Anita Bergman, twee deskundigen op het gebied van complexe scheidingsproblematiek. Samen proberen zij iedereen te helpen die zich bij het Digitaal Scheidingsloket meldt met een vraag, zorg of een dilemma. Ze zijn er voor kort contact, maar ook voor één of een paar goede gesprekken. Wanneer René en Anita ervoor kiezen om iemand door te verwijzen, kunnen zij kiezen uit drie mogelijke stappen:

- Is de hulpvraag licht? Dan voeren de adviseurs achter het loket zelf een of meerdere gesprekken om ouders en/of kinderen op gang te helpen. Vervolgens kunnen zij verwijzen naar voorliggende hulp. Denk bijvoorbeeld aan een juridisch loket, maatschappelijk werk of de POH bij de huisarts. De medewerker van het scheidingsloket biedt bij een lichte hulpvraag een luisterend oor en draagt eraan bij dat de hulpvrager tussen de bomen het bos weer ziet. Dit doet hij of zij door richting te geven en te verwijzen naar voorliggende hulp of informatie.
- Is de inzet van gecontracteerde hulpverlening nodig? Dan kan de loketmedewerker verwijzen naar de lokale teams of wijkteams van de gemeente waar de ouders ingeschreven staan om te bepalen of het afgeven van een beschikking nodig is. De scheidingsdeskundigen adviseren hierbij en denken mee met de lokale teams/ wijkteams over vervolgstappen.
- Gaat het om geëscaleerde problematiek die gaat over meerdere soorten problematiek (multidisciplinair), dan kan de betrokken professional ervoor kiezen om multidisciplinaire expertise in te zetten vanuit een pool van experts. Deze pool van experts bestaat uit professionals van diverse disciplines, welke gespecialiseerd zijn in het de-escaleren van scheidingsproblematiek. Dit betekent dat de ouders, de betrokken hulpverleners en eventuele aanvullende experts worden uitgenodigd voor een overleg. Doel van dit overleg is om de situatie de de-escaleren en terug naar 'het normale' te krijgen. Aanmeldingen voor zo'n multidisciplinair overleg lopen via de projectleider Karin Dijkman (karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl).

7. Hoe ziet de samenwerking met andere partijen eruit (bijvoorbeeld lokale teams)?

De screeners van het Digitale Scheidingsloket onderhouden nauw contact met de professionals van lokale teams / wijkteams. Zo kunnen professionals van de lokale wijkteams ervoor kiezen om cliënten met scheidingsproblematiek door te verwijzen naar het Digitaal Scheidingsloket of juist andersom. De samenwerking tussen de lokale teams en het scheidingsloket is erg belangrijk. Daarom zetten wij in onze aanpak ook in op getrainde aandachtsfunctionarissen bij elk lokaal team in onze regio. Zodat als het scheidingsloket een casus overdraagt aan het wijkteam, het wijkteam ook de kennis en kunde in huis heeft om de escalatie (te blijven) voorokomen met de juiste inzet van hulp.

8. Hoe zit het met de privacy?

Wij vinden privacy erg belangrijk en zijn wettelijk verplicht (AVG) hier op een goede en veilige manier mee om te gaan. Bezoekers van de site kunnen hier meer over teruglezen in de privacyverklaring op onze website. Als ouders of kinderen liever anoniem blijven, kunnen zij anoniem met ons chatten. Pas als mensen zelf hun gegevens achterlaten, omdat zij hulp van ons willen, slaan wij gegevens op. Deze gegevens worden niet gedeeld met een ander zonder dat ouders of kinderen daar toestemming voor hebben gegeven.

9. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen de informatie begrijpt?

We streven ernaar alle teksten op de website te schrijven op B1-niveau, het niveau waar overheidsinstellingen zoveel mogelijk mee werken. Zo is onze informatie zo toegankelijk mogelijk voor mensen met een taalachterstand of een andere moedertaal. Ook passen we ons beeld- en taalgebruik op de site voor kinderen aan, door beeld te gebruiken waar mogelijk (bijvoorbeeld video). We letten ook op audiovisuele hulp, zoals ondertiteling bij video's. Daarnaast houden we rekening met de verschillende doelgroepen om de informatie zo laagdrempelig mogelijk te houden: bijvoorbeeld door voor kinderen en joneren QR-codes in te zetten en door diverse beelden gebruiken. We willen dat iedereen zich welkom voelt om contact op te nemen met het Digitaal Scheidingsloket.

10. Is het loket ook te bezoeken of kunnen ouders en kinderen alleen digitaal contact opnemen?

In eerste instantie proberen onze screeners zo veel mogelijk mensen digitaal via de chat of telefonisch te helpen. Wanneer onze screeners merken dat er behoefte is aan een fysieke afspraak, dan is ook zeker een mogelijkheid

Staat je vraag er niet tussen?

Of heb je tips, opmerkingen of vragen?
Neem dan contact op met projectleider Karin Dijkman via karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl.
Of neem een kijkje op de website www.digitaalscheidingsloket.nl.

Veelgestelde vragen bij het Scheidingsloket

Voor professionals die werken met het loket

www.digitaalscheidingsloket.nl

1. Wat is het Digitaal Scheidingsloket?

Het Digitaal Scheidingsloket is een online platform dat een overzicht biedt van alle (praktische) zaken die geregeld moeten worden als mensen uit elkaar gaan of gaan scheiden. Het digitale loket wordt bemand door twee professionals met wie ouders en kinderen kunnen chatten en bellen om al hun vragen kwijt te kunnen. De medewerkers behandelen de binnenkomende vragen. Is het een 'simpele vraag' of speelt er misschien meer? Vervolgens verwijzen zij mensen, als dat nodig is, door naar hulp of informatie die bij hen past. Ook bieden deze medewerkers een luisterend oor voor ouders en jongeren die hun problemen willen bespreken.

2. Van wie is het Digitaal Scheidingsloket?

Het Digitaal Scheidingsloket is opgericht door de gemeenten in de Regio Centraal Gelderland. Dit zijn de gemeente Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.

3. Waarom is het Digitaal Scheidingsloket opgericht?

Het landelijke totale echtscheidingspercentage lag in 2018 op 37,1% (CBS). Volgens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport loopt 10 tot 15 procent van alle scheidingen uit op een vechtscheiding. Het doel van het digitaal scheidingsloket is voorkomen dat scheidingen uitlopen tot een complexe scheiding, die zowel fysiek, emotioneel als psychisch schadelijk zijn voor ouders en kinderen. Dit doen wij door door 1) rust te creëren en overzicht te bieden door alle informatie op een plek en 2) een luisterend oor te bieden van een onafhankelijke professional.

4. Voor wie is het Digitaal Scheidingsloket bedoeld?

Het Digitaal Scheidingsloket is bedoeld voor alle ouders en kinderen in onze regio (zie vraag 2 om welke gemeenten het gaat) die vragen of zorgen hebben over het scheidingsproces, ongeacht leeftijd, sekse of achtergrond. Let op: ook ouders die uit elkaar gaan en hun kinderen kunnen bij het loket terecht. Verder kunnen ook opa's of oma's, kennissen of anderen terecht bij ons. Ook professionals kunnen met vragen terecht bij het loket (zie ook vraag 5).

5. Kan ik als professional contact opnemen met het Digitaal Scheidingsloket?

Ja, als professional ben je van harte welkom bij het Digitaal Scheidingsloket. We vinden het belangrijk om met elkaar samen te werken. Als professional kan je naar ons doorverwijzen, maar je kan ook zelf terecht wanneer je twijfelt over waar je goed aan doet, waar het gezin mee geholpen is of wanneer je behoefte hebt aan consultatie.
Wij denken graag mee met onze kennis van de sociale kaart en hebben een systeemgerichte kijk op het functioneren van gezinnen die een scheiding door maken.
Zelf zullen we ook actief bezig zijn met het aangaan van duurzame samenwerkingsrelaties in de regio en organiseren we ook overlegmomenten om elkaars krachten en kennis zo goed mogelijk te benutten.

6. Wie werken voor het Digitaal Scheidingsloket?

Bij het Digitaal Scheidingsloket werken René Wentink en Anita Bergman, twee deskundigen op het gebied van complexe scheidingsproblematiek. Samen proberen zij iedereen te helpen die zich bij het Digitaal Scheidingsloket meldt met een vraag, zorg of een dilemma. Ze zijn er voor kort contact, maar ook voor één of een paar goede gesprekken. Wanneer René en Anita ervoor kiezen om iemand door te verwijzen, kunnen zij kiezen uit drie mogelijke stappen:

- Is de hulpvraag licht? Dan voeren de adviseurs achter het loket zelf een of meerdere gesprekken om ouders en/of kinderen op gang te helpen. Vervolgens kunnen zij verwijzen naar voorliggende hulp. Denk bijvoorbeeld aan een juridisch loket, maatschappelijk werk of de POH bij de huisarts. De medewerker van het scheidingsloket biedt bij een lichte hulpvraag een luisterend oor en draagt eraan bij dat de hulpvrager tussen de bomen het bos weer ziet. Dit doet hij of zij door richting te geven en te verwijzen naar voorliggende hulp of informatie.
- Is de inzet van gecontracteerde hulpverlening nodig? Dan kan de loketmedewerker verwijzen naar de lokale teams of wijkteams van de gemeente waar de ouders ingeschreven staan om te bepalen of het afgeven van een beschikking nodig is. De scheidingsdeskundigen adviseren hierbij en denken mee met de lokale teams/ wijkteams over vervolgstappen.
- Gaat het om geëscaleerde problematiek die gaat over meerdere soorten problematiek (multidisciplinair), dan kan de betrokken professional ervoor kiezen om multidisciplinaire expertise in te zetten vanuit een pool van experts. Deze pool van experts bestaat uit professionals van diverse disciplines, welke gespecialiseerd zijn in het de-escaleren van scheidingsproblematiek. Dit betekent dat de ouders, de betrokken hulpverleners en eventuele aanvullende experts worden uitgenodigd voor een overleg. Doel van dit overleg is om de situatie de de-escaleren en terug naar 'het normale' te krijgen. Aanmeldingen voor zo'n multidisciplinair overleg lopen via de projectleider Karin Dijkman (karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl).

7. Hoe ziet de samenwerking met andere partijen eruit (bijvoorbeeld lokale teams)?

De screeners van het Digitale Scheidingsloket onderhouden nauw contact met de professionals van lokale teams / wijkteams. Zo kunnen professionals van de lokale wijkteams ervoor kiezen om cliënten met scheidingsproblematiek door te verwijzen naar het Digitaal Scheidingsloket of juist andersom. De samenwerking tussen de lokale teams en het scheidingsloket is erg belangrijk. Daarom zetten wij in onze aanpak ook in op getrainde aandachtsfunctionarissen bij elk lokaal team in onze regio. Zodat als het scheidingsloket een casus overdraagt aan het wijkteam, het wijkteam ook de kennis en kunde in huis heeft om de escalatie (te blijven) voorokomen met de juiste inzet van hulp.

8. Hoe zit het met de privacy?

Wij vinden privacy erg belangrijk en zijn wettelijk verplicht (AVG) hier op een goede en veilige manier mee om te gaan. Bezoekers van de site kunnen hier meer over teruglezen in de privacyverklaring op onze website. Als ouders of kinderen liever anoniem blijven, kunnen zij anoniem met ons chatten. Pas als mensen zelf hun gegevens achterlaten, omdat zij hulp van ons willen, slaan wij gegevens op. Deze gegevens worden niet gedeeld met een ander zonder dat ouders of kinderen daar toestemming voor hebben gegeven.

9. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen de informatie begrijpt?

We streven ernaar alle teksten op de website te schrijven op B1-niveau, het niveau waar overheidsinstellingen zoveel mogelijk mee werken. Zo is onze informatie zo toegankelijk mogelijk voor mensen met een taalachterstand of een andere moedertaal. Ook passen we ons beeld- en taalgebruik op de site voor kinderen aan, door beeld te gebruiken waar mogelijk (bijvoorbeeld video). We letten ook op audiovisuele hulp, zoals ondertiteling bij video's. Daarnaast houden we rekening met de verschillende doelgroepen om de informatie zo laagdrempelig mogelijk te houden: bijvoorbeeld door voor kinderen en joneren QR-codes in te zetten en door diverse beelden gebruiken. We willen dat iedereen zich welkom voelt om contact op te nemen met het Digitaal Scheidingsloket.

10. Is het loket ook te bezoeken of kunnen ouders en kinderen alleen digitaal contact opnemen?

In eerste instantie proberen onze screeners zo veel mogelijk mensen digitaal via de chat of telefonisch te helpen. Wanneer onze screeners merken dat er behoefte is aan een fysieke afspraak, dan is ook zeker een mogelijkheid

Staat je vraag er niet tussen?

Of heb je tips, opmerkingen of vragen?
Neem dan contact op met projectleider Karin Dijkman via karin.dijkman@digitaalscheidingsloket.nl.
Of neem een kijkje op de website www.digitaalscheidingsloket.nl.

*ZFDA43FCF5
A*

RAADSVOORSTEL

gemeente Westervoort

Onderwerp : Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

---

Zaak- & documentnr. : Z/21/077944/201501864
Portefeuillehouder :

Opsteller : Rutger Traag
Team : Realisatie en beheer
Telefoonnr.

Samenvatting

Binnen de Liemerse samenwerking (gemeenten Westervoort, Zevenaar en Duiven en het waterschap Rijn en IJssel) wordt momenteel gestalte gegeven aan het 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie'. Na het in beeld brengen van de kwetsbaarheden voor klimaatverandering in de Liemerse stresstest zijn risicodialogen opgezet. Hierin zijn op verschillende manieren inwoners en stakeholders betrokken bij het thema klimaatadaptatie en de beeldvorming rond dit thema. Op basis van het participatietraject en de resultaten van de stresstest (zie bijlage van de memo voor uitkomsten en opzet van de participatie-opzet) stellen we beleidsambities voor.
In de bijgevoegde memo worden de beleidsambities nader toegelicht met de vraag aan uw raad om deze vast te stellen als basis voor het uit te werken uitvoeringsprogramma.

Beslispunten

Wij stellen u voor om de volgende beleidsambities vast te stellen:
1: We werken aan een gezondere en beter bereikbare buitenruimte voor onze inwoners met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak;
2: In de Liemers is in 2050 minder kans op wateroverlast in gebouwen dan nu en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades;
3: We benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem beter om voldoende water te bewaren voor drogere periodes;
4: Inwoners worden regelmatiger geïnformeerd over klimaatadaptatie op eigen terrein en de acceptatie van klimaateffecten blijft in stand.

Aanleiding

Tijdens de gezamenlijke raadsbijeenkomst Duiven-Westervoort van vorig jaar op 10 februari 2020 hebben wij uw raad geïnformeerd over het Deltaplan Ruimtelijke Klimaat Adaptatie (DPRA) en de stappen die wij daarin hebben gezet (in beeld brengen kwetsbaarheden in de stresstesten) en gaan zetten (risicodialoog en uitvoeringsprogramma). Wij pakken dit binnen de Liemers gezamenlijk op met de gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar en Waterschap Rijn en IJssel.
Het DPRA geeft invulling aan afspraken uit het landelijke 'bestuursakkoord Klimaatadaptatie' waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. De beleidsambities bevatten inhoudelijke keuzes voor de langere termijn. Ze zeggen iets over de wijze waarop we onze (openbare) buitenruimte in de toekomst klimaat adaptief vorm gaan geven en inrichten. Daarom vragen wij uw raad deze beleidsambities vast te stellen. Door inhoudelijke bespreking willen wij de gemeenteraad de mogelijkheid geven aan te geven wat zij hierin belangrijk vindt. Deze beleidskaders vormen de uitgangspunten voor een dynamisch uitvoeringsprogramma voor de komende 30 jaar.

Planning

Na de uitvoering van de stresstest (stap 1 in het DPRA) hebben we stap 2 uitgevoerd (de risicodialoog) met als opbrengst de voorliggende beleidsambities. De derde ambitie in het DPRA is het opstellen van een uitvoeringsprogramma waarmee het programma verankerd wordt in gemeentelijk beleid. Hierbij worden maatregelen integraal uitgewerkt in samenhang met parallel lopende programma's (bijvoorbeeld de nieuwe Omgevingswet en/of de Regionale Energiestrategie) en worden de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. Ook maatschappelijke organisaties, inwoners en bedrijven kunnen input leveren voor het uitvoeringsprogramma. Mogelijkheden zullen onderzocht worden om deze groepen nog meer te betrekken bij te nemen maatregelen in de toekomst.
Uiteindelijk wordt het uitvoeringsprogramma in het vervolg voorgelegd aan uw raad ter besluitvorming. De planning is om dit te doen in het najaar 2021. Wij zullen dan ook ingaan op de wijze en de frequentie waarop wij het programma in het vervolg met de raad evalueren.

Beoogd effect

Het vaststellen van een inhoudelijk kader voor de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma voorziet in de lokale aanpak van het DPRA binnen gemeente Westervoort en wordt uitgevoerd met Waterschap Rijn en IJssel.

Voorliggende beleidsambities zijn opgesteld op basis van de resultaten van de stresstest en de raadpleging van gemeenteraad, bevolking en stakeholders. Deze geven de richting aan waar wij op in willen zetten als het gaat om klimaatadaptatie. Na vaststelling van de beleidsambities gaan wij deze verder inkleuren en concretiseren in maatregelen en doelstellingen. Vervolgens kan uw raad keuzes maken bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma.

Argumenten

1.1. De gemeente moet uitvoering geven aan klimaatadaptatie vanuit de zeven ambities van het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

Vanuit het DPRA zijn een zevental ambities geformuleerd waaraan gemeenten uitvoering geven. De eerste ambitie, de stresstest, is afgerond. In 2020 is uitvoering gegeven aan de volgende ambitie, de risicodialoog. De opbrengsten uit deze dialoog zijn samengevat in bijgevoegde memo.

1.2. De bijgevoegde memo met beleidsambities is opgesteld na de enquêtes en consultatierondes en is derhalve het resultaat van maatschappelijke participatie

De risicodialoog is binnen de werkregio De Liemers ingevuld als een brede dialoog, waarbij zo veel mogelijk partijen (ambtenaren, inwoners en ondernemers) geïnformeerd zijn over en betrokken zijn bij het onderwerp klimaatadaptatie. Het doel hierbij was om op te halen waar de samenleving prioriteiten legt en waarop moet worden ingezet bij toekomstige inrichting van de (openbare) ruimte. In bijgaande memo staat beschreven hoe dit participatietraject is verlopen.

1.3. Door vaststelling van de inhoudelijke beleidsambities, liggen de inhoudelijk kaders vast voor verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma

De geformuleerde beleidsambities vormen de kaders die binnen de gemeente aangebracht worden als het gaat om ruimtelijke adaptatie. Het vormt de basis voor het formuleren van maatregelen om zo werk te maken van ruimtelijke klimaatadaptatie. Het benadert ruimtelijke klimaatadaptatie vanuit verschillende thema's en vraagt om een integrale aanpak

Kanttekeningen
De voorliggende beleidsambities geven aan hoe wij om willen gaan met klimaatadaptatie. Er zijn hier natuurlijk kanttekeningen en accenten bij te plaatsen:

- De kaders belichten verschillende aandachtspunten maar zijn algemeen

Deze beleidskaders vormen de uitgangspunten voor een dynamisch uitvoeringsprogramma voor de komende 30 jaar. Ze bieden voldoende houvast voor concretisering in het uitvoeringsprogramma, maar ook de benodigde flexibiliteit gezien de lange termijn.

- *De kaders richten zich op de openbare ruimte en op het informeren van inwoners over mogelijkheden op eigen terrein; er is geen sprake van verplichting van grondeigenaren.*

Een vergaande ambitie zou een verplichting zijn voor infiltratie van hemelwater op eigen terrein. Dit vergt op dit moment meer onderzoek om de gevolgen te kunnen bepalen.
Een belangrijk uitgangspunt waar wel direct op ingezet moet worden is het stimuleren en informeren van grondeigenaren. Daarbij sluiten wij aan op ambitie 5 van het DPRA 'stimuleren en faciliteren klimaatadaptatie'.

- *Een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie bereidt ons voor op onzekere risico's op de (midden) lang termijn. Overwogen kan worden hiervoor geen voorbereidingen te treffen.*

Hiermee wordt de kwetsbaarheid voor het sluipend veranderend klimaat steeds groter met onder andere negatieve effecten voor gezondheid voor inwoners (bijvoorbeeld door toenemende hittestress), fysieke veiligheid (bijvoorbeeld door ondergelopen straten) en natuur (bijvoorbeeld door langdurige droogte) als gevolg.

Financiële paragraaf

Bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma DPRA in het najaar kan inzicht gegeven worden in kosten en financiële gevolgen. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële situatie van de gemeente Westervoort. Het uitvoeringsprogramma zal uitgaan van dekking uit bestaande middelen. Daarin nemen wij ook de financieringsmogelijkheden mee die beschikbaar worden gesteld door het Rijk. Het gaat hier om de ZON-regeling (Zoetwatervoorziening Oost Nederland) en de Impulsregeling.

Nieuw beleid / Meerkosten

Dit voorstel betreft wel nieuw beleid maar er zijn geen meerkosten. Zie hierboven de toelichting in de financiele paragraaf.

Participatie en communicatie

Voor de risicodialoog hebben wij gebruik gemaakt van de site 'Weet van Water' als landingsplatform voor DPRA de Liemers. Deze site is nog steeds te raadplegen voor informatie over DPRA en lopende zaken in ons gebied en zal ook in het vervolg hiervoor worden ingezet. Voor specifieke informatie voor gemeente Duiven en Westervoort is gebruik gemaakt van de site 'Samen1nergie'. De social-media kanalen van beide platforms zijn gebruikt voor de campagnes.
Voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma wordt het gesprek aangegaan met stakeholders. Er zal afstemming gezocht worden met andere programma's om raakvlakken te verkennen en gezamenlijke kansen te combineren.
Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma worden inwoners en bedrijven betrokken worden om knelpunten in beeld te brengen. Daarbij zullen wij aansluiten bij de digitale aanpak zoals deze ook in het voortraject is toegepast.

Duurzaamheid

Deze beleidsambities dragen sterk bij aan Duurzaamheid. Het geeft onder andere richting aan de te maken keuzes op het gebied van de inrichting van de openbare ruimte. Hiermee verankeren we een aantal punten in beleid en uitvoering die bijdragen aan bijvoorbeeld het tegen gaan van de gevolgen van klimaatverandering of versterken van de biodiversiteit.

Biodiversiteit

Bij het opstellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma zal rekening gehouden worden met het versterken van de biodiversiteit. Denk daarbij aan het vergroenen van de leefomgeving om hitte stress tegen te gaan.

Intergemeentelijke samenwerking

De beleidsambitie en de notitie zijn in samenwerking tussen gemeente Westervoort, gemeente Duiven, gemeente Zevenaar en Waterschap Rijn en IJssel opgesteld. De vervolg stappen zullen ook in nauwe samenwerking worden uitgevoerd.

Bijlagen
201498104 P20-0022-036 Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie
201501882 Definitieve rapportage Stresstest

Westervoort, 19 april 2021

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

INGENIEURS MET EEN VERHAAL

MEMO

PROJECT	:	de Liemers, klimaatadaptie
PROJECTNUMMER	:	P20-0022
ONDERWERP	:	Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie
DATUM	:	28 januari 2021
OPGESTELD DOOR	:	L.C. van den Dikkenberg

1 Algemeen

1.1 Aanleiding

Het klimaat verandert. Het wordt heter met hittestress tot gevolg, het wordt natter met wateroverlast tot gevolg en het wordt droger met eigen problematieken tot gevolg. Daarom passen we ons aan. Dat wordt op twee manieren gedaan. Enerzijds om de klimaatverandering te bestrijden wat we klimaatmitigatie noemen. Anderzijds om onze leefomgeving aan te passen aan een veranderend klimaat. Dat noemen we klimaatadaptatie. Dit memo geeft weer welke strategische lijnen binnen de Liemers voorgesteld worden om klimaatadaptatie in onze gemeenten vorm te geven.

Alle gemeenten in Nederland zijn momenteel actief om een klimaatadaptatie uitvoeringsstrategie vorm te geven. Dit vloeit voort uit samenwerkingsafspraken waarin gemeenten zich verbonden hebben aan de uitvoering van de ambities van het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Figuur 1: de zeven ambities binnen het DPRA

Binnen het DPRA worden vier thema's onderscheiden. Dat zijn de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Binnen het gemeentelijke traject voor het DPRA wordt met name op de eerste drie thema's ingegaan.

Figuur 2: de vier klimaatthema's binnen het DPRA

Voor de Liemerse gemeenten geldt dat de kwetsbaarheden voor klimaateffecten hitte, droogte en wateroverlast in 2019 in beeld zijn gebracht. De resultaten hiervan zijn te zien op https://wrij.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=615ebe7ef0f448e884bd8ccaa707bfa5 . Het jaar 2020 was door de Deltacommissaris uitgeroepen tot jaar van de risicodialoog. Door bekende omstandigheden is dit op veel plaatsen vertraagd en verplaatst naar online. In de risicodialoog gaat het om twee dingen: bewustwording en acceptatie. Bewustwording van de gevolgen van een veranderend klimaat is nodig om inwoners handelingsperspectief bij extremen te geven. Het is goed om er van doordrongen te zijn dat hittegolven meer normaal worden, en dat wateroverlast vaker voor kan komen dan tot dusver. Daarnaast is het in de dialogen goed om met elkaar te bepalen wat geaccepteerd wordt en wat niet. Zo kan gericht beleid gemaakt worden om de benodigde ingrepen te prioriteren.

1.2 Doel

Het doel van dit memo is het formuleren van voorgestelde beleidsambities voor de bestuurders en hier een besluit over te vragen zodat in het verdere project in lijn met de bestuurlijke wensen wordt gehandeld.

1.3 Leeswijzer

In het eerste deel van de memo wordt het uitgevoerde participatietraject en de uitkomsten daarvan toegelicht. In het tweede deel komen de hieruit gedestilleerde beleidsambities aan bod.

2 Klimaatdialogen

2.1 Algemeen

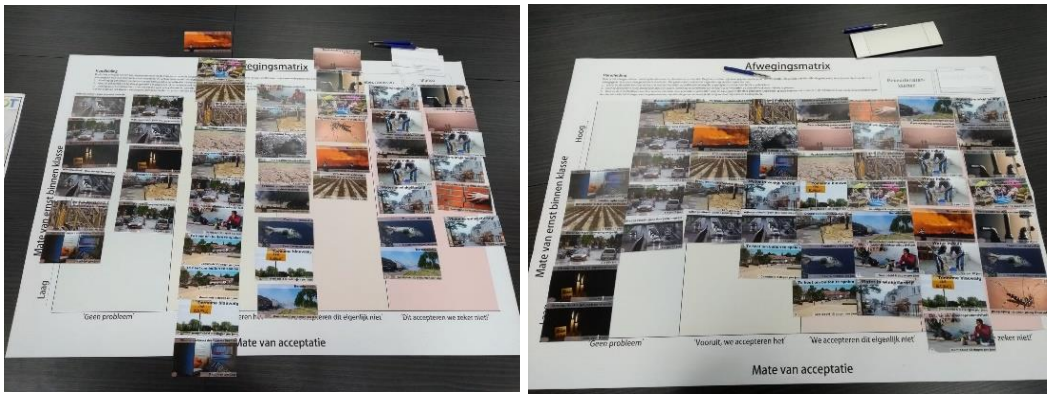
Op vrijdag 4 december is de fase van de uitvoering van de klimaatdialogen afgelopen. Zowel in het fysieke, voor corona, als in het digitale deel hebben bestuurders, medewerkers en inwoners van de Liemerse gemeenten aangegeven hoe zij denken over de effecten van klimaatverandering en waar aandacht voor moet zijn. De resultaten van de werksessies en de digitale enquêtes zijn verwerkt tot beleidsambities die in het volgende hoofdstuk worden uitgewerkt. In dit hoofdstuk worden de resultaten per deelonderwerk toegelicht.

2.2 Sessies politiek

1Stroom

Met de gemeenteraden van Duiven en Westervoort (1stroom) hebben fysieke bijeenkomsten plaatsgevonden. Op deze avond hebben 12 raadsleden deelgenomen aan de mogelijkheid om in een deelsessie het gesprek te voeren over effecten van klimaatverandering. De 12 leden waren over 2 tafels verdeeld met onderstaande uitkomsten:

Figuur 3: Uitkomsten afwegingsmatrixen (links gemeente Duiven, rechts gemeente Westervoort)

De twee tafels accepteerden beiden water op straat als klimaateffect. Ook water op straat waar eens per 2 jaar geen doorgang en stroomuitval door bijvoorbeeld hitte worden geaccepteerd. Naast deze resultaten wordt ook aandacht gevraagd voor droogvallende watergangen en minder gewasopbrengst door droogte.

De deelgroepen vonden gezamenlijk niet acceptabel als water woningen of winkels binnenstroomt bij hevige neerslag. Extra gemeentelijke schade-uitkeringen door extremen en slechte drinkwaterkwaliteit worden ook niet geaccepteerd. Daarnaast wordt op de tafels aandacht gevraagd voor niet acceptabele onderwerpen als toename van vissterfte, Woningverzakking, toename van natuurbranden, nadelige gevolgen voor kwetsbare groepen en toename van het voorkomen van blauwalg in watergangen.

Zevenaar

In Zevenaar kon de fysieke avond niet doorgaan in verband met de *lockdown*. Als alternatief heeft in november een digitale sessie plaatsgehad waar met de raad is nagedacht over gevolgen van klimaatverandering en de omgang hiermee. Op deze avond waren 13 raadsleden aanwezig.

Door de gemeenteraad van Zevenaar werden de thema's 'te heet om buiten te spelen', 'water op straat' en 'een lagere arbeidsproductiviteit' als acceptabel omschreven.

Daar tegenover werden de thema's 'water in woningen', 'verslechtering van de drinkwaterkwaliteit', toename van 'schade aan stedelijk groen', 'verslechtering van luchtkwaliteit', een 'toename van woningverzakkingen' en een 'toename gemeentelijke uitkeringen schade' als niet acceptabel aangegeven.

2.3 Interne afweging ambtelijk

17 februari 2020 heeft een ambtelijke interne sessie plaatsgevonden waarbij de risicoweging en het handelingsperspectief centraal stond. Bij deze sessie waren gemeentelijke medewerkers aanwezig, waterschappers, de GGD en de Veiligheidsregio. De resultaten van de sessies zijn opgenomen bijlage A. Uit de risicosessie zijn de volgende hoofdlijnen gedestilleerd:

Duiven:

- Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid zijn niet acceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onacceptabel, wanneer dit eens per 10 jaar voorkomt accepteren we het eigenlijk niet.
- Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.

Westervoort:

- Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid (o.a. slechte lucht- en drinkwaterkwaliteit) zijn niet acceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onacceptabel. Water in kelders, garages en bedrijven waar de impact van water in het bedrijf laag is, is meer acceptabel.
- Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
- Gebeurtenissen waar weinig aan gedaan kan worden, of die weinig impact hebben in Westervoort worden geaccepteerd.

Zevenaar:

- Wanneer we het al ervaren in de huidige situatie is het beter te accepteren. We moeten wel oppassen dat een lange reeks van kleine veranderingen die we accepteren uiteindelijk ongemerkt kan leiden tot een onacceptabele situatie.
- Wanneer op gebeurtenissen eenvoudig geanticipeerd kan worden, zijn deze acceptabel.
- Gebeurtenissen met een geringe economische impact zijn acceptabel.
- Voornamelijk die gebeurtenissen die een directe impact hebben op de gezondheid van mensen zijn onacceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel. (Vooral vanwege de grote schade, zowel financieel als emotioneel)
- Water-op-straat is acceptabel, zolang hierdoor geen belangrijke verkeersaders worden geblokkeerd

De specifieke inbreng per gemeente is samengevat in onderstaande figuur. Hierin zijn de hoofdlijnen weergegeven van de groepssessies.

Figuur 4: Samenvatting dialogen ambtelijke sessies

2.4 Enquêtes onder inwoners

Binnen het project is besloten op digitale wijze een traject te organiseren richting de inwoners. Dit heeft gestalte gekregen in een social media campagne, website en enquêtes. De enquêtes zijn zowel onder inwoners als bedrijven uitgezet. Opvallend is de lagere respons bij de bedrijven. Later in het traject worden alternatieve wegen gezocht om bedrijven toch te betrekken bij deze maatschappelijke opgave.

Voor inwoners zijn 3 enquêtes uitgezet met de thema's 'Hitte' (155 respondenten), 'Droogte en wateroverlast' (161 respondenten) en 'Gezondheid' (6 respondenten). Per enquête worden hierna de hoofdpunten toegelicht. De volledige uitkomsten zijn in bijlage B.

Hitte

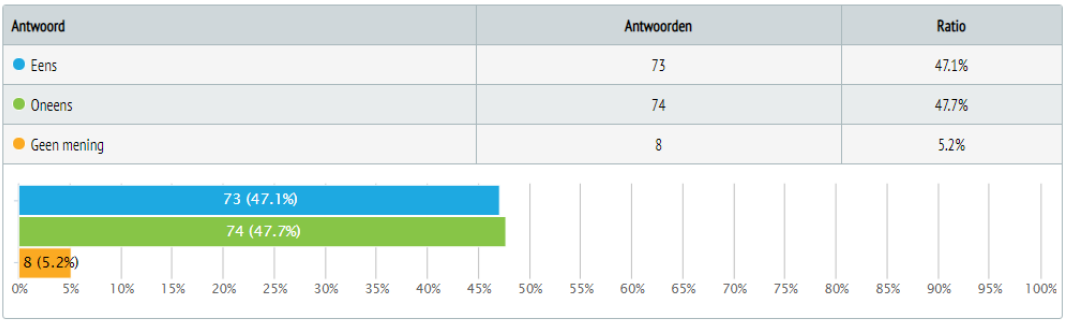
Bewoners geven als het om hitte gaat aan dat zij met name de gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen van belang vinden. Circa 75 % vindt dit erg. Daarnaast geven bewoners aan dat als het structureel te heet wordt om te sporten zij dit erg vinden. Waar 5 dagen nog als incident geaccepteerd wordt is 12 dagen teveel.

Inwoners geven aan dat het verlies van arbeidsproductiviteit en een slechte nachtrust acceptabel zijn vergeleken met de andere thema's.
In de enquêtes is ook gevraagd naar eventuele maatregelen en hoe inwoners hierover denken. Daarin wordt aangegeven dat het planten van bomen brede steun geniet, evenals het vergroenen van woonwijken. 85% van de respondenten wil verder lopen van en naar de

auto als dit vergroening van de leefomgeving oplevert. Vergroening wordt vooral als gewenst omschreven bij stads-dorpspleinen (43%), schoolpleinen en in mindere mate bij bedrijventerreinen (20%).

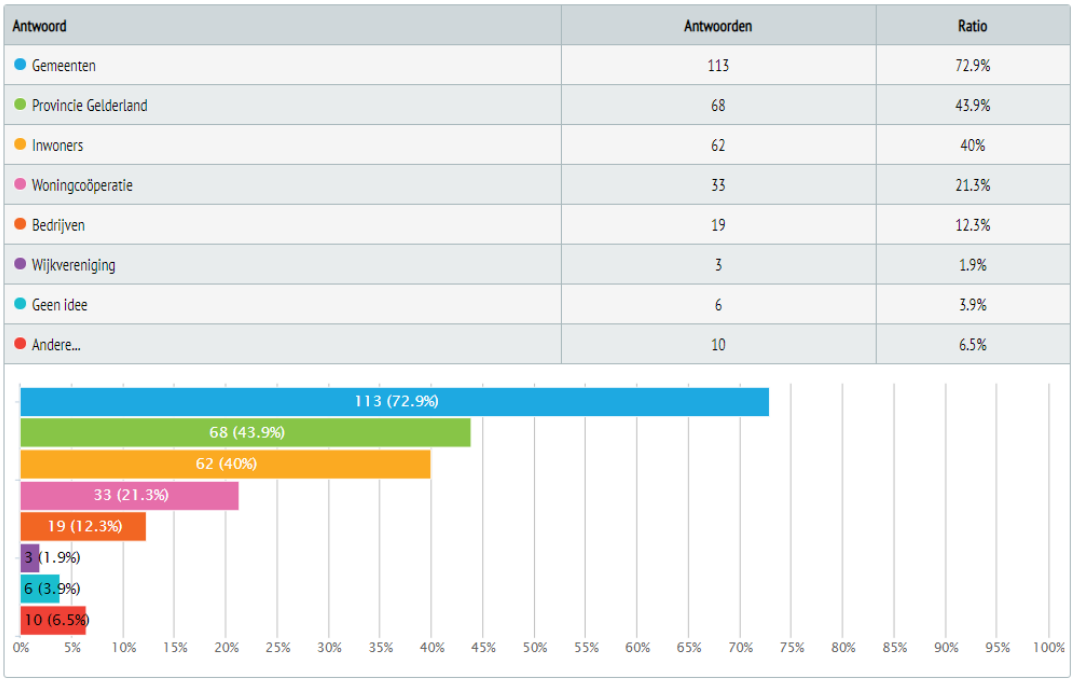
Belasting op tuinen en tegels ligt erg verdeeld onder de respondenten. 47,7 procent is oneens, 47,1 procent is eens. Het verschil is 1 stem.

Figuur 5: Uitkomsten enquête – belasting op tuinen en tegels

Bewoners geven aan dat zij geen behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van hittestress waarbij 45% wel aangeeft meer informatie te willen ontvangen. De overheid is als eerste aan zet vinden de bewoners in meerderheid.

Figuur 6 Uitkomsten enquête – actiehouders klimaatadaptie

Droogte en wateroverlast

Bij het thema droogte en wateroverlast wordt door 84,5% van de respondenten aangegeven dat water in woningen erg is. Derhalve is dit onacceptabel. Meerdere inwoners (65,8%) geven daarnaast aan dat water op straat waarbij geen doorgang met auto's mogelijk is ook erg gevonden wordt. Overige onderwerpen zoals eens in de twee jaar een verslechterde drinkwaterkwaliteit, verhoogt risico op natuurbranden (93%) en droogvallende watergangen (83%) worden als erg omschreven.

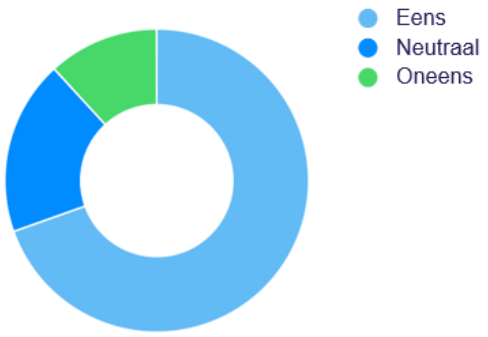
Bewoners geven aan dat water op straat waar wel doorheen gereden kan worden met de auto niet erg is (69%). Dit is een belangrijk gegeven in de acceptatie van water op straat. Dit sluit ook aan bij de latere uitspraak dat water op straat tijdelijk geborgen mag worden bij extreme regenval waar 77% mee eens is.

Bewoners zijn het grotendeels (69,6%) eens met aanvullende eisen aan het watergebruik in een droge periode. Daarbij accepteren ze maatregelen als tijdelijke wateropslag op straat, in tuinen en zijn veel inwoners bereid tot het treffen van hydrologische maatregelen op eigen terrein.

Figuur 7: Uitkomsten enquête: eisen aan gebruik hemelwater in tuinen

13. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven aan mijn tuin. Dit om te voorkomen dat de hoeveelheid drinkwater in gevaar komt.

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

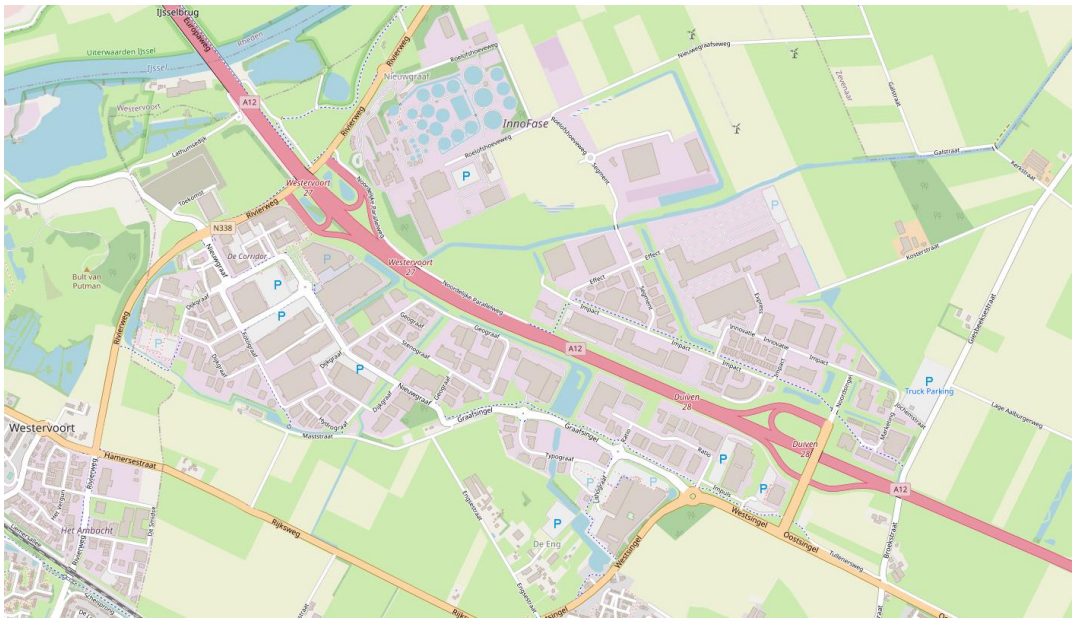
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	112	69,6%
Neutraal	30	18,6%
Oneens	19	11,8%

Inwoners geven aan voldoende informatie te hebben over het verminderen van het waterverbruik en stellen geen prijs op informatie over maatregelen om wateroverlast te verminderen. Dit is opvallend wanneer het uitgezet wordt tegenover de bereidheid maatregelen te nemen.

2.5 Enquêtes bedrijven

Onder de bedrijven zijn dezelfde enquêtes verspreidt als onder de inwoners. Gezien de lage respons en het niet representatief zijn van de uitkomsten wordt hier een korte samenvatting van de resultaten gegeven.

Figuur 8: Overzicht bedrijventerreinen Westervoort en Duiven

Hitte

Opmerkelijk is dat 57 mensen de enquête over hitte op bedrijventerreinen hebben geopend waarbij slechts 11 bedrijven de hele enquête hebben ingevuld. Uit Westervoort ontbreken bedrijven in de enquêteresultaten.

Opvallend is dat meer dan de helft arbeidsproductiviteitsverlies door hitte gedurende 12 dagen per jaar geen probleem vindt en ook een slechte nachtrust als gevolg van hitte accepteert. Leidt dit tot gezondheidsklachten onder personeel zegt ¾ dat het toch erg is. Op basis van de ingevulde enquête lijkt vergroening kansrijk op de bedrijventerreinen.

Droogte en wateroverlast

De enquête over wateroverlast en droogte is door 10 bedrijven ingevuld. Opvallend is dat hiervan 7 bedrijven daarin droogvallende watergangen markeren als 'vind ik erg'. Wateroverlast in bedrijfspanden wordt als erg beoordeeld evenals verslechterde drinkwaterkwaliteit.

Ook bij bedrijven is een hoge bereidheid om in periodes van droogte bewust met water om te gaan, en water op terreinen op te vangen bij extremen.

2.6 Verdieping

Alle deelnemers aan de enquêtes die hun gegevens achtergelaten hebben zijn uitgenodigd voor verdiepende gesprekken. Op twee momenten hebben hier in totaal zes inwoners gebruik van gemaakt. Verslagen hiervan zijn in bijlage C opgenomen.

3 Beleidsambities

3.1 Algemeen

Uit de uitgevoerde inventariserende en beeldvormende activiteiten zijn hoofdlijnen afgeleid waar de Liemers richting kiest in de aanpak van klimaatverandering de komende jaren. In dit hoofdstuk worden de beleidsambities op hoofdlijn beschreven. De komende periode, na consultering in de gemeenteraden, wordt de strategie uitgewerkt in concrete uitvoeringsprogramma's met bijbehorende kostenramingen.

De gemeenteraden wordt in dit stadium gevraagd inhoudelijke beleidsambities vast te stellen als inhoudelijke kaders voor het projectteam. Op een later moment in de uitvoering komt het projectteam terug met een voorstel waarin ook financiële onderbouwingen geformuleerd zijn. Op dat moment wordt aan de gemeenteraden gevraagd om financiële kaders.

3.2 Strategie

Op basis van de gegevens uit het participatieproces worden de hierna volgende beleidsambities voorgesteld om de Liemers beter bestendig maken tegen klimaatverandering. De beleidsambities zijn genummerd om bespreking herkenbaar te maken. Ze zijn niet gerangschikt op urgentie.

1: We werken aan een gezondere en beter bereikbare buitenruimte voor onze inwoners met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak
Gezondheid in de openbare ruimte wordt door veel deelnemers aangegeven als een belangrijk gegeven. De beschikbare ruimte binnen de woonkernen kan de komende jaren worden ingezet als leefruimte. Zo wordt met vergroening gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit, het tegengaan van hittestress en kan stedelijk groen als waterbuffer worden ingezet. In combinatie van groen met water wordt zelfs verdroging van het stedelijk groen tegengegaan. Het creëren van schaduw, bij voorkeur door bomen, is één van de meest effectieve maatregelen tegen hittestress. Bij het treffen van maatregelen kunnen meekoppelkansen als biodiversiteit, energietransitie en circulaire ontwikkelingen worden meegewogen.
Waar mogelijk worden kwetsbare groepen binnen programma's opgenomen en worden maatregelen of calamiteitenplannen hierop aangepast en voorzien.
Het speerpunt richt zich met name op de woongebieden en focust zich minder op de bedrijventerreinen. Dit houdt niet in dat de bedrijven links blijven liggen. Door te onderzoeken of provinciale programma's, maatregelen van het waterschap en gemeentelijke projecten gecombineerd kunnen worden is synergie rond de bedrijventerreinen mogelijk. Daardoor ontstaan kansen om maatschappelijk verantwoord ondernemen ook voor ondernemers op de terreinen binnen handbereik te brengen met als doel om gezamenlijk stappen te zetten in het klimaatadaptief maken van de terreinen.

2: In de Liemers is in 2050 minder kans op wateroverlast in gebouwen dan nu en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades
Grote gemene deler in de participatie is het niet accepteren van wateroverlast in gebouwen. Vanuit de kwetsbaarheden wegen maatregelen om wateroverlast tegen te gaan zwaar. Hierbij wordt vooral gespitst op water in gebouwen, daarna is er aandacht voor

water op belangrijke verkeersaders en vervolgens water op woonstraten die voor hulpdiensten eenvoudig bereikbaar moeten zijn.
Omdat door raden ook aangegeven is dat onverwachte financiële tegenvallers als gevolg van klimaatextremen niet gewenst zijn is het van belang hier een grondig risicoprofiel voor op te stellen. Hiermee bereiden de gemeenten zich niet alleen fysiek voor op klimaatextremen maar vertaald zich dit ook in een financiële stresstest.

3: We benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem beter om voldoende water te bewaren voor drogere periodes
Droogte is binnen de Liemers een relevant thema gebleken de laatste zomers. De watervraag en het wateraanbod moeten beter aan elkaar gekoppeld worden. Water dat op verhardingen valt moet niet direct afgevoerd worden naar de riolering en het oppervlaktewater, maar daar waar mogelijk geinfiltreerd worden in de bodem en vastgehouden in het gebied. We voeren binnen de Liemers de volgende trappen actief in: besparen-vasthouden- bergen-afvoeren. Door zo veel mogelijk water in de bodem vast te houden werkt de gemeente binnen haar invloedssfeer aan de drinkwaterkwaliteit op lange termijn, worden verzakkingen niet voorkomen maar wel bestreden en blijft stedelijk groen langer vitaal in droge zomers.

4: Inwoners worden regelmatiger geïnformeerd over klimaatadaptatie op eigen terrein en de acceptatie van klimaateffecten blijft in stand
Klimaatadaptatie is bij uitstek een thema wat niet alleen door de gemeente opgelost kan worden. Het merendeel van de het gemeentelijk oppervlak binnen woonkernen is in particulier bezit. Het is daarom van belang inwoners regelmatige van informatie te voorzien welke maatregelen zij kunnen treffen tegen wateroverlast of droogte.
Daarnaast is het van belang dat de huidige acceptatie van bijvoorbeeld water op straat door gestroomlijnde woordvoering van de gemeenten in stand blijft en adhoc besluiten voorkomen worden.

3.3 Vervolg

Na inhoudelijke bespreking van bovenstaande beleidsambities worden deze verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraden. Hierbij wordt proactief gezocht naar de integraliteit in wijkgerichte vernieuwingen van de openbare ruimte, beheeropgaven in het rioolsysteem en de energietransitie. Verwachte vaststelling geschied in Q3 2021.

Bijlagen

A. Verslag interne klimaatdialoog
B. Enquêteresultaten
C. Notulen digitale bewonerssessies

Bijlage A: Verslag interne klimaatdialoog

PROJECT de *Liemers, klimaatadaptie*
DOCUMENTNUMMER P20-0022-036
REVISIEDATUM 28 januari 2021

Klimaatadaptatie in de Liemers

Verslag interne klimaatdialoog
17 februari 2020

Impressie van de dag

Waar en wanneer:

‘De Verzameling’ Westervoort

17 februari 2020 09:00 – 16:00

Ochtendprogramma:

Ontvangst met koffie en thee

Introductie

Deel I: Impactweging in 4 groepen, te weten:

Duiven, Westervoort, Zevenaar I en Zevenaar II
(Het waterschap heeft zich over de 4 groepen verdeeld)

Centrale terugkoppeling

Lunch

Middagprogramma:

Deel II: De buitenruimte van morgen

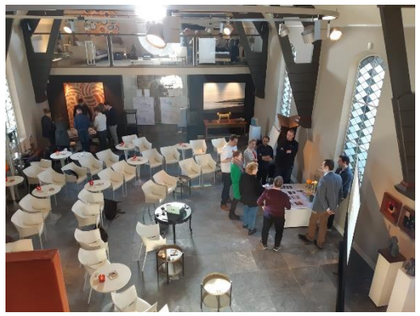
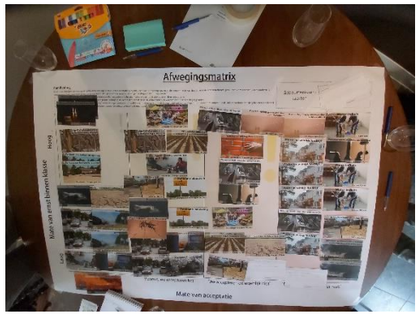
Deel III: Opbouw eigen visie op basis van deel I en II

Terugkoppeling aan en met bestuurders

Frank Wissink (WS Rijn en IJssel), Hans Sluiter (gem. Westervoort),
Gemma Tiedink-Koning (gem. Duiven), Carla Koers (gem. Zevenaar)

Afronding

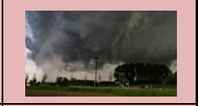
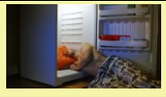

Impactweging Duiven

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - Duiven

Mate van ernst binnen klasse

Hoog

8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 		24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar
7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar 	6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar 		9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 1 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar
7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 		5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar
11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar 	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar 		C. Toename eikenprocessierups en andere exoten vanuit groen 	19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 		4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar 	19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar 	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar

Laag

'Geen probleem' | 'Vooruit, we accepteren het' | 'We accepteren dit eigenlijk niet' | 'Dit accepteren we zeker niet!'

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid zijn niet acceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onacceptabel, wanneer dit eens per 10 jaar voorkomt accepteren we het eigenlijk niet.
  - Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Veel schade aan het stedelijk groen wordt als onacceptabel geacht omdat groen belangrijk is voor verkoeling, flora en fauna etc. en de economische schade groot is.
  - Stroomuitval is acceptabel mits dit kortdurend is.
  - Bij lange duur van hoge gezondheidsrisico's voor ouderen neemt de kans op sterfte en psychisch isolement toe.
  - Bermbranden kunnen leiden tot uitval van spoor en wegen.
  - Bij natuurbranden is sprake van gezondheidsimpact, ecologisch verlies en OV-belemmering.
  - Bij grote toename gemeentelijke schade-uitkering door extreem weer is sprake van een begrotingsuitdaging en imagoschade.
  - Het verzakken van woningen leidt zowel tot economische als psychologische schade.
  - Verslechterde drinkwaterkwaliteit mag niet voorkomen, dit betreft een eerste levensbehoefte. Gevaar op drinkwatertekort.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Toename eikenprocessierups en andere exoten -> onacceptabel

Impactweging Westervoort

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - Westervoort

Mate van ernst binnen klasse

Hoog

'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar
18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar 	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 		21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar
8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 					2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar
20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd 					4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar
22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 / 12 meldingen per jaar 				B. Verkeerde beeldvorming door meida 	A. Overstroming vanuit de rivier 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar

Laag

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid (o.a. slechte lucht- en drinkwaterkwaliteit) zijn niet acceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onacceptabel. Water in kelders, garages en bedrijven waar de impact van water in het bedrijf laag is, is meer acceptabel.
  - Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
  - Gebeurtenissen waar weinig aan gedaan kan worden, of die weinig impact hebben in Westervoort worden geaccepteerd.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Stroomuitval: vitale functies moeten altijd blijven draaien. 1 uur acceptabel, 3 uur misschien, 24 uur lastig, 3 dagen kan niet.
  - Schade aan gewassen is niet relevant (in Westervoort zit slechts 1 boer en het dorp heeft weinig buitengebied).
  - Drinkwater is eerste en grootste levensbehoefte.
  - Luchtkwaliteit is urgent probleem, vooral op landelijk en regionaal niveau. Op gemeentelijk niveau minder aan te doen. Ook onder de grenswaarde treden al problemen op.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Overstroming vanuit de rivier: als het gebeurt is de impact groot. Meenemen in communicatie richting burgers (maatregelen worden buiten dit proces genomen).
  - Beeldvorming door pers (framing, verkeerde informatie)

NL Greenlabel

BOOT INGENIEURS MET EEN VERHAAL

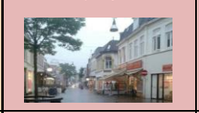
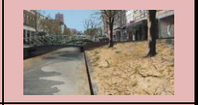
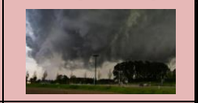
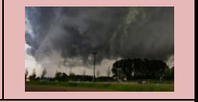
Impactweging Zevenaar I

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog -Zevenaar I

Mate van ernst binnen klasse

Hoog

Laag

'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar
9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 12 dagen per jaar 	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar
6. Toename visserfte. 1 extra melding per jaar 	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar
16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	6. Toename visserfte 5 extra meldingen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar
16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	C. Toename eikenprocessierups en andere exoten vanuit groen 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 			4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 			A. Bewoners worden verkeerd geïnformeerd door de media. 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld
19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	B. Verdroging en overstroming leidt tot afname toerisme 					
19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar 							

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Wanneer we het al ervaren in de huidige situatie is het beter te accepteren. We moeten wel oppassen dat een lange reeks van kleine veranderingen die we accepteren uiteindelijk ongemerkt kan leiden tot een onacceptabele situatie.
  - Wanneer op gebeurtenissen eenvoudig geanticipeerd kan worden, zijn deze acceptabel.
  - Gebeurtenissen met een geringe economische impact zijn acceptabel.
  - Voornamelijk die gebeurtenissen die een directe impact hebben op de gezondheid van mensen zijn onacceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel. (Vooral vanwege de grote schade, zowel financieel als emotioneel)
  - Water-op-straat is acceptabel, zolang hierdoor geen belangrijke verkeersaders worden geblokkeerd
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Lagere arbeidsproductiviteit als gevolg van hitte wordt acceptabel geacht, aangezien hier met aanpassing van werktijden op geanticipeerd kan worden.
  - Slechte nachtrust door warme nachten wordt acceptabel geacht, aangezien dit al voorkomt en er veel andere redenen zijn voor een slechte nachtrust.
  - Te heet om buiten te spelen wordt acceptabel geacht, aangezien met eenvoudige gedragsverandering hierop geanticipeerd kan worden.
  - Veel schade aan het stedelijk groen wordt als onacceptabel geacht omdat groen belangrijk is voor verkoeling, flora en fauna etc. en het veel tijd kost (25 – 30 jaar) om nieuw volwaardig groen te realiseren.
  - Toename hagelschade, de aanwezigheid van de tijgermug en vissterfte worden als acceptabel gezien omdat hier niet veel aan gedaan kan worden.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Bewoners worden verkeerd geïnformeerd door de media -> onacceptabel
  - Verdroging en overstroming van het gebied leidt tot afname toerisme -> acceptabel
  - Toename eikenprocessierups en andere exoten -> onacceptabel

Waterschap Rijn en IJssel

gemeente Westervoort

Gemeente Duiven

ZEVENAAR

Impactweging Zevenaar II

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - gemeente Zevenaar II

Mate van ernst binnen klasse: Hoog … Laag

'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar	13. Tijgermug komt voor in Nederland	3. Water in huis 1 x per 5 jaar	3. Water in huis 1 x per jaar
8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar
6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar	22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar		7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar		16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar	4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar
11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
		10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar	19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar
	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar	19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar
						2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen die veel voorkomen met negatieve gevolgen voor de gezondheid zijn onacceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel.
  - Water-op-straat is acceptabel, echter moet de bereikbaarheid voor de hulpdiensten geborgd zijn.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Water op straat geen doorgang mogelijk is niet acceptabel vanwege de benodigde bereikbaarheid voor hulpdiensten.
  - Water in woningen niet acceptabel, ook verantwoordelijkheid voor woning eigenaar om maatregelen te nemen.
  - Blauwalg is onacceptabel vanwege de gezondheidsrisico's voor mensen en dieren.
  - Lagere arbeidsproductiviteit is eigenlijk niet acceptabel omdat de werkdruk op dit moment al hoog is.
  - Te heet om buiten te spelen is bij 12 dagen per jaar eigenlijk niet acceptabel omdat kinderen hierdoor onvoldoende kunnen bewegen.
  - Droogteschade aan gewassen is acceptabel, ervan uitgaande dat dit vergoed wordt.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Preventief water vasthouden t.b.v. droge zomer. (maatregel)

Impactweging – Algehele lijn

Acceptabele situaties:

- Water op straat, mits belangrijke verkeersaders bereikbaar zijn
- Situaties waarop weinig invloed uitgeoefend kan worden
- Situaties waar relatief eenvoudig op te anticiperen is

Onacceptabele situaties:

- Situaties met een directe impact op de gezondheid
- Water in woningen en bedrijven

Extra aandacht nodig voor: (eigen ingebrachte gebeurtenissen)

- Verkeerde informatievoorziening vanuit media
- Toename eikenprocessierups en andere exoten
- Afname toerisme als gevolg van toename verdroging en overstromingen

Interne Klimaatbijeenkomst

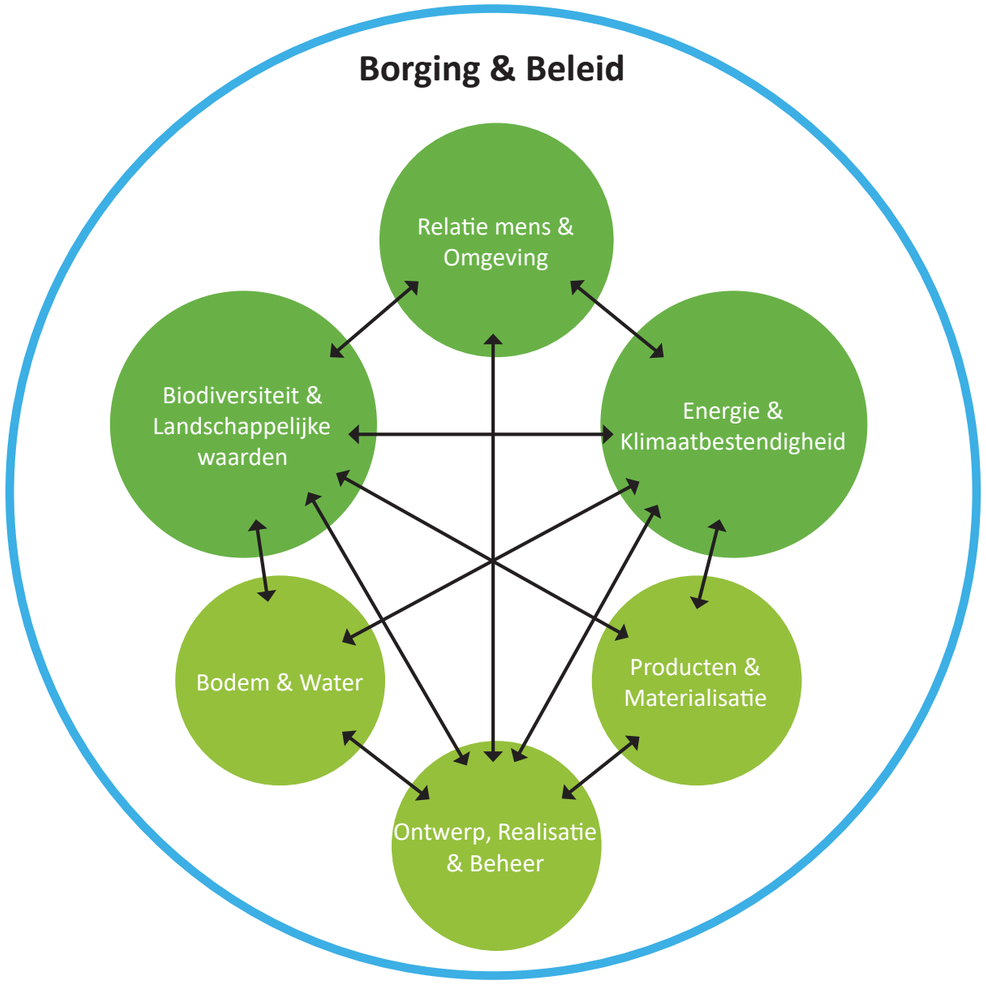
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Duiven.....

Naam:.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

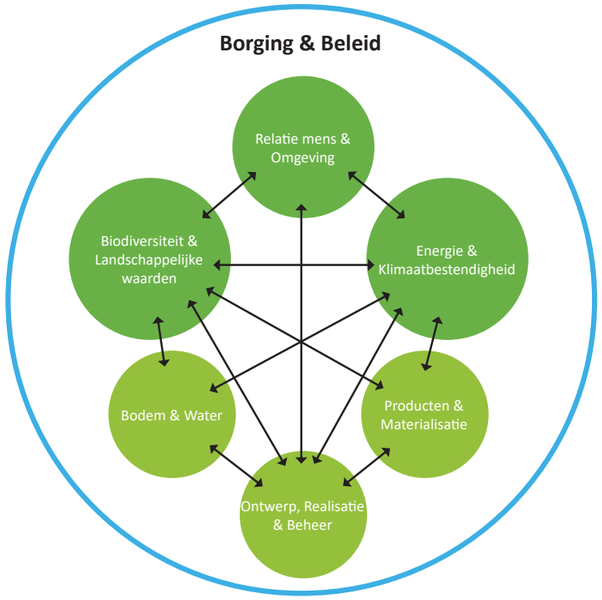
Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in de gemeente georganiseerd?
- In welke mate stimuleert de gemeente de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Burger probleemhouder maken: ook uitvoerder van het probleem

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Maak digitale omgeving
- Verankering van breedheid in de organisatie
- Sommige RO-eisen bovengemeentelijk organiseren (regionaal)
- Vraag de toekomst van morgen: Kinderen!

Wat moet er nu gebeuren?

- Bewustwording: zichtbaar maken!
- Onderwijs
- NL Climate alert

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

Voor het gezond houden van de flora en fauna in de gemeente speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

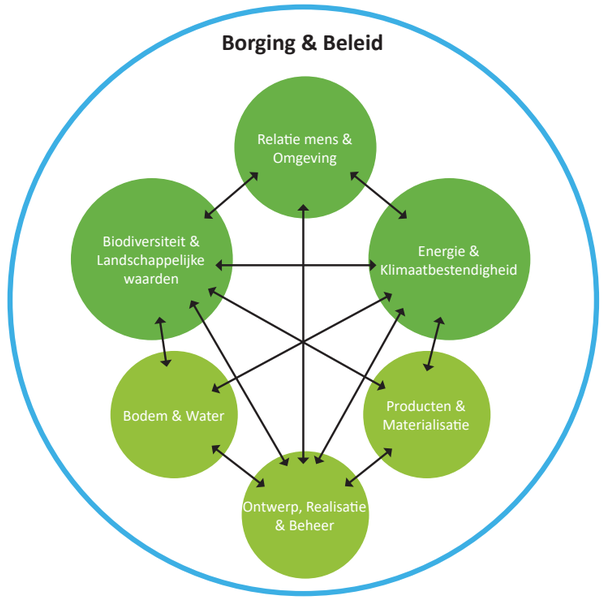
- In welke mate houdt de gemeente rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Het wordt nu al wel belangrijk gevonden maar nog geen onderdeel van de organisatie / beleid
- Ander maaibeheer – maaibeleid aanpassen
- Biodiversiteit onderdeel maken van beleid (ook voor waterschap)
- Borging in de verordening

Wat moet er nu gebeuren?

- Kennisdeling: kennisniveau verbeteren binnen de organisaties

Klimaatbestendigheid

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een gemeente voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

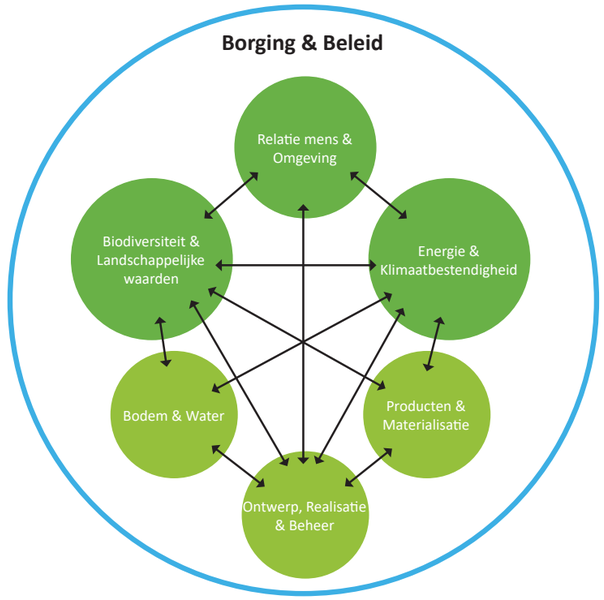
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

Waar kan je aan denken?

- Houdt de gemeente rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden in de gemeente?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Zijn er maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Verplichting lokaal infiltreren

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Borging in beleid

Wat moet er nu gebeuren?

- Bewustwording bij collega's

Eigenaarschap

Borging en beleid

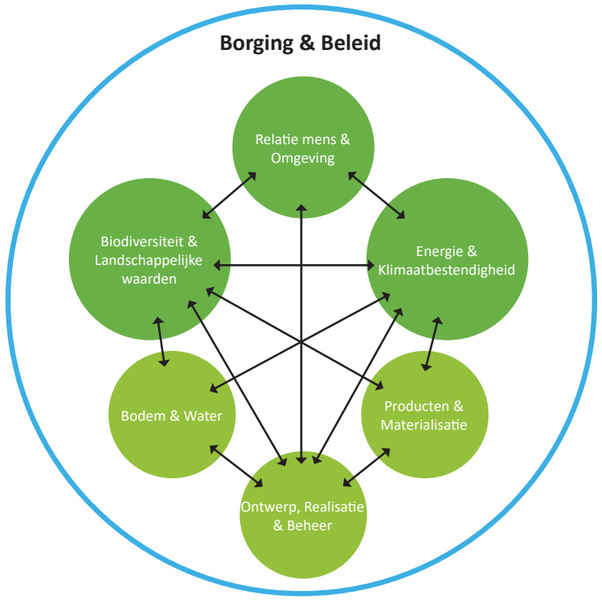
Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Financiële prikkel d.m.v. korting / subsidies
- Breed gedragen vanuit de organisatie

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Wat moet er nu gebeuren?

- Handvatten bieden om duurzaamheid te verankeren in het proces
- Integraal werken

Interne Klimaatbijeenkomst

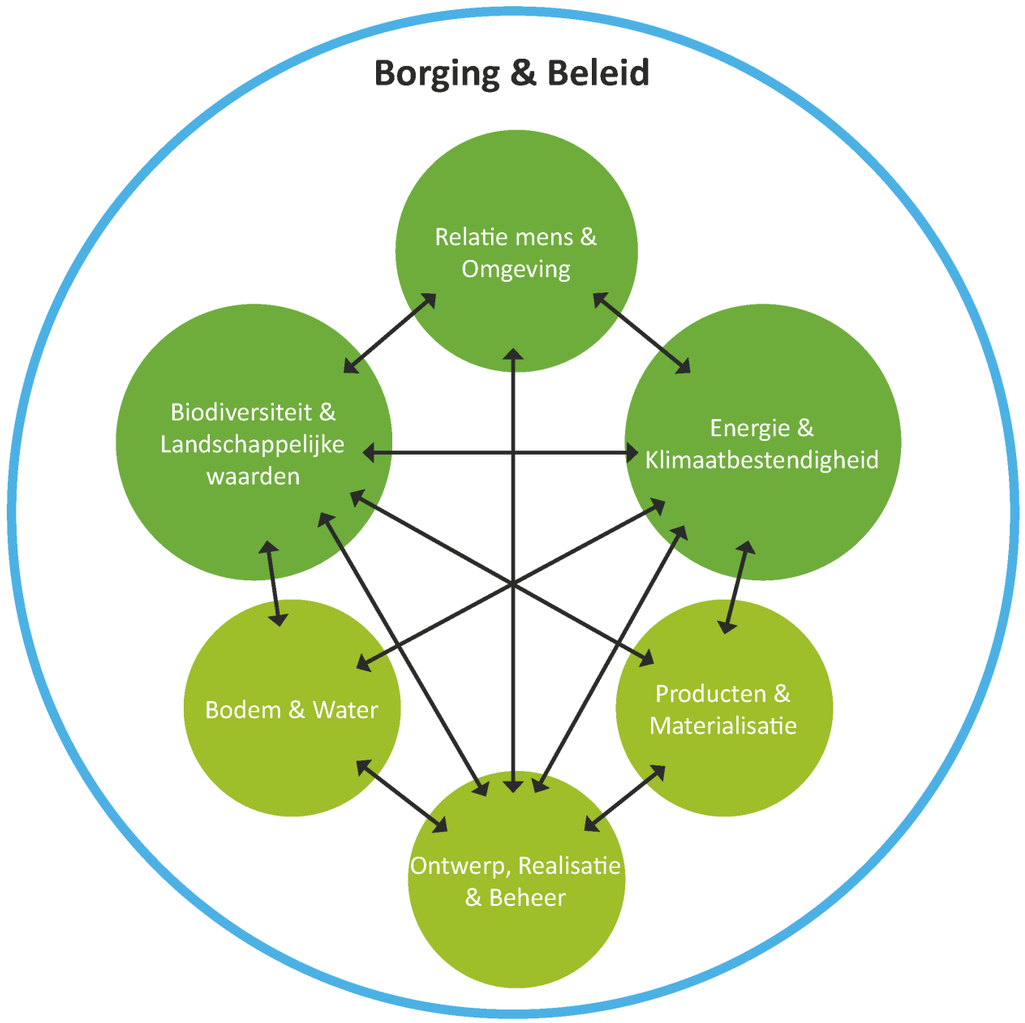
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Westervoort.....

Naam:.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

NL Greenlabel

Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

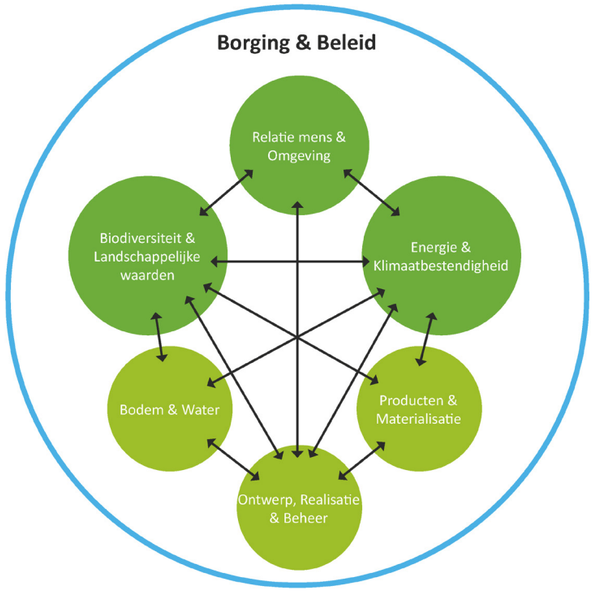
Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in het plangebied georganiseerd?

In welke mate stimuleert het plan de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Een grote betrokkenheid onder inwoners en bedrijven

- Urgentie moet inzichtelijk zijn
- Goede verwachtingsmanagement
- Informatie delen

Langzame toegankelijke verkeersroutes (netwerk)

Een veilige buitenruimte

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Mosterdhof (revitalisatieproject) als voorbeeld nemen waarbij samen met de bewoners de wijk wordt opgeknapt. Dit is een gemengde wijk.

- Het moet mensen 'raken' – Wat beweegt hen?
- Scholen betrekken

Integraal werken: breed oppakken binnen de organisaties

- Durven doen!: Dapper zijn

Wat moet er nu gebeuren?

- Goede samenwerking tussen Westervoort en het Waterschap
- Werken aan bewustwording verschillende doelgroepen. 'Hun taal spreken'. Aanhaken bij herkenbare problematiek (veilig de honden uitlaten, mooie omgeving etc)
- Probleem framen
- Informatie delen
- Financiële prikkel

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

NL Greenlabel

Voor het gezond houden van de flora en fauna in de stad speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

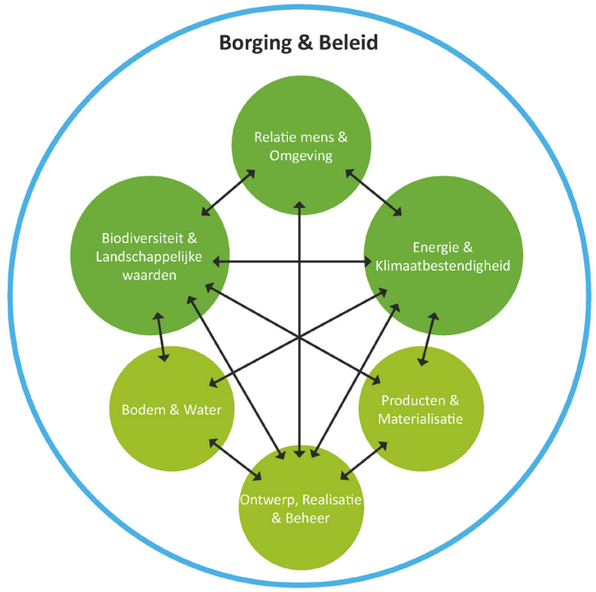
- In welke mate houdt het plan rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Een betere leefbaarheid in de wijken van Westervoort

Meer groen voor hittereductie, wateropvang en betere luchtkwaliteit

- Water vasthouden op groene parkeerplaatsen
- Biodiversiteit in standhouden in de uiterwaarden
- Meer multifunctioneel groen
- Bewustzijn onder bewoners wat groen kan doen
- Groene gevels en daken
- Groene schoolpleinen
- Vergroenen van bedrijventerrein

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Wijk Wijburg aanpakken door middel van groen

Wat moet er nu gebeuren?

- Maaibeleid Waterschap en Westervoort
- Informatie delen met bewoners
- Weet van het water & Steenbreek gebruiken
- Redeneren vanuit ecosysteemdiensten
- Gezamenlijk onderzoek (Westervoort en Waterschap) naar Blauwalg
- Goede voorbeeld geven (Rivierenklimaatplan)

Klimaatbestendigheid

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een stad voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

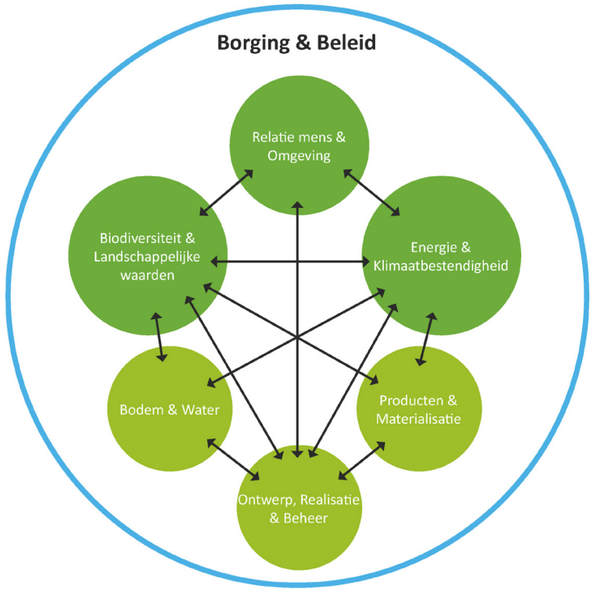
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

Waar kan je aan denken?

- WHoudt het plan rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden op de projectlocatie?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Bevat het plan maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Ook kijken naar energie (opwekkings)maatregelen, zoals energie uit stromend water (rivieren), volledig benutten sport- en schoolterreinen, elektrisch gereedschap

Afname van fijnstof

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- In kaart brengen kwetsbare regio's (ook op sociaal gebied)
- Afstemming gemeente / waterschap in beheer en onderhoud
- Combineren waar mogelijk
- Voorbeeld geven
- % groen in beleid als norm (o.a. omgevingsvergunning). Ook aandacht voor duurzame inkoop

Wat moet er nu gebeuren?

- Regionale samenwerkingen zoeken
- Betrekken van verenigingen
- Vergroenen van maatschappelijk vastgoed
- Hergebruik maaisel

Eigenaarschap

Borging en beleid

Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

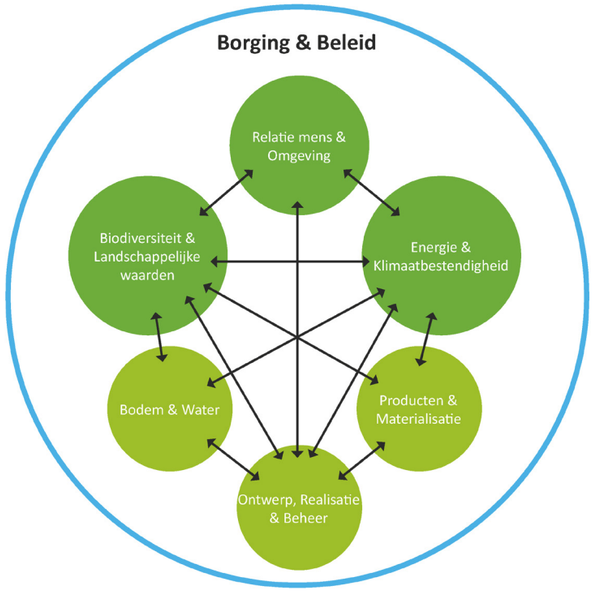
- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Afstemming tussen gemeente en Waterschap over beheer
- Meer eigenaarschap. O.a. adoptiegroen (plantsoenen beheren). Hiermee ook meer zicht op mensen/wijken

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Borging financiën
- Resultaat verplichting
- Bewustwording binnen de organisatie
- Kijken naar meekoppelkansen en deze linken aan kernopgaven van de gemeente / Waterschap: op zoek naar creatieve oplossingen

Wat moet er nu gebeuren?

- Aandacht voor deeleconomie: leegstaande panden gebruiken als pop-upstores
- Landelijke en regionale trends meenemen

Interne Klimaatbijeenkomst

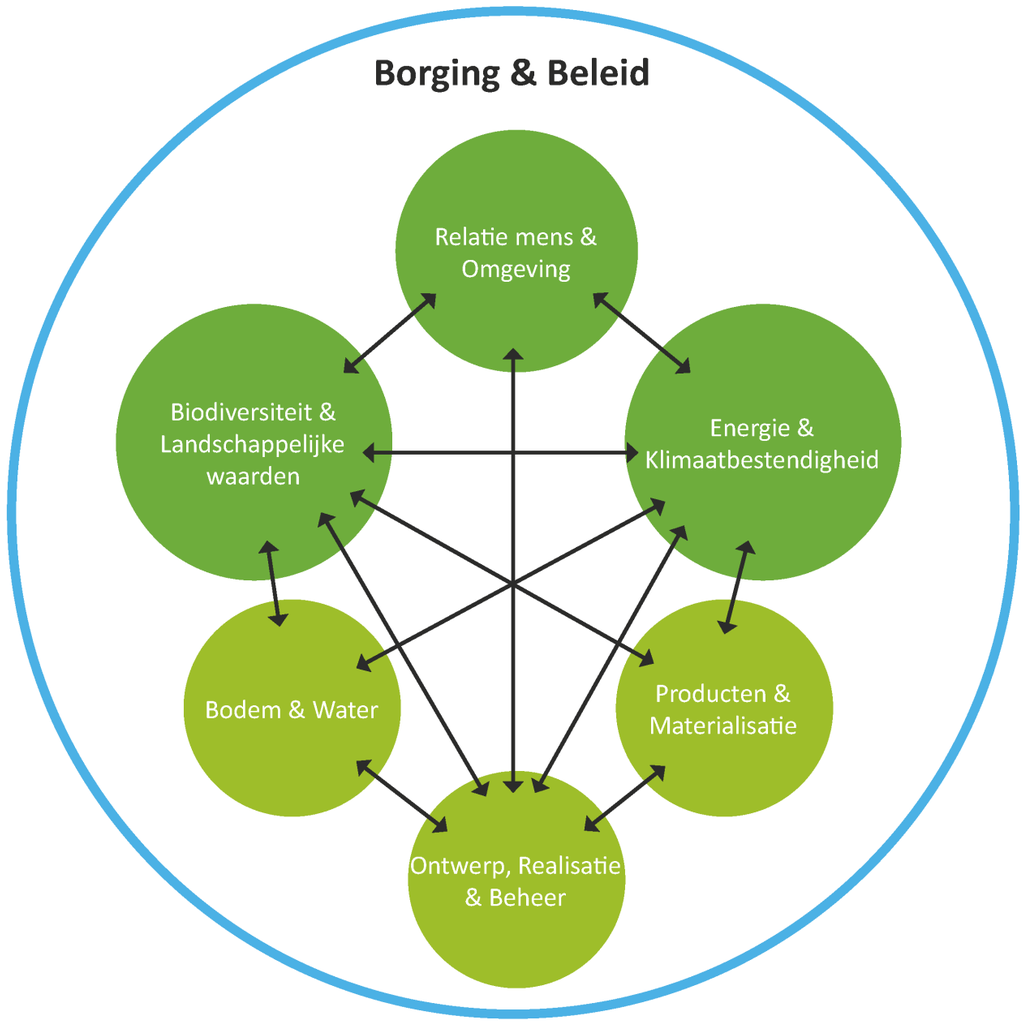
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Zevenaar (totaal)

Naam: Groep 1 en 2.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

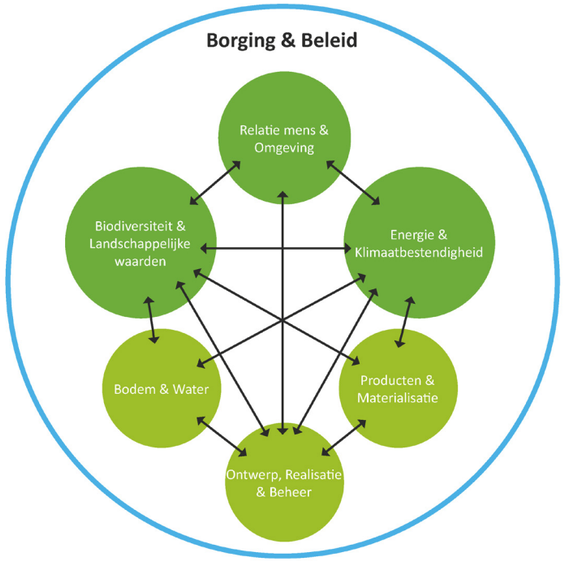
Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

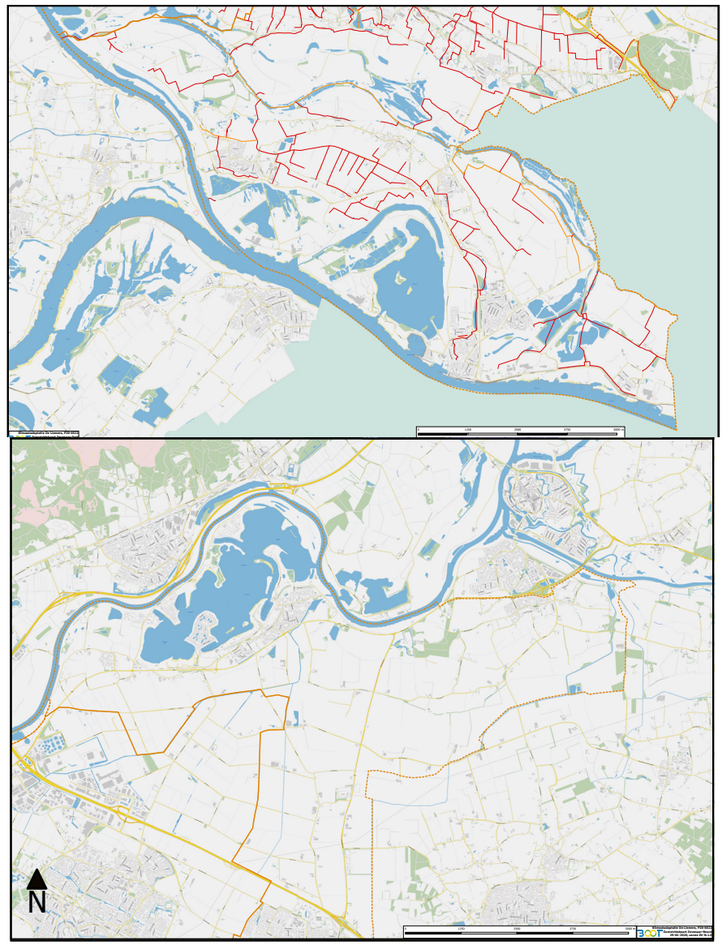
Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in de gemeente georganiseerd?
- In welke mate stimuleert de gemeente de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Delen en samenwerken is de opgave

Meer bewustwording van:

- Maatschappelijke waarde
- Vanuit organisaties richting burgers
- Meer communicatielijnen opzetten
- Meer taken vanuit gemeente naar inwoners (bijvoorbeeld groenonderhoud etc.)

Meer ruimte voor gebruiksgroen (+ gezondheid):

- Meer fiets- en wandelroutes (logistiek veranderen): hoe krijg je mensen uit de auto op de fiets?
- Betrokken inwoners met groene duurzame levensstijl en met elkaar (sociaal). Bewustwording klimaat door o.a. regenwater te gebruiken voor eigen gebruik
- Deeleconomie
- Voedsel in openbare ruimte

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Kaders bijstellen
- Nieuwe visie op stedenbouw
- Plannen maken - herstructurering
- Waarde van grond + omgeving anders benaderen: ecosysteemdiensten
- Niet alles zelf in de hand willen houden
- Durf het over te dragen

Wat moet er nu gebeuren?

- Nagaan wat de betekenis is van faciliteren en ondersteunen
- Concretiseren van participatie
- Maken van regionale afspraken
- Weergeven van duidelijk verwachtingspatroon
- Bewustwording (educatie) bij mensen hoe belangrijk groen is

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

NL Greenlabel

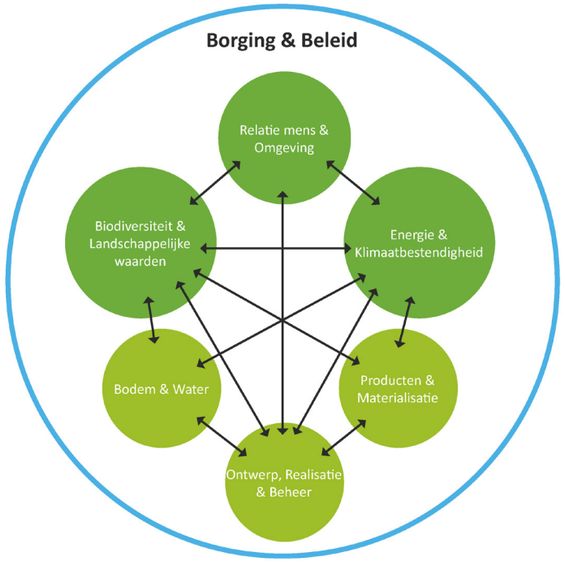
Voor het gezond houden van de flora en fauna in de gemeente speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

- In welke mate houdt de gemeente rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

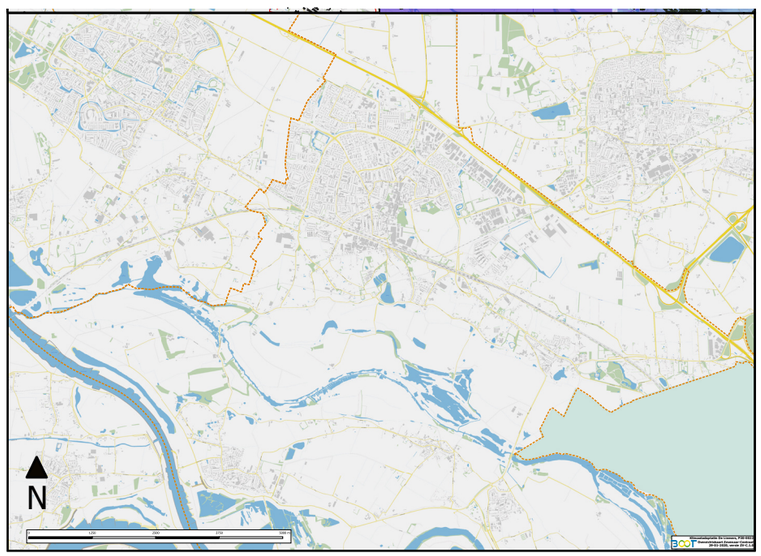

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Meer groen en meer groen behoud, met name in het centrum van Zevenaar

- Gelijke waardering van groen met andere componenten (als wonen, infra-structuur etc.)
- Natuur-inclusieve samenleving (meer respect voor natuur)
- Meer kwalitatief groen (diversiteit in flora en fauna)
- Minder verharding
- Bewustwording
- Landbouw bewuster laten boeren (biodiversiteit)
- Cultuurhistorie behouden en versterken = meebewegen
- Groen als gezamenlijk bezit
- Leegstaande panden benutten voor groen

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Andere mindset

- Meer in de beleidskaders laten vastleggen dat een bepaald percentage groen is/ of via groen wordt opgevangen
- Acceptatie van 'overlast' door nieuwe soorten / minder netheid
- Natuurinclusief bouwen als norm
- Ook meenemen bij bijvoorbeeld aanvraag omgevingsvergunning
- Voorlichting voor bewustwording (o.a. jongeren) – NME centrum hiervoor gebruiken
- Goede voorbeeld geven

Behouden van groen en aankopen van grond

- Verbieden van teveel verharding in tuinen in bestemmingsplan/omgevings-plan
- Robuust groen: minder onderhoud

Wat moet er nu gebeuren?

- Boeren helpen
- Maaibeleid aanpassen – minder behoefte onderhoud
- Natuurinclusief bouwen: voorzieningen in nieuwbouwwoningen voor fauna
- Subsidie waterschap voor duurzame inrichting van tuin+huis / openbare ruimte
- Beheermaatregelen aanpassen
- NME behouden (natuur, milieu en educatie)
- Akkerranden natuurlijk inrichten
- Niet inbreiden: ruimte benutten voor groen in de stad. Of toelaten hoog-bouw

Klimaatbestendigheid

NL Greenlabel

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een gemeente voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

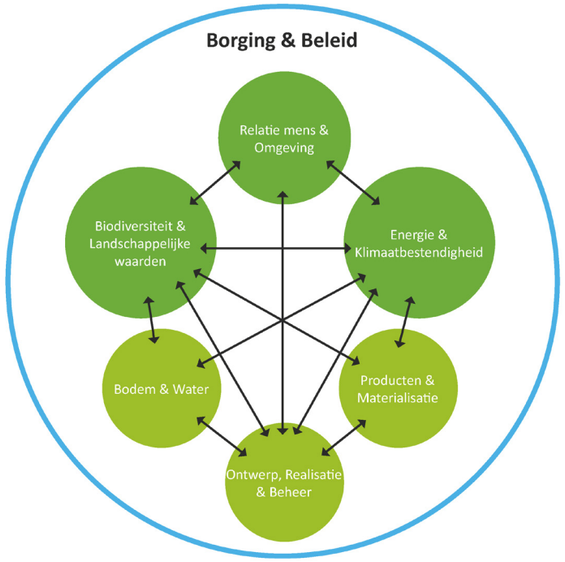
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

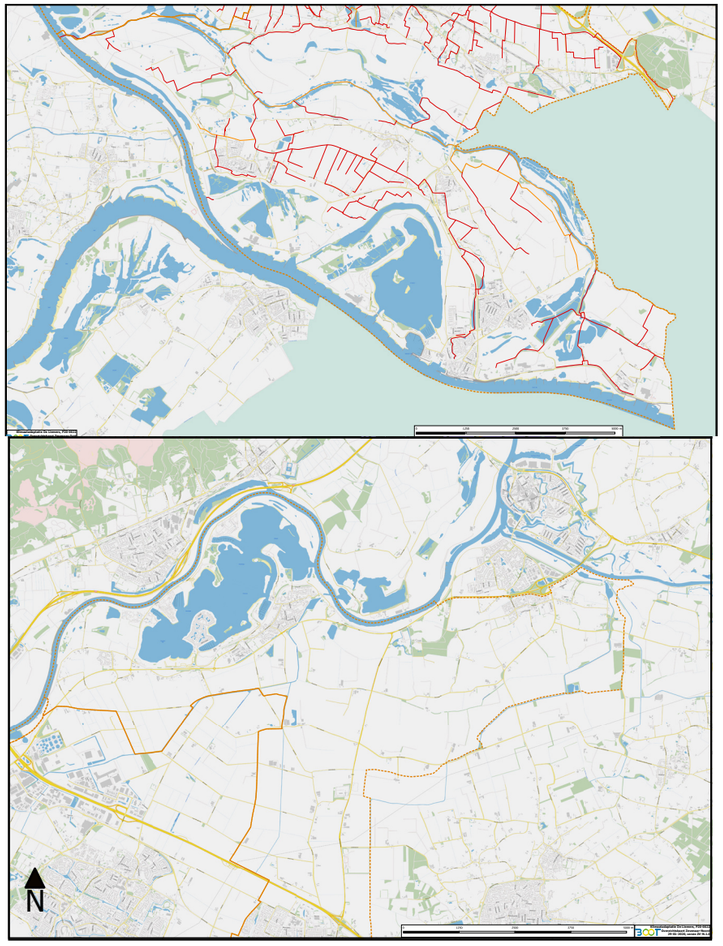
Waar kan je aan denken?

- Houdt de gemeente rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden in de gemeente?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Zijn er maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Slim ingerichte gebieden waarbij regenwater de kans krijgt in de grond te infiltreren (wadi) en meer groen voor o.a. verkoeling:

- Meer waterberging in centrum Zevenaar (liever wadi dan ondergronds)
- 100% afkoppeling
- Grotere groen/blauwe zone-combinaties
- Groen parkeren
- Groenere speeltuinen
- Groene daken
- Buitenstedelijk bouwen in overweging nemen
- Meer ruimte voor kwaliteitacceptatie
- Bewustere burgers

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Meer samenwerking tussen waterschap en gemeente

- Piekmomenten moeten opgevangen worden
- Watersysteem inrichten op vasthouden en niet op afvoeren
- In het centrum van Zevenaar meer ruimte maken voor groen
- Voorlichting geven
- Inventarisatie mogelijke subsidies

Wat moet er nu gebeuren?

- Benutten van uiterwaarden
- Meer hoogbouw toestaan
- Begrip van de mensen creëren
- Invoeren klimaattoets
- Aannemen klimaatmedewerkers
- Sturen op ambassadeurs binnen de organisatie
- Voorkomen dat hitte gezondheid aantast
- Ecologisch beheer wadi

Eigenaarschap

Borging en beleid

NL Greenlabel

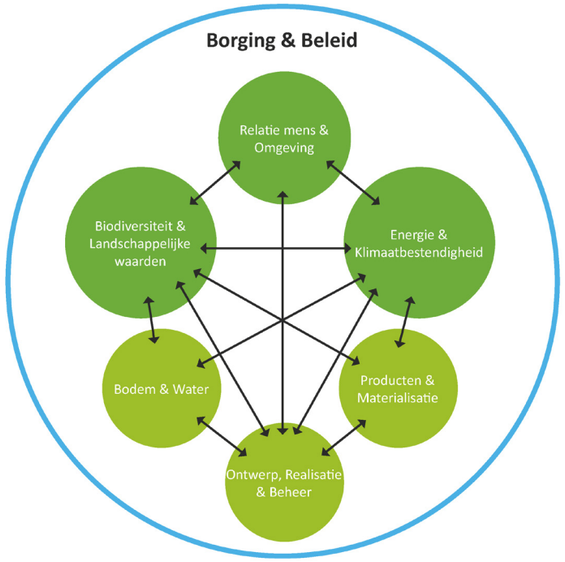
Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Overheid is facilitator, bemiddelaar en stimulator

Robuuster groen

Dagbesteding bij particulieren (groen verzorgen) – groene ambassadeurs in de wijk

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Beleidsmatig laten vastleggen waar en welke ambities wij in 2040 / 2050 bereikt willen hebben.

- Financiering hiervoor vast laten leggen zodat het geborgd is voor de toekomst
- Vanuit ecosysteemdiensten rekenen. Naast kosten ook opbrengsten door duurzame maatregelen!
- Bewustwording: Wat gebeurt er als de inwoner niets doet?

Wat moet er nu gebeuren?

Het is een gemeenschappelijke opgave dus de burger mag hier ook in investeren

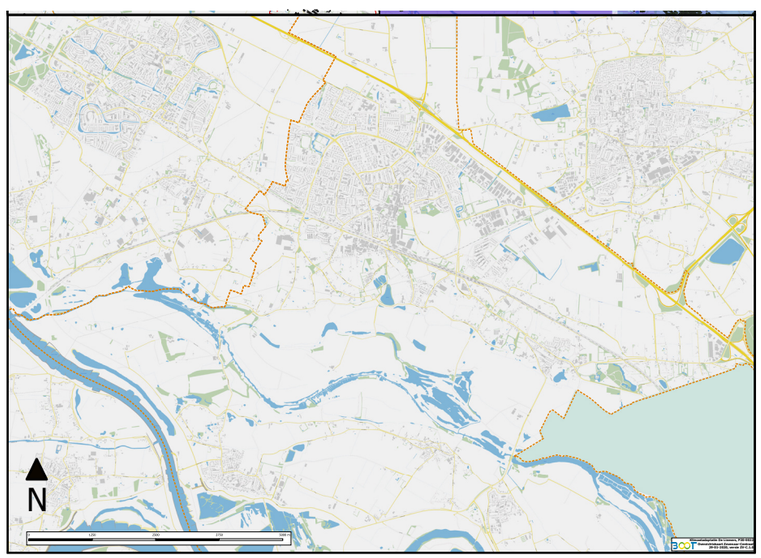
- Bv. ESCo-constructie
- Bv. Duurzaamheidslening gemeente
- Parkeernorm naar beneden

Bijlage - Deelnemerslijst

Organisatie	Naam	Functie	emailadres
Duiven	Dorothe Jacobs		d.jacobs@1stroom.nl
Duiven	Jacobien Kersten	binnenste buiten	j.Kersten@1stroom.nl
Duiven	Ole van Beers	Beleidsmedewerker Team Ruimtelijke Ontwikkeling	o.vanbeers@1stroom.nl
Duiven	Rutger Traag	beleid projecten water riolering	r.traaag@1stroom.nl
Duiven	Susanne ter Wiel		S.terWiel@1stroom.nl
Duiven	Walter van der Veen	Strategisch adviseur	w.vanderveen@1stroom.nl
Rijn en IJssel	Hans Bierman		h.bierman@wrij.nl
Rijn en IJssel	José van t Hull		j.vanthull@wrij.nl
Rijn en IJssel	Merel Lammertink	Adviseur watersysteem	m.lammertink@wrij.nl
Rijn en IJssel	Minke Huurnink	Adviseur communicatie	m.huurnink@wrij.nl
Rijn en IJssel	Nicole Otten	Relatiebeheerder	n.otten@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rick Janssen	Adviseur riolering	r.janssen@wrij.nl
Rijn en IJssel	Ronald van Ark	Senior Beleidsadviseur (Klimaat)	r.vanark@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rutger Deurhof		r.deurhof@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rutger Stienen	Coördinator calamiteitenzorg	r.stienen@wrij.nl
VGGM	Astrid van Schaik	Specialist Omgevingsveiligheid	Astrid.van.Schaijk@vggm.nl
VGGM	Manon Vaal	Team Milieu&Gezondheid	Manon.Vaal@vggm.nl
Westervoort	Ilona vermeulen	communicatie adviseur	i.vermeulen@1stroom.nl
Westervoort	johan Sikes	realisatie en beheer	j.sikes@1stroom.nl
Westervoort	Karin Hammink	contactpersoon	k.hammink@1stroom.nl
Westervoort	Marian Bertrums	beleid duurzaamheid	m.bertrums@1stroom.nl
Zevenaar	Alex Sannes	beleidsmedewerker ruimtelijke ordening	a.sannes@zevenaar.nl
Zevenaar	Anke Voesten	Contactfunctionaris wijken en dorpen	A.Voesten@zevenaar.nl
Zevenaar	Ard Schenk	beleidsmedewerker RO	a.schenk@zevenaar.nl
Zevenaar	Dick Molema	beleidsmedewerker groen	d.molema@zevenaar.nl
Zevenaar	Erik Hietbrink	toezichthouder groen	e.hietbrink@zevenaar.nl
Zevenaar	Gerrit Liefers	Projectleider DPRA	G.Liefers01@zevenaar.nl
Zevenaar	Lars Grims	beleidsmedewerker milieu & duurzaamheid	l.grims@zevenaar.nl
Zevenaar	Maarten Kuster	gemalen beheerder	m.kuster@zevenaar.nl
Zevenaar	Neeltje van den Hoogen	vrijetijdseconomie	n.vandenhoogen@zevenaar.nl
Zevenaar	Peter Wiendels	projectleider civiel	p.wiendels@zevenaar.nl
Zevenaar	Roy Hunter	toezichthouder civiel	r.hunter@zevenaar.nl
Zevenaar	Ruben Bakker	Stedenbouwkundige	r.bakker@zevenaar.nl
Zevenaar	Thijs Barten		t.barten@zevenaar.nl

Bijlage B: Enquêteresultaten

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Droogte en wateroverlast in de Liemers.

7 December 2020 10:40:22

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Droogte en wateroverlast in de Liemers.**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

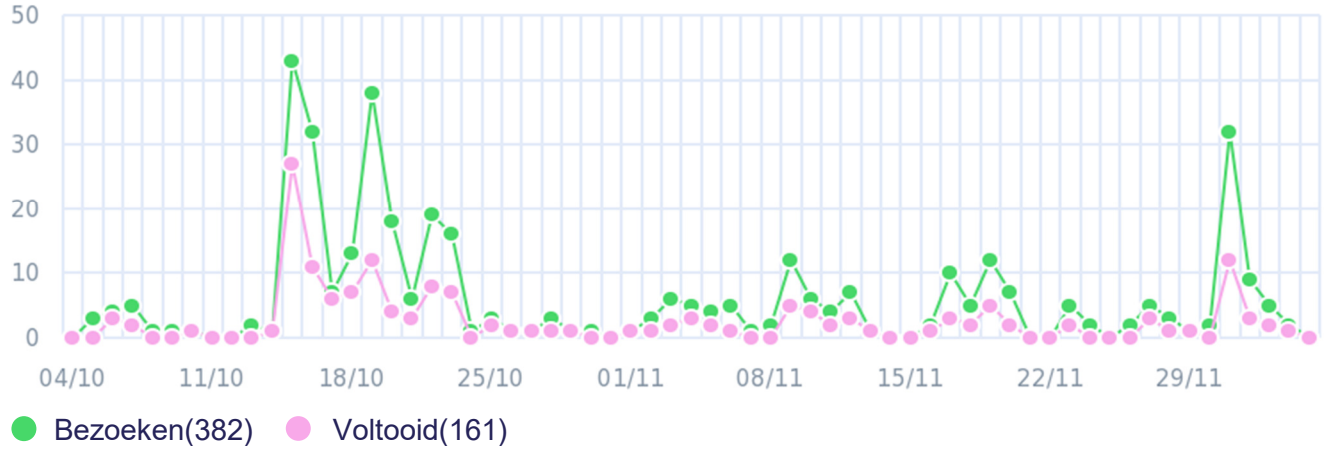
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/Y4U0P5H2F2R2V8D3A
Eerste antwoord	6 Oktober 2020
Laatste antwoord	4 December 2020
Duur	60 dagen
Totaal antwoorden	161

Enquête bezoeken

382	161	0	221	42,1%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

6 Oktober 2020 - 4 December 2020

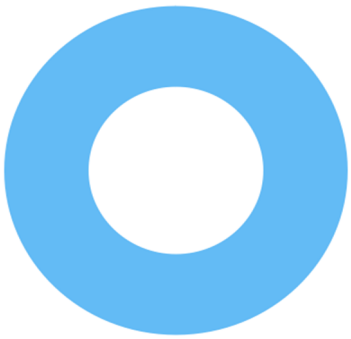

Totaal Bezoeken

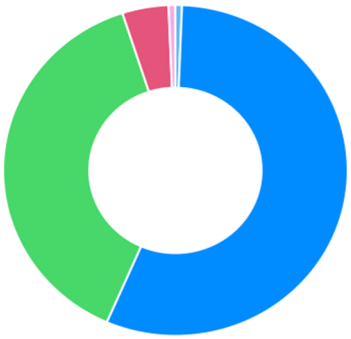
- Slechts getoond (57,9%)
- Voltooid (42,1%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

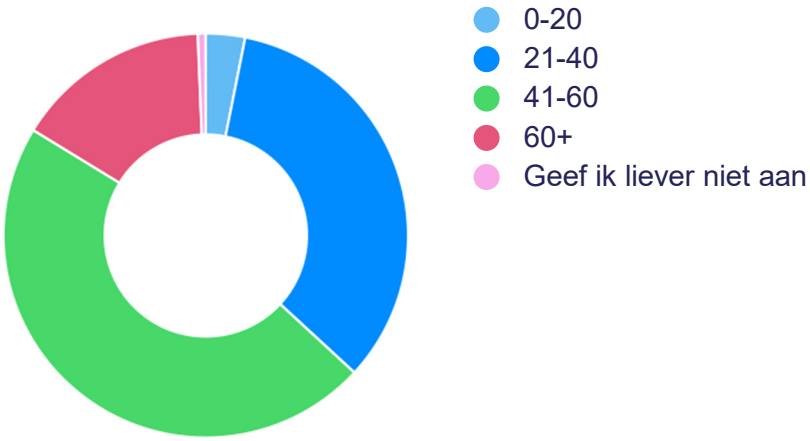
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (0,6%)
- 2-5 min. (55,9%)
- 5-10 min. (38,5%)
- 10-30 min. (4,3%)
- 30-60 min. (0,6%)

1. Wat is jou leeftijd?

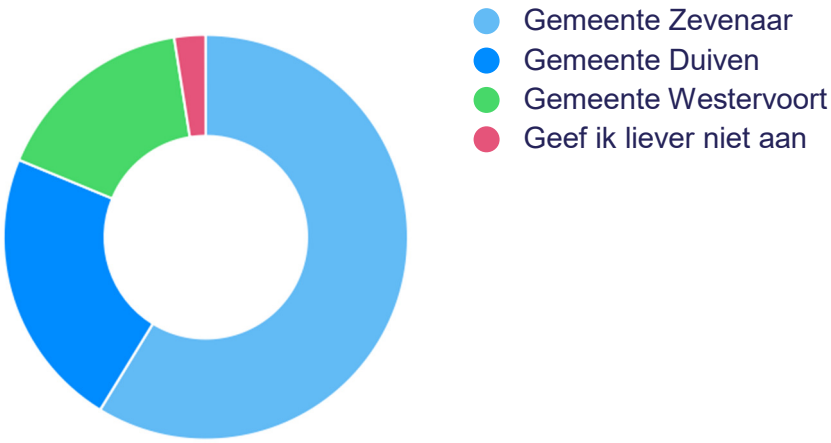
160x Antwoorden | **1x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	5	3,1%
21-40	54	33,8%
41-60	75	46,9%
60+	25	15,6%
Geef ik liever niet aan	1	0,6%

2. In welke gemeente woon je?

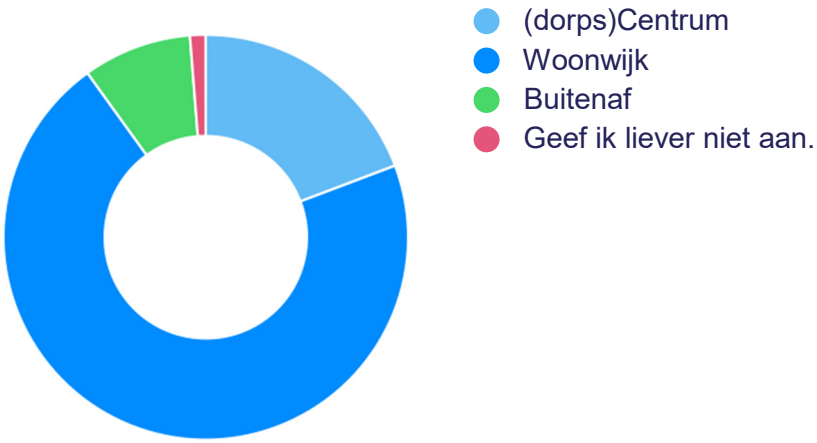
160x Antwoorden | **1x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	94	58,8%
Gemeente Duiven	36	22,5%
Gemeente Westervoort	26	16,3%
Geef ik liever niet aan	4	2,5%

3. In wat voor omgeving woon je?

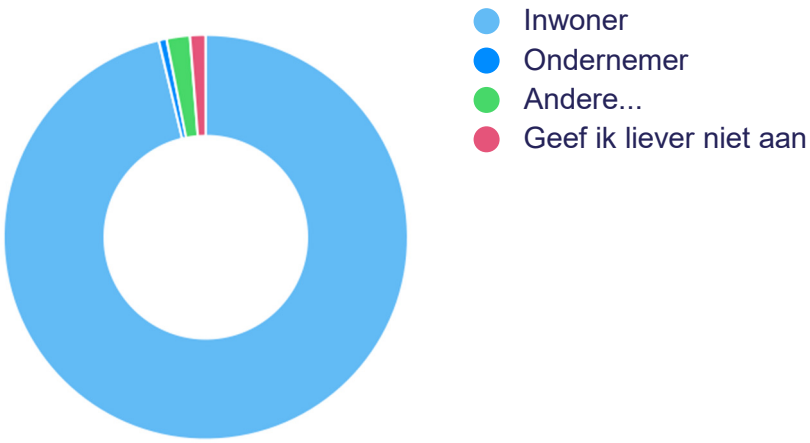
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps)Centrum	31	19,3%
Woonwijk	114	70,8%
Buitenaf	14	8,7%
Geef ik liever niet aan.	2	1,2%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

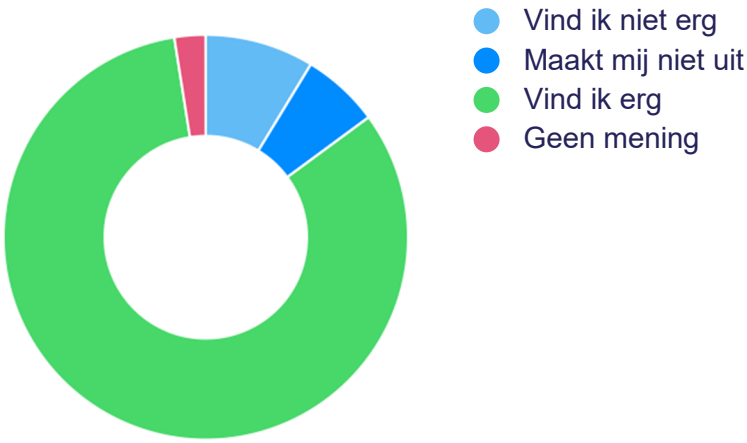
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	155	96,3%
Ondernemer	1	0,6%
Andere...	3	1,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,2%

5. Droogvallende watergangen als gevolg van droogte ...

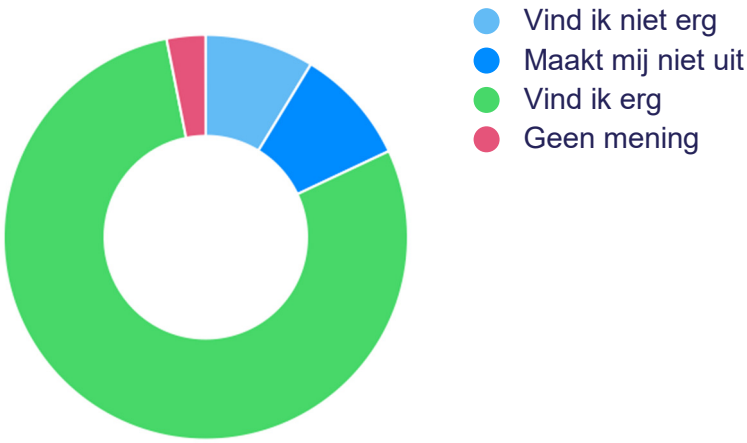
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	14	8,7%
Maakt mij niet uit	10	6,2%
Vind ik erg	133	82,6%
Geen mening	4	2,5%

6. Minder opbrengst van landbouw als gevolg van droogte ...

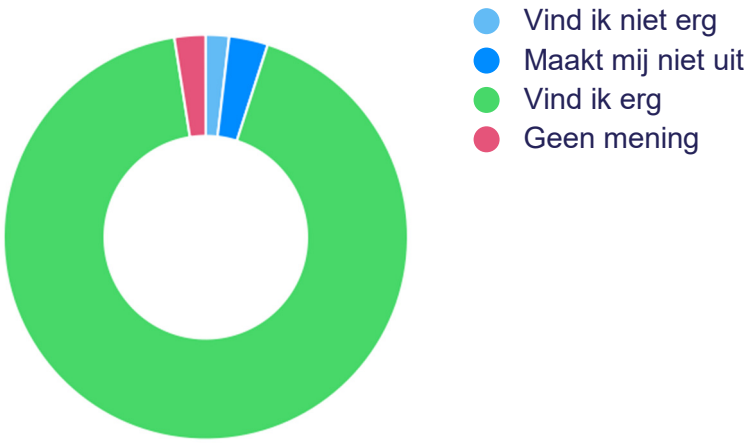
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	14	8,7%
Maakt mij niet uit	15	9,3%
Vind ik erg	127	78,9%
Geen mening	5	3,1%

7. Natuurbranden als gevolg van droogte ...

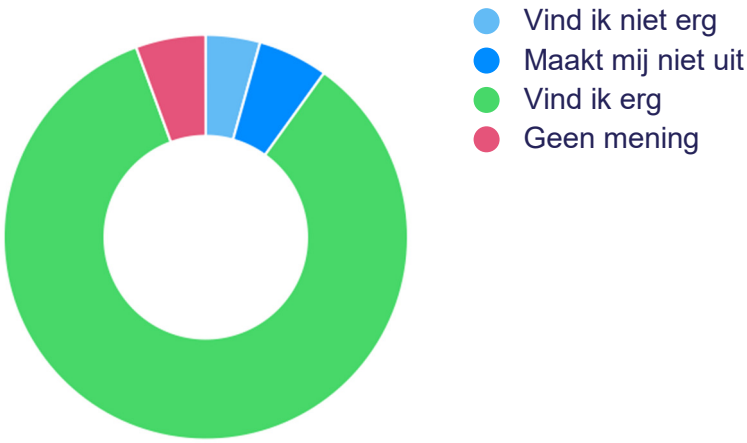
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	3	1,9%
Maakt mij niet uit	5	3,1%
Vind ik erg	149	92,5%
Geen mening	4	2,5%

8. Wateroverlast in mijn huis 1x in de 5 jaar ...

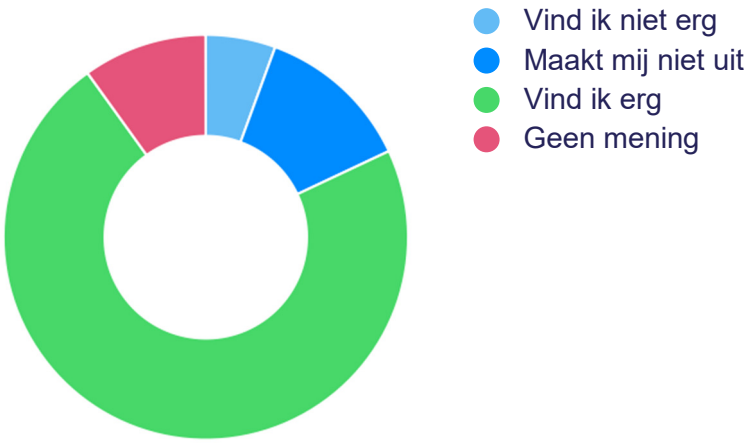
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	7	4,3%
Maakt mij niet uit	9	5,6%
Vind ik erg	136	84,5%
Geen mening	9	5,6%

9. Verslechterde drinkwaterkwaliteit 1x per 2 jaar ...

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	9	5,6%
Maakt mij niet uit	20	12,4%
Vind ik erg	116	72,0%
Geen mening	16	9,9%

10. Als er water op straat staat, maar doorgang met mijn auto is nog wel mogelijk ...

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	68	42,2%
Maakt mij dat niet uit	43	26,7%
Vind ik dat erg	41	25,5%
Geen mening	9	5,6%

11. Als er water op straat staat en doorgang met mijn auto is niet mogelijk...

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	16	9,9%
Maakt dat mij niet uit	31	19,3%
Vind ik dat erg	106	65,8%
Geen mening	8	5,0%

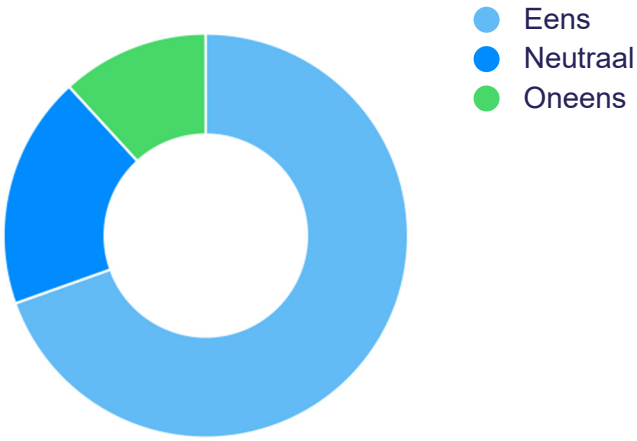
12. Droogte/wateroverlast heeft effect op heel veel thema's. Wat heeft prioriteit?

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Wateroverlast in mijn huis	2,2
Verslechterde drinkwaterkwaliteit	2,6
Als er water op straat staat, maar doorgang met mijn auto nog wel mogelijk is	5,6
Als er water op straat staat en doorgang met mijn auto niet mogelijk is	5,4
Droogvallende watergangen als gevolg van droogte	4,4
Minder opbrengst van landbouw als gevolg van droogte	4,2
Natuurbranden als gevolg van droogte	3,6

13. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven aan mijn tuin. Dit om te voorkomen dat de hoeveelheid drinkwater in gevaar komt.

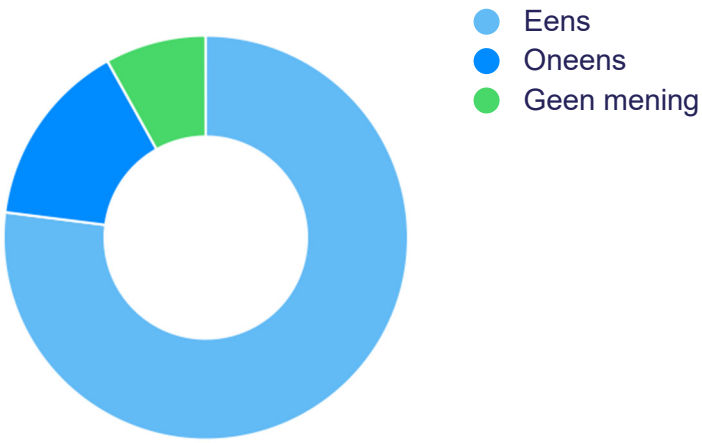
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	112	69,6%
Neutraal	30	18,6%
Oneens	19	11,8%

14. Ik vind het niet erg als het regenwater tijdens hevige regenval wordt opgeslagen op lagergelegen parkeerplaatsen in de straat. Hierdoor kan ik tijdelijk geen gebruik maken van deze parkeerplaatsen.

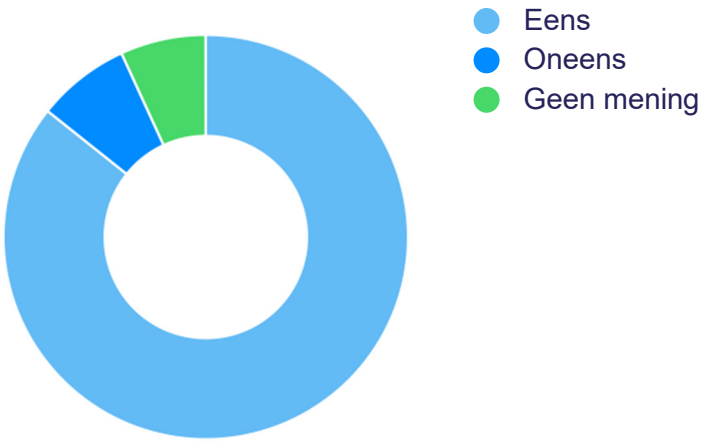
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	124	77,0%
Oneens	24	14,9%
Geen mening	13	8,1%

15. Speelplekken moeten zo worden ingericht dat ze tijdens een periode van hevige regenval water kunnen opslaan. Dit brengt geen gevaar voor de spelende kinderen.

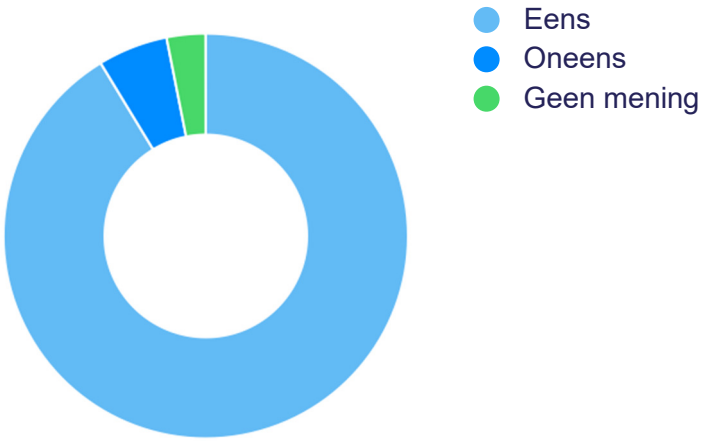
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	138	85,7%
Oneens	12	7,5%
Geen mening	11	6,8%

16. Ik vind het niet erg om tijdelijk regenwater in mijn tuin op te slaan, om later in drogere periodes te gebruiken.

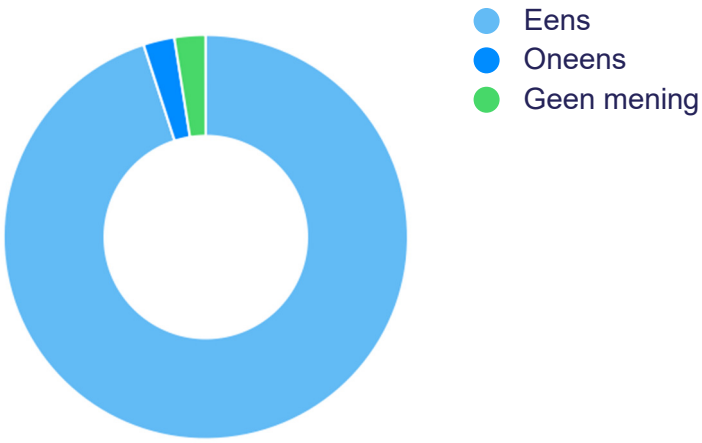
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	147	91,3%
Oneens	9	5,6%
Geen mening	5	3,1%

17. Als ik wateroverlast simpel zelf kan oplossen, door bijvoorbeeld meer gras en/of andere planten in mijn tuin aan te leggen, zou ik dat zeker doen.

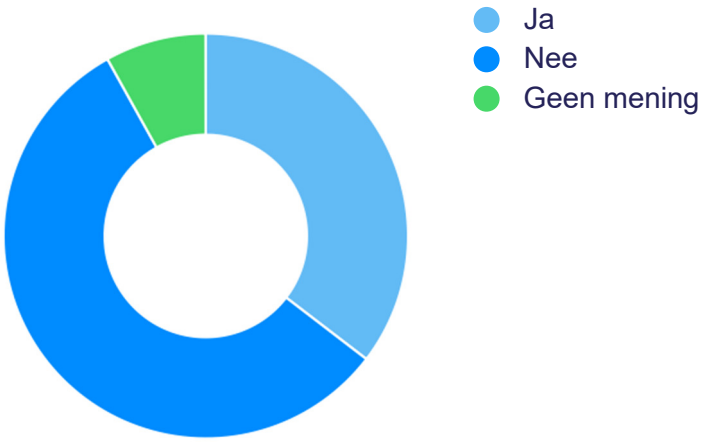
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	153	95,0%
Oneens	4	2,5%
Geen mening	4	2,5%

18. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik mijn waterverbruik tijdens drogere periodes kan verminderen.

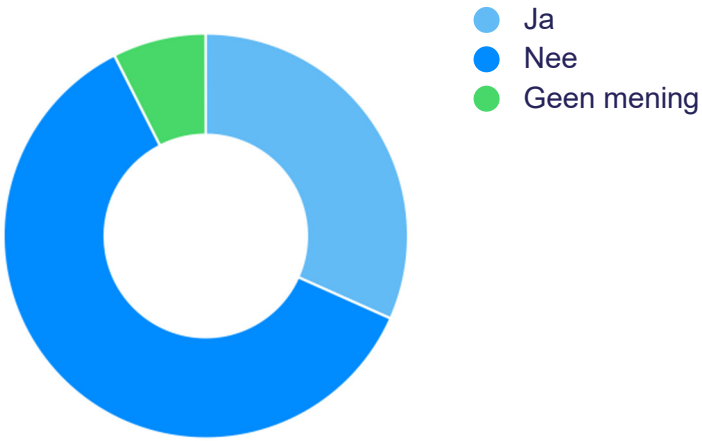
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	57	35,4%
Nee	91	56,5%
Geen mening	13	8,1%

19. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik wateroverlast op mijn perceel kan verminderen.

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	51	31,7%
Nee	98	60,9%
Geen mening	12	7,5%

20. Heb je zelf nog ideeën om droogte en wateroverlast tegen te gaan?

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *nee, geen idee*
- *Het aanleggen van Wadi's in woonwijken, minder bredere straten=meer groen,*
- *Beter watermanagement rondom het dorp (opslaan van water) en burgers zelf water op laten slaan met tijdelijke subsidie (aanbod regenton installeren)*
- *Bij houden/snoeien snippergroen*
- *AlternTieve wateropvang nodig ivm volgende fenomeen Bodem van Westervoort is en soort vergiet. Dus grondwater is niet hoog te houden. Vandaar droge watergangen*
- *Groen en Blauw integraal meenemen bij (her) inrichtingen*
- *Watertonnen bijvoorbeeld zijn heel verstandig. Echter die dingen kosten heel veel geld als je even wat minder zit. Zo zijn er wel meer dingen die je zelf kan doen, plantjes etc, maar dat kost wel geld. Als je wil dat iedereen deelneemt, geef dan ook meer subsidie op deze maatregelen.*
- *Kjjjj*
- *Meer opvang voor water*
- *Opslaan in gratis regentonnen. Verplichte opslag water in (ondergrondse) tanks bij overheidsgebouwen*
- *combineer en koppel opgaves en oplossingen; vergroening met hitte en droogte/wateroverlast, met leefbaarheid, sociale samenhang etc.*
- *Iedereen regentonnen ook huurhuizen*
- *(9x) Nee*
- *Nee*
- *regenton aanleggen , regenpijp loskoppelen richting tuin*
- *Actiever ontkoppelen van de hemelwater afvoer. Boeren helpen bij vernieuwde methodiek om regenwater op te slaan ipv wegspoelen via sloten naar rivieren*
- *Het is een maatschappelijk probleem*
- *standaard afkoppelen regenpijp van riool met regenonderbreker bij huurwoningen, verstrekken regentonnen door gemeente, volledig betegelen tuinen verbieden, meer bomen en inheemse planten*
- *groen op de daken, gemeenteparken optimaliseren met groen/wateropslag ed.*
- *Afvoer naar sloot door gemeente gesubsidieerd! Sloot staat leeg, helft wordt maar onderhouden hier. Jammer!*
- *Gemeente moet meer water vasthouden*
- *sedumbedekking van overkappingen, tuinvergroening, irrigatiemogelijkheden door gemeente voor groenvoorzieningen*
- *Meer regen opvangen. Zevenaar krijgt een nieuw raadhuisplein, vang daaronder regenwater op*

- *Geen grondwater wegpompen, houd het op peil. Wat een beroerde enquête, "Vind ik niet erg" en "Maakt me niet uit" is 2x hetzelfde antwoord. Vraag wat iemand er van vind om met auto niet te stranden raakt kant noch wal. Waarom zou iemand het erg vinden om GEEN last te ervaren*
- *Meer vergroenen ipv verstenen: bomen, beplanting en gras in wijken en centra.*
- *Groene tuinen, regenton*
- *Regenwater meer doorgang geven om bij het grondwater te komen. Over de manieren waarop dit kan zou ik graag geïnformeerd worden.*
- *Meer schoon regenwater in het gebied houden en niet afvoeren via riool*
- *Mensen stimuleren om de tegels weer uit de tuin te halen. Aangezien de gemeentelijke belastingen steeds duurder worden kiezen steeds meer mensen voor een betegelde tuin voor geen kosten en onderhoud! Misschien eens denken aan de inwoners ipv de belangen van ambtenaren..*
- *Meer oppervlakte water in de gemeente. Grotere percelen bij nieuwbouw zodat meer grond onbebouwd blijft*
- *Afval in goten c.q. onkruid uit goten halen*
- *Eerder ingrijpen met het sluiten van watergangen. Niet wachten als het al te laat is.*
- *Minder huizen bouwen en meer natuur behouden*
- *Zorg in bijv het centrum voor meer groen en niet nog meer bebouwing om water op te kunnen vangen*
- *Veel groen! Gras ipv tegels*
- *Sunskdie voor vergeoening*
- *Bij droogte water de IJssel halen*
- *verhoging waterstand in de strang. Dit water gebruiken om de sloten in W/voort op peil te houden. Maatregelen treffen om het water beter vast te houden in de sloten. als het kan doorstroming bevorderen tegen het kroos.*
- *Riolering aanpassen tylant*
- *Hemelwater afvoer afkopen en in de tuin opslaan of laten lopen*
- *meer groen, vooral in de nieuwe wijken zie ik erg weinig groen*
- *Weinig over droogte qua funderingen en huizen en qat dit doet met scheuren is belangrijkere*
- *Meer groen!!*
- *Minder water uit de kranen in huis en in de wc. Per straat water bij hevige regenval opslaan voor drogere tijden*
- *regentonnen, regenwater van daken in sloten/slootjes*
- *Eisen stellen aan tuinen(minimaal x aantal m2 geen bestrating). Per wijk een gezamenlijk wateropvangpunt maken waarbij buurtbewoners het water kunnen hergebruiken.*
- *Bomen planten, die houden het water vast.*
- *Regentonnen schenken aan inwoners*
- *riool aanpassen of water afvoer*
- *Ee*

- *Waterschap voert veel te veel water af in winter en voorjaar en zou een permanent beregeningsverbod voor de landbouw moeten instellen. Dit leidt tot scheuren in funderingen en wegen.*
- *(6x) .*
- *Droogte: door water beter op te slaan in bijv. Stuwmeren. Wateroverlast: door structureel te controleren op de water doorlaatbaarheid van gronden in bewoonde gebieden en hier ook hoge eisen aan te stellen richting plan ontwikkelaars*
- *Sloen vullen*
- *Veel minder water afvoeren naar rivieren bij regenoverschot. Buffers maken voor wateropslag. Minder afvoer hemelwater in rioolopslag.*
- *Het gebruik van een regenton stimuleren. Misschien is het mogelijk om regenwater in tanks op te vangen en te gebruiken tijdens droogte.*
- *Minder steen meer groen opslag tanks regenwater goede afvoer tegenwaarde*
- *Waterschap moet minder snel water afvoeren, laat het waterpeil in sloten hoog staan*
- *(3x) Nvt*
- *neen*
- *Benut hemelwaterafvoer van gebouwen in lokale bassins (ondergronds) voor droogte, bij overschot van hemelwater in natuurlijke watergangen laten vloeien*
- *Asfalt verruilen voor bijv klinkers, zo klein mogelijke stoeptegels gebruiken, meer gras en begroeiing*
- *Iedereen een gratis regenton in de tuin*
- *Door de klimaatverandering is het belang van waterafvoer omgeslagen naar het vasthouden van water. Met de wateroverlastkaart kan worden gekeken hoe water omgeleid kan worden en kan worden vastgehouden voor droge tijden. Ook het simpelweg verhogen van de waterstand in watergangen in de zomer is een optie. Nieuwe bassins aanleggen voor de zomer en infiltreren van water in de winter*
- *Ja , alle bestaande watergangen beter benutten. Vooral waterschap laat het in woonwijk op zijn beloop*
- *Goed onderhoud aan het rioleringsstelsel*
- *Water opslag in tuinen en hofjes*
- *Liander kan hier vast ook in meedenken*
- *Bij veel woningen duurt het een tijd voor een douche warm water geeft. Vang het water op in een emmer (soms wel 10l) en geef het aan de planten in de tuin. Alle beetjes helpen.*
- *Beter watermanagement door provincie*
- *Zorgen dat blad van bomen de putten niet blokkeert. Gemeenten mogen daar meer aan gaan doen*
- *bij hoog water het water opslaan en de sluizen hoger afstellen*
- *Meer groen in de tuin, grint leggen is mogelijk maar met waterdoorlatend doek. Gebruik maken van regentonnen of andere wateropvang, zoals in België is ingevoerd*
- *geen snelle afvoer in de rivieren*

- *onze straat staat regelmatig blank tijdens hevige regenval en water komt over het tiet naar boven*
- *Geen zwembad vullen*
- *Vitens moet ophouden met dreigen en grotere voorraden aanleggen. Er is water genoeg want het regent meer, dus kwestie van goed opslaan en verdelen. Daar is NL goed in.*
- *meer bekkens aanleggen, de taak van de waterschappen, die nalatig zijn*
- *Zorgen dat de omgeving groener wordt en minder bestrating in tuinen ligt*
- *Minder "stenen" tuinen*
- *Groener*
- *Meer kijken naar mogelijkheden om de waterhuishouding in een gebied te optimaliseren. Wat zijn de sterke en zwakke punten in een bepaald gebied en hoe kunnen we hier optimaal gebruik van maken? Kunnen we regenwater opvangen en eventueel hergebruiken voor tuin, toilet, wasmachine? Afkoppelen regenpijpen bijvoorbeeld, voor maximale infiltratie in eigen bodem en ontlasting van het riool bij piekafvoer.*
- *Diepere / bredere sloten, hogere waterstand. Sloten langs het spoor. Watertanks/bunkers onder pleinen. Minder grasperken, maar meer groententuintjes en fruitbomen. Beter gebruik maken van de uiterwaarden via leidingen vanuit de stad.*
- *Over veiligheid in de Liemers in het geval van dreigende overstroming kan ik in deze enquête mijn bedenkingen en suggesties helaas niet plaatsen.*
- *Verplicht hwa afkoppelen, meer sloten en wadi’s of opslag voor water creëren, grondwaterpeil hoger houden*
- *Meer groen in de woonwijken*
- *Punten aanleggen waar overtollig water opgeslagen kan worden tijdens flinke buien zodat deze aan de aarde kan worden teruggegeven*
- *Er wordt gesproken om speeltuintjes onder water te zetten. Kijk liever eerst naar groen. Daar kan ook water opgeslagen worden Wadi's*
- *Gescheiden rioolsysteem aanleggen en dit schone water bergen!*
- *Infiltratieriool waar mogelijk of gescheiden stelsel op locaties waar dit nog niet is.*
- *Droogte door meer sproeien door gemeente*
- *Grondwaterstanden verhogen*
- *Zou het niet weten, ligt ook aan de woningbouwvereniging*
- *Als bestrating toch wordt vervangen richt dan hieronder waterberging in. grasvelden afgraven en ombouwen tot wadi's*
- *gescheiden rioolstelsel aanleggen*
- *Geen idee*
- *Gratis regenton, hemelwateropvang door gemeente ipv afvoeren via het riool*
- *Nee, sorry.*
- *Regenwater niet het riool in laten verdwijnen, maar bruikbaar maken.*
- *nee*

- *Ik denk dat vergroening van de omgeving en juist het verminderen van vergrijzing ook kan helpen.*
- *Zorg dat de waterpartijen niet droog komen te staan.*
- *Meer groen, minder bestrating*
- *(2x) Geen*
- *Zijtakken van de oude rijn herstellen (deAa, bijv.). Grondwaterpeil verhogen*
- *Nee, ben nieuwsgierig naar de ideeën van de gemeenste*
- *(2x) -*
- *Tegeltax, subsidie regentonnen*
- *Ja! Beter in kaart brengen waar de boeren een puntstuk slaan bij het afgeven van verguningen ism het Waterschap. Het waterschap beter het water op laten slaan en ervoor zorgen dat er meer water in bijvoorbeeld De Wetering blijft staan*
- *(3x) Meer groen*
- *Begin zo laag drempels, afkoppelen op eigen terrein*
- *Nee.*
- *Ik vind dit een erg suggestieve enquete. Waterschappen moeten hun rol serieus nemen en andere prioriteiten goed stellen*
- *Waar mogelijk Wadi's oid aanleggen. Halfverharde parkeerplaatsen*
- *Subsidie op regenton/ gratis regenton voor inwoners*
- *In het voorjaar het water langer vasthouden d.m.v. dichtzetten van sluizen en zo. Niet onmiddelijk als een idioot alles wegpompen omdat een boer 10 km verderop zo graag zijn laaggelegen perceel wil bewerken. Daarmee benadeel je de boeren die land hebben wat iets hoger ligt, die hebben juist behoefte dat rond hun perceel het water niet zo snel wordt weggepompt.*
- *meer wadi's in de stad*
- *Meer opslag in watergangen*
- *Water opslaan*
- *Meer begroeiing in onze regio; van landbouwgrond naar bosgrond. Het is bewezen effectief dat bosgrond meer water opslaat. Ook kan er van landbouwgrond (vaker) buffer gebieden gemaakt worden, bijv. naast de rivieren. Het is sowieso belangrijk om het water meer ruimte te geven. Daarnaast is het belangrijk om de focus van landbouw (veeteelt) weg tr gaan halen als we naar het grotere geheel kijken van klimaatverandering en stikstofproblemen.*
- *Gemeente moet erop toezien dat bewoners stoppen met het plaveien van hun tuin. Voor en achter!*
- *Meer*
- *Vergroening van woonomgeving met bomen ,struiken,gras,ipv tegels.gescheiden water opvang door meer regenwateropslag te plaatsen zoals achter intratuin en in woonwijk de Terpen te realiseren.stimuleren om particuliere tuinen te vergroenen .*
- *Watergangen schoon houden en uitdiepen*
- *vorige vraag logisch dat je dit snapt en groen neerzet. Deze vraag, sla regenwater op in een border, dan loopt het door in de hele tuin, en zorg dat alle grond rondom je woning bedekt is met*

groene planten, de bodem droogt dan niet snel uit, groen houdt vocht vast. Wied dus het onkruid er niet tussenuit, laat staan!

- *Ga actief te werk aan het stoppen van het besttaten van tuinen*
- *Bestraatte tuinen verminderen*
- *veel bestrating vervangen door groen*
- *Subsidie voor elektronische fiets, woonwerk verkeer ov vergoeden meet treinen inzetten tussen liemers en arnhem*
- *Iedereen de regenpijpen in tuin laten lopen ipv op riool en bij voorkeur in regentonnen opvangen*
- *De vraag mbt parkeerplaatsen onder laten lopen komt mij wat ridicuul over. Zorg dan voor ondergrondse buffering*
- *Bij droogte water uit de IJssel pompen en in de sloten tussen de weilanden, dit gebeurt in de Noordoostpolder nl al lang*
- *(2x)*
- *Op straat minder asfalt/tegels, groenstroken toevoegen*
- *Droogte tegengaan door terugdringen bio-industrie en samenhangende maisteelt etc Percelen herstellen naar oude cultuur landschap. Stedelijke gebieden voorzien van groenbeplanting, voorlichting mbt "stenen tuinen" in relatie tot wateroverlast. Regenton subsidies.*
- *Dit heb ik al vermeld in een andere enquête. Deze ging over droogte.*
- *Vraag 9 klopt niet!*
- *Subsidie op groene daken*
- *Natuur zijn gang laten gaan*
- *Regenwater afkoppelen*
- *Waterstand verhogen om verzakkingen tegen te gaan.*

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Hitte in de Liemers

7 December 2020 10:42:51

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Hitte in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

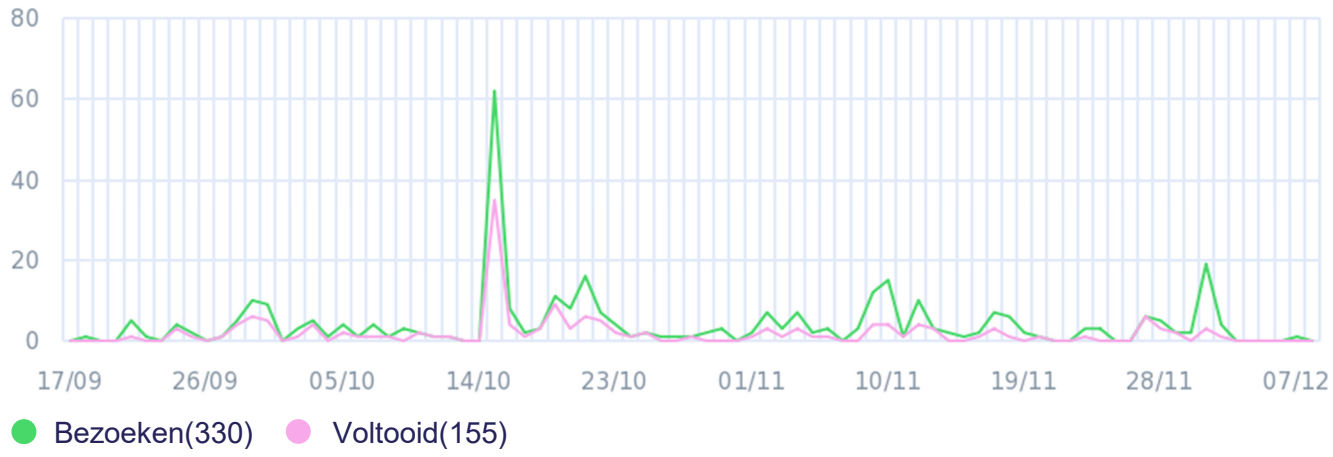
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/E9A1S3N9L8N9E3Q6B
Eerste antwoord	21 September 2020
Laatste antwoord	2 December 2020
Duur	73 dagen
Totaal antwoorden	155

Enquête bezoeken

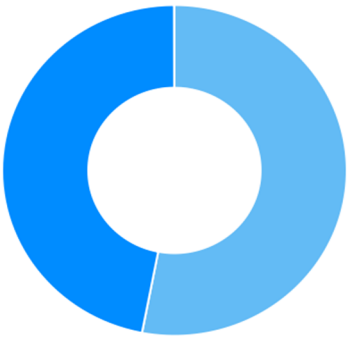
330	155	0	175	47,0%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

21 September 2020 - 2 December 2020

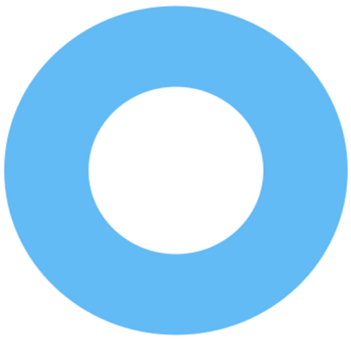

Totaal Bezoeken

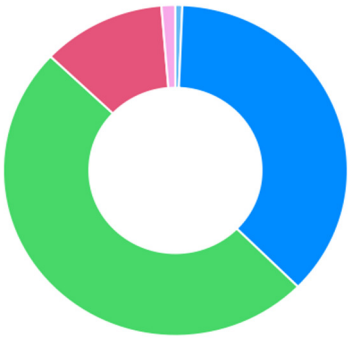
- Slechts getoond (53,0%)
- Voltooid (47,0%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

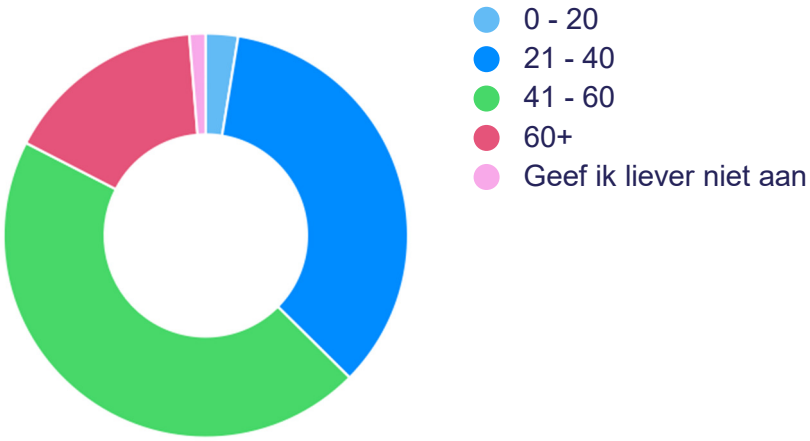
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (0,6%)
- 2-5 min. (36,8%)
- 5-10 min. (49,7%)
- 10-30 min. (11,6%)
- 30-60 min. (1,3%)

1. Wat is je leeftijd?

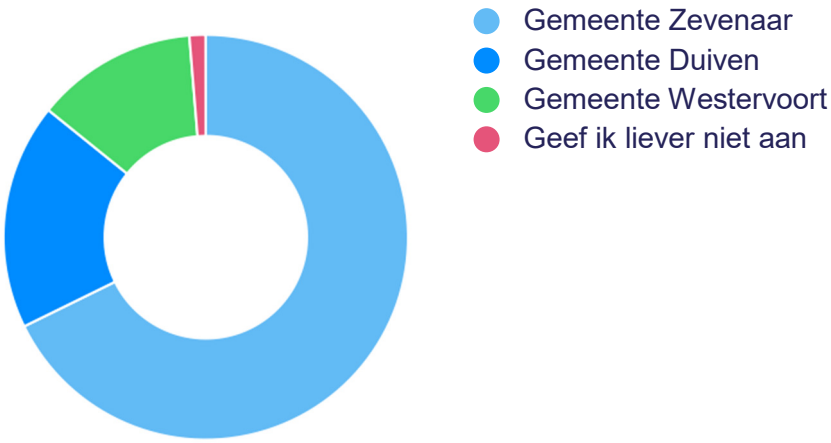
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0 - 20	4	2,6%
21 - 40	54	34,8%
41 - 60	70	45,2%
60+	25	16,1%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

2. In welke gemeente woon je?

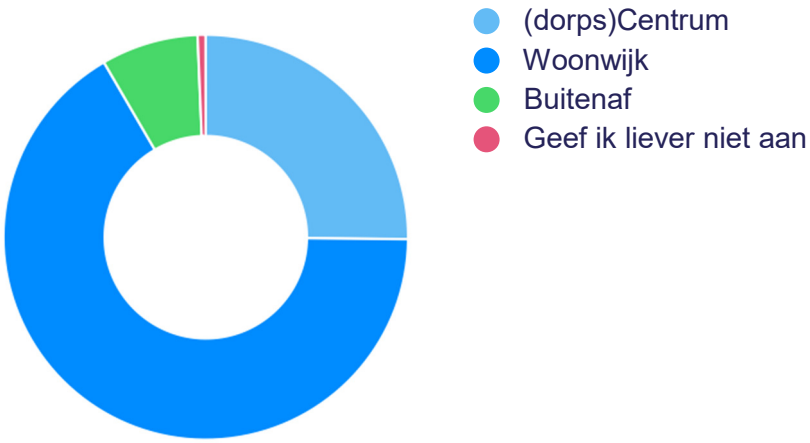
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	105	67,7%
Gemeente Duiven	28	18,1%
Gemeente Westervoort	20	12,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

3. In wat voor omgeving woon je?

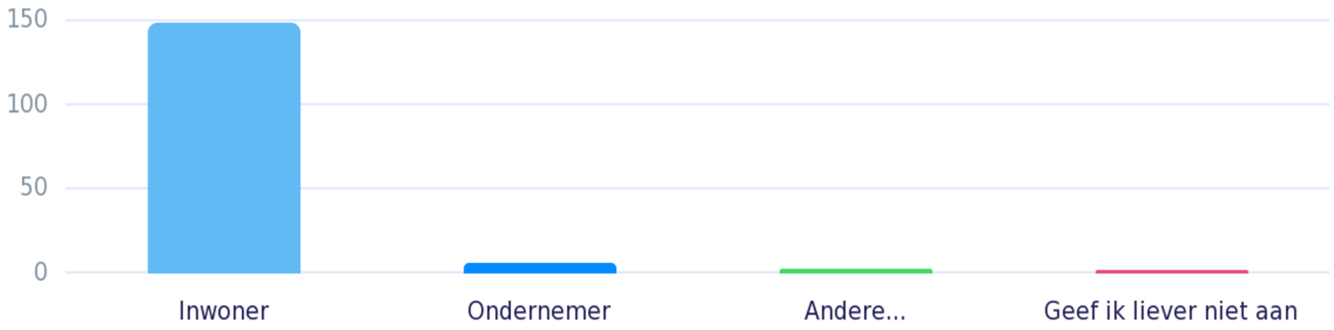
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps)Centrum	39	25,2%
Woonwijk	103	66,5%
Buitenaf	12	7,7%
Geef ik liever niet aan	1	0,6%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

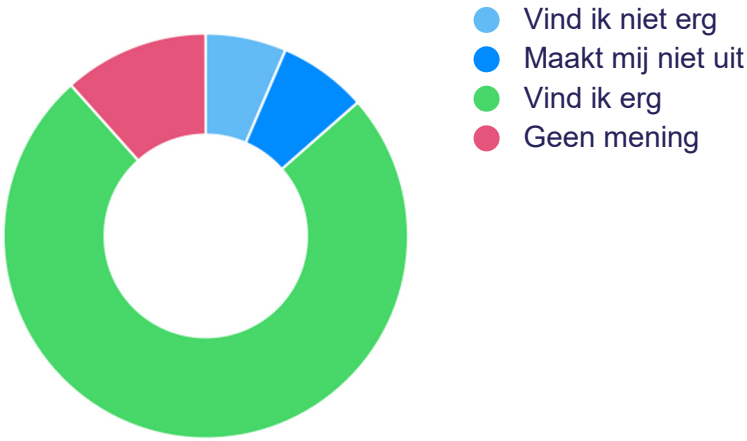
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	149	96,1%
Ondernemer	6	3,9%
Andere...	3	1,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

5. Verhoging van gezondheidsrisico's door hitte voor kwetsbare groepen...

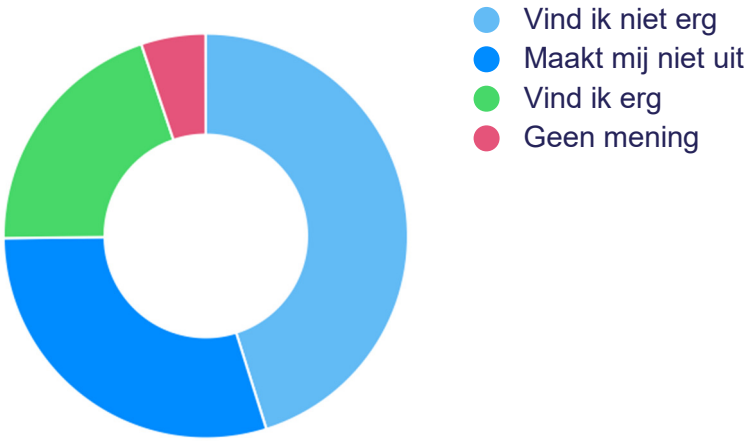
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	10	6,5%
Maakt mij niet uit	11	7,1%
Vind ik erg	116	74,8%
Geen mening	18	11,6%

6. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 5 dagen per jaar...

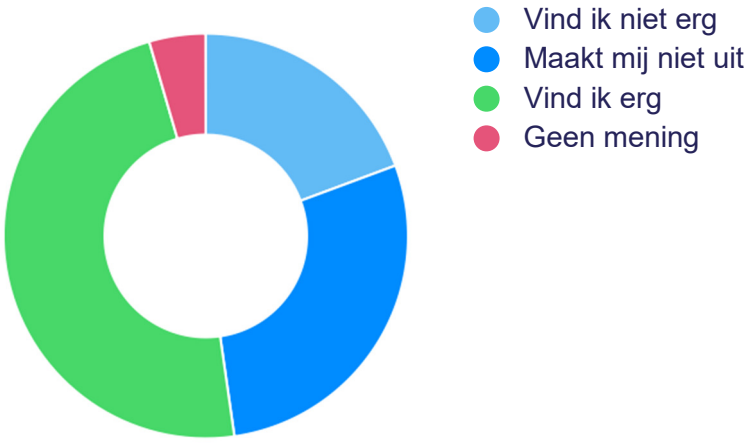
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	70	45,2%
Maakt mij niet uit	46	29,7%
Vind ik erg	31	20,0%
Geen mening	8	5,2%

7. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 12 dagen per jaar...

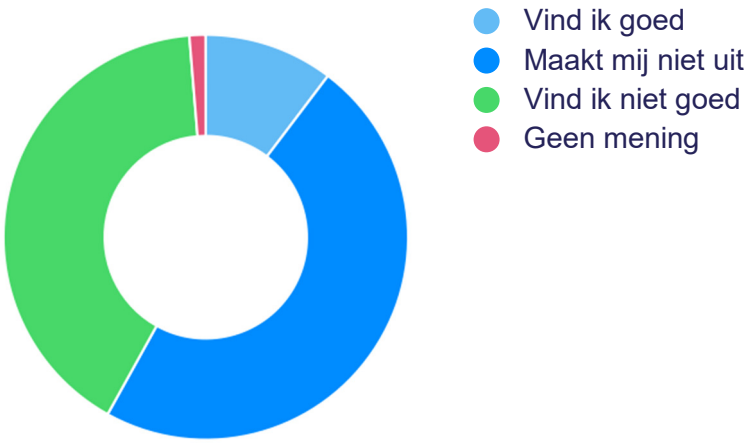
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	30	19,4%
Maakt mij niet uit	44	28,4%
Vind ik erg	74	47,7%
Geen mening	7	4,5%

8. Een slechte nachtrust door warme nachten 5 keer per jaar...

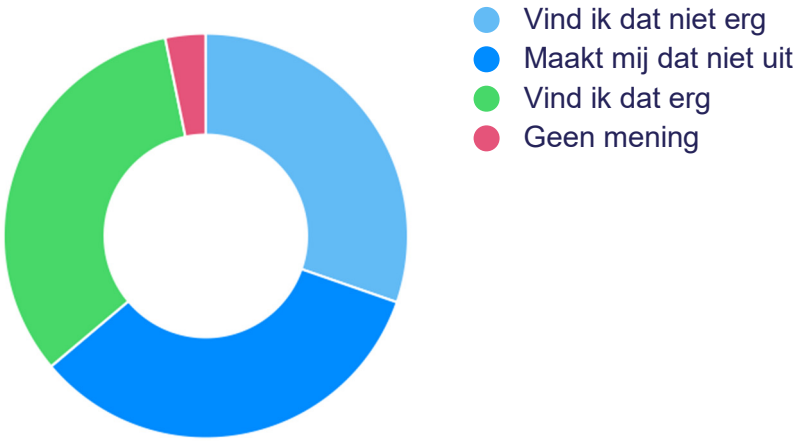
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	16	10,3%
Maakt mij niet uit	74	47,7%
Vind ik niet goed	63	40,6%
Geen mening	2	1,3%

9. Als het 5 dagen per jaar te heet is om naar buiten te kunnen voor spelen/wandelen/sporten etc...

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	47	30,3%
Maakt mij dat niet uit	52	33,5%
Vind ik dat erg	51	32,9%
Geen mening	5	3,2%

10. Als het 12 dagen per jaar te heet is om naar buiten te kunnen voor spelen/wandelen/sporten etc...

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	25	16,1%
Maakt mij dat niet uit	27	17,4%
Vind ik dat erg	98	63,2%
Geen mening	5	3,2%

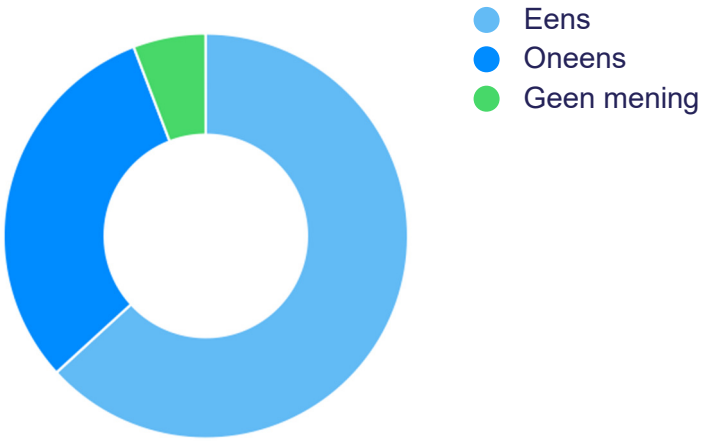
11. Hitte heeft effect op heel veel thema's. Sorteer de besproken stellingen op basis van prioriteit.

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Verhoging van gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen	1,4
Tijdens het werken minder uit je vingers krijgen door de hitte	3,0
Het te heet is om naar buiten te gaan voor spelen/wandelen/sporten etc.	2,9
Slechte nachtrust door warme nachten	2,7

12. In elke straat in de gemeente moeten zoveel bomen staan dat ik de hele tijd in de schaduw kan lopen.

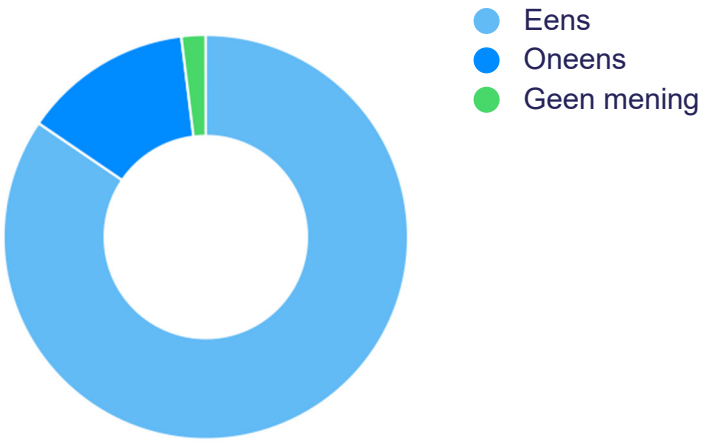
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	98	63,2%
Oneens	48	31,0%
Geen mening	9	5,8%

13. Ik vind het acceptabel dat ik iets verder van of naar de parkeerplaats moet lopen als er daardoor meer groen in de wijk komt.

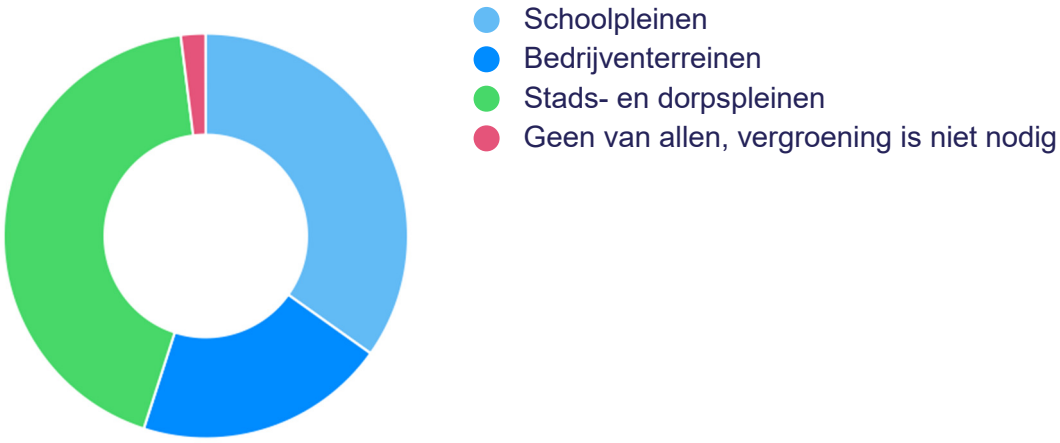
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	131	84,5%
Oneens	21	13,5%
Geen mening	3	1,9%

14. Stel, je hebt 100 punten om de volgende plekken te vergroenen. Hoe zou je dat verdelen?

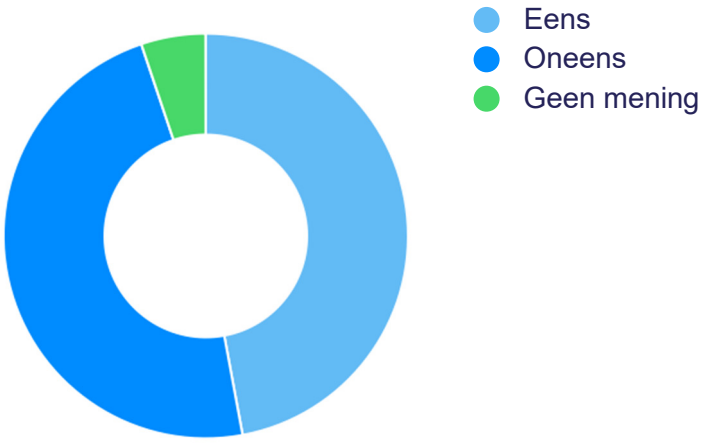
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Waarderingsschaal

ANTWOORD	TOEGEWEZEN PUNTEN - GEMIDDELD	TOTAAL
Schoolpleinen	34,8	5401
Bedrijventerreinen	20,1	3120
Stads- en dorpspleinen	43,0	6671
Geen van allen, vergroening is niet nodig	2,0	308

15. Er moet een belasting op tuinen komen waarvan meer dan de helft betegeld is, omdat tegels warmte vasthouden.

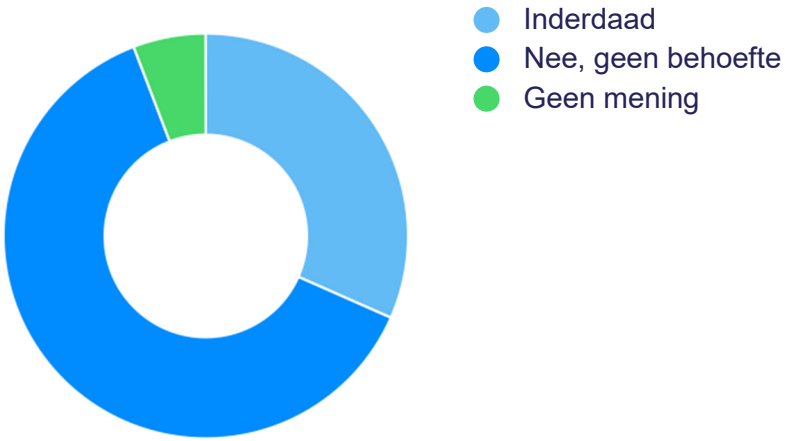
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	73	47,1%
Oneens	74	47,7%
Geen mening	8	5,2%

16. Ik heb behoefte aan ondersteuning bij het vergroenen van mijn tuin of straat.

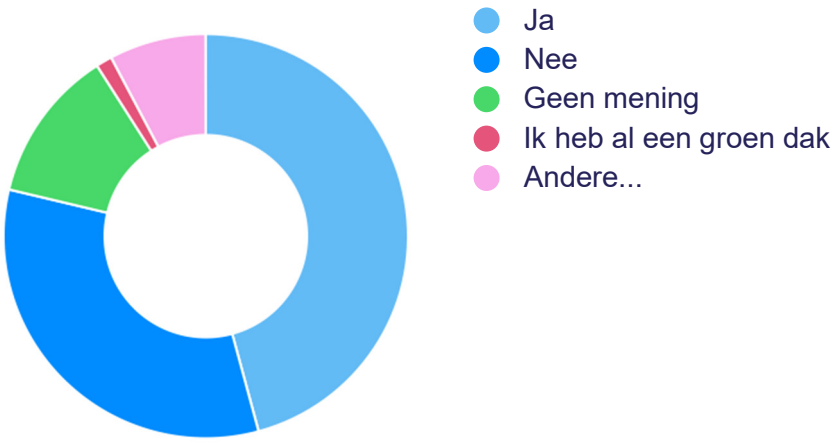
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inderdaad	49	31,6%
Nee, geen behoefte	97	62,6%
Geen mening	9	5,8%

17. Ik heb behoefte aan meer informatie over de voordelen van een groene gevel of groen dak. Een groen dak kent vele voordelen. Zo zorgt een groen dak voor luchtzuivering, een lagere omgevingstemperatuur, warmteregulatie, energiebesparing en biodiversiteit.

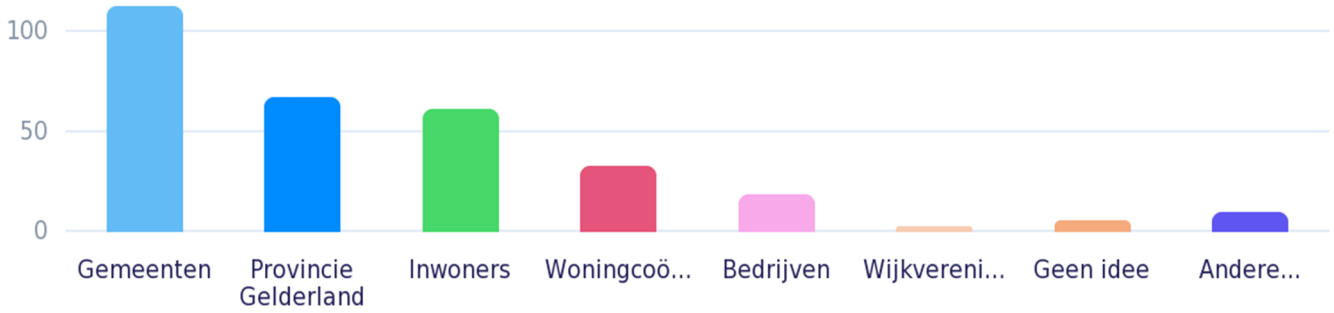
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	71	45,8%
Nee	51	32,9%
Geen mening	19	12,3%
Ik heb al een groen dak	2	1,3%
Andere...	12	7,7%

18. Welke partij is in de eerste plaats verantwoordelijk als het gaat om het aanpakken van hitteproblematiek in de Liemers?

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeenten	113	72,9%
Provincie Gelderland	68	43,9%
Inwoners	62	40,0%
Woningcoöperatie	33	21,3%
Bedrijven	19	12,3%
Wijkvereniging	3	1,9%
Geen idee	6	3,9%
Andere...	10	6,5%

19. Heb jij zelf nog ideeën hoe hitteproblematiek in de Liemers kan worden verminderd?

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *Meer water in de stad, meer bomen, groene pleinen, open parkeerplaatsen waar gras doorheen kan groeien, groene gevels, geveltuintjes stimuleren.*
- *Maak het probleem, als het al een probleem is, eerst kenbaar bij de inwoners. Men heeft er geen notie van. Ik ben persoonlijk van mening dat het enorm meevalt. Mocht ik fout zitten. Dan zal ik overtuigd moeten worden van de noodzaak van het probleem alvorens ik overga tot actie. Dit werkt zo bij een groot aantal inwoners in mijn opinie.*
- *energiebesparing, isolatie, warmte koue opslag*
- *Bedrijven verplichten om een aantal procenten van hun oppervlak te vergroenen dmv tuin, groen dak of juist wit epdm dak. Bewoners (helpen met hetzelfde. Straten en pleinen wit verven, is al bewezen in het buitenland dat dit helpt. Alle platte daken van flats en woningbouw vergroenen.*
- *zonnepanelen boven parkeerplaatsen zie Alliander*
- *Lastig, maar zorg ervoor dat de inwoners niet onnodig op kosten worden gejaagd*
- *Maak in plaats van voortuinen groene middenplantsoenen met speeltoestellen en bankjes. Omzoom elk bedrijfspand op een bedrijventerrein met bomen en struiken.*
- *Hittebronnen zelf beter isoleren en daarmee een hoger rendement daarvoor behalen*
- *De*
- *Gemeente gebruikt zelf meer 'groene' methoden bij diensten, zoals vuil ophalen, tuin en parkonderhoud, etc. Een bladblazer is niet nodig, onkruid verbranden evenmin en actief onderzoek naar elektrische vuilniswagen wil ik aanraden.*
- *Nee kun je als bewoner weinig aan veranderen*
- *Meer aandacht om huizen te isoleren en meer vergroening in de buurten en omgeving.*
- *Meer groen en water, minder volbouwen/bestraten. Ook in mijn wijk wordt meer gebouwd (levert geld op voor gemeente) dan aanvankelijk gepland voor de wijk*
- *minder tegels en meer groen*
- *Zonnepanelen houden directe straling tegen op daken. Wit schilderen van Bitumen daken helpt tegen warmte van huizen met platte daken.*
- *verplicht bedrijven groen aan te leggen en onderhouden op bedrijventerreinen*
- *(10x) Nee*
- *X*
- *Zorg voor groen in de buurt*
- *...*
- *Plant veel bomen*
- *.*
- *Ja*
- *R*

- *Meer ruimte voor oppervlaktewater in combinatie met natuurlijke oevers. Minder verhard oppervlak (alleen daar waar nodig)*
- *helaas niet*
- *Aantrekkelijk maken voor inwoners om te investeren in duurzame alternatieven. Bijvoorbeeld een subsidiepot voor wijk/buurt om de straten te vergroenen etc.*
- *Mensen overtuigen dat meer groen helpt bij hittevermindering.*
- *Meer groen bij bedrijventerreinen. Uitstoot verlagen*
- *Belasting op stenen tuinen, die zorgen voor hitte, waardoor mensen een airco nemen. Groen verkoelt al van zichzelf.*
- *Blijf rustig kalm maak je niet te druk zoek verkoeling en geniet ervan, wellicht moeten we meer zoals Italie en Spanje gaan leven tussen 12 en 2 even middag dutje.*
- *Zoals al genoemd is meer groen, minder bestrating in tuinen en groene daken ook voor huurwoningen zoals flats een goed idee!*
- *Het stevig isoleren van het huis heeft als nadeel dat je een airco nodig hebt en die blaast weer warmte uit.*
- *De opwarming stoppen door minder CO2, meer beasting op vliegen en treinreisen goedkoper maken. En inderdaad meer bomen platen*
- *Plant ook bomen op stroken gras.*
- *Meer schaduw*
- *geen*
- *(4x) .*
- *Meer bomen en struiken, ook in mijn eigen tuin. Ps. Vraag 11 kon ik niet invullen.*
- *Meer water uit de rivieren de Liemers in.*
- *Zijn al gezegd: meer bomen, verticale tuinen en groene daken*
- *Niet te druk maken wanneer het warm is*
- *Meer biodiversiteit, schuttingen laten vervangen door hagen, schoolpleinen met gras en bomen, boeren aanspreken op schaduwplekken voor hun vee*
- *nee geen idee*
- *Geen bomen dicht bij de huizen want die zorgen door de droogte juist voor problemen*
- *Minder bebouwing*
- *Waarom handhaven woningcoorporati t es zo slacht bij hun huurders als het om de woonomgeving gaat. Daar wordt ook nogal wat getegeld en de tuinen worden veelal van slechte onderhouden.*
- *Zorg dat de sloten vol staan elk jaar! Doe dit door een noodreservoir vol met water, zodat je deze kan gebruiken bij droogte. Dit voorkomt het krimpen van de grond, waardoor huizen ook geen scheuren krijgen. En dit zorgt voor meer leven (dieren) in de steden. Ook is het een optie om veel insectlokkende planten te planten langs sloten. Dit is goed voor insecten als vlinders en bijen. Ik denk dat de Mosterdhof een goed project is om mee te starten. De ligging is goed en het heeft een mooie sloot.*
- *Minder bouwen*

- *Initiatieven als tegel eruit, groen erin, gezamenlijke pluktuinen, eetbaar bos, buurt betrekken bij vergroening*
- *Geveltuinen en versteende tuine aanpakken, echte ouderwetse schaduwbomen planten meer fonteintjes*
- *Veel en veeteelt meer groen, bomen niet te snel kappen voor cosmetische redenen en minder straatwerk overal*
- *neen*
- *(2x) Nvt*
- *Parkeerplaatsen aanleggen met open blokken waar gras tussen kan groeien. De singels die voor een aantal jaren vervangen zijn door gras opnieuw inplanten. Dat absorbeert meer warmte en brengt meer schaduw op de grond.*
- *Subsidie groen maken tuin*
- *(nog) meer groen!*
- *Niet*
- *nee, ik ervaar er niet veel problemen van, gewoon tempo aanpassen en je werkzaamheden vroeg in de ochtend doen.*
- *Als klimaatactie zichtbaar meer bomen aanplanten, zie voorbeelden van andere gemeenten.*
- *Juiste bomen op de juiste plek. Waar kan asfalt vervangen voor half verhard. Mensen onderwijzen over hitte en verharding en wat groen kan doen. En welk groen weinig onderhoud vraagt. Mensen vinden planten vaak veel werk, dat hoeft niet. Financiële hulp als je het niet kan betalen. Een paar planten bij intratuin je bent al snel 80€ kwijt.*
- *meer water en beplanting in de stad*
- *Waterfonteintjes, bomen*
- *Kennis delen, neem burgers actief mee in veranderingen, probeer de burger te bereiken*
- *nvt*
- *Stimuleren van inwoners om meer te investeren in groen*
- *Geen idee*
- *"Tegels eruit, groen erin" belonen en delen van (brede) trottoirs door de omwonenden zelf laten vergroenen én onderhouden..*
- *Meer gezamenlijk kijken naar "nutteloze" grasstroken. Deze laten begroeten. Met inwoners samen kijken naar mogelijkheden. Er als gemeente voor strijden dat niet elke centimeter bebouwd wordt. HOUD TIJDELIJK PARK "HET HOF" AAN EN BREIDT UIT!*
- *Minder betegelen van de voortuinen*
- *nee alleen beplanting*
- *nog meer ontstenen en meer vergroenen*
- *Meer vervangende bomen planten (geen eiken zoals in Zevenaar)*
- *(3x) Geen*
- *verbieden geheel betegelen, verbieden kunstgras, gratis afkoppelen regenpijp, gefaseerd maaien, burgers informeren over biodiversiteit en belonen natuurlijk beheer eigen tuin*

- *(2x) Doortrekken A15 tegenhouden. Asfalt ten koste van groen staat haaks op dit thema.*
- *Daken bedekken met sedum*
- *Openbarr Drinkwater punten op recreatie routes of plaatsen*
- *Ik denk dat meer bomen en goede ventilatiemogelijkheden van het huis al veel kunnen bijdragen, inclusief het vergroenen van dak en gevel.*
- *Zou het niet weten, alleen meer groen lijkt mij het beste.*
- *Begint bij jezelf ook*
- *Bomen planten!*
- *Net zoals bij energiebesparingsactie ook een actie voor aanleg van groen voorzieningen. Daarbij water opvangen voor gebruik in een later stadium. Weg versmalling ipv met stenen met planten aanleggen.*
- *Vouchers om te vergroenen net als met verduurzamen.*
- *subsidies voor vergroening, als dit ook voor verduurzaming wordt aangeboden, waarom niet voor vergroening?*
- *Meer groen*
- *Meer groene plekken tussen bebouwing. Overgebleven groen koesteren*
- *Groen gras vol planten met bomen/struiken in groot holthuizen in zevenaar*
- *Meer vergroenen, bossen aanleggen en minder asfalt, gezamenlijk inkoop voor materialen vergroenen dak*
- *De voordelen van bomen aandacht geven en bij gezonde bomen geen kapvergunningen geven.*
- *Zoals besproken, vergroening van de tuinen.*
- *..*
- *Fonteinen bij de watertjes 8n de woonwijken*
- *Klimaatverandering moet internationaal worden aangepakt*
- *Gewoon zo laten. Heb geen last van de hitte*
- *koppelen van verschillende klimaat opgaves, win win creeeren, vergroenen = zowel goed tegen hitte, als wateroverlast als C02, als leefbaarheid als sociale samenhang wanneer inwoners samen aan de slag gaan.*
- *test*
- *Ik vind droogte door hitte een flink ernstiger probleem dan paar hittedagen*
- *(2x) -*
- *Tegel eruit plantje erin. Subsidie verstrekken aan bewoners, scholen, kinderopvang, bedrijven om men bewuster te maken van de hitte problematiek. Luistern naar ideeën van burgers én kinderen. Zij hebben vaak goede ideeën en zij hebben de toekomst.*
- *In de toekomst meer rekening mee houden als er nieuwe huizen worden gebouwd. Meer steen minder glas*
- *De enquête was vrij suggestief. Voorbeeld: er werd gevraagd of je het erg vind dat je niet naar buiten kunt om te sporten, spelen of wandelen. Dat component "niet naar buiten kunnen" schrikt af waardoor mensen sneller geneigd zijn om voor eens te kiezen. Als je enkel zou vragen of je het*

erg zou vinden dat je niet zou kunnen sporten, spelen of wandelen, dan krijg je al een heel ander antwoord.

- *Vergroenen*
- *Neen*
- *Zorgen dat er veel groen in Westervoort komt ! Tuinen groener maken, subsidies voor wateropvang. Zorgen dat sloten minder snel droog komen te staan, bevorderen van gebruik fiets en of openbaar vervoer,*
- *Integrale aanpak van de (her)inrichting van buitenruimtes*
- *Meer groen meer wateropvang mogelijkheden in natte periodes meer subsidie om woningen duurzamer te make en te isoleren voor huiseigenaren met laag of gemiddeld inkomen centrum groener maken door bomen en schaduwplekken te realiseren.*
- *Afkoppeling regenpijpen zodat er minder verdroging en inklinking van de bodem ontstaat.*
- *Nee het is een cyclisch gegeven wat we zullen moeten accepteren*
- *Veel ruimte voor groen in nieuwe wijken*
- *Meer oppervlakte water. Meer groen. Smallere wegen. Inplannen bij nieuwbouw. Grotere kavels.*
- *Meer groen*
- *Meer bomen, natuurlijke schaduw*
- *Bomen aanplanten en veel gevelgroen in winkelstraat.*
- *Laat de gemeente niet alles wegkappen wat bomen betreft. Meer bomen planten en groen aanleggen. Bij nieuwbouw meer naar natuurlijke daken en groener bouwen. Off Grid wonen mogelijk maken. Groen wonen !!! Recycling van water voor douchen en wc ! Zonnenpanelen !*
- *Voldoende rustplaatsen, banken etc. Watertappunten, waterspeelplaatsen*
- *Vergoeding voor meer groen / minder steen.*
- *Minder huizen bouwen, meer natuur..*
- *(4x)*
- *gedoseerd groen, minder bestrating*
- *Subsidie en verplichten groen te bouwen*
- *Meer groene verplichtingen vastleggen in bestemmingsplannen en hierop handhaven. En bouw nieuwbouw een max aan verhard oppervlakte stellen. Regeling treffen dat particulieren open staan voor gras en bomen aan te laten leggen door partijen met tips voor relatief weinig onderhoud. Zelf aanleggen kost te veel moeite. Mogelijk ook onderhoudsdienst in het leven roepen voor tuinen, wat mensen hebben geen tuin voor de tuin. Creëert ook nog eens banen en veel meer groen!*
- *Is geen problematiek*
- *(2x) ---*
- *Bewustwording en verantwoordelijkheidsgevoel creëren*
- *(5x) nee*
- *Gevarieerde beplanting van bomen, meesters. Herstellen oude cultuurlandschap met groene afrastering. (Meidoorn/sleedoorn etc)*

-
- ***Wooncorporaties en andere verhuurders, verplichten om een plan van aanpak te leveren voor vergroening op het goed dat verhuurd wordt.***
- ***Warmte uit asfalt nuttig toepassen***

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Gezondheid

25 November 2020 16:09:57

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Gezondheid**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

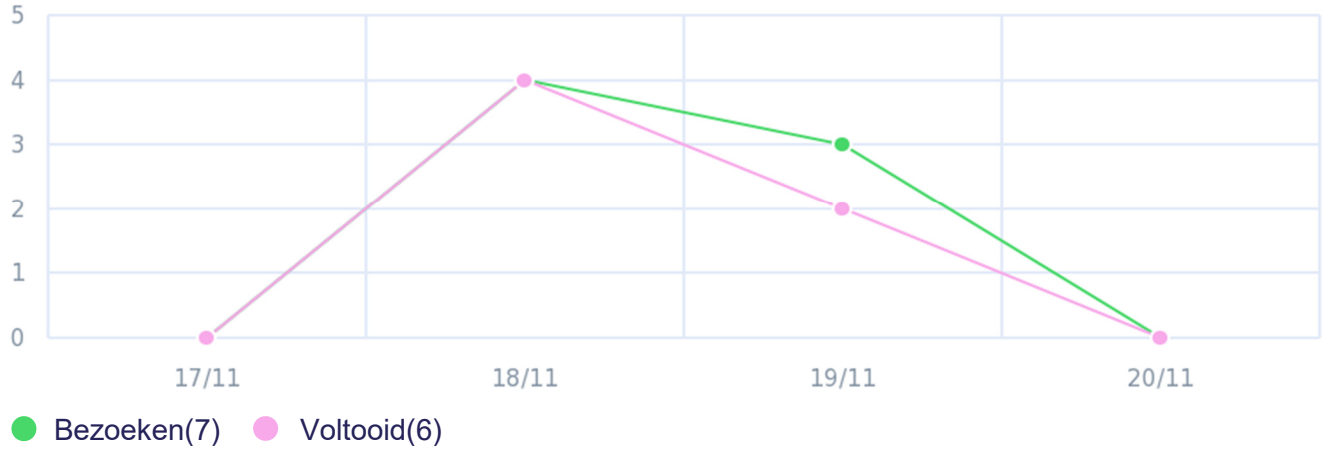
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/D8F3Q1X3O1Y2D4U8L
Eerste antwoord	18 November 2020
Laatste antwoord	19 November 2020
Duur	2 dagen
Totaal antwoorden	6

Enquête bezoeken

7	6	0	1	85,7%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

18 November 2020 - 19 November 2020

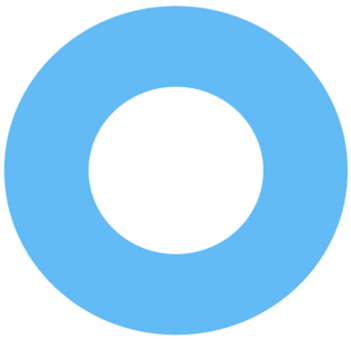

Totaal Bezoeken

- Slechts getoond (14,3%)
- Voltooid (85,7%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

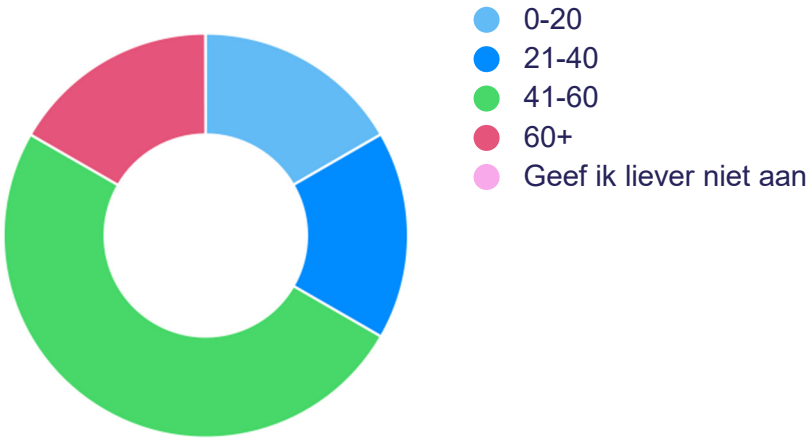
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (33,3%)
- 2-5 min. (66,7%)

1. Wat is jouw leeftijd?

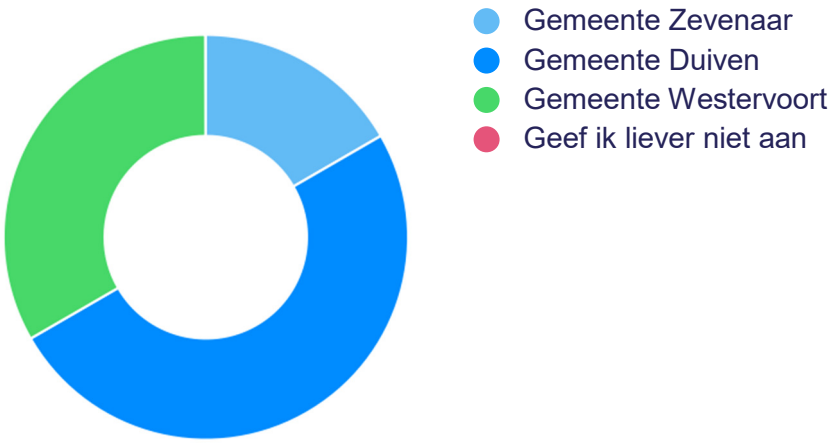
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	1	16,7%
21-40	1	16,7%
41-60	3	50,0%
60+	1	16,7%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente woon je?

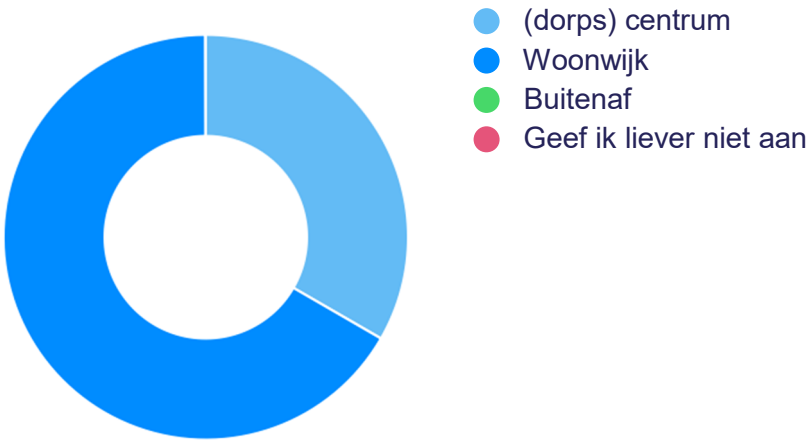
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	1	16,7%
Gemeente Duiven	3	50,0%
Gemeente Westervoort	2	33,3%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

3. In wat voor omgeving woon je?

6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps) centrum	2	33,3%
Woonwijk	4	66,7%
Buitenaf	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

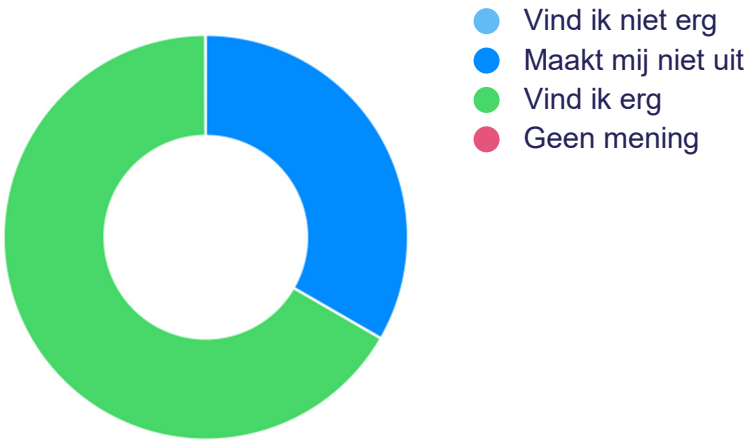
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	5	83,3%
Ondernemer	0	0,0%
Andere...	1	16,7%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Een verslechterde luchtkwaliteit gedurende 8 dagen per jaar

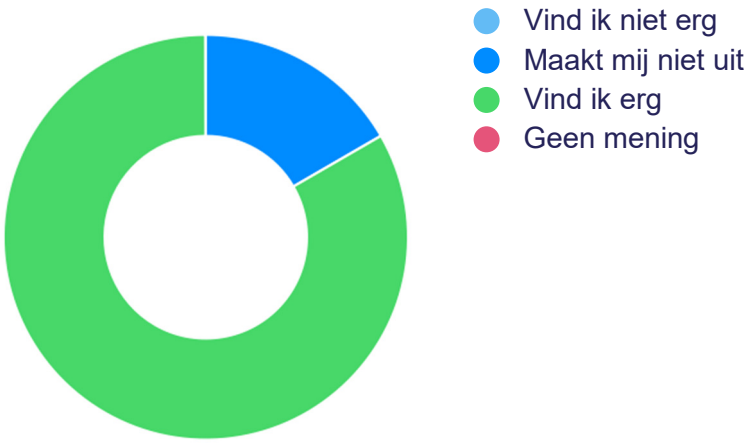
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	0	0,0%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik erg	4	66,7%
Geen mening	0	0,0%

6. Een verslechterde luchtkwaliteit gedurende 20 dagen per jaar

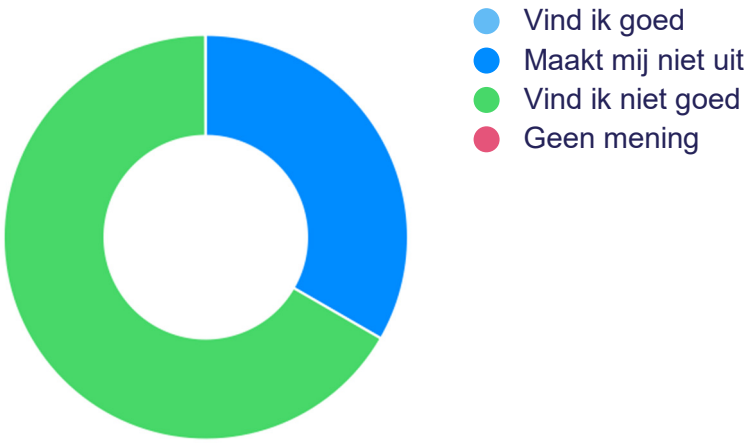
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	0	0,0%
Maakt mij niet uit	1	16,7%
Vind ik erg	5	83,3%
Geen mening	0	0,0%

7. Niet kunnen zwemmen in open water door toename van blauwalg...

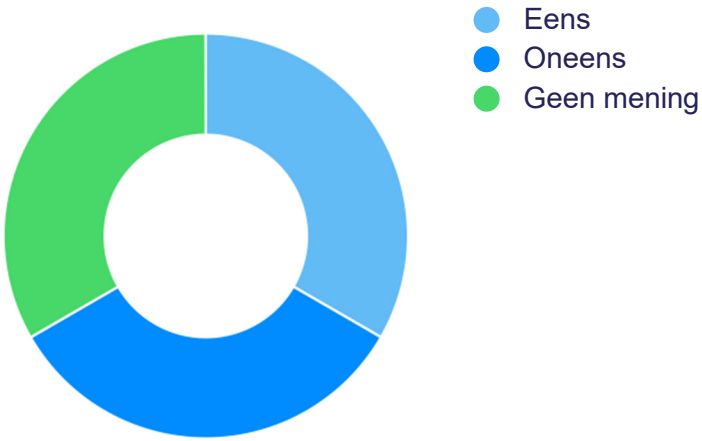
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik niet goed	4	66,7%
Geen mening	0	0,0%

8. Ik heb behoefte aan meer sportroutes door de wijk zodat ik meer ga bewegen.

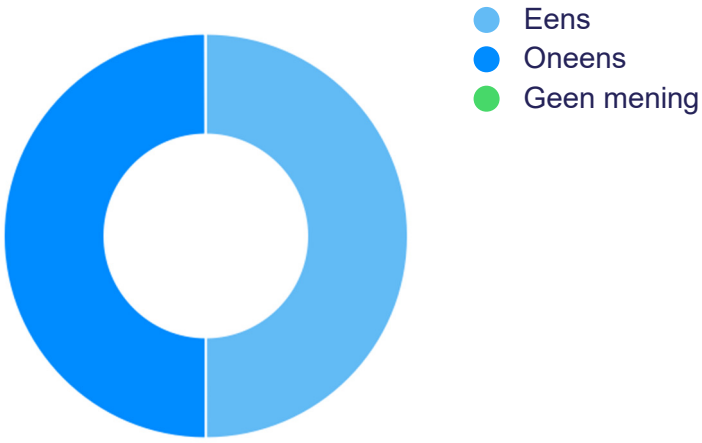
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	2	33,3%
Oneens	2	33,3%
Geen mening	2	33,3%

9. Ik wil dat parken beter bereikbaar voor mij worden, zodat ik daar vaker naartoe kan gaan.

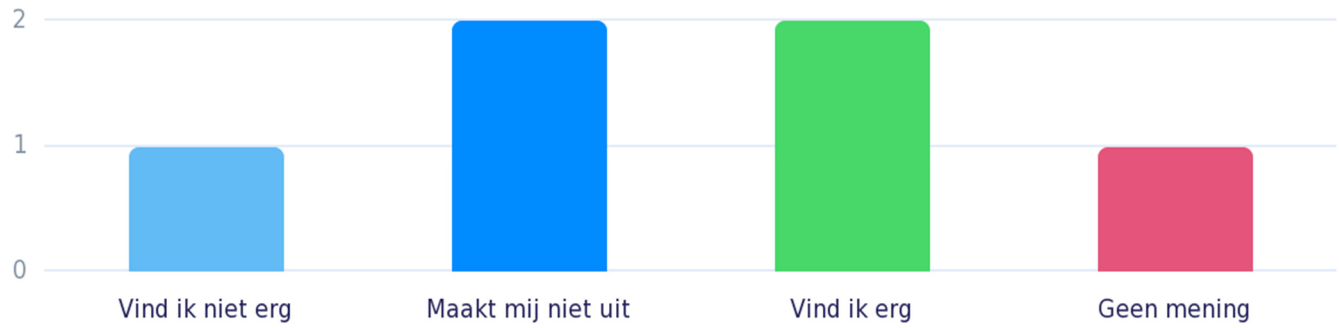
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	3	50,0%
Oneens	3	50,0%
Geen mening	0	0,0%

10. Hoger sterftecijfer onder ouderen door extreme hitte

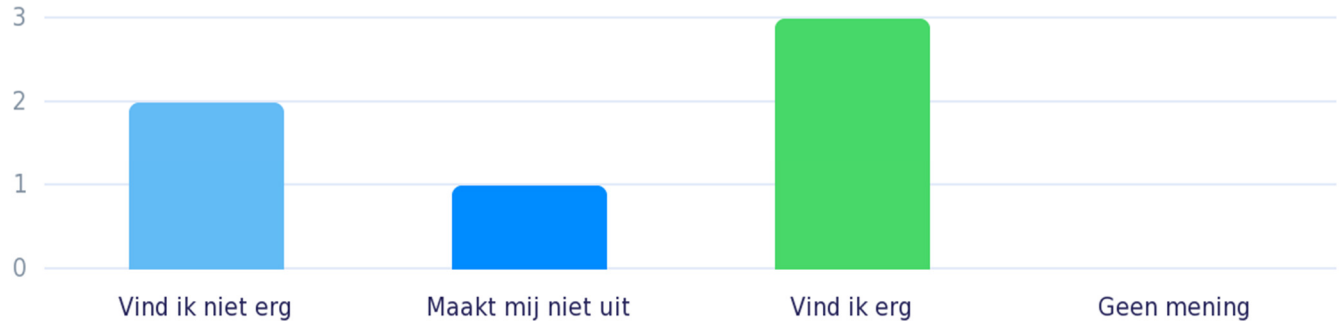
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	16,7%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik erg	2	33,3%
Geen mening	1	16,7%

11. Lage waterkwaliteit bij hevige regenval

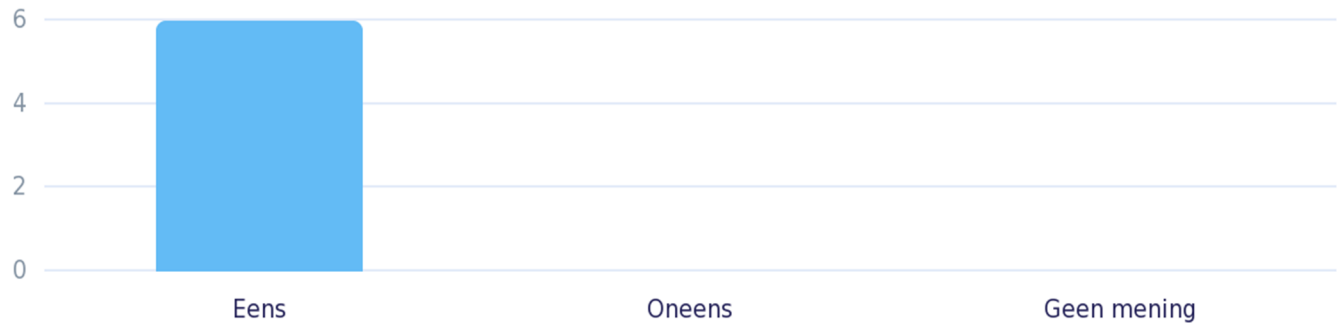
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	2	33,3%
Maakt mij niet uit	1	16,7%
Vind ik erg	3	50,0%
Geen mening	0	0,0%

12. Kinderen moeten op loopafstand buiten kunnen spelen

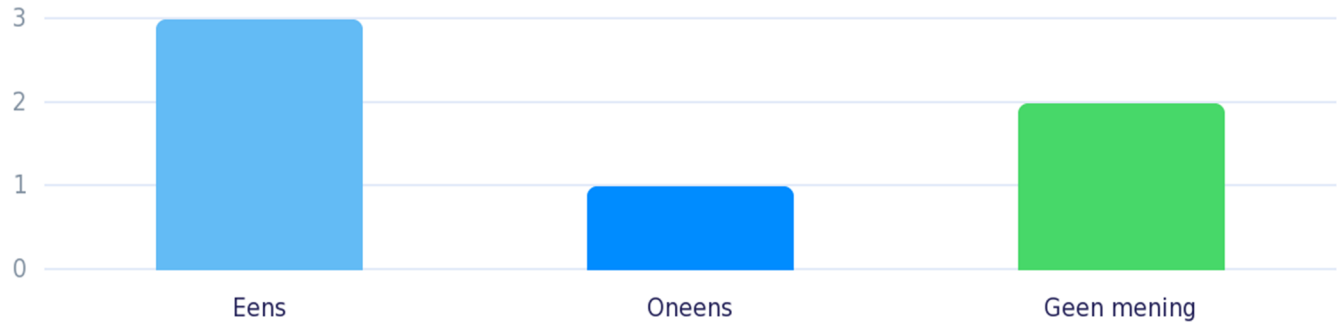
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	100,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	0	0,0%

13. Ik zou het waarderen als de gemeente op centrale plekken watertappunten neerzet

6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	3	50,0%
Oneens	1	16,7%
Geen mening	2	33,3%

14. Heb je zelf nog ideeën of opmerkingen hoe de buitenruimte kan helpen bij de gezondheid van de inwoners van de Liemers?

6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Tekst antwoord

- ***Zorg voor afwisseling en ga zo veel mogelijk vergroenen.***
- ***Meer groen, bomennparken etc. Voorlichting lifestyle etc Anti rook beleid***
- ***Hier heb ik jammer genoeg nog geen idee van. Kan ik jullie altijd bereiken mocht mij iets te binnen schieten?***
- ***X***
- ***-***
- ***Op loop afstand naar een parkje of groene route/wandelpad kunnen lopen***

Powered by survio

Droogte en wateroverlast op bedrijventerreinen in de Liemers

25 November 2020 16:11:30

Algemeen

Enquête naam	**Droogte en wateroverlast op bedrijventerreinen in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

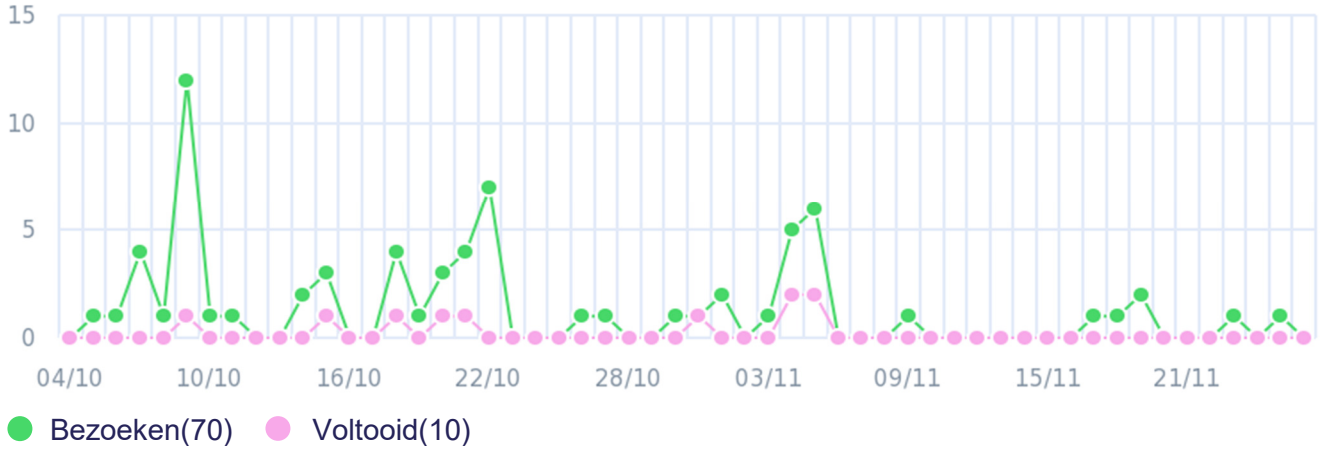
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/B7D7A3B5F8P6L7X2H
Eerste antwoord	9 Oktober 2020
Laatste antwoord	5 November 2020
Duur	27 dagen
Totaal antwoorden	10

Enquête bezoeken

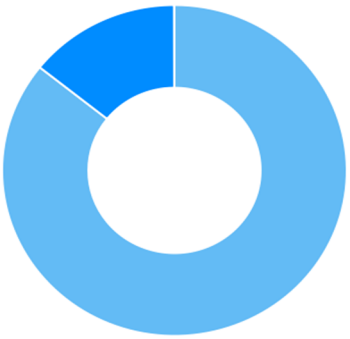
70	10	0	60	14,3%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

9 Oktober 2020 - 5 November 2020

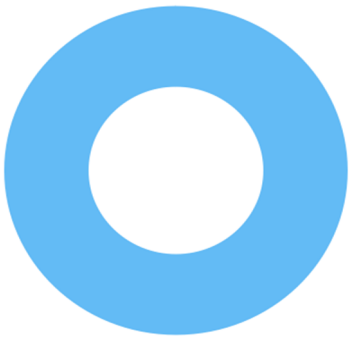

Totaal Bezoeken

- Slechts getoond (85,7%)
- Voltooid (14,3%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

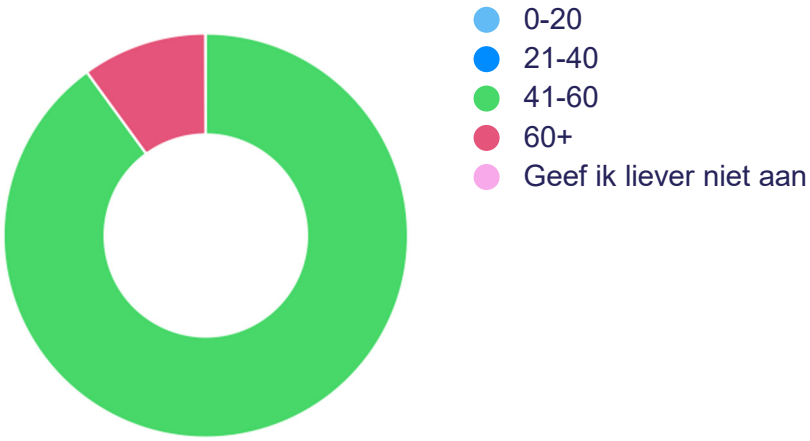
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (20,0%)
- 2-5 min. (30,0%)
- 5-10 min. (50,0%)

1. Wat is jouw leeftijd?

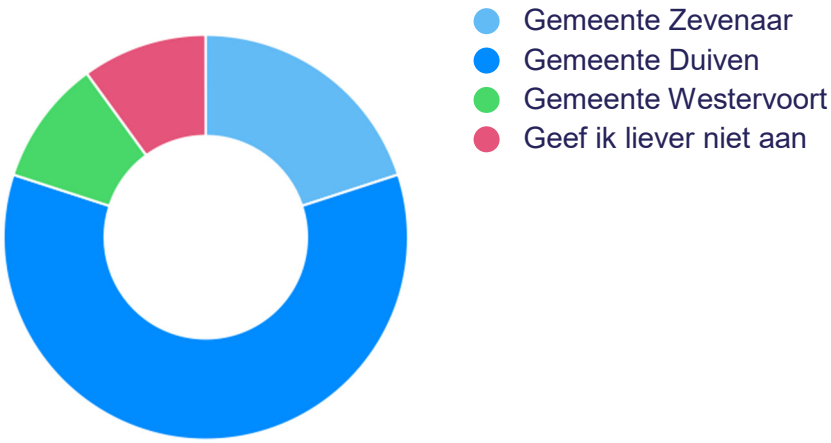
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	0	0,0%
21-40	0	0,0%
41-60	9	90,0%
60+	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente is jouw onderneming gevestigd?

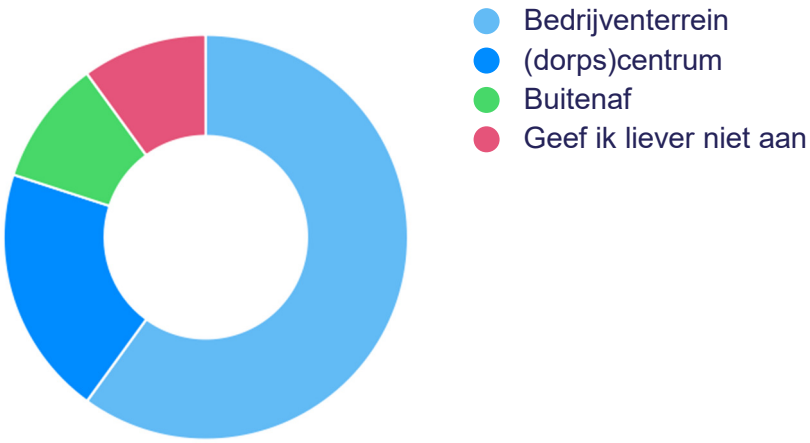
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	2	20,0%
Gemeente Duiven	6	60,0%
Gemeente Westervoort	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	1	10,0%

3. In welke omgeving is jouw onderneming gevestigd

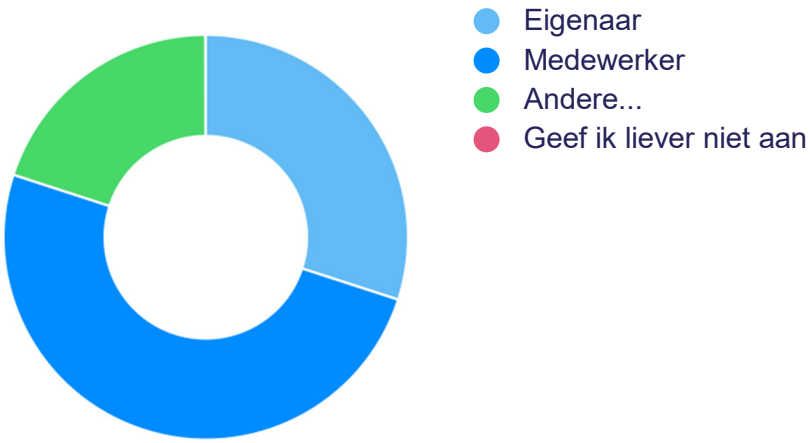
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Bedrijventerrein	6	60,0%
(dorps)centrum	2	20,0%
Buitenaf	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	1	10,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

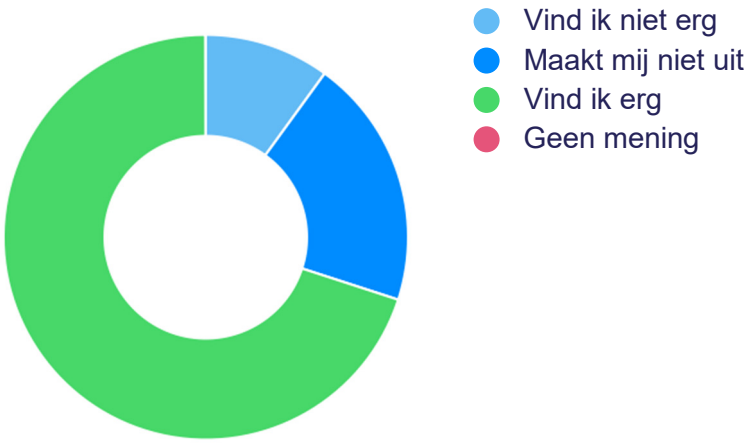
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eigenaar	3	30,0%
Medewerker	5	50,0%
Andere...	2	20,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Droogvallende watergangen als gevolg van droogte ...

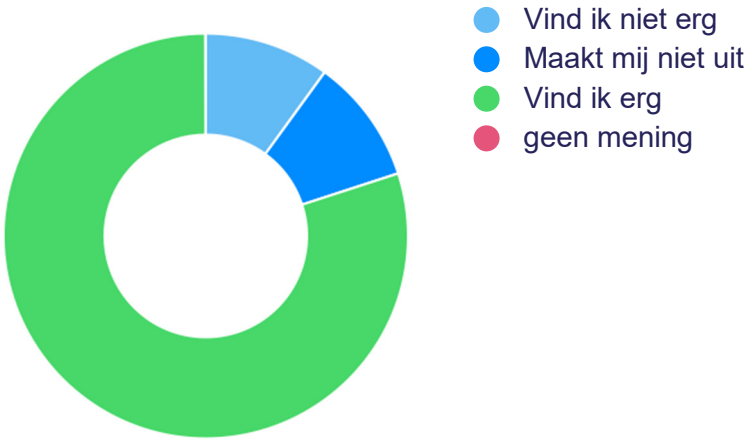
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	2	20,0%
Vind ik erg	7	70,0%
Geen mening	0	0,0%

6. Minder opbrengst van landbouwgewassen als gevolg van droogte ...

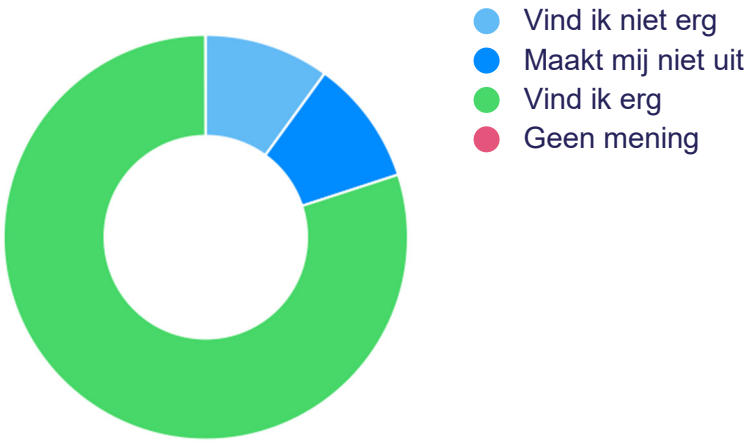
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik erg	8	80,0%
geen mening	0	0,0%

7. Natuurbranden als gevolg van droogte ...

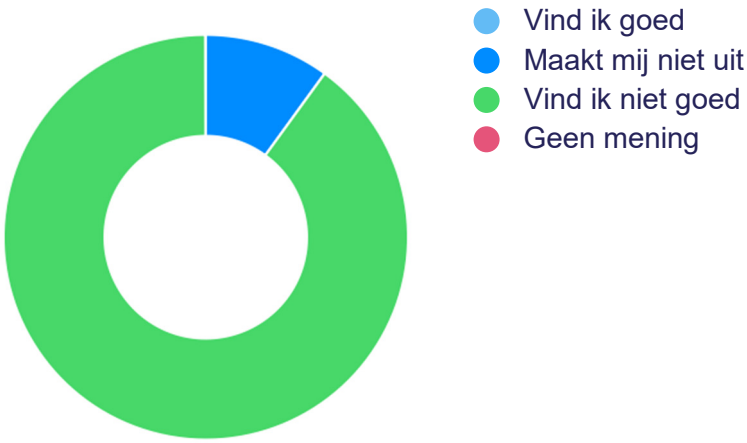
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik erg	8	80,0%
Geen mening	0	0,0%

8. Water in mijn bedrijfspand 1 keer in de 5 jaar door overstroming...

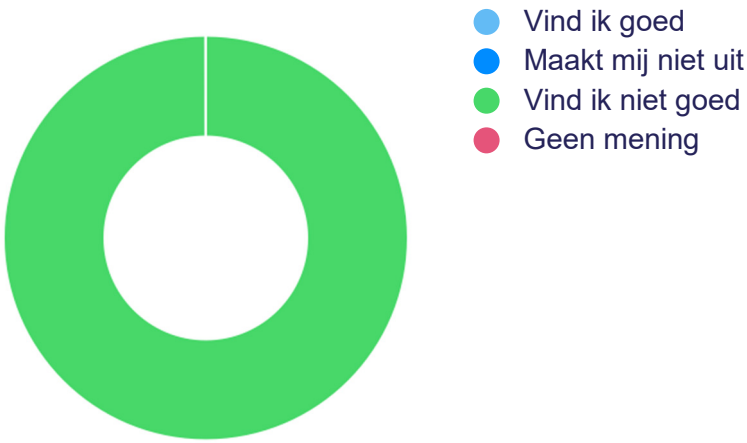
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik niet goed	9	90,0%
Geen mening	0	0,0%

9. Verslechterde drinkkwaliteit 1 keer per 2 jaar na een heftige regenbui...

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	0	0,0%
Vind ik niet goed	10	100,0%
Geen mening	0	0,0%

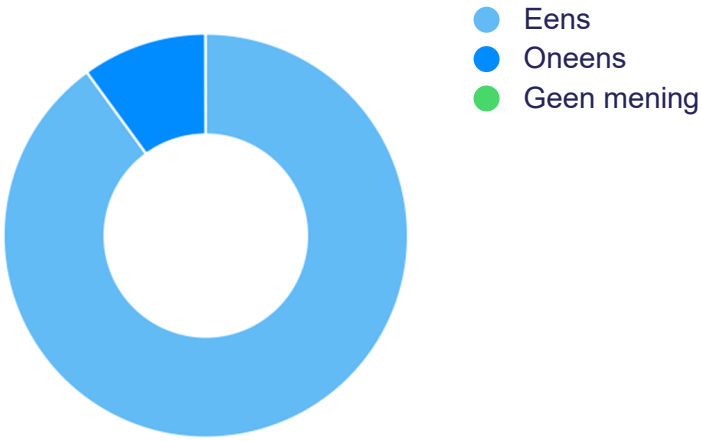
10. Droogte en wateroverlast heeft effect op heel veel thema's. Wat heeft prioriteit?

10x Antwoorden **0x** onbeantwoord Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Droogvallende watergangen als gevolg van droogte	3,4
Minder opbrengst van landbouwgewassen als gevolg van droogte	3,8
Natuurbranden als gevolg van droogte	4,1
Stroomuitval als gevolg van extreem weer	3,1
Water in mijn bedrijfspand	3,9
Verslechterde drinkkwaliteit	2,7

11. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven op mijn terrein. Dit om te voorkomen dat de drinkwatervoorziening in gevaar komt.

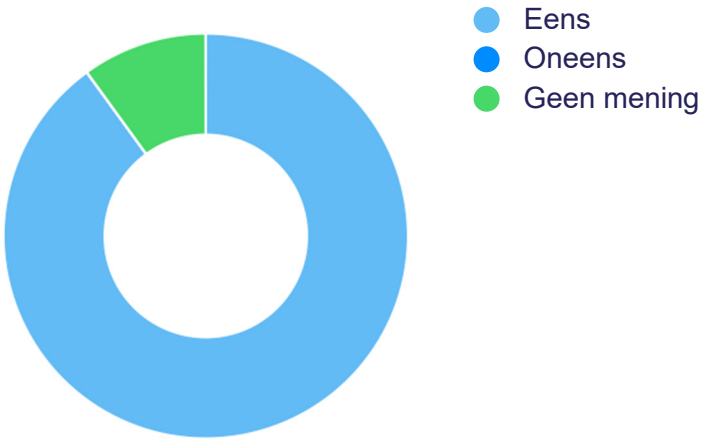
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	9	90,0%
Oneens	1	10,0%
Geen mening	0	0,0%

12. Bedrijfsterreinen moeten zo worden ingericht dat ze tijdens een periode van hevige regenval water kunnen opslaan.

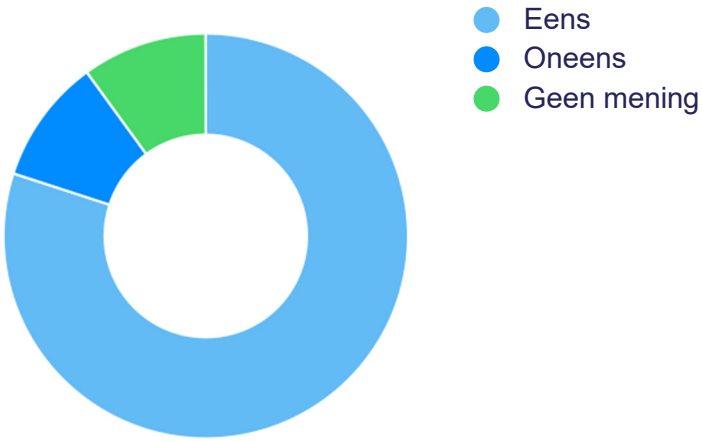
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	9	90,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	1	10,0%

13. Ik vind het niet erg om tijdelijk regenwater op mijn terrein op te slaan, om later in drogere periodes te gebruiken.

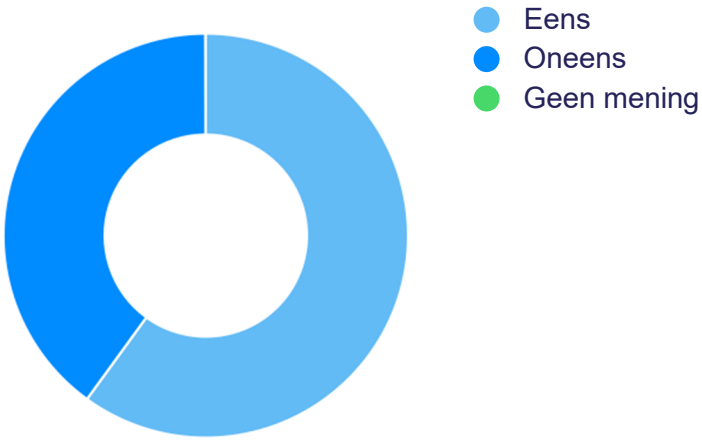
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	8	80,0%
Oneens	1	10,0%
Geen mening	1	10,0%

14. Ik vind het niet erg als het regenwater tijdens hevige regenval wordt opgeslagen op lagergelegen parkeerplaatsen op mijn terrein. Hierdoor kunnen het personeel en ik tijdelijk geen gebruik maken van deze parkeerplaatsen.

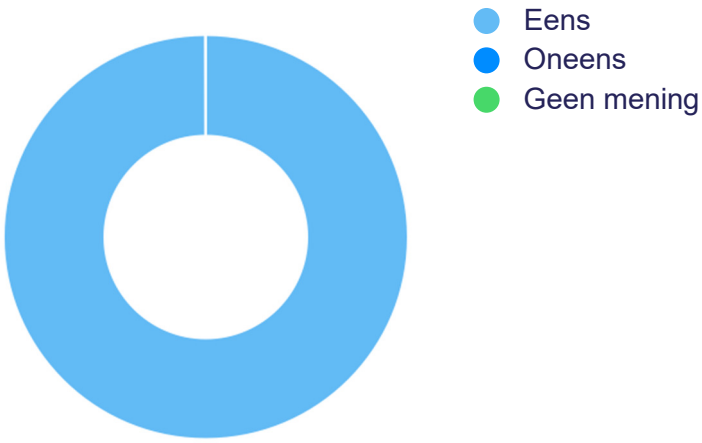
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	60,0%
Oneens	4	40,0%
Geen mening	0	0,0%

15. Als ik wateroverlast simpel zelf kan oplossen, bijvoorbeeld door meer gras en/of andere planten op mijn kavel aan te leggen, zou ik dat zeker doen.

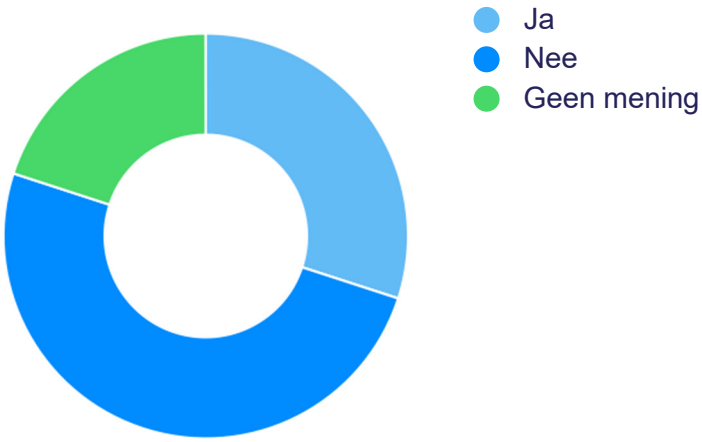
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	100,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	0	0,0%

16. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik wateroverlast op mijn terrein kan verminderen.

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	3	30,0%
Nee	5	50,0%
Geen mening	2	20,0%

17. Heb je zelf nog ideeën om droogte en wateroverlast op de bedrijventerreinen in de Liemers tegen te gaan?

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *Een integraal waterplan opstellen, niet alleen bedrijventerreinen*
- *Nee*
- *waterberging maken; water vasthouden in natte periodes*
- *nee geen ideeën*
- *het zu mooi zijn als het hemelwater niet in het rioolnetwerk terecht komt, en die daarmee overbelast. Maar dat het kan worden opgevangen in Wadi's ect zoals je nu al veel ziet in nieuwbouwwijken. daarnaast moeten we niet de illusie hebben dat alles altijd maar mooi groen moet blijven. Kijk naar Spanje in de zomer. laten we ons richten op de essentiële punten en proberen die instant te houden*
- *Nee*
- *Infiltratie wadis en riool*
- *neen*
- *(2x) nee*

18. Wat is je e-mail-adres? (niet verplicht)

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

Powered by survio

Enquête voor Bedrijven: Hitte in de Liemers

25 November 2020 16:13:45

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor Bedrijven: Hitte in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

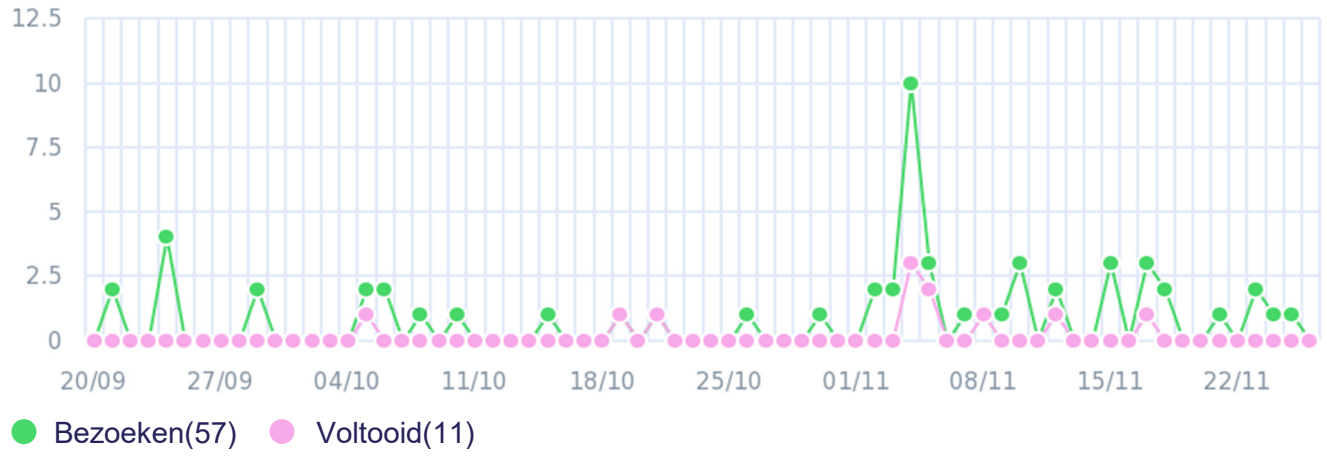
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/L6V4C3M8Q7X7Y6T1M
Eerste antwoord	5 Oktober 2020
Laatste antwoord	17 November 2020
Duur	43 dagen
Totaal antwoorden	11

Enquête bezoeken

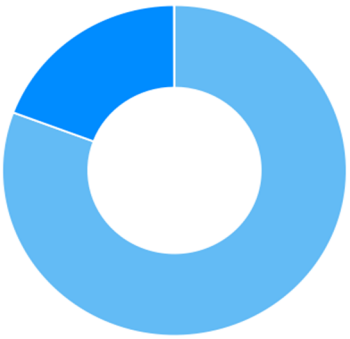
57	11	0	46	19,3%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

5 Oktober 2020 - 17 November 2020

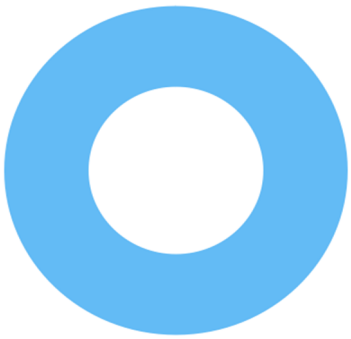

Totaal Bezoeken

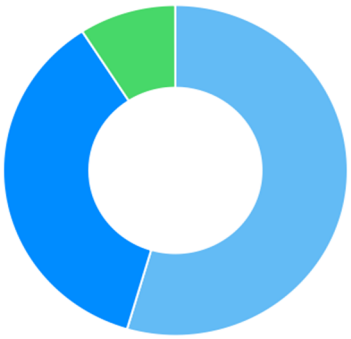
- Slechts getoond (80,7%)
- Voltooid (19,3%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

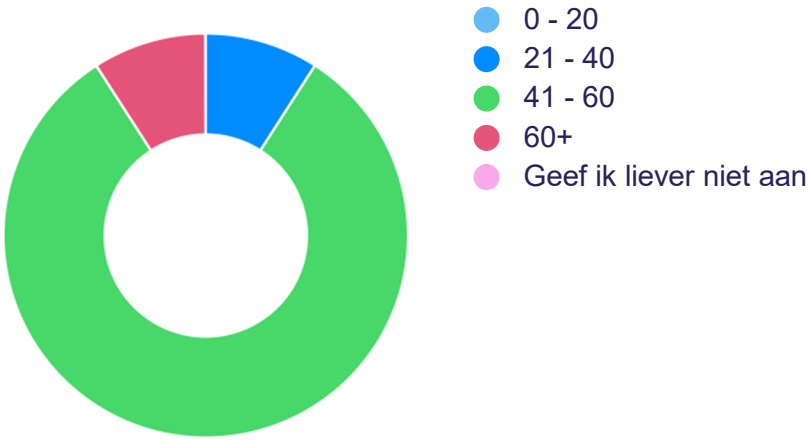
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 2-5 min. (54,5%)
- 5-10 min. (36,4%)
- 10-30 min. (9,1%)

1. Wat is jouw leeftijd?

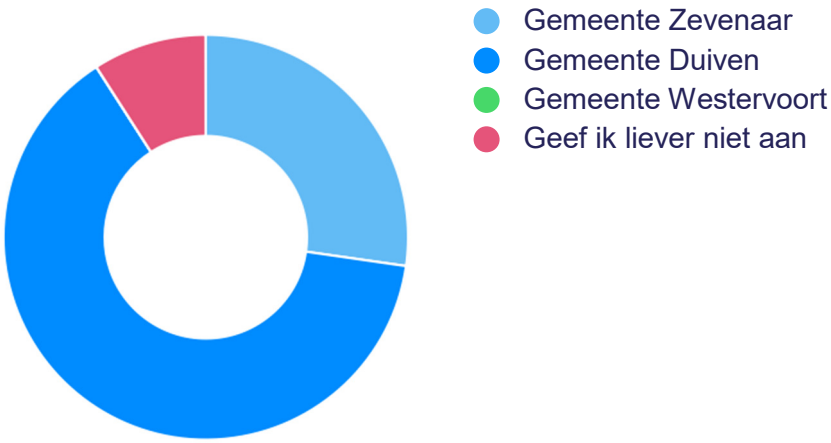
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0 - 20	0	0,0%
21 - 40	1	9,1%
41 - 60	9	81,8%
60+	1	9,1%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente is jouw onderneming gevestigd?

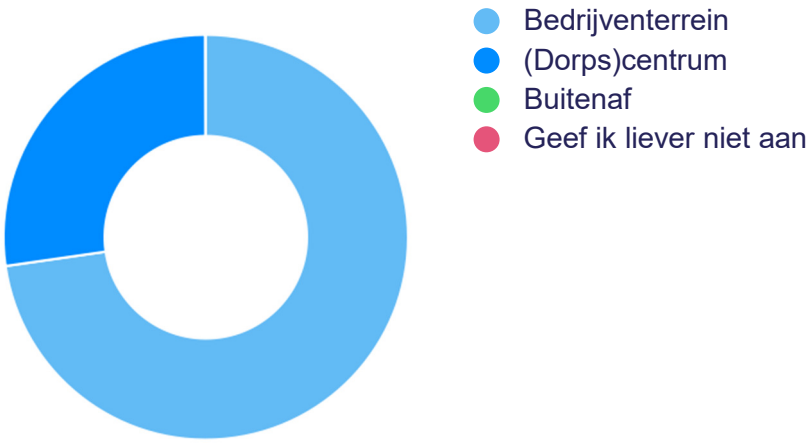
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	3	27,3%
Gemeente Duiven	7	63,6%
Gemeente Westervoort	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	1	9,1%

3. In wat voor omgeving is jouw onderneming gevestigd?

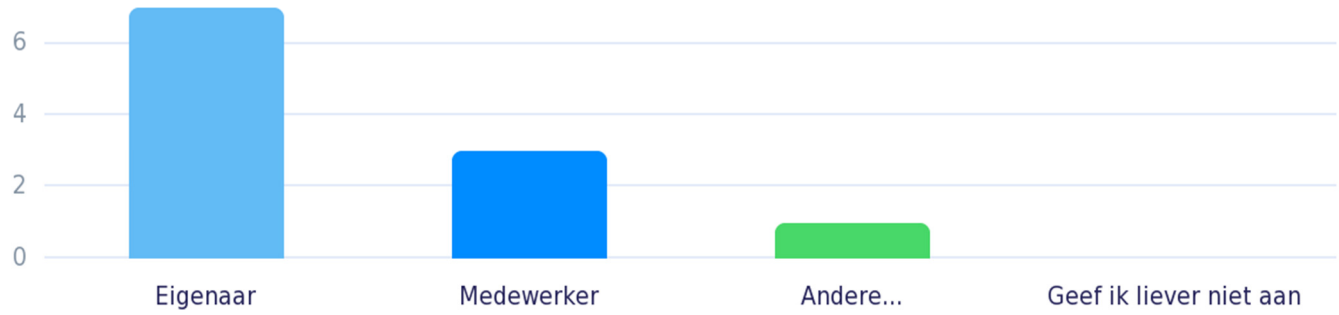
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Bedrijventerrein	8	72,7%
(Dorps)centrum	3	27,3%
Buitenaf	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

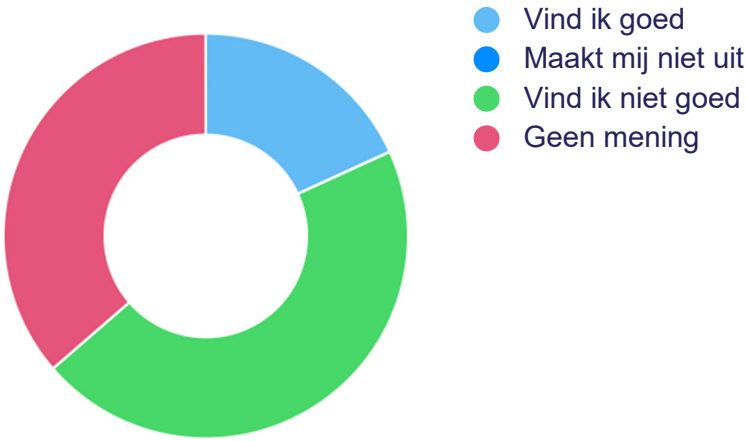
11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eigenaar	7	63,6%
Medewerker	3	27,3%
Andere...	1	9,1%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Verhoging van gezondheidsrisico's door hitte voor kwetsbare groepen...

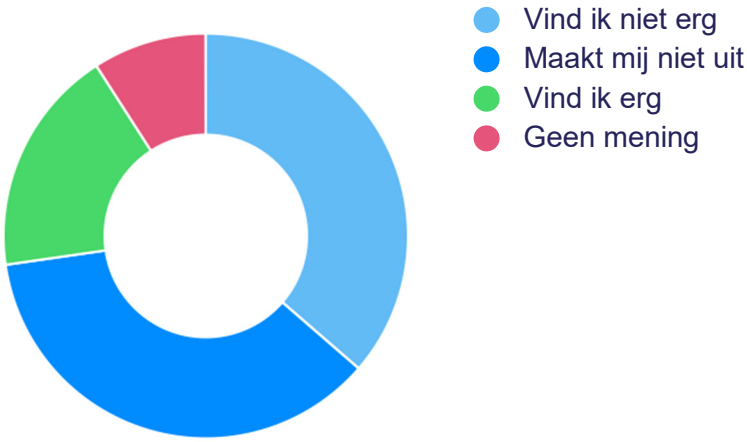
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	2	18,2%
Maakt mij niet uit	0	0,0%
Vind ik niet goed	5	45,5%
Geen mening	4	36,4%

6. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 5 dagen per jaar...

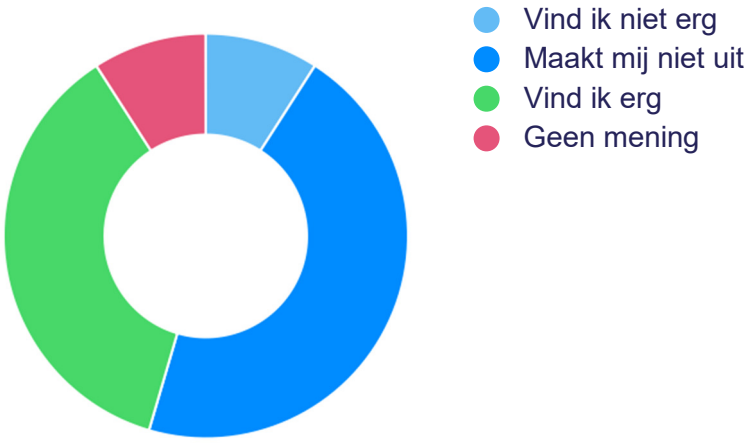
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	4	36,4%
Maakt mij niet uit	4	36,4%
Vind ik erg	2	18,2%
Geen mening	1	9,1%

7. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 12 dagen per jaar...

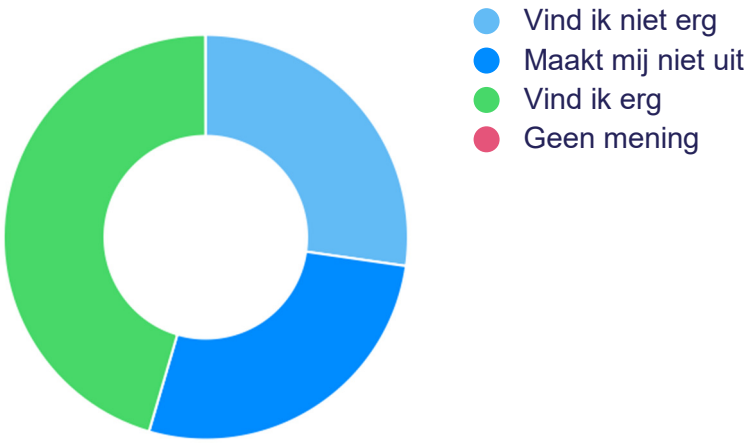
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	9,1%
Maakt mij niet uit	5	45,5%
Vind ik erg	4	36,4%
Geen mening	1	9,1%

8. Een slechte nachtrust door warme nachten 5 keer per jaar...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	3	27,3%
Maakt mij niet uit	3	27,3%
Vind ik erg	5	45,5%
Geen mening	0	0,0%

9. Als het 5 dagen per jaar te heet is om naar buiten te gaan...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	4	36,4%
Maakt mij dat niet uit	3	27,3%
Vind ik dat erg	4	36,4%
Geen mening	0	0,0%

10. Als mijn medewerkers of collega's gezondheidsklachten krijgen door hitte...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	0	0,0%
Maakt mij dat niet uit	0	0,0%
Vind ik dat erg	8	72,7%
Geen mening	3	27,3%

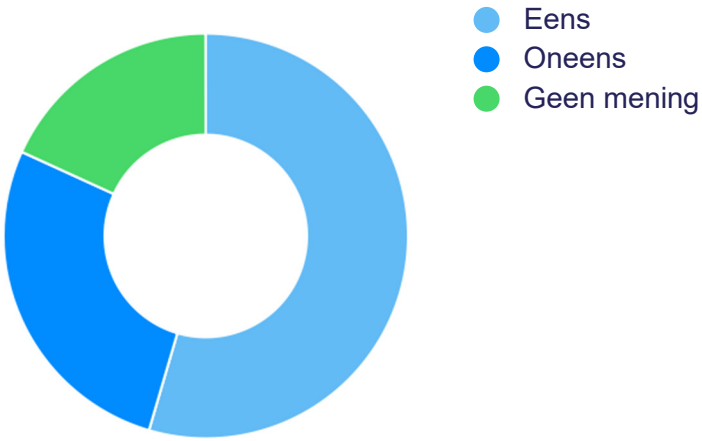
11. Hitte heeft effect op heel veel thema's. Sorteer de besproken stellingen op basis van prioriteit.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Verhoging van gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen	1,5
Minder uit je vingers krijgen tijdens het werk door hittestress	2,7
Slechte nachtrust door warme nachten	3,2
Gezondheidsklachten van collega's of medewerkers door hitte	3,2
Niet naar buiten kunnen door hitte	4,4

12. In elke straat van het bedrijventerrein moeten zoveel bomen staan dat ik de hele tijd in de schaduw kan lopen.

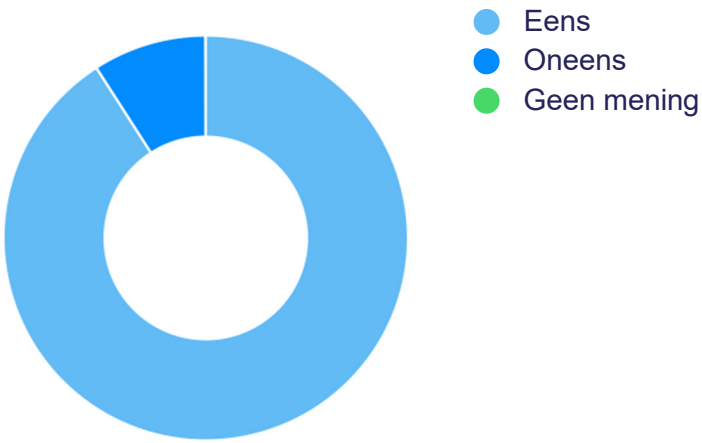
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	54,5%
Oneens	3	27,3%
Geen mening	2	18,2%

13. Ik vind het niet erg om iets verder naar of van de parkeerplaats te lopen om zo meer ruimte voor groen op bedrijventerreinen te maken.

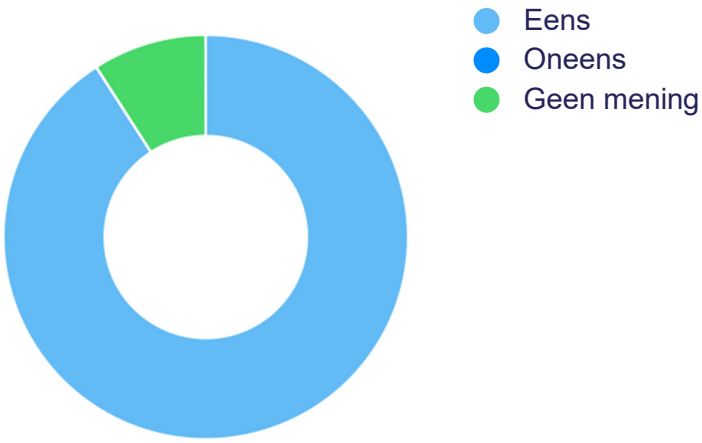
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	90,9%
Oneens	1	9,1%
Geen mening	0	0,0%

14. Op bedrijventerreinen is het vaak snel (te) heet. De gemeente moet daarom eisen opstellen over de minimale hoeveelheid beplanting van een bedrijventerrein.

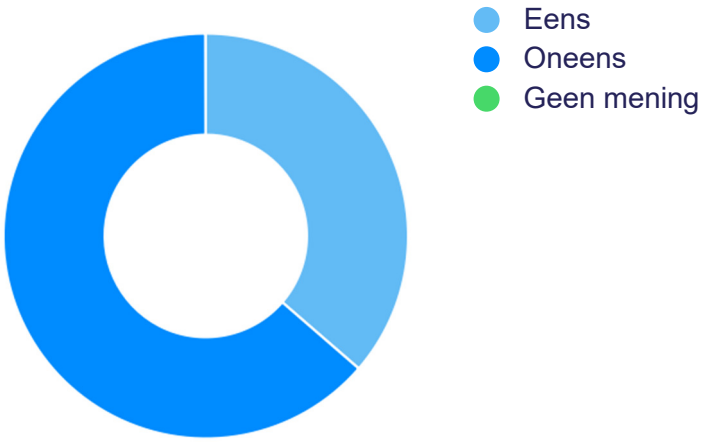
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	90,9%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	1	9,1%

15. Er moet een belasting op een versteende bedrijfskavel komen, omdat stenen of asfalt veel warmte vasthouden.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	4	36,4%
Oneens	7	63,6%
Geen mening	0	0,0%

16. Stel, je hebt 100 punten om de volgende plekken op een bedrijventerrein te vergroenen. Hoe zou jij deze verdelen?

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Waarderingsschaal

ANTWOORD	TOEGEWEZEN PUNTEN - GEMIDDELD	TOTAAL
Daken en gevels	26,3	289
Bermen	34,0	374
Bedrijfskavels	11,2	123
Parken	25,4	279
Geen van allen, vergroening is niet nodig	3,2	35

17. De verantwoordelijkheid bij het aanpakken van hitteproblematiek ligt in eerste instantie bij...

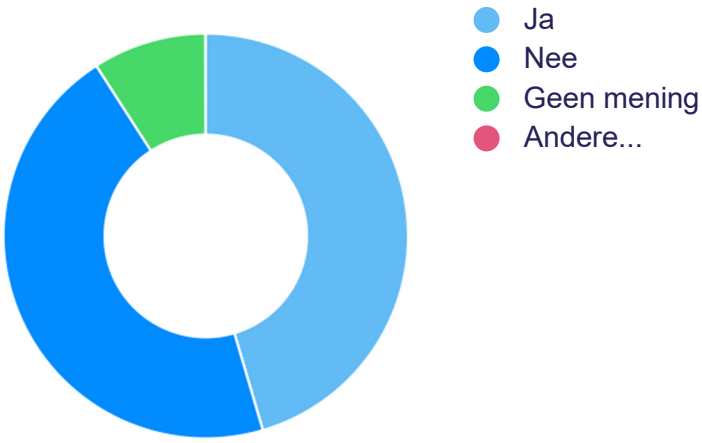
11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Provincie en gemeente	10	90,9%
Eigenaar pand	4	36,4%
Ondernemersvereniging	0	0,0%
Werknemer	0	0,0%
Vastgoedbeheerder	2	18,2%
Andere...	1	9,1%

18. Ik heb behoefte aan ondersteuning vanuit de overheid bij het verkoelen van mijn bedrijfskavel.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	5	45,5%
Nee	5	45,5%
Geen mening	1	9,1%
Andere...	0	0,0%

19. Groene daken verkoelen het gebouw. Heb je behoefte aan meer informatie over de voordelen van een groene gevel of groen dak?

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	3	27,3%
Nee	5	45,5%
Geen mening	1	9,1%
Ik heb al een groen dak	0	0,0%
Andere...	2	18,2%

20. Heb je zelf nog ideeën hoe we hittestress op bedrijventerreinen in de Liemers kunnen verminderen?

11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Tekst antwoord

- ***Helpen zonnepanelen?***
- ***.***
- ***naast inbreng van groen ook meer water***
- ***Maken van veel water buffers ipv het water zo snel mogelijk naar de zee leiden. Kosten bij waterschap, die hebben veel reserves. De buffers kunnen goed gebruikt worden voor koeling. Maak de lokale zandafgravingen zo diep mogelijk, onttrek de koude uit de onderste lagen en pomp het rond in de stadsverwarming, met 16 graden geen condens. Start een bomen project in bakken, ondernemers staat een stuk terrein beschikbaar de gemeente beheerd de bomen, financieren uit zon/wind subsidie.***
- ***zie 19***
- ***Minder bedrijven***
- ***meer bomen in de omgeving, op het industrieterrein***
- ***neen***
- ***Minder parkeergelegenheid beter ov***
- ***nee***
- ***meer bomen, stuiken***

Bijlage C: Notulen digitale bewonerssessies

PROJECT de *Liemers, klimaatadaptie*
DOCUMENTNUMMER P20-0022-036
REVISIEDATUM 28 januari 2021

Notulen digitale bewonerssessies, Liemers DPRA 11 en 12 januari 2021

Doel

Verdieping creëren in de uitslag van de enquêtes. Inwoners Liemers betrekken bij het opstellen van de strategie zowel voor gemeenten als het waterschap.

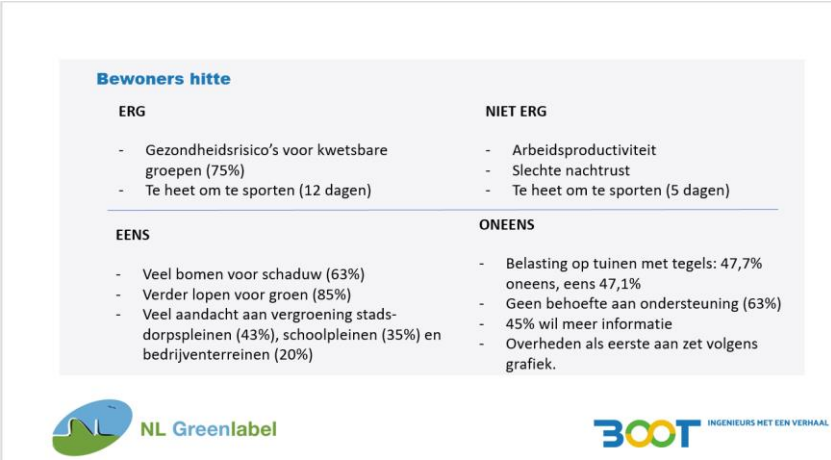
Tips van aanwezigen

- Het taalgebruik in de enquêtes is op te hoog niveau. Meer op B1/B2 niveau terugbrengen.
- Voor het bespreken van de enquêtes graag eigen antwoorden ontvangen. Het invullen van de lijsten was nu te lang geleden.
- Enquêtes waren helder opgezet, maar conclusies leken al getrokken. Daardoor extra lastig dat deze bijeenkomst online moet en er weinig ruimte is om door te vragen.
- Geef tips op een laagdrempelige manier en onderbouw beslissingen. Zorg dat ook rekening gehouden wordt met inwoners met minder financiële ruimte. Laat de gemeente het voorbeeld nemen.
- Zien te weinig van energiecoaches, misschien goed om ook klimaatcoaches te introduceren.
- Pomp het water van de Rijn naar het binnenland.
- Water van de Rijn bij hoogwater opslaan in een sluis.

Terugkoppeling enquêtes

Hittestress 155 respondenten

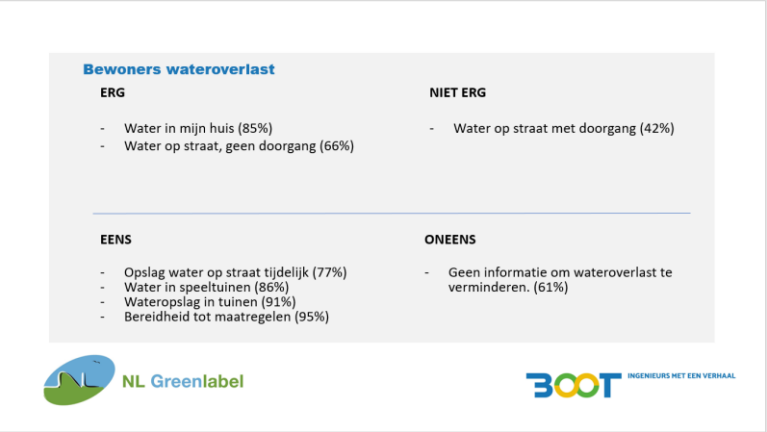
Samenvatting enquête uitslag

- Uit de enquête komt naar voren dat een hoog percentage mensen het niet erg vinden om verder te moeten lopen voor parkeerplaatsen om meer ruimte te maken voor groen.
  aanwezigen: groen is belangrijk, bomen en struiken zijn natuurlijke airco's, maar het is voor te stellen dat zeker kwetsbare mensen het erg vinden als ze een eind moeten lopen naar de auto. 'Is het een optie om een laden en lossen plek te hebben?' Op zoek naar de randvoorwaarde hoe ver willen mensen lopen voor hun auto.
- 'Hoe ga je in woonwijken groen plaatsen als er te weinig ruimte voor is?' Zo is in veel straten in Zevenaar juist ruimte gecreëerd om meer parkeerplaatsen te realiseren.
- Er moet anders gekeken worden naar inrichting van openbaar gebied. Een boom kan er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat er minder hard gereden wordt. Het is niet mogelijk om een hele stad of dorp om te gooien. Max 1 boom per straat zal nu haalbaar zijn. Kijk naar welk ecosysteem het belangrijkste is. Kies voor een paar goede grote bomen i.p.v. veel kleine slechtere bomen.
- *Vraag:* 'Gaat de gemeente meer bomen planten?'. Laatste paar jaar wordt het steeds warmen en eigenlijk zouden we daar iets mee moeten doen. Klimaat adaptatie is een manier hoe we hier mee om gaan, maar uiteindelijk is het gedrag wat moet veranderen. Zal graag meer bomen willen maar weet dat mensen met auto's daar anders over denken, want vogels zitten in een boom en poepen de auto onder.
- Oppassen: met deze stelling wordt aangegeven dat er meer groen moet komen, maar er moet wel voldoende rekening gehouden worden met overige zaken. Het blijft maatwerk.
- Uitkomst enquête wordt herkend.

Wateroverlast 161 respondenten

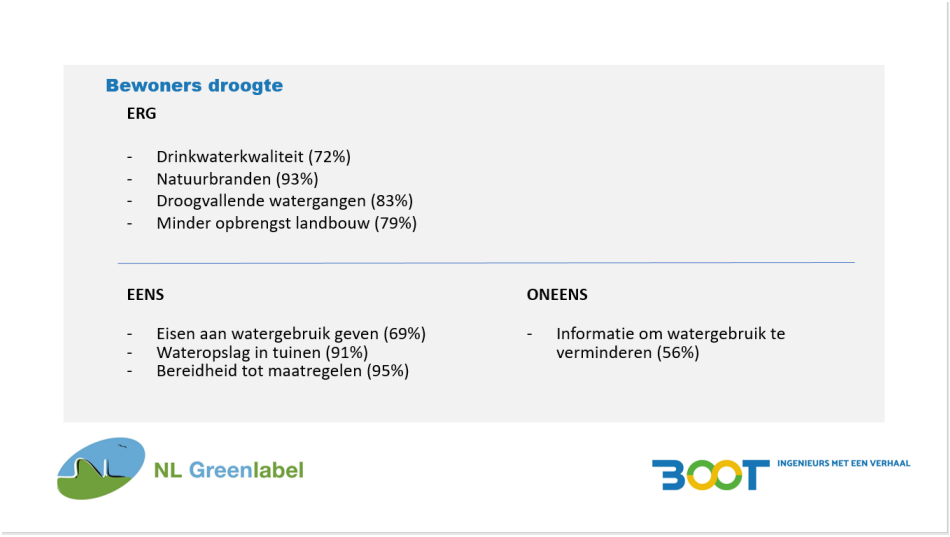
Samenvatting enquête uitslag

- Enquête uitslag laat zien dat de respondenten wateroverlast een belangrijk thema vinden, maar er is geen behoefte aan informatie. Aanwezigen geven aan internet te raadplegen wanneer er behoefte is aan informatie. Mensen denken dat ze geen informatie nodig hebben omdat ze denken het wel goed te doen. Toch geven aanwezigen aan dat zeker 75% van de voortuinen in hun directe omgeving bestraat is.
- Daarom zijn aanwezigen verbaast te lezen dat de respondenten het niet erg vinden om gras neer te leggen i.p.v. tegels om zo water meer de ruimte te geven.
- Ook de gemeente bestraat veel, dit nodigt particulieren niet uit om ook hiermee aan de slag te gaan. Zorg voor een stads- of dorpstuin.
- Zorg daarnaast voor de juiste adviseurs. Aanwezige vertelt dat een hovenier geadviseerd heeft om de regenpijp niet af te koppelen want dit zal leiden tot moerasvorming.
- Als je wateroverlast slim wil gebruiken zal je dit wel moeten opvangen om dit laten bij droogte te gebruiken. Hier moet het terrein op ingericht gaan worden. Het besef begint te groeien bij organisaties, maar aanwezigen geven aan dat dit besef bij de meeste inwoners niet bestaat.
- Inwoners zien op het moment weinig wateroverlast. Gemeente zal hierover informatie moeten aanleveren in combinatie met simpele stappen die particulieren en bedrijven kunnen zetten. Daarbij moeten fabels ontkracht worden.

Droogte 161 respondenten

Samenvatting enquête uitslag

- Respondenten lijken vooral gevoelig voor de gevolgen van droogte die duidelijk zichtbaar zijn. Daarnaast worden er zaken in de enquête benoemd waar in Nederland nog geen sprake van is geweest. Zo kunnen de respondenten een verslechterde waterkwaliteit niet voorstellen. Omdat deze primaire voorziening vanzelfsprekend is. Waardoor het lastig lijkt te bedenken dat dit wel kan gaan gebeuren.
- Vraag over de ernst van verzaking van huizen wordt gemist.
- Respondenten vinden het niet erg als door droogte minder landbouwproductie is. Maar wanneer de vraag was geweest of respondenten het erg vinden om meer voor hun producten te moeten betalen als gevolg van, was het antwoord volgens aanwezigen anders uitgevallen.
- Ook bij dit thema komt naar voren dat aanwezigen de informatie van internet afhalen en de aanwezigheid van klimaatcoaches matig bekend is. Aanwezigen geven aan vorig jaar te zijn geschrokken van de woede van mensen die het zwembad door de dreiging van watertekort niet mochten vullen.
- Vraag over wat doet de gemeente hier zelf aan wordt gemist. De centra in de Liemers zijn grote stenen bakken.
- Belangrijk is dat de particulier en bedrijven leren om te gaan met de gevolgen van het veranderde klimaat. Respondenten zijn verdeeld in mening over hoe erg de klimaatverandering is. Zo is niet iedereen om de hoogte van de toenemende bosbranden in Nederland (drie keer zoveel sinds 6 jaar). Vraag voor vele blijft 'Wat kunnen we hiermee?'.
- Er zijn signalen vanuit de aanwezigen dat de enquête meer in het hier en nu moet. Het gaat nu niet over de realiteit waarin we nu leven. Gevolgen op langer termijn zijn lastig te realiseren.
- Aanwezige geeft aan dat in de afgelopen jaren veel planten in de tuin de hitte van de zomers niet aan konden. Hiervoor zijn nieuwe planten in de plaats gekomen die beter tegen warmte kunnen. Maar zijn deze ook goed voor het ecosysteem in Nederland? Informatie is lastig te krijg. Professionals geven tegenstrijdige informatie.
- Is het aanleggen van waterkelders een optie?

Gezondheid 6 respondenten

Samenvatting enquête uitslag

- Weinig respondenten, hier wordt rekening mee gehouden met de interpretatie.
- Aanwezigen geven aan meer gebruik te maken van directe buitenruimte door de uitbraak van corona. Aanwezigen geven aan soms wel eerst te verplaatsen om meer in een groene omgeving te kunnen wandelen. Er is behoefte aan meer groen in de wijk. Zodat je overal direct tussen het groen kan bewegen en niet eerst hoeft te reizen. Zeker in coronatijd ontstaan hierdoor drukbezochte plekken.
- Meningen over watertap plekken zijn verdeeld onder de aanwezigen. Ze hopen dat deze plekken ervoor gaan zorgen dat er minder suikerhoudende dranken gedronken gaan worden.
- Aanwezigen geven aan dat sportroutes aanleggen niet zo van belang is, maar wel wordt het belangrijk gevonden dat er betere looproutes ontstaan voor de minder mobiele mensen. Hiervoor moeten meer bankjes geplaatst worden. Ook om als ontmoetingsplek te functioneren en eenzaamheid te verminderen.
- Het fijnstof dat ontstaat bij het stoken van hout in kachels is slecht voor de gezondheid. Kan de gemeente hier een verbod op leggen?

Niet voldoende tijd gehad om hier over te praten? Mail uw opmerking gerust nog door vóór 1 februari 2021.

De Liemerse Stresstest

Klimaateffecten en kwetsbaarheden in de gemeente Duiven, Westervoort, Zevenaar en het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel

Inhoudsopgave

1 DE LIEMERSE STRESSTEST; VIA “WETEN” NAAR “WILLEN” 1
1.1 De “harde” en de “zachte” kant 1
1.2 Uitwerking 1
2 DE ORGANISATIES 2
2.1 De organisatiescan 2
2.2 De brede bijeenkomst 2
3 DE KAARTBEELDEN 5
3.1 Wateroverlast 5
3.2 Hitte 9
3.3 Droogte 11
3.4 Waterveiligheid 14
3.5 Waterkwaliteit 15
4 ROUTEKAART VOOR HET VERVOLG 16
4.1 De bestuurlijke tafel en het klimaatatelier 16
4.2 Ambities en doelstellingen voor het vervolg 17
4.3 Routekaart voor klimaatadaptatie in de Liemers 17

1 DE LIEMERSE STRESSTEST; VIA “WETEN” NAAR “WILLEN”

De Liemerse klimaatstresstest brengt kwetsbaarheden in beeld. Dit gebeurt op de vier klimaatthema’s, wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid, uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Deze stresstest is de eerste stap in de 7 ambities die in het DPRA (figuur 1) zijn geformuleerd; het in beeld brengen van de kwetsbaarheden. Het is daarmee de opstap van gemeenten en waterschap om samen met (private) partijen en met een passende mate van burgerparticipatie vorm te gaan geven aan volgende fases van klimaatadaptatie; van weten (in beeld brengen van de kwetsbaarheden) naar willen (een gedragen perspectief van de opgave) en vervolgens werken (opstellen van een adaptatiestrategie, figuur 2).

1.1 De “harde” en de “zachte” kant

Om tot de stresstest te komen is een spoor gevolgd over de ”harde” en de ”zachte” kant.
De “harde” kant gaat daarbij over het verzamelen en presenteren van de feiten. Deels is dit het opbouwen of aanpassen van (bestaande) modellen, maar deels ook het verzamelen en uitleggen van de gevolgen van al eerder uitgevoerd werk.

De “zachte” kant gaat veel meer over een zinvolle uitleg van de feiten en het creëren van een gevoel van urgentie bij de juiste partijen. Er zijn gesprekken gevoerd met betrokkenen binnen de ambtelijke organisaties, en daaruit is een organisatiescan gemaakt. Weerman Gerrit Hiemstra heeft op een brede bijeenkomst inzicht gegeven in wat er op Nederland af komt door klimaatverandering en waarom het belangrijk is om hier (nu!) mee aan de slag te gaan. Het laatste kenmerkende onderdeel van de zachte kant is het ’klimaatatelier’. In het klimaatatelier wordt met betrokkenen besproken wat de impact van klimaatverandering en de kwetsbaarheden is en hoe daarop in de toekomst wordt ingespeeld. Het klimaatatelier wordt voorafgegaan door een bestuurlijke tafel. De bestuurlijke tafel en het klimaatatelier vormen de opmaat naar de volgende stap in klimaatadaptatie in de Liemers, namelijk de risicodialoog.

1.2 Uitwerking

De rest van dit document volgt de verschillende gevolgde werkstappen.
In het volgende hoofdstuk volgt een kernachtige weergave van de verkenning binnen de organisaties en de brede bijeenkomst die op 17 januari 2019 is gehouden.

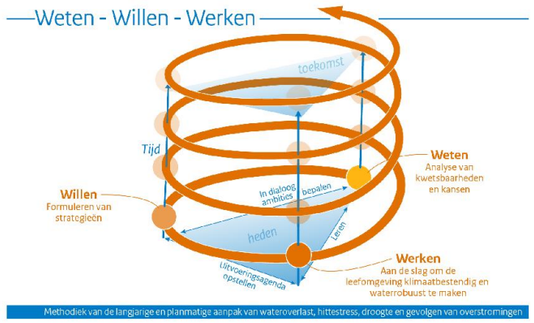
Hoofdstuk drie behandelt de uitkomsten van het rekenwerk; welke kwetsbaarheden komen naar boven vanuit de modellen.

Hoofdstuk vier bevat de routekaart voor het vervolg; hoe vormen de resultaten van de brede bijeenkomst, het rekenwerk en het klimaatatelier input voor de risicodialogen en hoe wordt dat vervolgens vertaald in adaptatiestrategieën.

In de bijlagen zijn de uitwerking van de organisatiescan, de verslaglegging van de brede sessie, de losse kaartbeelden en de presentatie en uitkomsten van de toprisico’s van het klimaatatelier opgenomen.

Figuur 1; De 7 ambities uit het DPRA

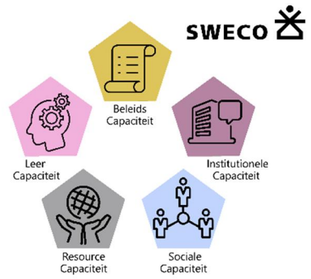
Figuur 2; Weten, Willen, Werken

2 DE ORGANISATIES

2.1 De organisatiescan

Met de klimaatstresstest maken de gemeenten in de Liemers en waterschap Rijn en IJssel een eerste duidelijke stap in het proces naar een klimaatbestendige inrichting en een organisatie waarin klimaatadaptatie onderdeel is van beleid en handelen. Naast technische analyses wordt ook naar meer organisatorische aspecten gekeken. Vaak liggen belemmeringen voor klimaatadaptatie niet in de techniek - technisch is veel mogelijk - maar juist in de organisatorische randvoorwaarden.

Om hier meer zicht op te krijgen zijn gesprekken gevoerd, waarmee we een organisatiescan hebben opgesteld. Deze scan is erop gericht om in beeld te brengen hoe 'mainstream' klimaatadaptatie al is binnen betrokken organisaties. Dus op welke vlakken is klimaatadaptatie al verankerd, waar liggen sterke punten van organisaties en waar is nog winst te boeken. Voor het uitvoeren van de organisatiescan maken we gebruik van een governance model dat uitgaat van 5 planningscapaciteiten benodigd voor het mainstreamen van klimaatadaptatie binnen organisaties (zie figuur 3).

Figuur 3; Planningscapaciteiten voor het mainstreamen van klimaatadaptatie (Spatial Planning responses to Climate Change, Grotholt, 2017)

Binnen elk van de organisaties van 1-Stroom (de ambtelijke samenwerkingsorganisatie van de gemeente Westervoort en Duiven), gemeente Zevenaar en waterschap Rijn en IJssel is een dagdeel lang interviews gehouden. Hierin zijn de 5 planningscapaciteiten (wetgeving, institutioneel, sociaal, resources en leren) als leidraad gebruikt. Per organisatie hebben we tussen de 9 en 12 mensen gesproken die, in ieder geval vanuit het eigen werkveld, een betrokkenheid met klimaatadaptatie (zouden moeten) hebben.

In de notitie in bijlage 1 worden de resultaten van deze scan per organisatie en per planningscapaciteit gerapporteerd. Op hoofdlijnen is per planningscapaciteit het volgende te concluderen.

2.1.1 Wetgevingscapaciteit

Zowel bij 1-Stroom als in Zevenaar ontbreekt een duidelijk beleidsmatig kader met betrekking tot klimaatadaptatie. Handboeken openbare ruimte en watertakenplannen zijn vaak nog traditioneel ingestoken. Er wordt meestal van project tot project gewerkt. Bij het waterschap is een klimaatstrategie en een position paper opgesteld. Het waterschap weegt per ontwikkeling af of ze probleemeigenaar, partner of adviseur is in klimaatadaptatie. Diverse programma's en (onderhouds-)plannen van waterschap Rijn en IJssel krijgen bij actualisatie een duidelijke 'klimaatadaptatie-insteek'.

2.1.2 Institutionele capaciteit

Het aantal collega's dat rechtstreeks actief aan klimaatadaptatie werkt is bij het waterschap beperkt. Uiteraard raakt het werk van veel wel aan (gevolgen van) klimaatverandering. Calamiteiten (zoals ook de droogte van 2018 is behandeld), zijn door middel van een calamiteitenorganisatie wel goed ondervangen. Bij de gemeenten is het iets uitgesprokener dat met name de vakdisciplines direct invloed uitoefenen op de openbare ruimte, en dus, de mate van klimaatadaptatie. Bij de afdelingen Ruimtelijke Ordening kan nog veel gewonnen worden; al in bestemmingsplannen wordt al dan niet voorgesorteerd op een klimaatrobuuste inrichting van de ruimte. Communicatie vanuit de gemeenten en het waterschap (afdelingen communicatie) kan meer gestructureerd om een duidelijker uitstraling neer te zetten.

2.1.3 Sociale capaciteit

Binnen 1-Stroom lopen diverse trajecten om stakeholders mee te laten denken en mee te laten beslissen. In pilots worden bewoners zelfs zeer vrij gelaten over hoe zij de eigen wijk in willen richten (burgerparticipatie). De contacten met bedrijven en bedrijventerreinen verlopen goed en dat biedt mogelijkheden om (verder) samen op te trekken. In Zevenaar zijn bewoners-/dorps-/wijkraden betrokken bij het (her-)inrichten van wijken/dorpen. Via basisscholen worden toekomstige generaties aangesproken over klimaat- en ruimtelijke adaptatie. Waterschap Rijn en IJssel sluit landelijk aan bij verschillende kennisnetwerken. Daarnaast heeft ze zitting in de afvalwaterteams in het hele gebied. Gebiedsbeheer vindt voor de dagelijkse gang van zaken plaats voor en met stakeholders. Specifiek in het kader van klimaatverandering is die samenwerking minder. Het waterschap wil haar kennis hierover bundelen en verspreiden via haar website weetvanwater.nl. Uitkomsten van de stresstest worden ontsloten via de klimaat-effectatlas.

2.1.4 Resource capaciteit

Er is behoefte aan flexibiliteit, met name bij de beheertaken. Veranderingen en de fysieke omgeving (al dan niet door klimaatverandering) vragen per situatie soms een net andere aanpak. Dat wordt niet gefaciliteerd door bijvoorbeeld handboeken die te streng aan standaarden vasthouden. Vaak is bij ingrepen binnen de gemeenten een integrale aanpak (groen, bomen, waterpartijen en hoe wordt een weg en omliggende ruimte ingericht) beter om klimaatrobuust in te richten. Kennis bij mensen 'tussen de oren' is een risicofactor bij de overheidspartijen. Mensen met gebiedskennis worden ouder en daarmee dus ook de vanzelfsprekendheid van goed gebiedsbeheer. Het is belangrijk om management en politiek voldoende mee te nemen; ambtelijk wordt (soms onbewust) vaak al veel aan klimaatadaptatie gedaan. Ook de samenwerking met stakeholders kan ervoor zorgen dat nieuwe manieren van werken in projecten van de grond komen en kennis en resources beter kunnen worden benut.

2.1.5 Leer capaciteit

De gemeenten geven te kennen dat kennis- en informatiedeling binnen de afdelingen beter kan. De afdelingen Realisatie en beheer bezitten een schat aan informatie over de buitenruimte, waar afdelingen Ruimte, maar ook het Sociaal Domein in de combinatie veel aan kunnen hebben. Afstemming over werkzaamheden, inzet van intranet en bredere bijeenkomsten worden genoemd als instrumenten om van elkaar te leren en samen (integraal) op te trekken. Een belangrijke stok achter de deur kan zijn het opnemen van een standaard 'ruimtelijke adaptatie'-check voordat stukken naar de Raad gaan.
Voor het waterschap is het belangrijk om 'leren in het veld' tussen de verschillende stroomgebieden te faciliteren. In Arnhem en Lichtenvoorde wordt gevoelsmatig al langer en meer gedaan op het gebied van klimaatadaptatie. Het waterschap ziet een duidelijke rol in het stroomlijnen en beschikbaar stellen van informatie uit bijvoorbeeld stresstesten. Het omgaan met 'nieuwe' soorten en verschijnselen vraagt nog wel inspanning (bijvoorbeeld hoe om te gaan met bevers die waterkeringen beschadigen of het bestrijden van nieuwe invasieve plantensoorten).

2.2 De brede bijeenkomst

Op 17 januari 2019 hebben we een brede sessie georganiseerd. Het programma stond in het teken van een brede aftrap van klimaatadaptatie in de regio. Er waren bezoekers van vooral de gemeenten en het waterschap. Maar ook enkele buurtschappen, wijkraden en nuts-beheerders waren van de partij. De onderdelen van de bijeenkomst waren als volgt:

- Peilingen Mentimeter.
- Klimaat en het Weer (Gerrit Hiemstra).
- Bestuurspodium.
- Klimaatadaptatie in de Liemers na vandaag.

2.2.1 Peilingen Mentimeter

Het programma is afgetrapt met het 'peilen van het sentiment'. Daarvoor is het online platform 'Mentimeter' gebruikt. Door middel van een wordcloud (zie figuur 4) zijn de kenmerkende steekwoorden opgehaald bij de aanwezigen. In bijlage 2 zijn alle behandelde vragen en antwoorden opgenomen.

Figuur 4; Wordcloud Mentimeter

Droogte is het meest genoemd: door 17 van de 45 respondenten. Water gerelateerde problemen worden hierna het vaakst genoemd. Ook veel antwoorden zijn gerelateerd aan klimaatadaptatie (oplossingen) en niet persé klimaatverandering (oorzaak).

Figuur 5; Impressie van de brede bijeenkomst

2.2.2 Klimaat en het Weer

Wanneer werd iemand als Gerrit Hiemstra nou getriggered om echt met klimaatadaptatie aan het werk te gaan?
"Kijk het punt is dat ik met het verschijnsel zelf al langer mee bezig, misschien al sinds een jaar of 10. De laatste twee jaar heb ik me daar actiever mee gemoeid. Uiteindelijk moet de hele maatschappij veranderen, maar dat kan pas als je zelf mentaal de knop hebt omgezet. Ik heb zelf gemerkt, als je dat doet, dan kijk je zelf ook anders tegen de wereld aan"

Gerrit legt uit dat de temperatuur op de polen bovengemiddeld snel stijgt. Vraag vanuit het publiek die volgt is: *"valt de temperatuurstijging dan bij ons lager uit? Is het beeld rooskleuriger?"*.

Gerrit: *"de 2 graden norm die in Parijs gesteld is, is een wereldwijd gemiddelde. Bij ons zal de temperatuur dus minder hard stijgen dan op de polen. Maar er zijn natuurlijk ook landelijke temperatuurstijgings-voorspellingen waar we rekening mee houden wanneer we de effecten van klimaatverandering beschouwen"*

Over dat rivieren veranderen van gletsjer rivieren naar regenrivieren, verder uitslijpen en dieper worden zegt Gerrit gekscherend: *"Als de rivier maar snel genoeg zakt, dan hoeven we niks meer aan de dijken te doen"*. Door zeespiegelstijging neemt wel het verval af. Daardoor kunnen de grote rivieren minder goed hun water afvoeren. Stroomopwaarts kun je dan problemen krijgen met de waterveiligheid. Dat zijn wel degelijk onderwerpen waar Oost Nederland mee te maken krijgt.

Enkele uitspraken van Gerrit Hiemstra die leiden tot nadenken:
"Per graad opwarming heb je een verhoging van de intensiteit van neerslag van 14%".
"De buien zullen dus omvangrijker worden, en intenser"

In relatie tot de hittestresskaart: *"Bijzonder is dat je de industriegebieden er goed uit kunt halen"*
"Eigenlijk is het heel simpel: waar je veel verharding hebt, en weinig groen, heb je meer last van hitte en droogte"

Conclusie op het gebied van bomen: de groei van bomen vreet energie. Hoe meer bomen, hoe meer water er verdampt en hoe minder er overblijft om de lucht op te warmen; dit is erg positief voor problemen als hittestress.

"Het is niet altijd maar wijzen naar de gemeente en overheid, maar er is ook veel dat je zelf kan doen"

"In Italië hebben ze dikke muren en dat is niet voor niks, daar komt de warmte niet doorheen"

"Mijn pleidooi is zo vroeg mogelijk in het proces aandacht te besteden aan klimaatadaptatie"

"Beste gemeenten: plaats meer laadpalen! We zullen op korte termijn van die fossiele brandstoffen af moeten".

Figuur 6; "Wanneer werd jij getriggerd om echt met klimaatadaptatie aan het werk te gaan?"

2.2.3 Bestuurderspodium

De volgende bestuurders waren op de bijeenkomst aanwezig. We hebben hen een aantal vragen en stellingen voorgelegd:

- Berend Jan Bussink Waterschap Rijn en Ijssel
- Hans Sluiter Gemeente Westervoort
- Gemma Tiedink Gemeente Duiven

1. *Wat is, denkt u, de grootste uitdaging die op de gemeenten en het waterschap afkomt als u het verhaal van Gerrit zojuist heeft gehoord?*

Berend Jan: "*Je wordt in de discussie heel erg gestuurd door het moment zelf. Toen het weer groen werd, dacht iedereen dat de droogte voorbij was. In de ondergrond was er nog een groot watertekort"*

Hans over de presentatie van Gerrit: "*Op de eerste plaats voel ik me ongemakkelijk, want het zijn verhalen die me bang maken. Ik zou het mooi vinden als we een verhaal konden verzinnen waar we allemaal blij van kunnen worden"*

Gemma: "*Duurzaamheid en klimaatadaptatie/energietransitie/circulaire economie. Landelijk wordt de druk opgevoerd. Ik ben heel blij met de informatie vandaag over klimaatadaptatie, want daar moeten we met zijn allen keihard mee aan de slag"*
De grootste uitdaging: "*ik zie de belangrijkste uitdagingen in de droogte. We zijn als Nederland erg bezig geweest met het water, om dat af te voeren"*

2. *Waar ziet u nu de grootste opgave bij het klimaatbestendig maken van de Liemers?*

Berend Jan: "*Je wordt in de discussie heel erg gestuurd door het moment zelf. En je moet gebruik maken van die momenten"*
Hans: "*Je moet voordenken, niet nadenken, want dan ben je te laat"*

3. *Wat is uw droom? Wat ziet u voor zich bij een klimaatbestendig Liemers?*

Gemma: "*Ik zou het mooi vinden als we deze opgave gebruiken om tegelijkertijd de biodiversiteit ook een boost te kunnen geven; de bij-vriendelijkste regio van Nederland wordt De Liemers"*

4. *Welke voordelen ziet u in de samenwerking tussen de gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort op dit vlak? En met het waterschap?*

Hans: "*We werken samen in de Liemers, onder andere op dit niveau. Het heeft ook een mooie schaal, ons kent ons, goed om resultaten te halen; op hogere schaal komt meer kennis en kapitaal samen"*

Gemma: "*De samenwerking die ingezet is met de Liemerse gemeenten en het waterschap is echt een hele goede stap"*

5. *Hoe kijkt u aan tegen de rol van de gemeente(n) en andere partijen en bewoners waar het gaat om klimaatadaptatie?*

Berend Jan: "*De burger kan zelf heel veel doen, maar de burger is daar helemaal niet van op de hoogte; het waterschap heeft een voorbeeldfunctie, maar wordt op calamiteiten afgerekend. Wij kennen het gebied, als regio weet je waar je staat, wat iedereen moet doen. Er is zoveel kennis al aanwezig en we moeten een maatschappelijke noemer vinden om kennis te delen met burgers"*

Hans: "*Als je de inwoners mee wil krijgen, dan moet je dat (klimaatadaptatie) heel goed uitleggen"*

Gemma: "*Als gemeente moeten we een voorbeeldrol nemen en met burgers en bedrijven klimaatadaptatie samen aanpakken"*

6. *Wat wilt u de zaal nog meegeven zo bij de start van dit proces?*

Berend Jan: "*We moeten heel veel investeren in kennisoverdracht"*
Op het gebied van windmolens: "*Wen er maar vast aan, want ze komen er te staan"*

Hans: "*We zijn een bedrijventerrein aan het afkoppelen, dat pakken we integraal aan. In het Coalitieakkoord staat in dat we moeten vergroenen. Vergroenen maakt je dorp mooier en leefbaarder. Van klimaatadaptatie moeten we een positief verhaal maken; als je het verhaal goed weet te vertellen, dan weet de Raad wel geld vrij te maken. Vervolgens, bij alles wat je doet moet je even nadenken, is dit nou handig in verband met het klimaat. Ik krijg wekelijks de vraag of er meer parkeervakken bij kunnen komen. We vinden die auto toch nog ongelofelijk belangrijk; da's niet handig met het oog op klimaatadaptatie"*

Gerrit Hiemstra: "*De oudere generatie kwam aan bod, maar ik zou zeggen, betrek ook de jongere generatie. De jongere generatie moet het er nog het langst mee doen. De jongere generatie kijkt op een hele andere manier aan tegen deze problematiek"*

Figuur 7; Bestuurders aan het woord

2.2.4 Klimaatadaptatie in de Liemers na vandaag

Afsluitend zijn de eerste inzichten van de stresstest gedeeld met de aanwezigen. Het vervolg van de aanpak is behandeld. Iedereen is naar huis gestuurd met een lekkernij en een overpeinzing. Enkele kreten uit de afsluiting:

"Klimaatverandering zorgt voor een groot aantal gevolgen die risico's met zich meebrengen. Niet elk risico kun je wat tegen doen. Wat zijn aanvaardbare risico's en wat niet?"

"We gaan bij de klimaattafels bespreken welke risico's we wel en niet accepteren"

"Bij de klimaatstresstest proberen van kwaad naar erger te simuleren"

"De drie gemeenten meten aan het grondwater, hoe diep zit het grondwater? Wat is dan de verwachting als er minder water komt, hoe het grondwater daarop gaat reageren?"
"Hoe tolerant zijn de gewassen, plant- en boomvakken tegenover een dalend grondwaterpeil?"

"Als er maar een beperkte waterdiepte in de sloot staat, dan kan blauwalg zijn gang gaan"

"Er zijn heel veel neveneffecten te koppelen aan klimaatverandering, die allemaal de beleving van de openbare ruimte aantasten"

"Wat zijn de gebieden waar je wel en niet overstromingen zou toelaten (met het oog op bijvoorbeeld gevaarlijke bedrijven)?"

"Bij herhalingstijd van ééns in de 1000 jaar hebben we zelfs instromend water vanuit achter de dijken van Duitsland"

3 DE KAARTBEELDEN

Uit verschillende bronnen is materiaal gebruikt om kaartbeelden te produceren waar, thematisch, klimaateffecten zijn verbeeld. De thema's van de klimaatstresstest zijn wateroverlast, hitte, droogte, waterveiligheid. Aanvullend is naar het thema waterkwaliteit gekeken. Dit hoofdstuk behandelt per thema de belangrijkste uitgangspunten en de (meest opvallende) uitkomsten. De opbrengsten van het reken-, modelleer- en visualiseerwerk worden gebruikt om het klimaatatelier vorm te geven. Van daaruit volgt het gesprek met belanghebbenden in de risicodialogen. In bijlage 3 zijn de gedetailleerde kaartbeelden opgenomen.

De scope van de analyses die werden uitgevoerd, is als volgt:

- De analyses en berekeningen zijn bedoeld om zwakke plekken in het watersysteem in kaart te brengen bij extreme neerslaggebeurtenissen.
- Deze analyses geven inzichten in boven-normatieve omstandigheden. Ze zijn bedoeld als input voor het klimaatatelier, en, later, voor de risicodialoog; ze zijn absoluut niet normatief, noch bedoeld om maatregelen op te stellen.
- De modellen die gebruikt worden, zullen worden beoordeeld en opgebouwd volgens keuzen die horen bij boven-normatieve omstandigheden. Indien er na deze stresstesten verfijndere berekeningen nodig zijn, of het doorrekenen van maatregelen wordt nodig, dan zal opnieuw moeten worden beoordeeld of de gebruikte modellen voldoen of moeten worden verfijnd.

3.1 Wateroverlast

3.1.1 Uitgangspunten

De analyses van wateroverlast voor de stresstest zijn uitgevoerd op basis van bestaande gegevens:

1. De standaard neerslaggebeurtenissen voor de stresstest (zie internet).
2. Het bestaande Sobek model (inclusief RR paved en unpaved) voor het landelijk en stedelijk gebied van de Liemers.
3. Een afwateringsgebieden kaart, behorend bij het Sobek model landelijk gebied.
4. Het bestaande Sobek model van de riolering van Zevenaar.
   Basisinformatie van de riolering van Duiven en Westervoort (in Kikker) bevat teveel hiaten, in overleg met de gemeente is besloten om hier in dit project niet aan te rekenen;
5. Het rekenconcept van Tygron voor analyses van stroming van water op maaiveld (zie internet).

In de notitie 'standaardisatie neerslaggebeurtenissen stresstest wateroverlast' wordt een aantal buien en een aantal beginsituaties voorgesteld om te gebruiken in de stresstest.

De buien met de grootste meerwaarde om door te rekenen voor de Liemers zijn:

- lokaal T=100 van 70 mm in 1 uur; en
- lokaal T=1000 van 160 mm in 2 uren.

Beide met de GHG als begintoestand van het stroomgebied. Deze buien geven een goed beeld van de bandbreedte qua inundatie van de set aan buien genoemd in de notitie. Beide buien zijn geschikt om toe te passen om de kwetsbaarheid van het hele stroomgebied van de Liemers, zowel stedelijk als landelijk gebied, door te rekenen.

De volgende berekeningen zijn vervolgens uitgevoerd:

a. Sobek landelijk en stedelijk gebied: voor het in beeld brengen van inundatie vanuit de watergangen bij extreme gebeurtenissen (stroomgebiedsschaal, landelijk, meerdere dagen doorrekenen).
b. Sobek rioleringssystemen Zevenaar: voor het toetsen van de afvoercapaciteit van de riolering en in beeld brengen water op straat.
c. Tygron: voor het in beeld brengen van stroming over maaiveld als gevolg van kortdurende heftige neerslaggebeurtenissen voor zowel landelijk als stedelijk gebied.

3.1.2 Wat zegt de expert ervan

Figuur 8 verbeeldt de panden die door water op het maaiveld al dan niet last (kunnen) krijgen van wateroverlast. Panden gebouwd na 2010 zijn zwartgekleurd. Dit omdat deze panden zeer waarschijnlijk, volgens nieuwe bouwbesluiten, met een hoger vloerpeil zijn gebouwd, waardoor de berekende waterhoogte tegen het pand, ten opzichte van maaiveldhoogten op basis van de AHN niet realistisch zijn; deze panden maken een kleinere kans op wateroverlast dan panden die daarvoor zijn gebouwd.

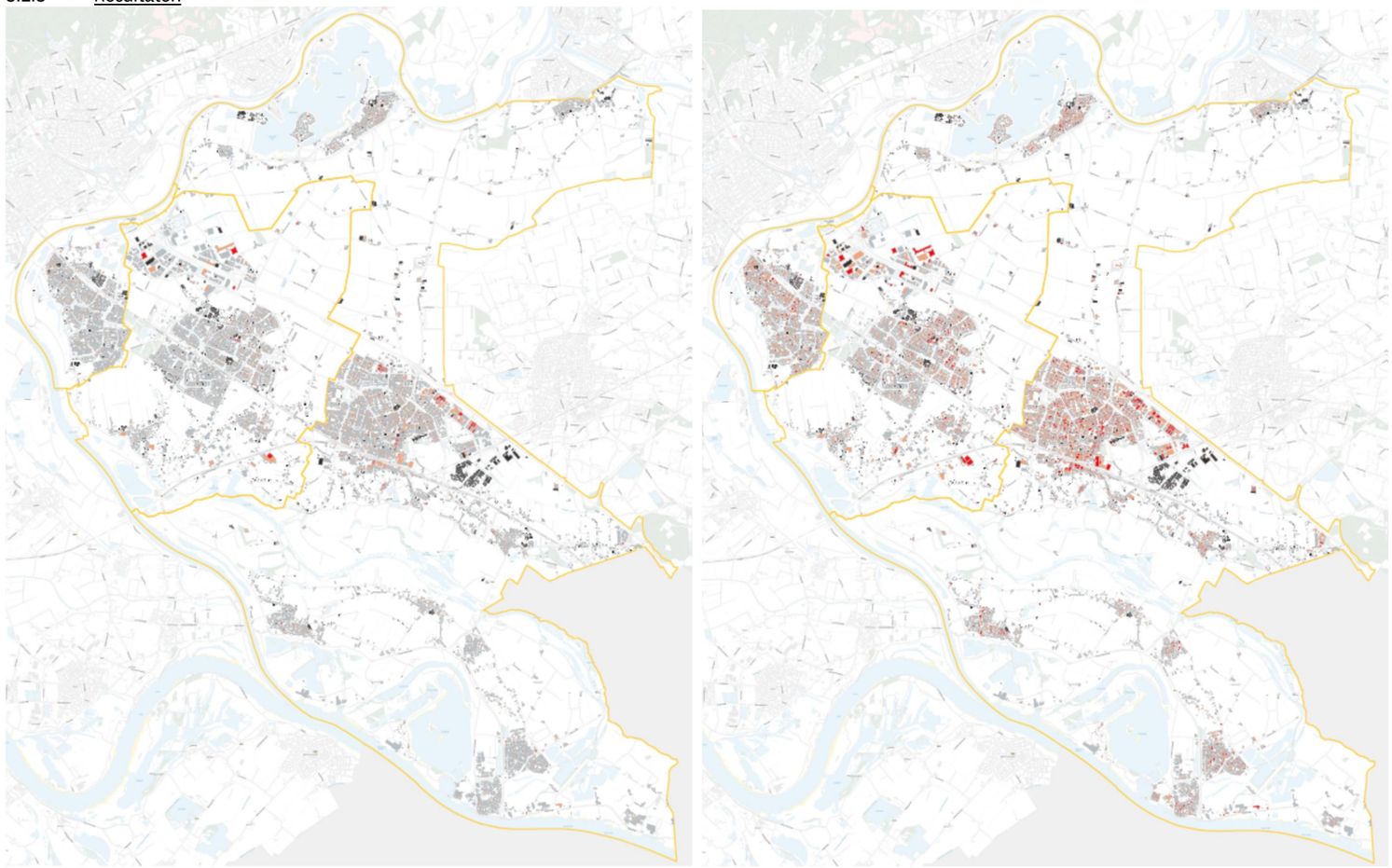
Figuur 9 laat zien waar welke wegen onder water staan.

Figuur 10 laat voor het hele gebied zien hoe oppervlaktewater inundeert en op die wijze zorgt voor wateroverlast.

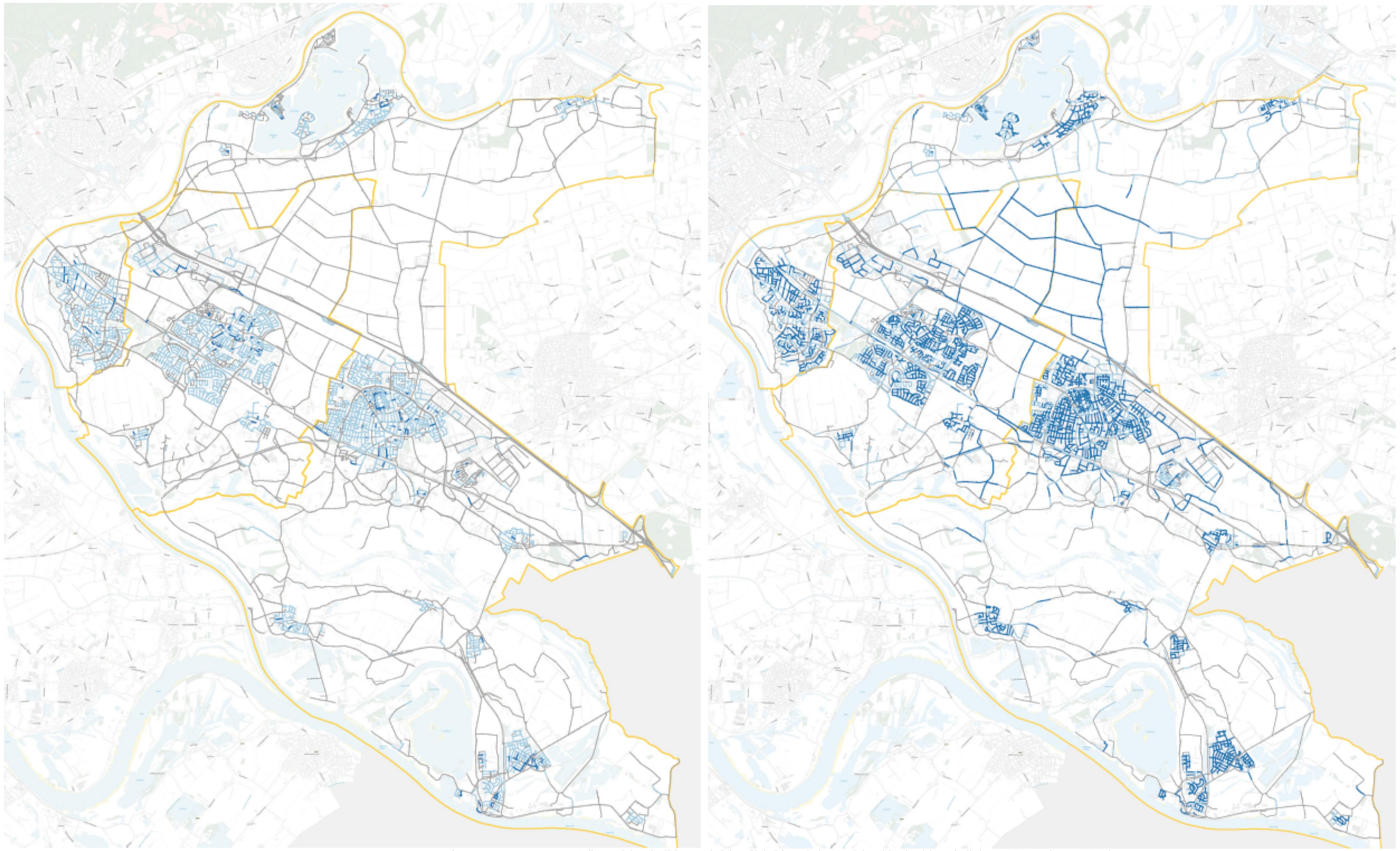
Wat opvalt is dat oude wegen (rondom de kernen) en uitvalswegen in en uit het gebied hoger zijn aangelegd. Bij extreme neerslag valt daardoor op dat uitvalswegen begaanbaar blijven.

Verder valt op dat grote, aaneengesloten vlakken verharding tot afstroming komen. Hier is daardoor sprake van wateroverlast en veelal zijn de panden rondom dergelijke gebieden gevoelig voor wateroverlast. Bij inrichting van het terrein is het daardoor van belang dat er ruimtes komen waar het water niet tot problemen leidt. Het gaat er niet om tegen water te vechten, maar de ruimte zo in te richten dat het ergens naartoe kan. Er is sprake van wateroverlast bij extreme situaties (~70 mm in 1 uur, en ~160 mm in 2 uur). Logischerwijs zijn plekken die kwetsbaar zijn, nog zwaarder beïnvloed bij verergering van de neerslag.

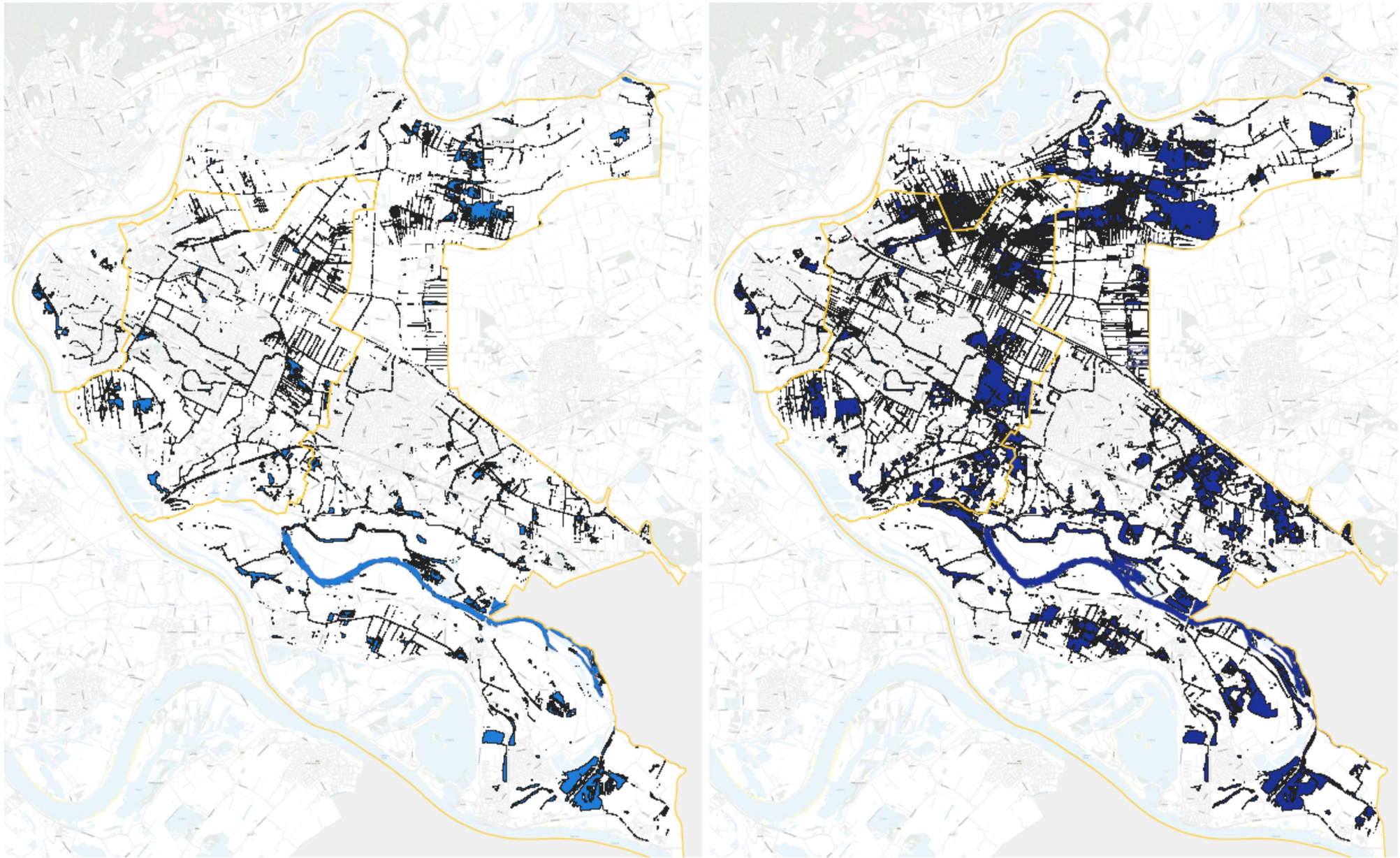
3.1.3 Resultaten

Figuur 8; Water tegen panden (laag risico (grijs), reëel risico (oranje), hoog risico (rood), links T=100, rechts T=1000)

Figuur 9; Water op straat (laag risico (grijs), reëel risico (lichtblauw), hoog risico (donkerblauw), links T=100, rechts T=1000)

Figuur 10; Inundatie vanuit oppervlaktewater, links T=100, rechts T=1000)

3.2 Hitte

3.2.1 Uitgangspunten

De Sweco-hittestresskaart is uit meerdere componenten opgebouwd die een rol spelen in het stedelijk klimaat. Hittestress wordt naast psychische factoren vooral bepaald door de gevoelstemperatuur. Deze is opgebouwd uit de onderstaande factoren (figuur 11) waarbij luchttemperatuur en straling het belangrijkste zijn in het stedelijk gebied. De luchtvochtigheid is verwaarloosbaar door de kleine verschillen op de schaal van het stedelijk gebied. Voor de wind geldt dat deze variabel is van richting en kracht, maar juist op de warmste dagen vaak afwezig is.

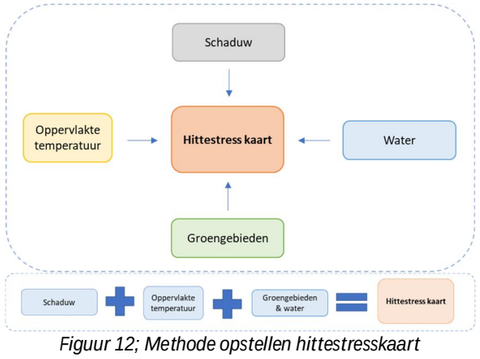

Figuur 11; Factoren van invloed op de gevoelstemperatuur (Jendritzky, 2000)

Als basislaag zijn satellietbeelden van Landsat 8 gebruikt waarmee de oppervlaktetemperatuur van het gebied is bepaald. Deze bestaan uit verschillende banden/signalen waarvan bij de temperatuurbepaling de red band, near infrared band en de thermal infrared band worden gebruikt en bewerkt. Vervolgens zijn verschillende lagen met een koelende factor toegevoegd om de vertaling naar gevoelstemperatuur en hittestress te kunnen maken.

Om een lagere gevoelstemperatuur te realiseren is schaduw erg effectief zoals blijkt uit onder andere onderzoek van Martinelli et al. (2015). Er is gekozen om het tijdstip 1 juli 15.00 als uitgangspunt te nemen in de berekening van de schaduw. Het gaat om de zonnestand op een zomerse dag, op een moment waar straling en temperatuur hoog zijn. En daarmee de impact op de omgeving en aanwezigen. De berekening voor de schaduw wordt op basis van de AHN 2 gemaakt. Omdat in deze berekening alleen de schaduw naast objecten wordt bepaald, zijn de locaties van de bomen zelf apart berekend. Schaduw is in het geval van bomen namelijk zowel onder als ernaast aanwezig.

Naast schaduw van gebouwen en bomen zijn ook het overig groen en water toegevoegd. Het overig groen als plantsoenen en grasstroken hebben een lager koelend effect op de omgeving en gevoelstemperatuur dan schaduw van bomen of gebouwen en hebben daarom een lagere factor gekregen. Water heeft gedurende de dag slechts een licht koelend effect zoals blijkt uit onder andere eigen onderzoek (Nieuweboer, 2018). Zie figuur 12 voor een overzicht van de meegenomen factoren.

Figuur 12; Methode opstellen hittestresskaart

3.2.2 Wat zegt de expert ervan

Op diverse plekken in de Liemers komen hotspots voor.

Wat opvalt zijn de grotere bedrijventerreinen. Grote aaneengesloten vlakken verharding en weinig groen zorgen ervoor dat deze terreinen heet worden.

Op verschillende plekken in de kernen (Westervoort, Duiven, Zevenaar) valt ook op dat grotere verharde oppervlakken opwarmen (vooral de bebouwing en parkeerterreinen rondom de gemeentehuizen en winkelcentra).

Stroken met groen vallen juist op door de verkoeling.

Groepen die kwetsbaar zijn voor hittestress overdag zijn vooral kinderen, ouderen en zieken. Deze hebben een hoger risico op gezondheidsklachten, bij ouderen en ernstig zieken is er een verhoogd risico op vroegtijdig sterven.

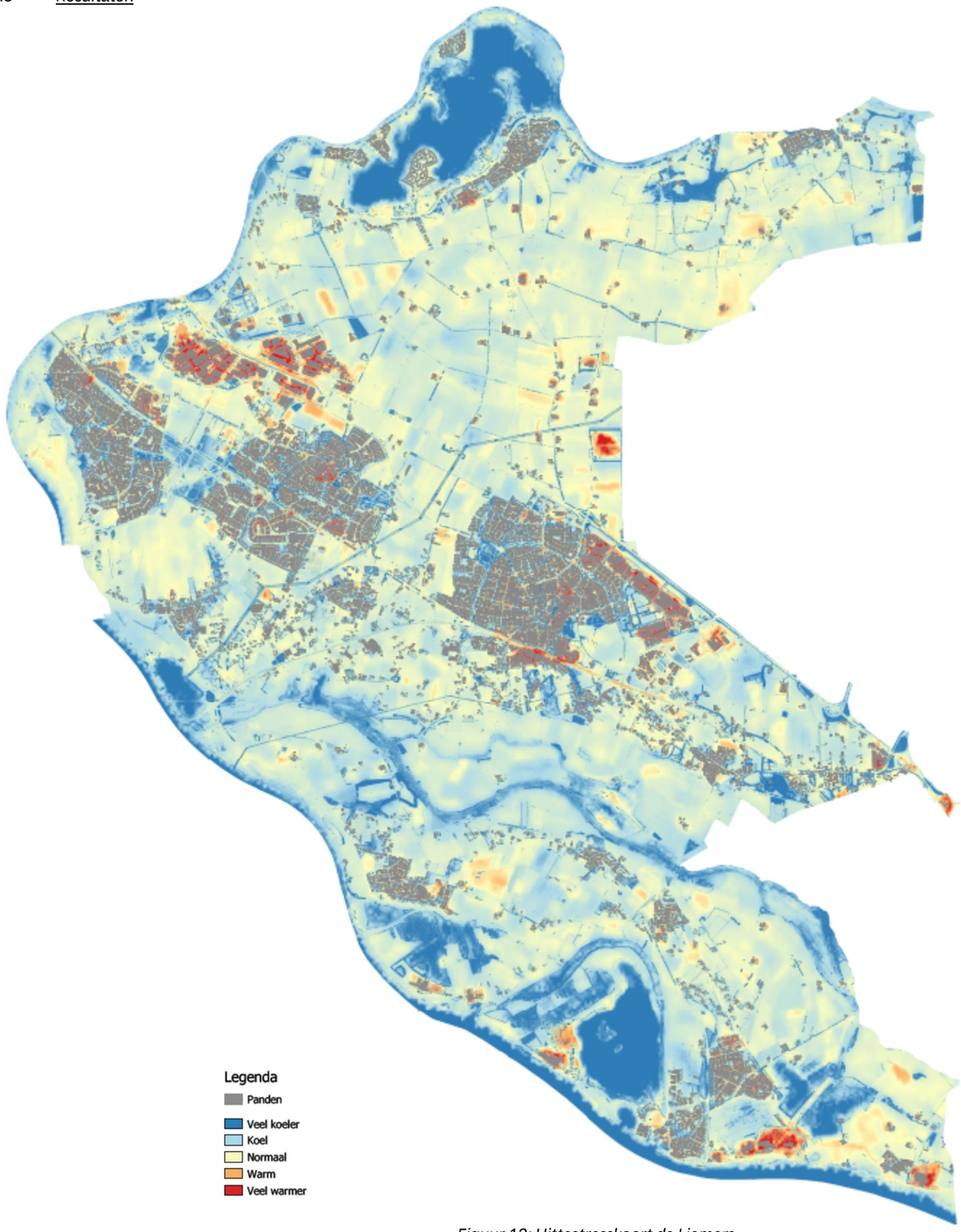
Deze laatste twee groepen zijn ook kwetsbaar voor nachtelijke hittestress. Locaties/gebouwen met kwetsbare groepen zijn onder andere basisscholen, kinderopvang, verpleeghuizen en ziekenhuizen. De hittestresskaart kan helpen om te zien of deze locaties in een 'hotspot' liggen.

Overige kwetsbare locaties zijn sport en recreatie- en evenementen-/ winkelterreinen met weinig schaduw en daarmee weinig mogelijkheden om verkoeling te zoeken.

Een directere economische factor is het verlies van arbeidsproductiviteit op bijvoorbeeld bedrijven-/industrieterreinen. Op het moment dat deze terreinen onaangenaam opwarmen, vermindert de productiviteit.

Wat verder opvalt is dat de grote verharde oppervlakken waar hittestress een wezenlijke rol speelt, op veel plekken overeenkomen met de plekken waar wateroverlast optreedt. Het blijkt dat deze grote oppervlakken evengoed zorgen voor opwarming als voor het afstromen van (veel) regenwater.

3.2.3 Resultaten

Figuur 13; Hittestresskaart de Liemers

3.3 Droogte

3.3.1 Uitgangspunten

De droogtestresstest wijst uit wat het effect van langdurige droogte is in het gebied van de Liemers. Dit is gebaseerd op een aantal datasets en aannames. Grofweg bestaat de analyse uit twee delen: een landelijk en een stedelijk deel.

Landelijke droogtestresstest

Het droogtemechanisme dat voor de grootschalige droogstestresstest is onderzocht is droogtestress door het zakken van grondwater. Data is ingelezen in het grondwatermodel Menyanthes. De data is gevalideerd; onjuiste gegevens zijn verwijderd dan wel aangepast. Regen- en verdampingsdata is geïmporteerd vanuit het KNMI. Op basis van de peilbuisreeksen die geïmporteerd zijn uit Menyanthes en de verklarende klimaatreeksen voor de corresponderende periode wordt per peilbuis een model opgesteld. Deze modellen worden vervolgens gebruikt om grondwaterstanden in de toekomst te voorspellen

De getransponeerde klimaatreeksen zorgen ervoor dat de grondwaterstanden veranderen. Als er bijvoorbeeld minder regen en meer verdamping wordt voorspeld, zal de grondwaterstand (hoogstwaarschijnlijk) zakken. Dit effect wordt per peilbuis, per dagelijkse tijdsstap gemodelleerd. De verschillende klimaatreeksen worden apart meegenomen. Het resultaat van de modellering zijn de parameters in de grondwaterdynamiek voor elke verklarende klimaatreeks.

Vervolgens worden de uitkomsten in GIS weergegeven en vertaald naar gevoeligheid; hoever zakt het grondwater in een toekomstig klimaatscenario, en wat is de gevoeligheid bij diverse soorten landgebruik.

Stedelijke droogtestresstest

Gezien de problematiek in 2018 is gefocust op de kwetsbaarheid van woningen gefundeerd op staal en daarvoor is voor de stedelijke droogtestresstest voor de Liemers een nieuwe aanpak ontwikkeld. De analyse voor groen en infra is op de al-ontwikkelde manier uitgevoerd. De analyse voor woningen is aangepast om de specifieke eigenschappen in de Liemers te reflecteren.

Openbaar groen

Om gevoelig groen te classificeren, wordt eerst gekeken naar de bodemopbouw. Hierbij worden bodemgegevens uit het Dinoloket gebruikt. Waar de bodem voornamelijk uit zand bestaat, zoals blijkt uit gegevens van Dinoloket, zal er minder capillaire nalevering vanuit de diepe grondwaterstand zijn naar wortels van planten. Groen dat zich op zandgronden bevindt wordt dus gevoeliger geacht. Verder wordt gekeken naar de invloed van oppervlaktewater op het groen. Vervolgens wordt aan de hand van de variatie in de gemiddelde grondwaterstand en de GLG bepaald hoe gevoelig het groen is voor lange perioden van droogte.

Infrastructuur

Voor gevoelige infrastructuur wordt in eerste instantie vooral gekeken naar wegen die op een bepaalde zettingscategorie liggen. Deze categorieën worden bepaald aan de hand van de zettingskaart gemaakt door Deltares. Categorie ‘matig zettend’ is 0,3-0,5; ‘zeer zettend’ zijn waarden boven 0,5 zakking. Deze stap is doorlopen, echter blijkt uit de analyseresultaten dat er in de Liemers weinig problemen worden verwacht met infrastructuur in het geval van droogte.

Panden

Mechanismen rondom inklinking van de in de grond aanwezige kleilagen zijn eerder onderzocht door een consortium van onder andere de TU Delft en Deltares. Hieruit blijkt dat de mechanismen in een zeer droge zomer een samenkomst van omstandigheden zijn. Om een zomer te classificeren als ‘zeer droog’, moet er niet alleen weinig neerslag en hoge verdamping zijn, maar moeten de waterstanden in de Rijn ook nog zeer laag zijn.

Deze extreem droge zomers vormen het uitgangspunt, en gekeken wordt naar de grondlagen in de Liemers die onder de toekomstige gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) liggen. De grond modellen in Dinoloket zijn per meter opgebouwd, en de drie grondlagen onder GLG worden beschouwd om de kans op zakking te voorspellen. Huizen die op klei- en veenlagen staan worden vervolgens geëxporteerd. Hoe dikker de klei- of veenlaag onder een gebouw, hoe hoger de kans op zetting.
Vervolgens worden oudere woningen geëxporteerd. Specifiek in Zevenaar is er in 1975 een bouwbesluit geweest waarbij is vastgelegd dat woningen onderheid moeten worden. Woningen die voor dit jaar zijn gebouwd, hebben dus een verhoogde kans op zettingsschade, aangezien de kans groter is dat deze woningen niet zijn onderheid.
Dit geeft een gebiedsdekkend beeld van locaties waar een hogere kans is op schade door zettingen. Voor een gedetailleerd beeld van deze kans is een vervolgonderzoek nodig met een hoger detailniveau.
.

3.3.2 Wat zegt de expert ervan

De kaarten laten de effecten van klimaatverandering zien. Figuur 14 laat de droogval, opgetreden in watergangen in 2018, zien. Droogvallende watergangen zijn een belangrijke factor in de beleving van bewoners. De watervoerende watergangen in Duiven worden gevoed door diepe bronnen. Dit geeft dus voor zomer 2018 een vertekend beeld.

De huidige grondwaterspiegel heeft natuurlijke schommelingen tussen zomer en winter niveau. Wat we zien uit de modellering is dat de schommelingen groter zullen worden. Dit betekent dat het grondwater in de winter hoger zal staan, en in de zomer lager dan de gemiddelde waarden die nu gelden. Om de effecten van langdurige droogte in de Liemers te voorspellen, zijn er ook analyses gedaan voor openbaar groen, bomen, infrastructuur en panden.

De zomer van 2018 was extreem droog. Dit kwam door een combinatie van hoge verdamping en weinig neerslag. Ook was de aanvoer van rivierwater zeer laag. Hierdoor is de grondwaterstand in grote delen van het land veel gezakt. De grondwaterstand van specifiek 2018 is niet terug te zien in de resultaten van deze modellering, omdat we hier rekenen met gemiddelden en modellen die rekening houden met algemene trends. Wat we wel zien is dat het gemiddelde verschil tussen de hoogste en laagste grondwaterstanden (GLG en GHG) groter wordt. Dit wordt weergegeven als de dynamiek. Dit volgt de voorspelling voor het toekomstige klimaat: de extremen worden extremer. Als zich dus een situatie voordoet zoals afgelopen zomer, waarbij er een meteorologische droogte is, zullen de effecten hiervan groter zijn. Dit komt omdat het startpunt (de GLG) al lager is dan in de huidige situatie.

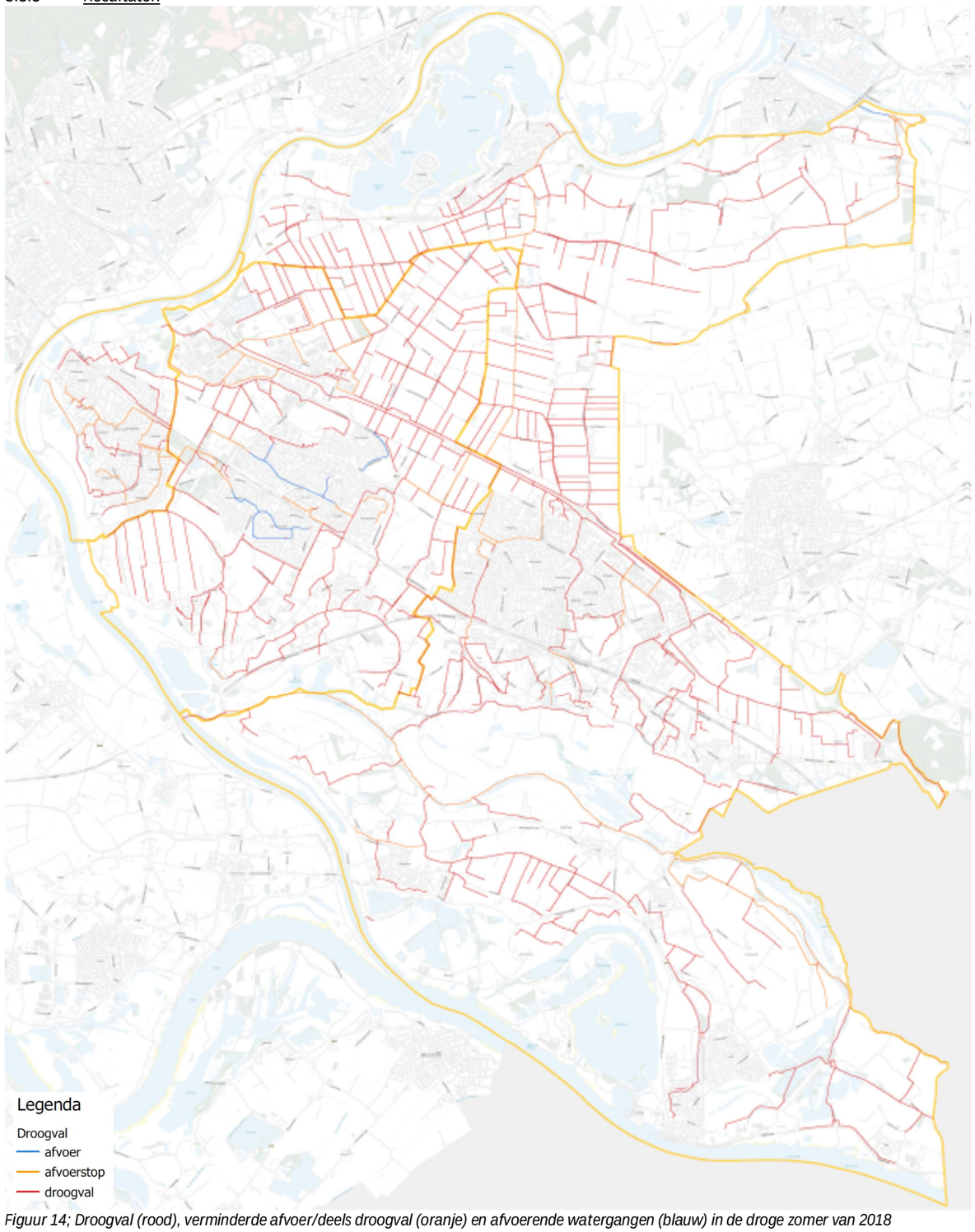
Een effect dat in de modellering niet is meegenomen zijn de rivierstanden. Afgelopen zomer hebben we onder andere de effecten van lage rivierstanden gezien. Er kwam weinig water uit Duitsland en de Alpen, dit zorgde voor de extreme droogte en een groot watertekort. Naar het effect van de lage rivierstanden en hoe hier mee omgegaan kan worden in de Liemers moet meer onderzoek gedaan worden. De kans is reëel dat de situatie van afgelopen zomer zich opnieuw voor gaat doen doordat weersextremen zich vaker voor zullen doen. De combinatie van droogvallende waterpartijen en sterfte onder vissen en andere fauna (paragraaf 3.5), heeft in 2018 tot erg veel meldingen, en, dus, een druk op de beherende organisaties geleid.

Panden

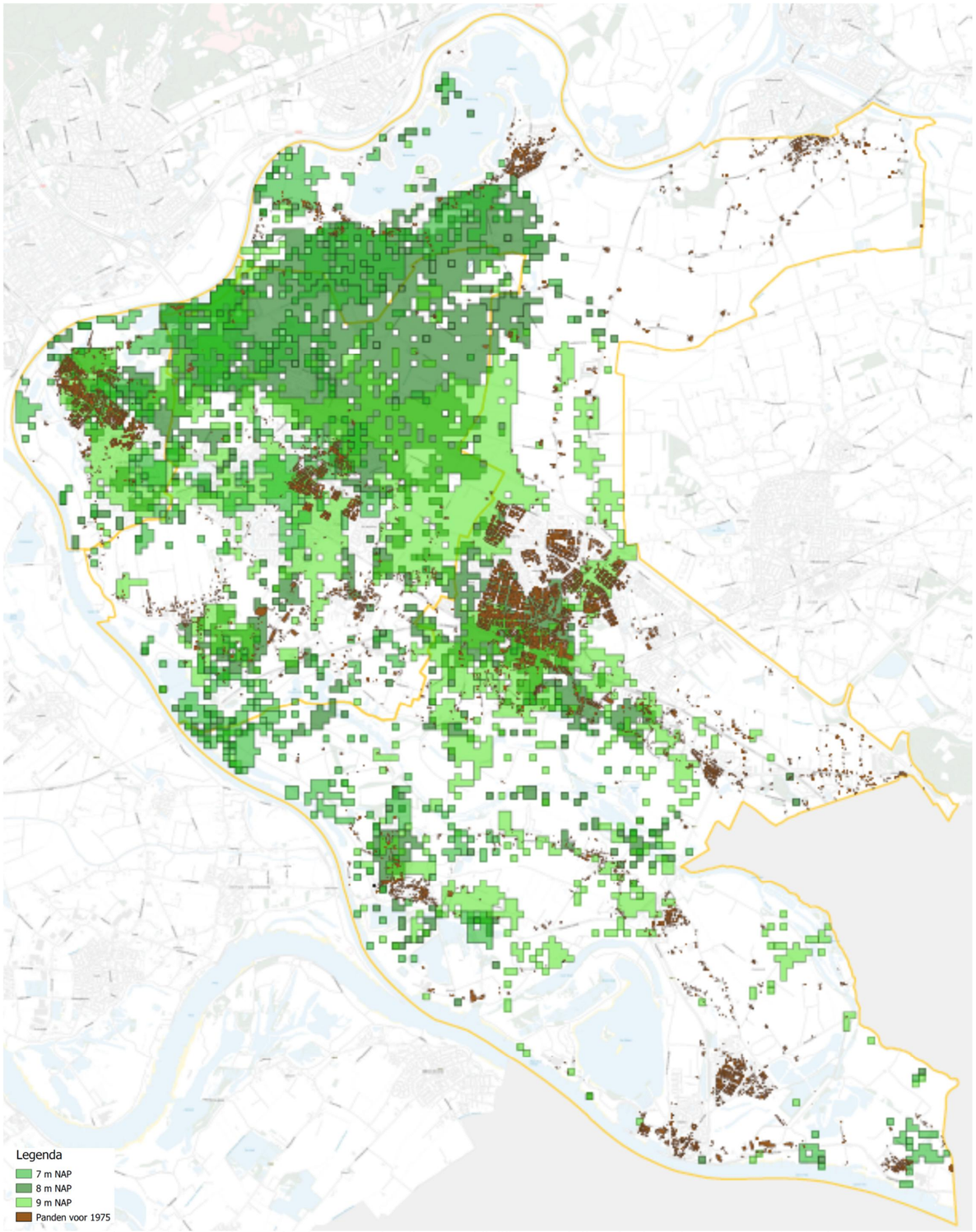
Ondergrondse klei- en veenlagen die droog komen te staan, doordat de grondwaterstand zakt, zullen inklinken. Het is afhankelijk van de samenstelling van de klei- en veenlagen en of er (grote) werken in de buurt plaatsvinden hoe veel de grond inklinkt. Het kan zijn dat ondergrondse lagen werken als een soort spons, dus dat de grond weer uitzet wanneer de grondwaterstand stijgt.

De panden die in de zomer van 2018 schade hebben ondervonden door inklinkende grondlagen hebben deze schade waarschijnlijk geleden doordat het grondwater dieper zakte dan kwetsbare klei-of veenlagen. Het is aannemelijk dat het grondwater in de zomer van 2018 dieper is gezakt dan in het verleden, waardoor diepere kwetsbare lagen droog zijn gevallen. Hierdoor is de grond gaan inklinken. De grond kan weer uitzetten wanneer het grondwater weer stijgt. Wanneer de grondwaterstand in de toekomst dus weer zakt, zal er waarschijnlijk weer inklinking plaatsvinden. De bodemopbouw in de Liemers is enorm heterogeen (zie figuur 15), daardoor is het belangrijk om bij problemen lokaal te onderzoeken wat de opbouw, en dus, de oorzaak van de problemen ter plekke is.

3.3.3 Resultaten

Figuur 14; Droogval (rood), verminderde afvoer/deels droogval (oranje) en afvoerende watergangen (blauw) in de droge zomer van 2018

Figuur 15; Kwetsbare bodemlagen in combinatie met panden die waarschijnlijk op staal zijn gefundeerd (panden van vóór 1975)

3.4 Waterveiligheid

3.4.1 Uitgangspunten

Voor overstromingen (waterveiligheid) maken we gebruik van de reeds beschikbare kaarten van het Landelijke Informatiesysteem Water en Overstromingen (LIWO; www.basisinformatie.nl/liwo/) bestaande uit de volgende lagen:

- Maximale overstromingsdiepte Nederland.
- Beschikbare droge verdiepingen per gebouw.

Voor de totstandkoming van de beschikbare kaarten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd (bron: www.basisinformatie.nl/liwo/). Maximale overstromingsdiepte Nederland:

- De maximale waterdiepte is de resultante van alle overstromingsscenario's opgenomen in de database van LIWO.

Beschikbare droge verdiepingen per gebouw:

- Er is gerekend met de maximale waterstanden als gevolg van primaire dijkdoorbraken in Nederland. In de Liemers is overstroming vanuit Duitsland ook een risico. De informatie bevat daarom ook overstromingen in/vanuit Duitsland.
- Er is berekend of bestaande bebouwing minstens 1 droge verdieping heeft.
- Uitgegaan is van informatie uit het AHN.
- Voor objecten die na inmeten AHN zijn gebouwd is gebruik gemaakt van Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Voor alle gebouwen is aangenomen dat een verdieping 2,65 meter hoog is.

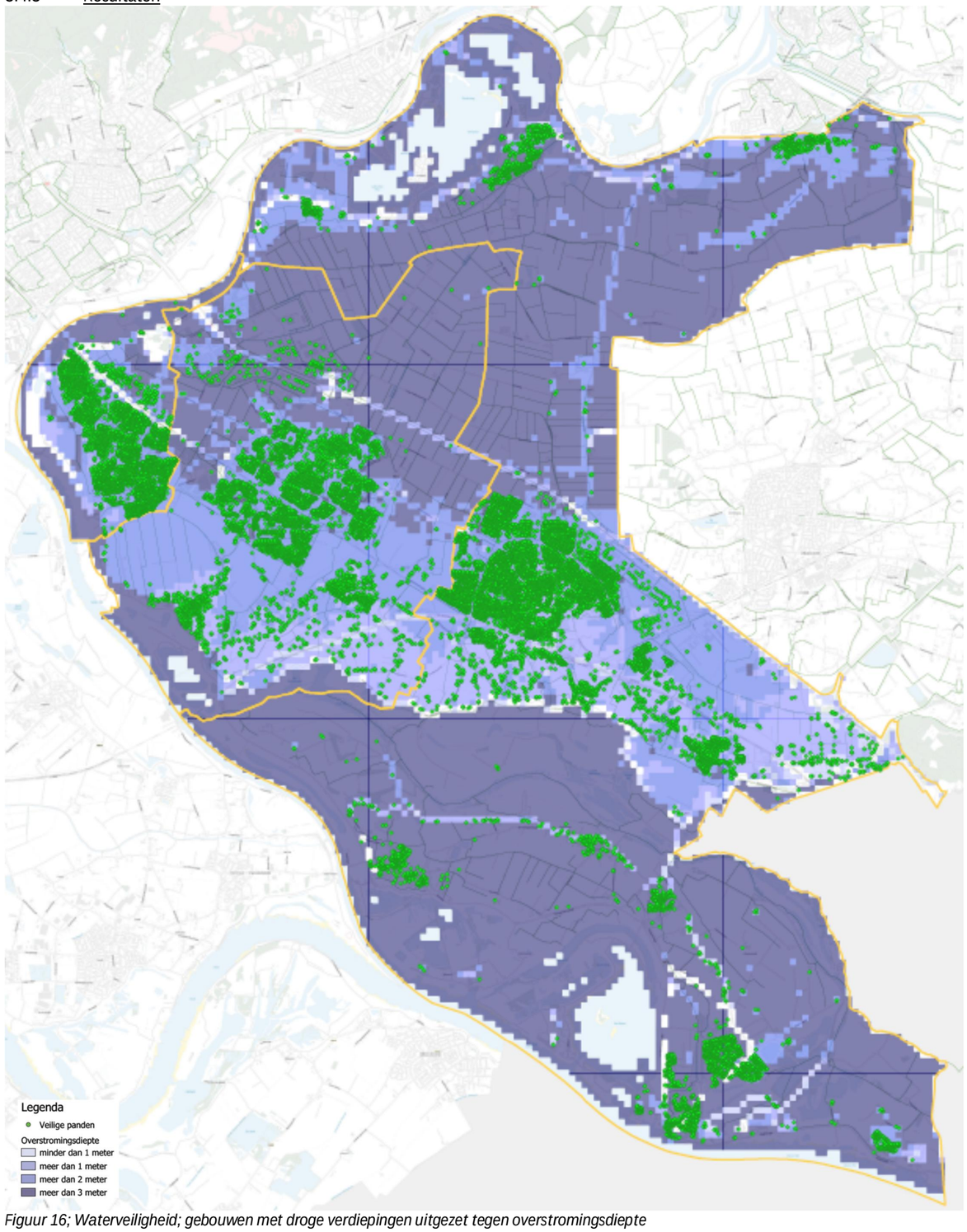
3.4.2 Wat zegt de expert ervan

De kaart 'waterveiligheid' geeft inzicht in de maximale overstromingsdiepte en bij deze overstromingsdiepte horende beschikbaarheid van droge verdiepingen per gebouw. De overstromingsdiepte is bepaald op basis van alle overstromingsscenario's in de database van het Landelijk Informatiesysteem Water en Overstromingen (LIWO). De kans dat deze scenario's werkelijkheid worden is klein, maar het is goed om er rekening mee te houden zodat de negatieve gevolgen hiervan beperkt kunnen worden.

De Liemers, gelegen aan de Rijn en IJssel, is kwetsbaar voor overstromingen. Op de kaart is te zien dat in de kernen van Westervoort, Duiven en Zevenaar bij hoogwater of dijkdoorbraken een waterdiepte van tussen de 2 en 3 meter kan voorkomen. Belangrijke vluchtroutes zoals de A12 en het spoor naar Arnhem of Doetinchem komen grotendeels onder water te staan, met een waterdiepte van 1 tot 3 meter. Het landelijk gebied ten noorden van de A12 en het gebied van de voormalige gemeente Rijnwaarden is een zeer kwetsbaar gebied met mogelijke waterdieptes groter dan 3 meter.

Voor het hele gebied geldt dat er veel gebouwen zijn waar geen droge verdiepingen zijn wanneer het gebied overstroomt. Toch zijn er vrijwel altijd gebouwen in de buurt waar wel een beschikbare droge verdieping is.

3.4.3 Resultaten

Figuur 16; Waterveiligheid; gebouwen met droge verdiepingen uitgezet tegen overstromingsdiepte

3.5 Waterkwaliteit

3.5.1 Uitgangspunten

Waterschap Rijn en IJssel heeft een website waarop meldingen gedaan kunnen worden in verband met de waterkwaliteit. De meldingen, constateringen en onderzochte locaties waar blauwalg, botulisme, kroos en overmatige plantengroei op zijn getreden in 2018 zijn in beeld gebracht.

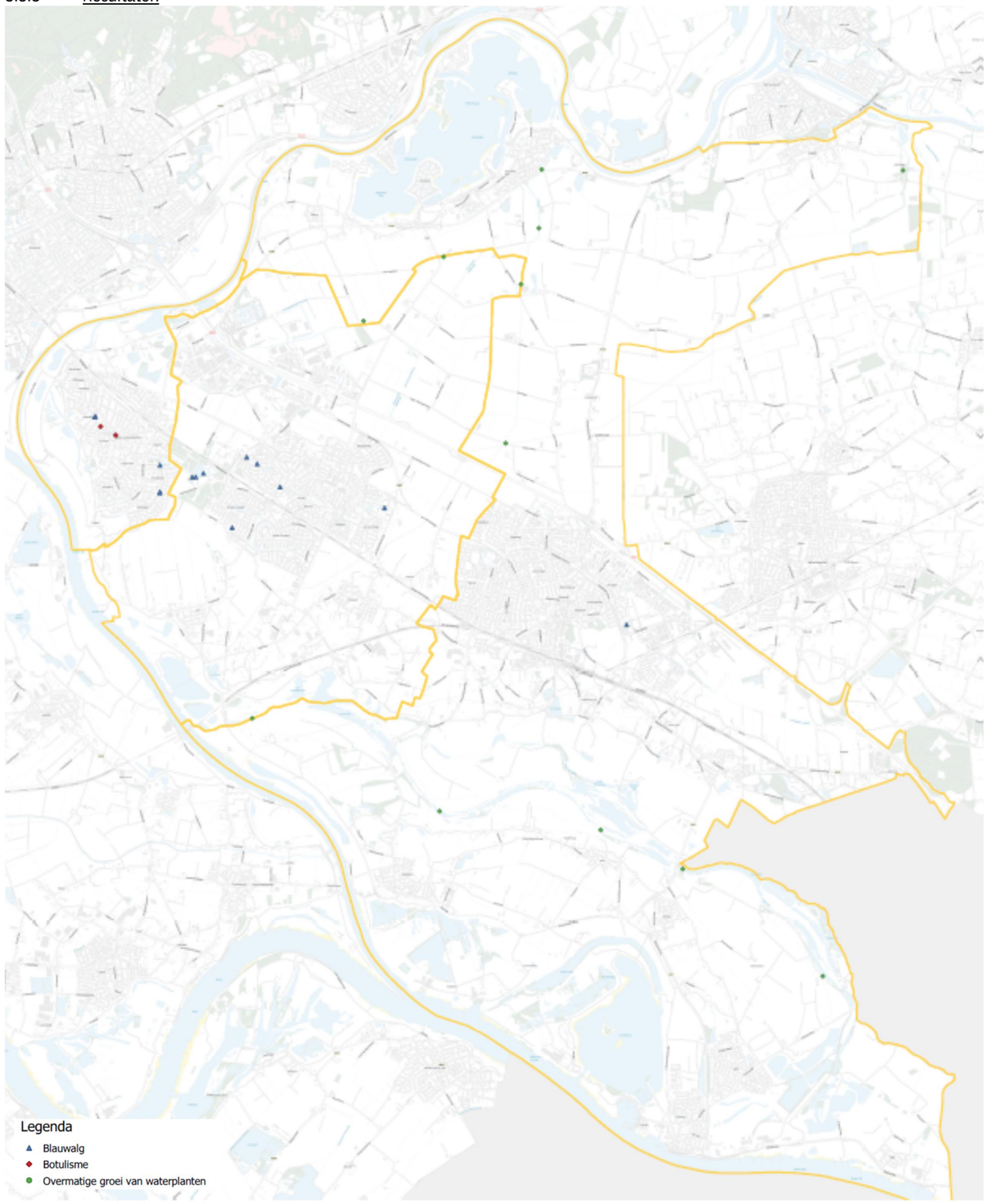
3.5.2 Wat zegt de expert ervan

De kaart waterkwaliteit is een doorsnede door het jaar 2018 waarin de meldingen met betrekking tot de waterkwaliteit zijn vastgelegd. Te zien is overmatige plantengroei (groen), botulisme (rood) en blauwalg (blauw).

De doorsnede van 1 jaar (waarin het extreem droog is geweest) duidt 'stress' wanneer extreme situaties zich voor doen. Wat deze beelden interessanter maakt is het opbouwen een langjarig inzicht. Komen bepaalde klachten op bepaalde plekken vaak voor. En de combinatie met andere klimaateffecten. Heeft het opdrogen van waterpartijen invloed op deze factoren, en zo ja, hoe.

Wat in dit kaartbeeld niet is gedocumenteerd, maar wel degelijk is ervaren is de hoeveelheid van meldingen van dode en naar lucht happende vissen. De combinatie zit hier nadrukkelijk in het droogvallen van watergangen (paragraaf 3.3, figuur 14). In 2018 waren de beherende organisaties (waterschap, gemeenten, maar ook visverenigingen, en bewoners) erg druk met het ruimen van deze dode vissen of het verplaatsen naar waterpartijen waar nog wel water in zat. De buurt heeft de ogen van de (openbare) ruimte in dit geval; en het blijkt dat dode en naar lucht happende vissen in de buurt erg ongewenst is.

3.5.3 Resultaten

Figuur 17; Waterkwaliteit, knelpunten 2018

4 ROUTEKAART VOOR HET VERVOLG

4.1 De bestuurlijke tafel en het klimaatatelier

Bestuurlijke tafel
De klimaateffecten zijn in hoofdstuk 3 naar voren gebracht, aan de hand van de belangrijkste klimaatthema's:
- Wateroverlast.
- Hitte.
- Droogte.
- Waterveiligheid, en
- Waterkwaliteit.

De uitkomsten van de berekeningen zijn aan de bestuurlijke tafel besproken. Heemraad en wethouders zijn hierin bijgepraat over de stand van zaken van de Liemerse Stresstest, en wat de uitkomsten voor het vervolg (moeten) betekenen voor de Liemers. Het belangrijkste is dat de gemeenten en het waterschap erkennen en herkennen dat op sommige vlakken het klimaat in de toekomst wel iets voor de Liemers gaat betekenen.

Klimaatatelier
Wat dit specifiek is, is aan de belanghebbenden; dat is niet alleen aan de overheden, maar juist ook aan burgers, bedrijven, wijken en wijkraden, verenigingen, et cetera. De belangrijkste klimaatthema's zijn nu in beeld. Wat voor risico's dit betekent, wordt bepaald door de kans van optreden maal het effect.

Om de neuzen binnen de gemeenten en het waterschap dezelfde kant op te krijgen, zijn de klimaatrisico's in de Liemers besproken in het klimaatatelier. Hierin zijn betrokkenen uitgedaagd om samen na te denken over wat klimaatverandering en ruimtelijke adaptatie voor eenieder in haar of zijn werkveld betekent; hoe raakt klimaatverandering mij. Hiertoe zijn 'gelijkwerkenden', dus ambtenaren die aan gelijkwaardige taken werken, met elkaar in gesprek gegaan over de belangrijkste klimaatrisico's.

De sectoren uit de Nationale Adaptatie Strategie zijn hierbij grofweg verdeeld in 4 discussietafels:
- Binnen de bebouwde kom (bebouwde omgeving, infra en stedelijk water).
- Buiten de bebouwde kom (natuur, recreatie, landbouw en oppervlaktewater).
- Gezondheid en veiligheid (calamiteitenzorg, veiligheid, ouderenzorg, gezondheidszorg).
- Bedrijf en perceel (beleving op bedrijfs- en perceelsniveau).

In de eerste ronde discussies is besproken welke risico's we vanuit de klimaatthema's op de sectoren af zien komen.
In de tweede ronde is gewisseld van bezetting (iedereen koos een tweede tafel), en is vooral aangevuld op de eerste ronde en zijn de prioriteiten bepaald. Deze prioriteiten zijn plenair teruggekoppeld.

Figuur 18; Het klimaatatelier; welke risico's zijn voor welke sectoren belangrijk

De belangrijkste risico's voor de Liemers zijn, per klimaatthema, de volgende:

Kletsnat (wateroverlast)
- (on-) Bereikbaarheid van voorzieningen;
- Neerslag op bedrijven terreinen en (dorps-)centra. Dit heeft een enorme impact en schade is direct zichtbaar.
- Onderschatting van bestaande kwaliteiten en waarden (hoe vroegere en huidige inrichting te 'lezen' en het gebiedsDNA onderschat worden bij ingrepen);
- Onderwaardering van belangen (het draait niet alleen om de centen).

Kurkdroog (droogte)
- Afhankelijk van het gebied: verzakkingen in Zevenaar, waterkwaliteit in Duiven en Westervoort;
- Verzakkingen en gevoeligheid rondom grote projecten (onttrekkingen versterken verdroging);
- Onderschatting van bestaande kwaliteiten en waarden (hoe vroegere en huidige inrichting te 'lezen' en het gebiedsDNA onderschat worden bij ingrepen);
- Onderwaardering van belangen (het draait niet alleen om de centen).

Snikheet (hitte)
- Gezondheid (ouderen) en financiële gevolgen (winkelcentra);
- Hitte op bedrijventerreinen en bij de centra. Hier is het niet prettig vertoeven. De vraag is wel of we er echt last van hebben.
- Onderschatting van bestaande kwaliteiten en waarden (hoe vroegere en huidige inrichting te 'lezen' en het gebiedsDNA onderschat worden bij ingrepen);
- Onderwaardering van belangen (het draait niet alleen om de centen).

Hoog water (overstromingen)
- Overstromingen en het risico op overstroming van achter de dijken (hoog water uit Duitsland);
- Onderschatting van bestaande kwaliteiten en waarden (hoe vroegere en huidige inrichting te 'lezen' en het gebiedsDNA onderschat worden bij ingrepen);
- Onderwaardering van belangen (het draait niet alleen om de centen).

Naast de risico's is aan een aantal tafels ook gesproken over aandachtspunten en oplossingsrichtingen:
- Inzicht/bewustwording vergroten;
- "gewoon" Dóen;
- Communicatie met belanghebbenden;
- Versterk bestaande kwaliteiten (maak het telkens iets mooier/beter);
- Trek samen op (mn overheden);
- Samenwerking/partnerschappen (afhankelijk van de schaal hoe en met wie).

De oogst van de rondetafeldiscussies en de sheets van het klimaatatelier zijn opgenomen in bijlage 4.

Figuur 19; Het werd tijdens het klimaatatelier op 25 juni 2019 in Zevenaar meer dan 35 graden; weer voor ijs tegen de hittestress!

4.2 Ambities en doelstellingen voor het vervolg

De Liemers onderscheidt zich ten opzichte van de omliggende regio's door een polderlandschap met relatief veel stedelijk gebied. Door de ligging tussen de Nederrijn, de IJssel en de Oude IJssel is het gebied in de loop van de tijd steeds onderhevig geweest aan waterinvloeden.

Ook nu nog is een belangrijk onderdeel het zoeken naar de balans daarin. Daarbij komt dat ook in de laatste jaren en in de komende jaren diverse grootschalige infraprojecten worden uitgevoerd met gevolgen voor bodem, waterbeheer, et cetera. De regio heeft daarnaast de laatste jaren zwaar te verduren gehad onder droogte en onder zware regenval door ligging en bodemgesteldheid. De gevolgen zijn groot en leiden tot grote problemen en overlast. Het onderwerp staat dan ook bovenaan de politieke agenda. Klimaatadaptatie is dus een urgent thema in de regio en het is nu dus ook tijd om vervolgstappen te zetten samen met alle partijen in het gebied.

De Liemers bestaat uit 3 gemeenten (Westervoort, Duiven, Zevenaar) en beheergebied van het waterschap Rijn en IJssel. Dit is een samenstelling waarbij partijen elkaar goed kunnen vinden, overzicht hebben en ook slagvaardig en zelfstandig kunnen opereren. In de laatste jaren is in de regio hard gewerkt om de samenwerking nog verder te verbeteren. Op het gebied van kostenbesparing zijn al veel successen geboekt en dat geldt ook voor het verbeteren van de kwaliteit. Kwetsbaarheid blijft een aandachtspunt binnen de gemeenten. Door alle ontwikkelingen die spelen staat de capaciteit nog steeds onder druk. Dit zal ook voor klimaatadaptatie de grootste uitdaging zijn waarbij wel wordt opgemerkt dat de urgentie wel gevoeld wordt. Ambtelijk en bestuurlijk wordt het DPRA proces gedragen en staan de neuzen dezelfde kant op.

Belangrijk is dat de regio steeds meer samenwerkt met buurregio's. Sinds een aantal jaren is de samenwerking met de Achterhoek geïntensiveerd op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit helpt de Liemers om in te spelen op - en op de hoogte te blijven van - de ontwikkelingen in de regio, het land en daarnaast ook op nog meer onderdelen samen te werken.

Voor de stresstest hebben de drie gemeenten en het waterschap samen opgetrokken. Deze samenwerking zal worden gecontinueerd en geïntensiveerd.

Met het voltooien van deze stap wordt de regionale stresstest opgeleverd en bestuurlijk geaccordeerd. Daaropvolgend start de regio met de risicodialogen. Het doel is om dit na de zomer van 2019 op te starten. Na de zomer van 2020, is het doel, zal de uitvoeringsagenda worden afgerond.

In de uitwerking heeft de regio de volgende ambities en doelstellingen geformuleerd.

4.2.1 Samen met maatschappelijke partners

Gemeenten en waterschap willen de koers bepalen in gezamenlijkheid met maatschappelijke partners. Zij zijn zich terdege bewust van het feit dat een groot deel van het grondgebied en de objecten binnen de regio in private handen is. Door de belangen die op diverse niveaus in de maatschappij aanwezig zijn juist in te zetten, wordt de betrokkenheid en verantwoordelijk vergroot binnen dit project.

4.2.2 Brede duurzaamheidsaanpak

Dit traject wordt in de volle breedte van de duurzaamheidsgedachte opgepakt. In zeer nauwe afstemming met het programma circulaire economie worden deze maatschappelijke opgaven besproken, afgestemd, ingevuld, gecoördineerd, geparticipeerd en gecommuniceerd. Binnen de gemeenten Duiven en Westervoort wordt gelijktijdig met de risicodialogen een soortgelijk proces doorlopen voor de energietransitie. Door de krachten te bundelen worden de relevante actoren efficiënt en volledig benaderd.

4.2.3 Aansluiten bij de ontwikkeling omgevingsvisie

In dit proces wordt de ontwikkeling van de omgevingsvisie nauw betrokken. Input van de risicodialogen zullen partijen spiegelen aan het proces rondom het opstellen van de omgevingsvisie.

4.2.4 Aanjagen en faciliteren van ontwikkelingen en initiatieven

Overheden treden op als aanjager van ontwikkelingen en (burger)initiatieven. Vanwege haar unieke positie is de overheid een neutrale speler in dit veld. De bestuurlijke ambitie is om ontwikkelingen, die bijdragen aan de klimaat robuuste opgave, die inspanning vragen van de overheid te faciliteren. Denk daarbij aan het verlenen van vergunningen, het aanpassen van de voorwaarden of het vereenvoudigen van (ruimtelijke) procedures.

4.2.5 Duidelijke kaders worden bepaald wanneer sprake is van een probleem of overlast

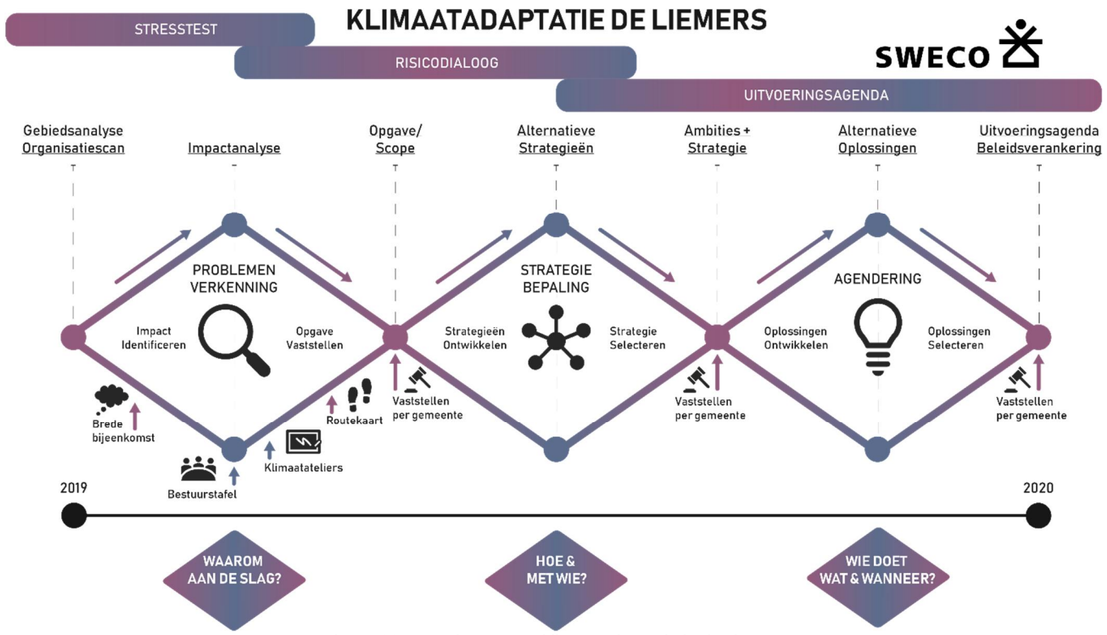
In het traject dat volgt zal duidelijk moeten worden wat de kaders en afbakeningen zijn binnen de verschillende onderdelen op klimaatgebied. Dit geeft voor alle betrokkenen duidelijkheid en geeft ook aan waar prioriteiten en urgenties liggen.

4.2.6 Een goed doorlopen proces met een gedragen resultaat

Als laatste kijken partijen positief terug op een goed proces waarbij de 'maatschappij' of maatschappelijke partijen tevreden en trots zijn op het bereikte resultaat. Het doel is ook bereikt als er consensus is over de planning, wie waar verantwoordelijk voor is en wie wat betaalt.

4.3 Routekaart voor klimaatadaptatie in de Liemers

Specifiek vertaalt zich dat in de onderstaande stappen voor klimaatadaptatie in de Liemers (figuur 20). Na het uitvoeren van de stresstest wordt gestart met de risicodialoog. Consensus over hoe en wie er aan de slag gaat, leidt vervolgens tot actie door middel van de uitvoeringsagenda.

Figuur 20; Routekaart voor klimaatadaptatie in de Liemers

Met het afronden van deze Liemerse Stresstest bevindt de regio zich in het breedst van de 'wieber' waarom aan de slag; de kwetsbaarheden door klimaatverandering zijn in beeld. De bestuurlijke tafel en het klimaatatelier brengen de focus terug om vast te stellen wat de opgave wordt.

Samen met betrokkenen, wordt in het 'hoe & met wie' segment bepaald wat de strategieën worden. Door eerst de volle breedte van mogelijkheden te bespreken (divergeren), ontstaat een breed inzicht in de mogelijkheden om aan te zetten tot actie. Samen met betrokkenen wordt vervolgens een pakket aan strategieën geselecteerd (convergeren).

Als alle neuzen dezelfde kant op staan kan vervolgens worden bepaald wie wat gaat doen en wanneer. Dit segment leidt tot de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie die Liemers. Wederom leidt divergeren tot de mogelijkheid om optimalisaties en alternatieven te vinden. Convergeren en gezamenlijk selecteren van oplossingen resulteert in de noodzakelijke focus om aan de slag te gaan.

Notitie

Onderwerp: Organisatiescan klimaatstresstest de Liemers
Projectnummer: P362479
Datum: 23-11-2018

1 Inleiding

Met de klimaatstresstest maken de gemeenten in de Liemers en waterschap Rijn en IJssel een stap in het proces naar een klimaatbestendige inrichting en een organisatie waarin klimaatadaptatie onderdeel is van beleid en handelen. Dit conform de afspraken die daarover rond het deltaprogramma ruimtelijke adaptatie zijn gemaakt.

Naast de technische analyses die in de stresstest worden uitgevoerd, wordt ook naar meer organisatorische aspecten gekeken zodat het verdere proces van de stresstest effectief kan worden vormgegeven. Vaak liggen belemmeringen voor klimaatadaptatie niet in de techniek, technisch is veel mogelijk, maar juist in de organisatorische randvoorwaarden.

Een eerste stap om hier meer zicht op te krijgen is het uitvoeren van een organisatiescan. Deze scan is erop gericht om in beeld te brengen hoe ‘mainstream’ klimaatadaptatie al is binnen betrokken organisaties. Dus op welke vlakken is klimaatadaptatie al verankerd, waar liggen sterke punten van organisaties en waar is nog winst te boeken.

Voor het uitvoeren van de organisatiescan maken we gebruik van een governance model dat uitgaat van 5 planningscapaciteiten benodigd voor het mainstreamen van klimaatadaptatie binnen organisaties (zie figuur 1).

Figuur 1 Planningscapaciteiten voor het mainstreamen van klimaatadaptatie (Spatial Planning responses to Climate Change, Grotholt, 2017)

Binnen elk van de organisaties van 1-Stroom, gemeente Zevenaar en waterschap Rijn en IJssel is een dagdeel lang interviews gehouden waarin de 5 planningscapaciteiten als leidraad zijn gebruikt. Per organisatie hebben we tussen de 9 en 12 mensen gesproken.

In deze notitie worden de resultaten van deze scan per organisatie en per planningscapaciteit gerapporteerd.

2 1-Stroom

2.1 Wetgevingscapaciteit

Beleidsinstrumenten

- De afdeling beheer werkt vooral vanuit ervaring en kennisuitwisseling tussen projectleiders. Er bestaat een technisch handboek gerelateerd aan IBOR maar de praktijk loopt hier ver op vooruit.
- Voor participatie met bewoners zijn wel kaders nodig op vlak van klimaatadaptatie. Anders kiezen bewoners voor andere maatregelen ‘auto voor de deur i.p.v. boom’.
- Voor hoogwater is een rampenplan aanwezig. Voor droogte is dit niet het geval.
- Meerlaagsveiligheid wordt in de ruimtelijke ordening eigenlijk niet meegenomen. Interessant voor de stresstest is de analyse die K+V heeft gemaakt over MLV.
- In de Structuurvisie 2015 wordt vrijwel geen aandacht besteed aan ruimtelijke adaptatie. Daarmee ontbreekt voor ruimtelijke projecten dus een kader op dit vlak terwijl doelstellingen tegenstrijdig kunnen zijn: denk bijvoorbeeld aan de doelstelling inbreiding t.o.v. ruimte voor groen en water in stedelijk gebied.

· Binnen ruimtelijke plannen komt water voorbij in de watertoets, dit is echter geen klimaattoets. In bestemmingsplannen staat eigenlijk nooit iets over klimaatadaptatie.

2.2 Institutionele capaciteit

Verantwoordelijkheid
· De afdeling Ruimtelijke Ordening voelt nog weinig verantwoordelijkheid t.a.v. ruimtelijke adaptatie: moet er nog weinig mee.

Organisatiestructuren
· Binnen de organisatie is een programma circulair opgezet bestaande uit de onderdelen energie, grondstoffen en klimaatadaptatie. Hiermee wordt door de afdelingen heen samengewerkt aan deze thema´s.
· Verbinding tussen de afdeling Ruimtelijke Ordening en de afdeling Realisatie en Beheer op vlak van Ruimtelijke adaptatie wordt als gering ervaren en kan 'een zetje gebruiken'.
· Milieuvergunningen worden uitbesteed aan de ODRA; weinig relatie met klimaat.

2.3 Sociale capaciteit

Netwerkverbondenheid
· Contacten met kennisinstellingen en netwerkorganisaties op vlak van klimaat worden niet genoemd.

Stakeholder betrokkenheid
· Vanuit Realisatie en Beheer zijn er contacten met de wijkverenigingen/dorpsraden.
· Woningbouwvereniging Vivare is vaak een partner in ruimtelijke trajecten. Vanuit afdeling Ruimte zijn er goede contacten met bijvoorbeeld Jeroen van den Molengraaf.
· I.r.t. bedrijven werkt de gemeente met bedrijfscontactfunctionarissen vanuit team Binnenstebuiten. Dit zijn goede aanspreekpunten voor organisatie contact met bedrijfsleven. Ondernemersverenigingen Lindus kijkt echt verder.
· Op vlak van wonen en woningbouwopgave vindt regionale afstemming plaats.
· Rond klimaatpark IJsselpoort (vooral buitendijks) vindt regionale afstemming plaats.

Gemeenschap betrokkenheid
· Vanuit Realisatie en Beheer wordt bij herinrichting van straten contact met bewoners gezocht. In pilots wordt bewoners zelfs zeggenschap gegeven over de te realiseren inrichting. Ervaring is dat klimaatadaptatie dan niet bovenaan de wensenlijst staat.
· Kranten en sociale media zijn de belangrijkste communicatiemiddelen die de gemeente inzet. Lokale krant 'de Duivenpost' wordt ingezet voor communicatie naar bewoners.
· Doen mee aan actie steenbreek: tegel eruit – plant erin.
· Communicatie wordt vanuit het programma CE opgepakt:
    - Circulair wordt vooral campagnematig opgezet.
    - Energie communicatie richt zich op participatie
    - Adaptatie wordt nog weinig over gecommuniceerd. Inzet is om met een positieve boodschap te komen.

2.4 Resource capaciteit

Technische middelen
- Binnen de organisatie is brede interesse in technische mogelijkheden en wordt ook regelmatig geëxperimenteerd met nieuwe oplossingen.

Menselijke kennis
- Collega´s binnen de afdeling Realisatie en beheer zijn bovengemiddeld geïnteresseerd in thema klimaat. Er is al behoorlijk wat ervaring met toepassen van water gerelateerde maatregelen in de openbare ruimte. Afkoppelen i.r.t parkeerplaatsen is vaak een discussie.
- Er is veel aandacht voor afkoppelen bij de beheerders. Ook veel kennis aanwezig, bijvoorbeeld ook i.r.t. diepte-infiltratie.
- Binnen Westervoort was men iets behoudender met afkoppel maatregelen, door samenwerking wordt nu een stap gezet.
- Ook hitte heeft de aandacht heeft aandacht binnen realisatie en Beheer. Wel minder dan water.
- Binnen de afdeling Ruimtelijke Ordening leeft het thema ruimtelijke adaptatie niet. Energie is veel belangrijker. Mark Smits is contactpersoon vanuit ruimte op vlak van duurzaamheid en wordt door zijn collega's bevraagd op deze aspecten. Hij is vooral met energie en circulair bezig. Wel wordt opgemerkt dat het alleen werkt als iedereen RA tussen de oren heeft in plaats van dit bij 1 persoon onder te brengen.

Financiële middelen
- Binnen de ruimtelijke ordening ligt de focus ook op geld, waarmee maatregelen voor klimaatadaptatie van ondergeschikt belang worden.
- Voor het programma Circulaire Economie is € 200.000,- programma geld geregeld om zaken te organiseren.
- Gevoel bij verschillende geïnterviewden is dat er vaak wel ambities worden uitgesproken maar dat er geen geld is deze te realiseren. Gekoppeld aan vrijblijvendheid in beleid zet dit een rem op de mogelijkheden.

2.5 Leercapaciteit

Gezamenlijk leren
- Aangegeven wordt dat meer capaciteit voor het uitdragen van klimaatadaptatie binnen de organisatie gewenst is.
- Informatiedeling tussen de afdelingen is een aandachtspunt. De afdeling Realisatie en Beheer heeft veel informatie, maar dit wordt beperkt gedeeld met bijvoorbeeld afdeling Ruimte. Als logische middelen worden bijeenkomsten en intranet genoemd.
- Het centrum van Duiven is veel te stenig ingericht. 10 jaar geleden was daarvoor weinig aandacht, daar kan nu van worden geleerd.

Informatiemiddelen
- Aangegeven wordt dat de interne informatievoorzienig en communicatie over klimaatadaptatie beperkt is. Hier is veel te winnen.

- De gemeenten pakken steeds meer per blok of wijk zaken aan. Het is handig als ook de informatievoorziening op vlak van klimaat hierbij aansluit.
- Bij stukken naar gemeenteraad kan RA standaard een onderdeel worden zodat het niet vergeten wordt.
- Een checklist voor beheerders op vlak van RA zou handig zijn.

3 Zevenaar

3.1 Wetgevingscapaciteit

Beleidsinstrumenten
- Het watertakenplan zegt e.e.a. over afkoppelen. Tegelijk is het nog vrij traditioneel ingestoken.
- In Zevenaar wordt de watertoets als instrument gezien om Ruimtelijke Adaptatie te laten landen.
- De gemeente stelt een wegenplan en een groenplan op. Deze worden geïntegreerd opgepakt en vormen daarmee een kans voor de verankering van Ruimtelijke Adaptatie.
- Er wordt gesproken over een afkoppelverordening. Het is echter nog niet besloten dat deze er ook komt: dit is aan de politiek.
- Eisen aan water en groen worden per project opgesteld en meegegeven. Hier zit vaak geen breder beleid achter. Er gebeurt buiten de wijk- en kerngerichte aanpak en de grotere projecten ook relatief weinig.

3.2 Institutionele capaciteit

Verantwoordelijkheid
- Wethouder Carla Koers is als wethouder milieu en duurzaamheid erg betrokken bij vergroening. Hier wordt in de aanpak van wijken dan ook veel aandacht aan besteed.
- Onderwijs en zorginstellingen vallen onder de afdeling van Patricia Vaupel.

Organisatiestructuren
- In Zevenaar wordt vooral wijk- en kerngericht gewerkt bij het groot onderhoud, met grote betrokkenheid van burgers. Burgerbetrokkenheid is voor het bestuur ook erg belangrijk. De wijk coördinatoren zijn hiervoor de aangewezen tussenpersonen.
- Op de droogte problematiek met de verzakkende woningen wordt apart iemand gezet, dit wordt dus als calamiteit opgepakt.
- Communicatie en Ruimtelijke Adaptatie hebben nog geen structurele overlegvorm. Er wordt nog niet proactief vormgegeven aan een communicatieaanpak intern of extern. Hier moet dan ook wel geld voor zijn en moet er een uitvraag vanuit beleid zijn om RA actief op te pakken. Nu speelt communicatie vooral een grote rol in projectcommunicatie.
- Er vindt wel met enige regelmaat overleg plaats tussen communicatieadviseurs van WRIJ, 1-Stroom en Zevenaar.

3.3 Sociale capaciteit

Netwerkverbondenheid
- Brandweer werkt samen in breder verband. Natuurbranden worden gezien als een toenemend risico. Dit speelt echter minder in de Liemers.
- Elders is de brandweer ook betrokken bij calamiteiten van beweegbare bruggen die bij hitte vastlopen. Ook hiervan is in de Liemers geen sprake.
- Meine Jacobi vanuit de veiligheidsregio is het aanspreekpunt voor meerlaagsveiligheid.

Stakeholder betrokkenheid
- Als te betrekken partijen worden genoemd:
  - Woningbouwvereniging Vrijleve
  - Woningbouwvereniging Baston
  - ABC Vastgoed
- Beeldkwaliteit is belangrijk bij het bespreken van plannen met bewoners.

Gemeenschap betrokkenheid
- Er is veel ervaring in Zevenaar met het betrekken van dorpsraden en bewoners. Men gaat hierin best ver, bijvoorbeeld door de dorpsraden te betrekken in het beoordelen van inschrijvingen van aannemers op de EMVI.
- Er zijn goede ervaringen met de betrokkenheid van dorpsraden. Een goed voorbeeld is het plan voor de inrichting van de openbare ruimte in Giesbeek. Hier wordt gewerkt met infoavonden waarin blanco vellen op tafel komen en waarin mensen hun ideeën kunnen aangeven.
- In project Giesbeek wordt hittestress meegenomen in de planvorming.
- Zevenaar doet mee met operatie Steenbreek.
- Er wordt via basisscholen gewerkt aan voorlichting.
- Aangegeven wordt dat actief werken aan bewustzijn van burgers van klimaateffecten zou kunnen helpen om tijdens de gebiedsgerichte projecten meer draagvlak te vinden.

3.4 Resource capaciteit

Technische middelen
- Afkoppelen als maatregel is al behoorlijk lang ingeburgerd bij de gemeente Zevenaar.
- Er is vraag naar meer kennisdeling over technische mogelijkheden. Nu blijven kansen bovengronds liggen.
- Een huidig probleem in verband met de droogte zijn de lage rivierstanden. Een vraag die opkomt is of watergangen met behulp van dieper grondwater watervoerend gehouden moeten worden. Meer kennis over de mogelijkheden en effecten is hier gewenst.

Menselijke kennis
- Ruimtelijke Adaptatie wordt in de ruimtelijke ontwikkeling weinig meegenomen.
- Hittestress wordt maar matig onderkend als probleem en hier wordt weinig over gesproken. Tegelijk ligt er wel een belangrijke focus op groen en bomen vanuit de motivatie van stedenbouw en biodiversiteit. Meer grip op het thema is noodzakelijk alvorens dit wellicht kan worden omgezet naar beleid.

- Er wordt in Zevenaar veel gewerkt vanuit goede voorbeelden. Daar zit veel energie en realisatiekracht. Er lijkt minder vanuit de knelpunten en een systeemvisie te worden gewerkt.

Financiële middelen
- Binnen ruimtelijke plannen wordt erg gekeken naar de opbrengstenskant.
- Voor Ruimtelijke Adaptatie moet ook geld worden vrijgemaakt in het meerjarenbeleid en via de GRP'en/BRP'en. Aangegeven wordt dat meer geld voor het doen van experimenten nodig is om nieuwe ontwikkelingen op te pakken.
- Er wordt gesignaleerd dat er een duidelijk spanningsveld is tussen de uitgesproken ambities vanuit de gemeente en de beschikbare financiële middelen om deze ambities te realiseren.

3.5 Leercapaciteit

Gezamenlijk leren
- Binnen de afdelingen RO en groen is men al bezig met Ruimtelijke Adaptatie, verder niet.
- Verwacht wordt dat de droogte een extra impuls is voor Ruimtelijke Adaptatie en dat het daarmee meer gaat leven.
- Er wordt aangegeven dat de kennisdeling over mogelijkheden voor ruimtelijke adaptatie beperkt is en vooral informeel plaatsvindt.
- Meer kennis van de impact van de aanleg van de A15 op het watersysteem is gewenst.
- Het oude centrum van Zevenaar is een knelpunt voor wateroverlast. Hier zijn veel oude riolen en er is 1,8 kilometer aan beduikerde watergang. Die zou op termijn wellicht weer deels open kunnen worden gemaakt.

Informatiemiddelen
- Delen van de resultaten van de stresstest, bijvoorbeeld hittestress en wateroverlast, kan ook interessant zijn om het gemeentelijk vastgoed op te beoordelen.

4 Waterschap Rijn en IJssel

4.1 Wetgevingscapaciteit

Beleidsinstrumenten
- In de afgelopen drie jaar is een klimaatstrategie en een position paper opgesteld voor WRIJ. Hierin is helder onderscheid gemaakt tussen drie rollen die het waterschap invult:
    - Probleemeigenaar
    - Partner
    - Adviseur
- Er wordt een nieuw onderhoudshandboek opgesteld waarin ecologie en hydrologie gezamenlijk wordt opgepakt. Hiermee wordt integraal gekeken naar ecologie en doorstroming. Hoewel niet expliciet wordt gekeken naar klimaatadaptatie, wordt dit impliciet wel meegenomen.

- In het zuiveringsbeleid en de watersysteemperspectieven wordt klimaatadaptatie meegenomen.
- Klimaatverandering zet spanning op het halen van de doelstellingen voor de KRW. De droogte heeft de ontwikkeling van bepaalde soorten een flinke klap toegebracht. Deze relatie wordt nog weinig onderzocht.
- In de afstemming met gemeenten kunnen klimaatmaatregelen en afspraken ook worden verankerd in Beheer en Onderhoudsplannen waarin per watergang een streefbeeld is opgenomen. Afstemming kan dan ook plaatsvinden over het behoud van watergangen of toch omzetten naar Wadi's.
- In het Programma Stedelijk Water van het waterschap kunnen ook maatregelen worden opgenomen.

4.2 Institutionele capaciteit

Verantwoordelijkheid

- Direct onder de noemer klimaatadaptatie worden nu vooral de stresstesten uitgevoerd. De gemeenten worden daarbij door het waterschap als trekker gezien.
- Aangegeven wordt dat meer aandacht van het management nodig is zodat de rol van het waterschap ook in de volgende stappen richting programmeren goed kan worden opgepakt. Nu is er onvoldoende bewustzijn bij het management waardoor voor volgende stappen onvoldoende capaciteit beschikbaar is.
- Gesignaleerd wordt dat de groep binnen het waterschap die echt actief met klimaatadaptatie bezig is, betrekkelijk klein is. Men name binnen de afdeling waterbeheer en de afdeling Advies en Strategie zijn een aantal mensen hiermee bezig. In afdeling Onderhoud wordt wel e.e.a. toegelicht maar is men hier minder actief mee bezig.
- Aangegeven wordt dat de interne betrokkenheid bij stresstesten vooralsnog niet heel groot is. Respondenten vanuit waterveiligheid en ecologie zijn nog niet eerder bij stresstesten betrokken.

Organisatiestructuren

- Binnen het waterschap wordt over de Liemers afgestemd binnen het gebiedsteam waarin de volgende rollen zijn:
    - Systeemkenner
    - Gebiedskenner
    - Plantoetser
    - Relatiebeheerder

  Bij dit gebiedsteamoverleg sluiten verder ook communicatieadviseurs en soms dijkbeheerders aan.
- Droogte en wateroverlast worden nu vooral als calamiteit behandeld. Er wordt bij het voordoen van de calamiteit een apart team opgesteld om hiermee om te gaan.

4.3 Sociale capaciteit

Netwerkverbondenheid

- Extern wordt vooral samengewerkt vanuit de afvalwaterteams die zijn verbreed tot waterteams. De Liemers sluit aan bij overleggen van de Achterhoek+.
- Samenwerking in UvW verband biedt veel steun.
- De provincie heeft een rol waar het gaat om zwemwater en om het vaststellen van doelen voor de KRW.
- Voor de KRW wordt o.a. gewerkt in het verband van het Regionaal Ambtelijk Overleg RAO. Onder andere een periodiek overleg van coördinatoren. De gemeenten hebben hier een beperkte rol in.

Stakeholder betrokkenheid

- Vooralsnog wordt er weinig samengewerkt met stakeholders rond klimaatadaptatie. Dit moet via de stresstest worden opgestart. De volgende stakeholders worden specifiek genoemd:
    - De provincie heeft verschillende verantwoordelijkheden op ecologie en zwemwater en zou een rol moeten hebben in stresstesten. Contact Koen te Velde?
    - Veiligheidsregio is een belangrijke partner.
    - MKB de Liemers is een organisatie om ook de kleinere ondernemers te bereiken.
    - Betrekken van GGD heeft meerwaarde. Bijvoorbeeld rond issue water en gezondheid / botulisme en blauwalg. Gesignaleerd wordt dat er steeds meer kleine wateren worden ingericht als speelwater, terwijl de waterkwaliteit niet wordt bemonsterd.

Gemeenschap betrokkenheid

- Informeren vanuit het waterschap vindt plaats via de klimaateffectatlas die in ontwikkeling is. Ook wordt gecommuniceerd via ‘Weet van Water’ (https://www.weetvanwater.nl/)
- Stresstesten worden gezien als een belangrijk middel om bewustwording te vergroten.
- Afdeling communicatie richt zich vooral op:
    - Calamiteiten
    - Projecten
    - Communicatie over hele gebied.

  Betrekken van communicatie bij stresstest trajecten wordt duidelijk als meerwaarde gezien.

4.4 Resource capaciteit

Technische middelen

- Voor wat betreft de bestrijding van exoten zijn er technische beperkingen: er zijn vaak geen maatregelen voorhanden om exoten daadwerkelijk effectief te bestrijden. Exoten als waterteunisbloem blijven terugkomen.
- Vanuit beheer is, vooral in meer uitzonderlijke situaties, flexibiliteit gewenst in de toepassing van maatregelen. Dit staat soms op gespannen voet met het OBS.

Menselijke kennis

- Aangegeven wordt dat personale capaciteit beperkt is op een aantal vlakken, bijvoorbeeld rioolbeheer. Hier is men bij het waterschap van 5 naar 2 fte teruggegaan en het invullen van vacatures is vaak lastig.
- Veel mensen binnen het waterschap dragen al bij aan klimaatbestendigheid, maar benoemen dit vaak niet onder dit kopje. Men is zich hier beperkt van bewust en actiever framen van projecten als klimaatadaptatie kan mogelijkheden bieden (bijvoorbeeld ook voor financiering).
- Het landelijk beleid op vlak van ruimtelijke adaptatie helpt om ruimtelijke adaptatie meer tussen de oren te krijgen.
- Er bestaan verschillende visies voor het borgen van systeemkennis. Enerzijds kan kennis worden geborgd door jarenlange betrokkenheid bij het gebied, anderzijds meer in plannen en systemen. Waar veel kennis in de hoofden van medewerkers zit en opvolging lastig is, bestaat het risico dat kennis verloren gaat.
- Gesignaleerd wordt dat juist voor de stappen na de risicodialoog veel inzet noodzakelijk is. Hier is nog onvoldoende oog voor binnen de organisatie.
- Gesignaleerd wordt dat gebiedskennis en flexibiliteit in handelen belangrijk zijn om met klimaatimpacts om te gaan. Dit moet dan wel voldoden zijn geborgd binnen de organisatie.

Financiële middelen

- Bestuurlijk is meer aandacht gekomen voor klimaatadaptatie. Daarmee is er ook meer budget beschikbaar gekomen: proces en advieskosten worden vanuit een ‘klimaatpot’ betaald. Voor uitvoering moeten maatregelen worden meegenomen in de reguliere programma’s.
- Financiën spelen bij onderhoud nadrukkelijk een rol: als vanuit hydrologisch en ecologisch perspectief een goede onderhoudswijze wordt vastgesteld moet deze onder druk van financiën vaak worden aangepast.

4.5 Leercapaciteit

Gezamenlijk leren

- Er wordt gewerkt aan een handleiding voor stresstesten en risicodialogen waarmee de kennis uit projecten wordt uitgewisseld.
- Bij grotere calamiteiten zoals hevige neerslag 8 jaar geleden en droogte in zomer 2018 worden geëvalueerd. Nieuwe ervaringen hieruit worden actief verwerkt in de aanpak van bijvoorbeeld beheer.
- Er is in het beheer veel sprake van leren van de praktijk: proefondervindelijk bezien hoe om te gaan met een situatie als droogte.
- Arnhem, Zutphen en Lichtenvoorde zijn in het beheergebied de koplopers op Ruimtelijke Adaptatie. Hier wordt geëxperimenteerd en worden goede voorbeelden ontwikkeld. Er lijkt nog geen duidelijk mechanisme te zijn om de geleerde lessen hieruit te delen binnen het waterschap.
- Aangegeven wordt dat er nog veel ruis is over wat er binnen stresstesten wordt opgepakt.
- Op vlak van ecologie is steeds meer aandacht voor dassen en bevers. Deze richten steeds meer schade aan wat gevaren voor de dijken oplevert,

- Er wordt nu meer studie gedaan naar de grasmatten op dijken. Droogte heeft effect op deze grasmatten en een meer diversiteit biedt mogelijk een oplossing.

Informatiemiddelen

- Er wordt gewerkt aan de klimaateffectatlas. Doel is hierin ook een algemener deel klimaat op te nemen zodat dit niet steeds voor elk gebied apart hoeft te worden opgesteld.
- Er is een atlas van de waterkwaliteit uitgebracht door het waterschap met veel informatie.
- Een kaart met gevoelige sloten voor overstort bestaat nog niet en wordt gemist voor dit traject.

Verslaglegging brede bijeenkomst De Liemers 22-01-2019

Schema middag:

Peilingen Mentimeter
Klimaat en het Weer (Gerrit Hiemstra)
Bestuurspodium
Klimaatadaptatie in de Liemers na vandaag

Stellingen Mentimeter

Tijdens de bijeenkomt zijn er een aantal stelling naar voren gebracht. De meest interessante vragen en antwoorden staan hieronder uitgelicht. De overige vragen kunnen in de bijlagen gevonden worden.

Vraag 1: Bij klimaatverandering in de Liemers denk ik aan….?

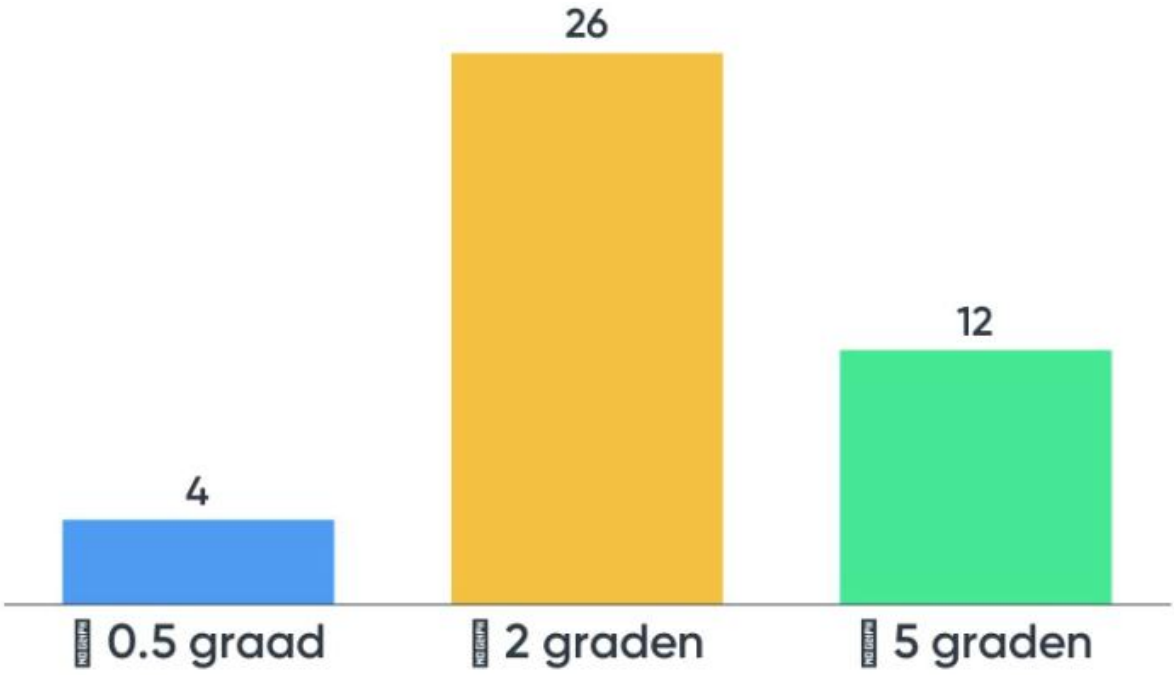
Droogte is het meest genoemd: door 17 van de 45 respondenten. Water gerelateerde problemen worden hierna het vaakst genoemd. Ook veel antwoorden waren gerelateerd aan klimaatadaptatie en niet persé klimaatverandering.

Vraag 2: Klimaatadaptatie in de Liemers betekent….

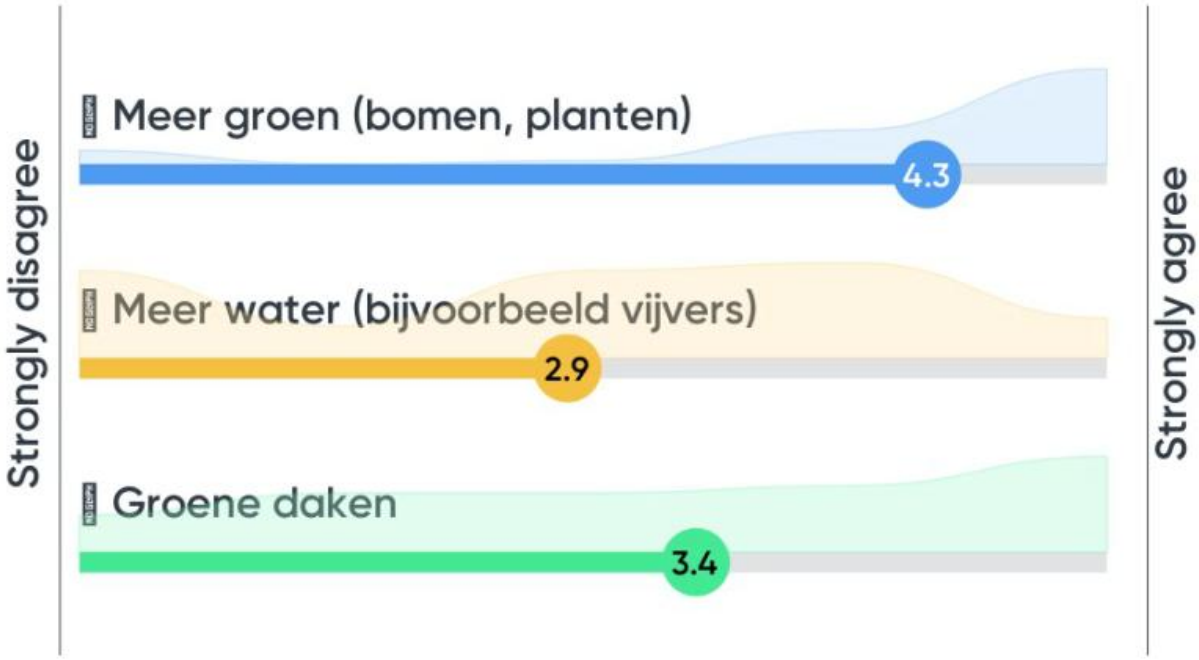
De antwoorden kunnen geschaard worden onder de volgende overkoepelende termen: ‘voorbereid zijn op klimaatverandering’, ‘extremen aankunnen’, ‘samenwerken’, ‘minder steen, meer natuur/groen’ en ‘vergroten bewustzijn’.

Vraag 6: Wat is het gemiddelde temperatuurverschil tussen een straat midden in Duiven en het buitengebied in Groessen?

26 respondenten dachten dat het temperatuurverschil tussen duiven Centrum en Groessen (buitengebied) gemiddeld 2 graden bedroeg. 12 mensen dachten dat het antwoord 5 graden was, en 4, 0.5 graden.

Vraag 8: Welke klimaatadaptieve maatregel spreekt u het meest aan?

Meer groen (bomen en planten) werd veruit als meest aantrekkelijke klimaatadaptieve maatregel gezien. De voorliefde voor groen komt ook terug in nummer 2: groene daken.
Vraag 11: Wat wil ik nog meegeven voor de verdere uitwerking van de stresstest?

Klimaat en Weer (Gerrit Hiemstra)

Wanneer werd Gerrit Hiemstra nou getriggered om echt met klimaatadaptatie aan het werk te gaan? “Kijk het punt is dat het verschijnsel zelf ben ik al langer mee bezig, misschien al een jaar of 10 geleden. De laatste twee jaar heb ik me daar actiever mee gemoeid. Uiteindelijk moet de hele maatschappij veranderen, maar dat kan pas als je zelf mentaal de knop hebt omgezet. Ik heb zelf gemerkt, als je dat doet, dan kijk je zelf ook anders tegen de wereld aan.”

“In Ethiopië kennen ze geen weersverwachting”

“Mitigatie is eigenlijk een adaptatie maatregel”

Gerrit legde uit dat de temperatuur op de polen bovengemiddeld snel stijgen. Vraag vanuit het publiek: valt de temperatuurstijging dan bij ons lager uit? Is het beeld rooskleuriger? Gerrit: de 2 graden norm die in Parijs gesteld is, is een wereldwijd gemiddelde. Bij ons zal de temperatuur dus minder hard stijgen dan op de polen. (Maar er zijn natuurlijk ook landelijke temperatuurstijgings-voorspellingen waar we rekening mee houden wanneer we de effecten van klimaatverandering beschouwen).

Over dat de rivieren ook uitslijpen en dieper worden zei Gerrit gekscherend: “Als de rivier maar snel genoeg zakt, dan hoeven niks meer aan de dijken te doen”. Door zeespiegelstijging neemt het verval af. Daardoor kunnen de grote rivieren minder goed hun water afvoeren. Stroomopwaarts kun je dan problemen krijgen met de waterveiligheid.

“Per graad opwarming heb je een verhoging van de intensiteit van neerslag van 14%”

“De buien zullen omvangrijker worden, en intenser”

Hittestresskaart: “Bijzonder is dat je de industriegebieden er goed uit kunt halen”

“Eigenlijk is het heel simpel: waar je veel verharding hebt, en weinig groen, heb je meer last van hitte en droogte”

Groei van bomen vreet energie. Hoe meer bomen, hoe meer water er verdampt en hoe minder er overblijft om de lucht op te warmen. Positief voor problemen als hittestress.

Gerrit presenteerde een lijst met gevolgen van droogte. Iemand uit het publiek roept: “Ik mis de [gevolgen van] natuur hierin!”

Persoon uit het publiek: Volgens mij zijn er minder onweersbuien geweest afgelopen zomer. Gerrit: die zijn er wel degelijk geweest. Voor en na de droogte. Maar je perceptie van het weer in het verleden is makkelijk aangetast door andere weersgebeurtenissen, zoals de lange droogte.

“Het is niet altijd maar wijzen naar de gemeente en overheid, maar er is ook veel dat je zelf kan doen”

“In Italië hebben ze dikke muren en dat is niet voor niks, daar komt de warmte niet doorheen”

“Mijn pleidooi is zo vroeg mogelijk in het proces aandacht te besteden aan klimaatadaptatie”

“Beste gemeentes: meer laadpalen! We zullen op korte termijn van die fossiele brandstoffen af”

“Er moeten 15 grote windmolens in de gemeente komen, maar waar?” Publiek: “STOKKUM”

Bestuurderspodium:

Aanwezige bestuurders:

Berend Jan Bussink	Waterschap Rijn en IJssel
Hans Sluiter	Gemeente Westervoort
Gemma Tiedink	Gemeente Duiven

1. *Wat is denkt u de grootste uitdaging die op de gemeenten en waterschap afkomt als u het verhaal van Gerrit zojuist heeft gehoord?*

Berend: “Je wordt in de discussie heel erg gestuurd door het moment zelf. Toen het weer groen werd dacht iedereen dat de droogte voorbij is. In de ondergrond was er nog een groot watertekort”

Hans over presentatie Gerrit: “Op de eerste plaats voel ik me ongemakkelijk, want het zijn verhalen die me bang maken. Ik zou het mooi vinden als we een verhaal konden verzinnen waar we allemaal blij van kunnen worden”

Gemma: “Duurzaamheid en klimaatadaptatie/energietransitie/circulaire economie. Landelijk wordt de druk opgevoerd. Ik ben heel blij met de informatie vandaag over klimaatadaptatie, want daar moeten we met zijn allen keihard mee aan de slag”

De grootste uitdaging: “ik zie de belangrijkste uitdagingen in de droogte. We zijn als Nederland erg bezig geweest met het water, om dat af te voeren”.

2. *Waar ziet u nu de grootste opgave bij het klimaatbestendig maken van de Liemers?*

Berend: "Je wordt in de discussie heel erg gestuurd door het moment zelf. Toen het weer groen werd dacht iedereen dat de droogte voorbij is. In de ondergrond was er nog een groot watertekort"
"Gebruik maken van de momenten"

Hans: "Je moet voordenken, niet nadenken, want dan ben je te laat"

3. *Wat is uw droom? Wat ziet u voor zich bij een klimaatbestendig Liemers?*

Gemma: "Ik zou het mooi vinden als we deze opgave gebruiken om tegelijkertijd de biodiversiteit ook een boost te kunnen geven"
"De bij-vriendelijkste regio van Nederland wordt De Liemers"

4. *Welke voordelen ziet u in de samenwerking tussen de gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort op dit vlak?*

Hans: "We werken samen in de Liemers, o.a. op dit niveau. Het heeft ook een mooie schaal, ons kent ons, goed om resultaten te halen"
"Op hogere schaal komt meer kennis en kapitaal samen"

Gemma: "De samenwerking die ingezet is met de Liemerse gemeenten en het waterschap is echt een hele goede stap"

5. *Hoe kijkt u aan tegen de rol van de gemeente(n) en andere partijen en bewoners waar het gaat om klimaatadaptatie?*

Berend: "De burger kan zelf heel veel doen, maar de burger is daar helemaal niet van op de hoogte"
"Het waterschap heeft een voorbeeldfunctie, maar wordt beoordeeld op calamiteiten afgerekend"
"Wij kennen het gebied, als regio weet je waar je staat, wat iedereen moet doen"
"Er is zoveel kennis al aanwezig en we moeten een maatschappelijke noemer vinden om kennis te delen met burgers"

Hans: "Als je de inwoners mee wil krijgen, dan moet je dat (klimaatadaptatie) heel goed uitleggen"

Gemma: "Als gemeente moeten we een voorbeeldrol nemen en met burgers en bedrijven klimaatadaptatie samen aanpakken"

6. *Wat wilt u de zaal nog meegeven zo bij de start van dit proces?* (Overige opmerkingen)

Berend: "We moeten heel veel investeren in kennisoverdracht"
Windmolens: "Wen er maar vast aan, want ze komen er te staan"

Hans: "We zijn een bedrijventerrein aan het afkoppelen, dat pakken we integraal aan"
"In het Coalitieakkoord staat in dat we moeten vergroenen"
"Vergroenen maakt je dorp mooier en leefbaarder. Klimaatadaptatie een positief verhaal maken"
"Als je het verhaal goed weet te vertellen, dan weet de Raad wel geld vrij te maken"

“Bij alles wat je doet even nadenken, is dit nou handig in verband met het klimaat”
“Ik krijg wekelijks de vraag of er meer parkeervakken bij kunnen komen. We vinden die auto toch nog ongelofelijk belangrijk”

Gerrit: “De oudere generatie kwam aan bod, maar ik zou zeggen, betrek ook de jongere generatie. De jongere generatie moet het er nog het langst mee doen. De jongere generatie kijkt op een hele andere manier aan tegen deze problematiek”

Klimaatadaptatie in de Liemers na vandaag

Presentatie en quotes van Tjeerd Dijkstra (Sweco)

Klimaatverandering zorgt voor een groot aantal gevolgen die risico’s met zich meebrengen. Niet elk risico kun je wat tegen doen. Wat zijn aanvaardbare risico’s en wat niet?: “Als het erg nat is bij een boer, is dat misschien niet zo erg, maar gebeurd het in de stad en het water stroomt de winkels in, dan willen we dat niet”

Vanuit alle gemeenten samen klimaatadaptatie naar buiten brengen of per gemeente? Kan op alle schalen, ene probleem alleen per gemeente, maar een aantal problemen zijn ook gemeentegrens overschrijdend. Afhankelijk van het probleem de communicatie aanpassen.

“We gaan bij de klimaattafels bespreken welke risico’s we wel en niet accepteren”

“Bij de klimaatstresstest proberen van kwaad naar erger te simuleren”

“De drie gemeenten meten aan het grondwater, hoe diep zit het grondwater? Wat is dan de verwachting als er minder water komt, hoe het grondwater daarop gaat reageren?”

“Hoe tolerant zijn de gewassen tegenover een dalende grondwaterpeil?”

“Als er maar een beperkte waterdiepte in de sloot staat, dan kan blauwalg zijn gang gaan”

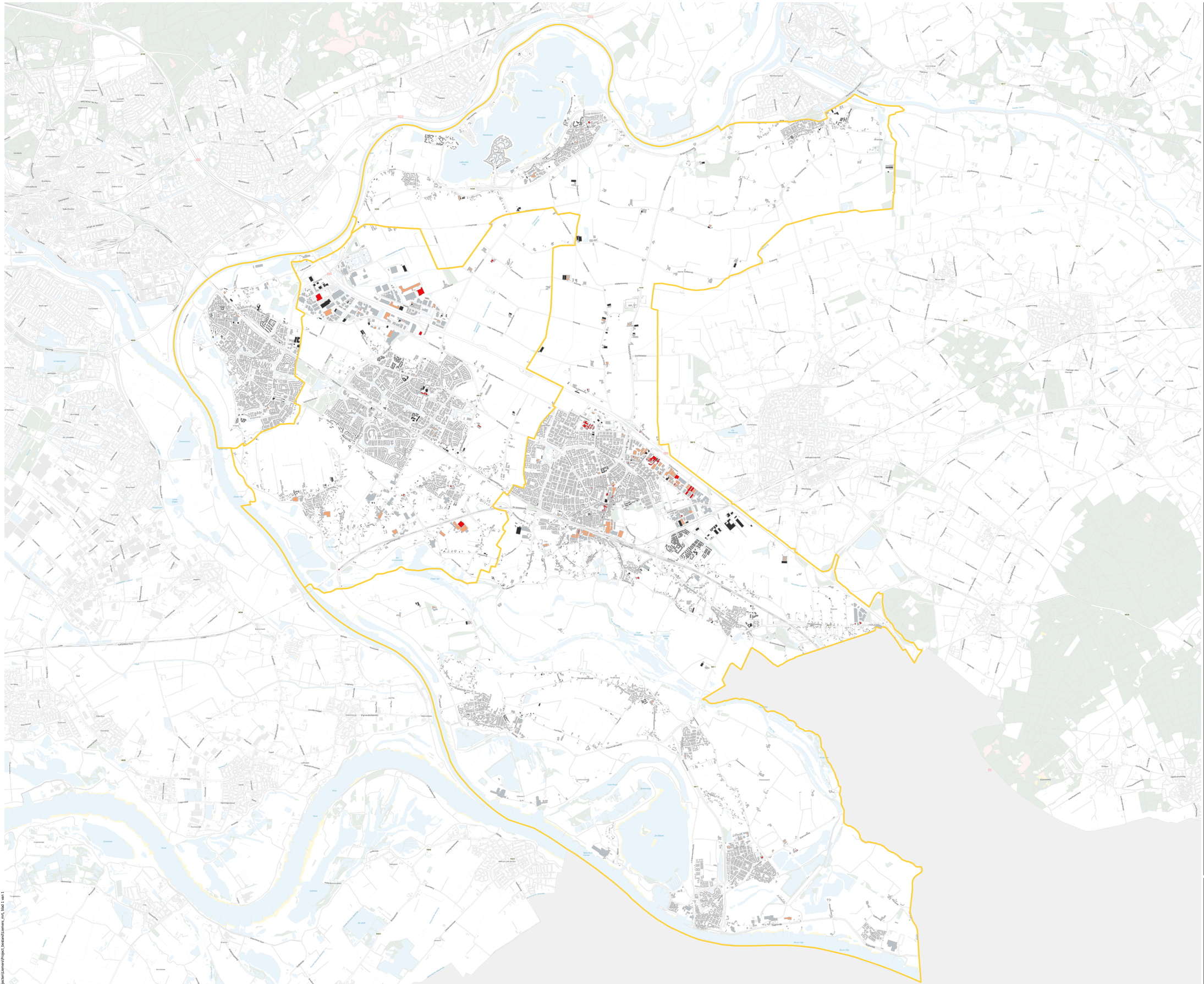
“Er zijn heel veel neveneffecten te koppelen aan klimaatverandering, die allemaal de beleving van de openbare ruimte aantasten”

“Wat zijn de gebieden waar je wel en niet overstromingen zou toelaten (met het oog op bijv. gevaarlijke bedrijven)?”

“Bij herhalingstijd van ééns in de 1000 jaar hebben we zelfs instromend water vanuit achter de dijken van Duitsland”

Tjeerd: “Waarom zou je uit Stokkum verhuizen?” (geen gevaar voor overstromingen). Gerrit: “Nou, er komt binnenkort een huist te koop daar!”

“Waar staan bedrijven met gevaarlijke stoffen en wat zijn de evacuatieroutes?” Men moet goed duidelijk hebben wat de ontsluitingswegen zijn (mogelijke evacuatieroutes) en ook waar gevaar voor wateroverlast is (tunnels). Evacuatieroutes moeten niet door wateroverlast gevoelige tunnels gaan.

Legenda

Wateroverlast Panden T100

- < 0,15m
- 0,15 - 0,3m
- > 0,3m
- Panden na 2010
- De Liemers

Water tegen panden (T=100)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 12:50
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

Wateroverlast Panden T1000

- < 0,15m
- 0,15 - 0,3m
- > 0,3m
- Panden na 2010
- De Liemers

Water tegen panden (T=1000)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

SWECO

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 13:11
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

Wateroverlast Wegen T100

- < 0,15m
- 0,15 - 0,3m
- > 0,3m
- De Liemers

Water op straat (T=100)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 13:15
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

Wateroverlast Wegen T1000

- < 0,15m
- 0,15 - 0,3m
- > 0,3m
- De Liemers

Water op straat (T=1000)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 13:14
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

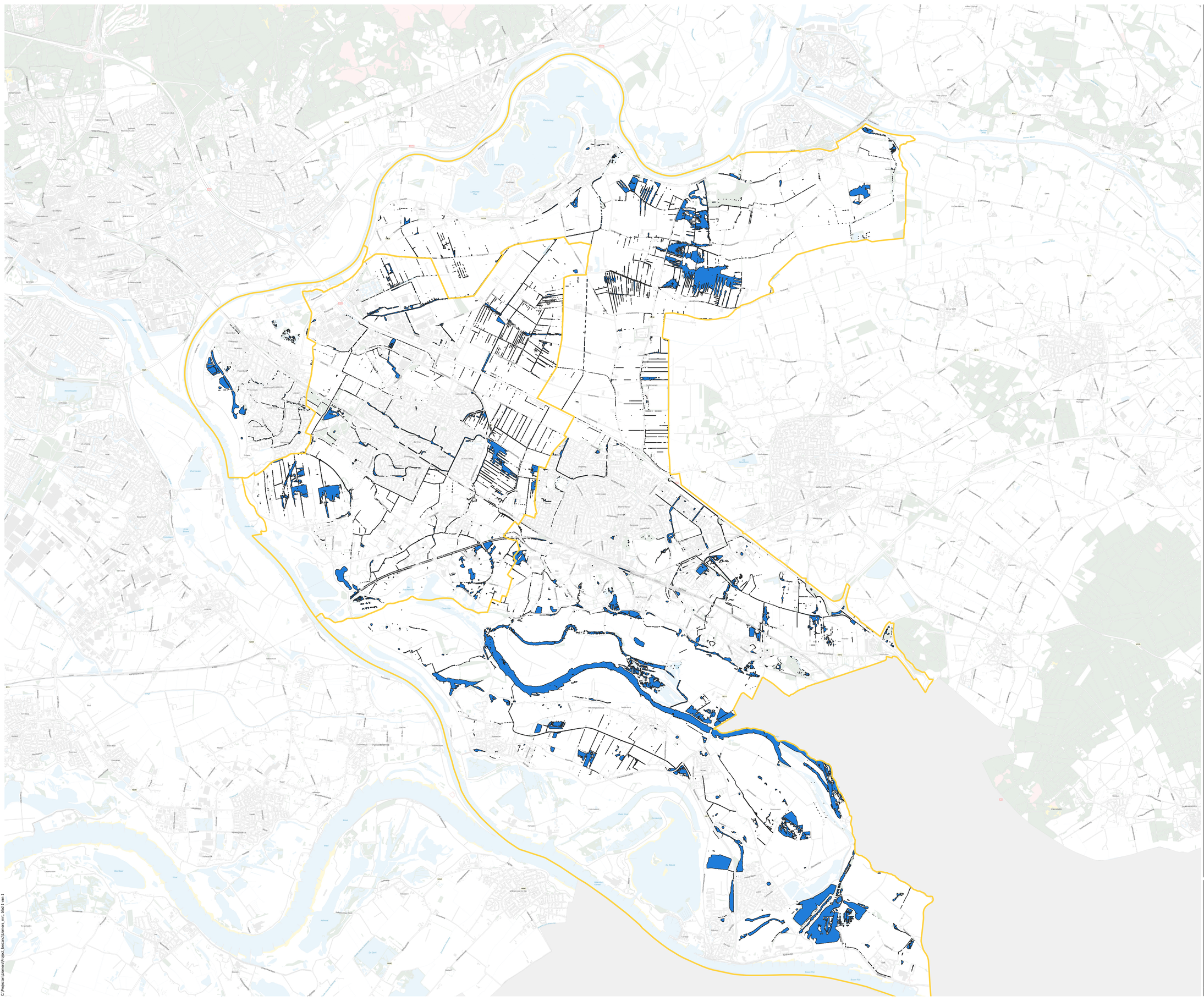
Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

- Inundatie T100
- De Liemers

Inundatie vanuit oppervlaktewater (T=100)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 15:28
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_print_tiled 1 van 1

Legenda

Inundatie T1000

De Liemers

Inundatie vanuit oppervlaktewater (T=1000)

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 15:23
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

- Panden
- Veel koeler
- Koel
- Normaal
- Warm
- Veel warmer

Hittestresskaart De Liemers

Stresstest De Liemers

Opdrachtgever: Gemeenten en waterschap Rijn en IJssel in de Liemers
Projectnummer: 362479

Status: Definitief
Datum: 20-02-2019 14:17
Schaal: 1:1
Formaat: A0 liggend

Getekend: LN - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

G:\GIS_Projecten_Lopend_GIS_Werkmap\Hittestress\2019\Hittestress_Kaartproduct_Werkmap\MXD_Map1.mxd

Legenda

Droogval
- afvoer
- afvoerstop
- droogval
- De Liemers

Droogval

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

SWECO

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 16:43
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

- 7 m NAP
- 8 m NAP
- 9 m NAP
- Panden voor 1975
- De Liemers

Kwetsbare bodemlagen

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

SWECO

Status: Definitief
Datum: 26-06-2019 08:10
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mrt_blad 1 van 1

Legenda

- Veilige panden

Overstromingsdiepte

- minder dan 1 meter
- meer dan 1 meter
- meer dan 2 meter
- meer dan 3 meter
- De Liemers

Waterveiligheid

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

SWECO

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 16:25
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

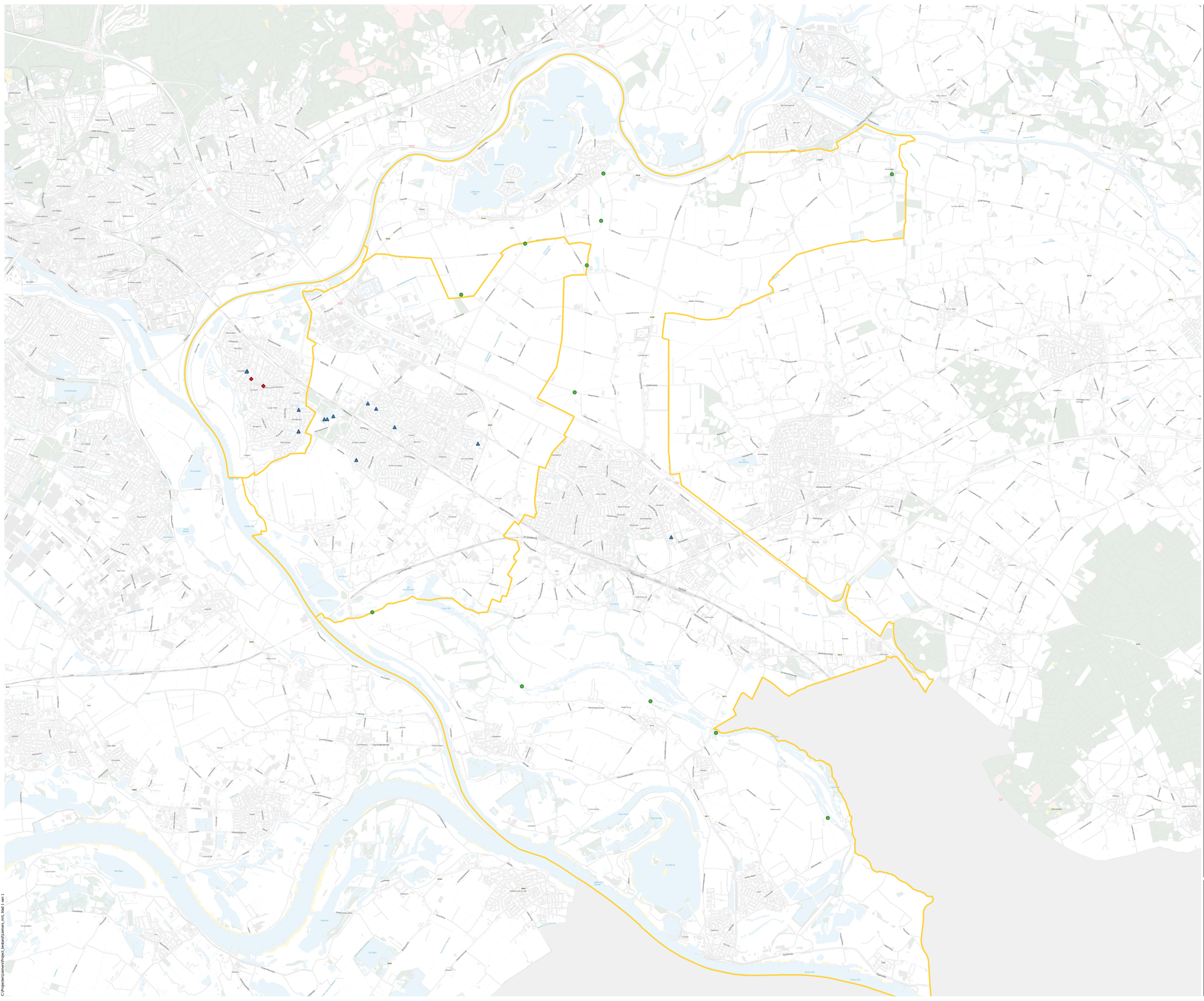
Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

0 1000 2000 3000 4000

N

© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_mxt, blad 1 van 1

Legenda

- Blauwalg
- Botulisme
- Overmatige groei van waterplanten
- De Liemers

Waterkwaliteit

De Liemerse Stresstest

Opdrachtgever: De Liemers
Projectnummer: 362479

SWECO

Status: Definitief
Datum: 24-06-2019 15:42
Schaal: 1:58.000
Formaat: A1 liggend

Getekend: SH - Gecontroleerd: TD

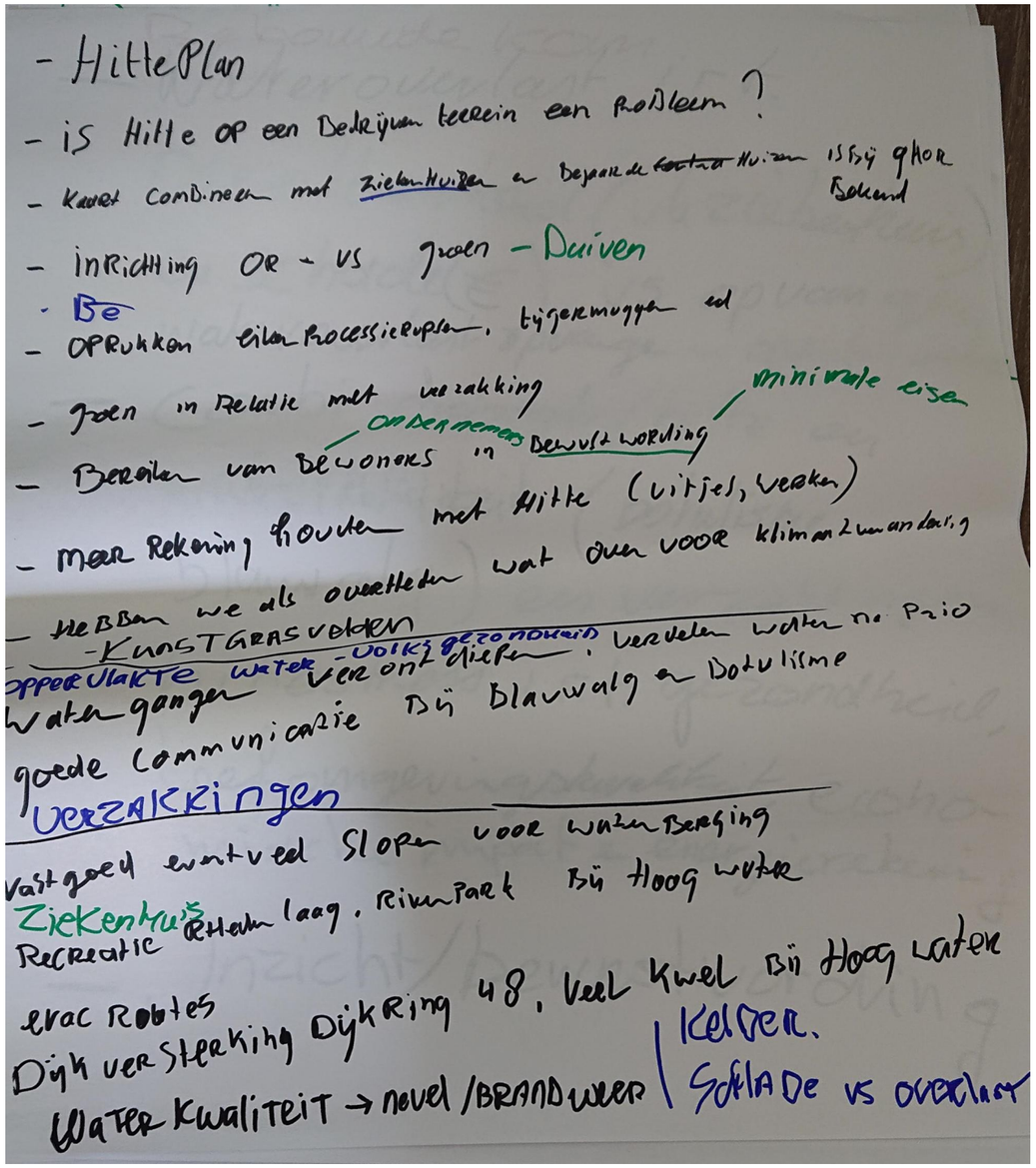
0 1000 2000 3000 4000

N

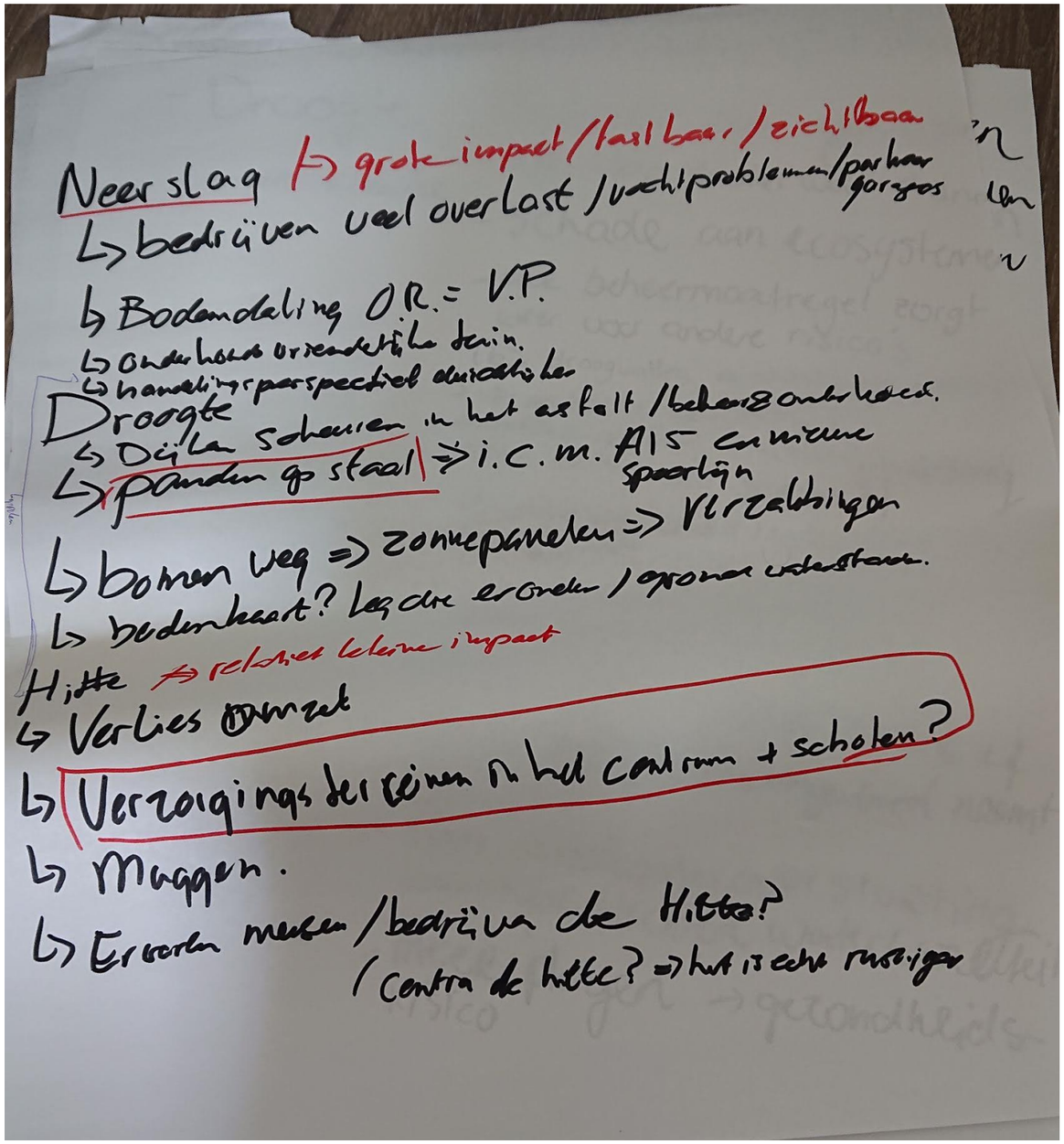
© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden

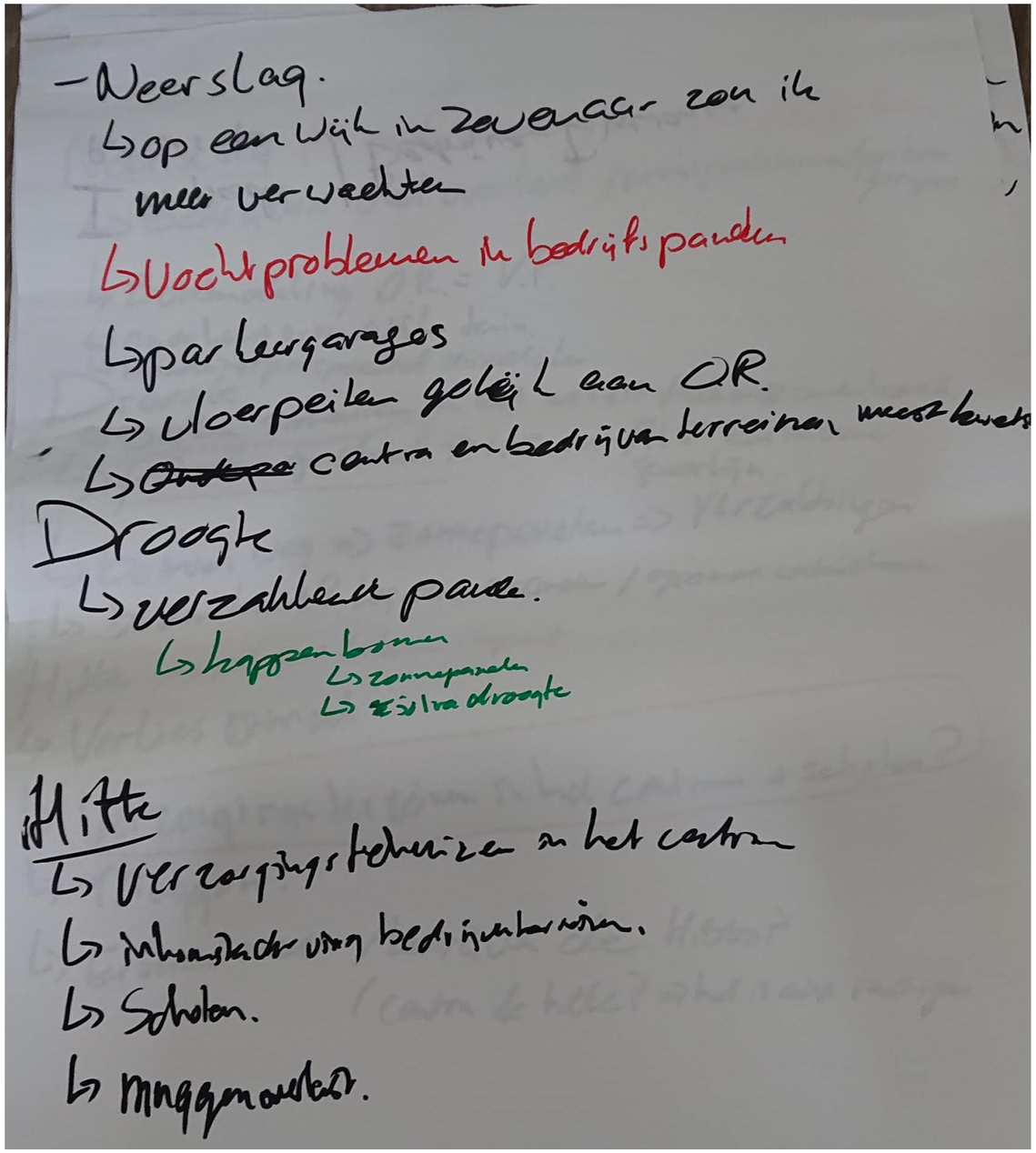
C:\Projecten\Liemers\Project_bestand\Liemers_print_blad 1 van 1

Bedrijven en percelen

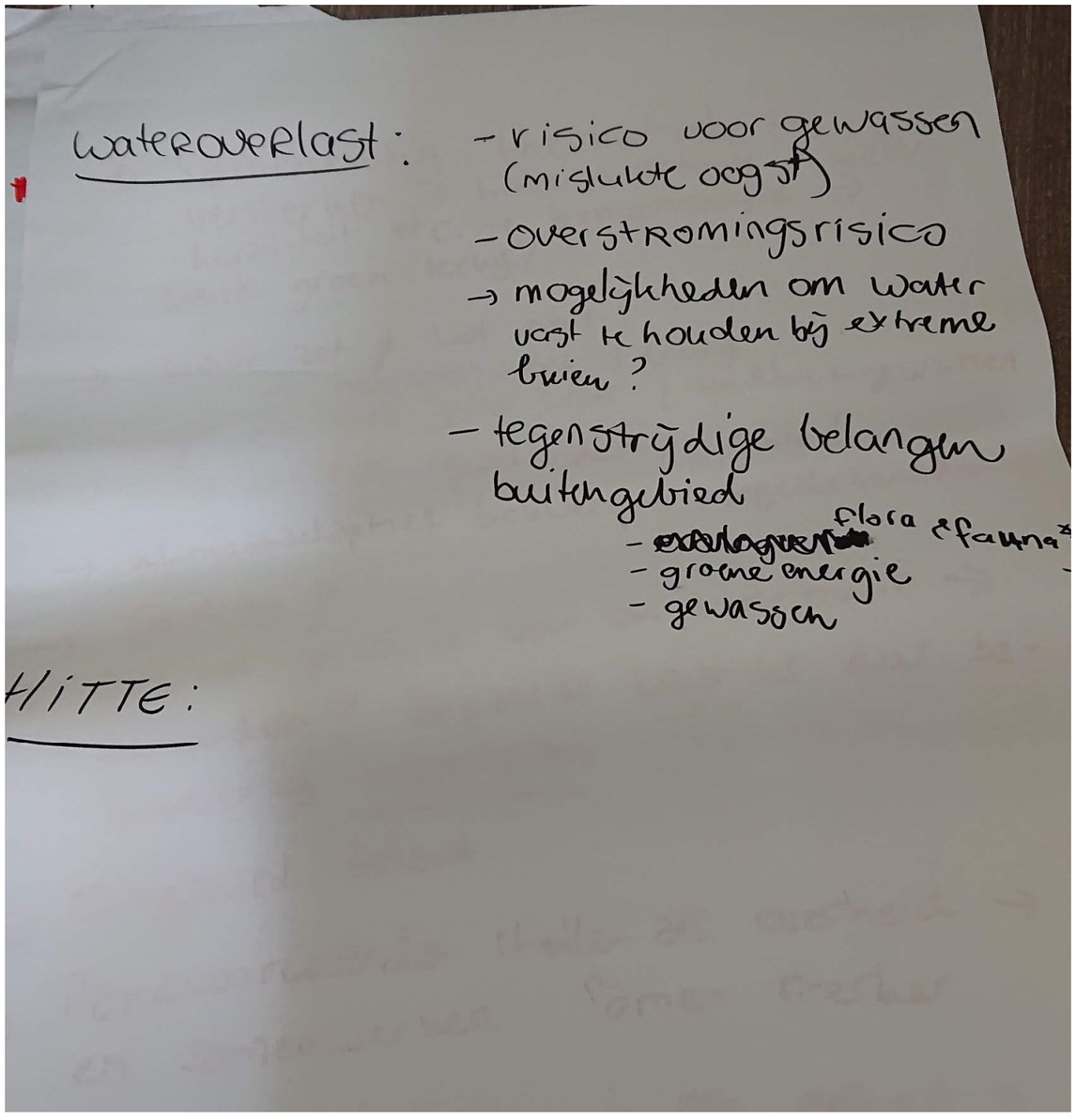

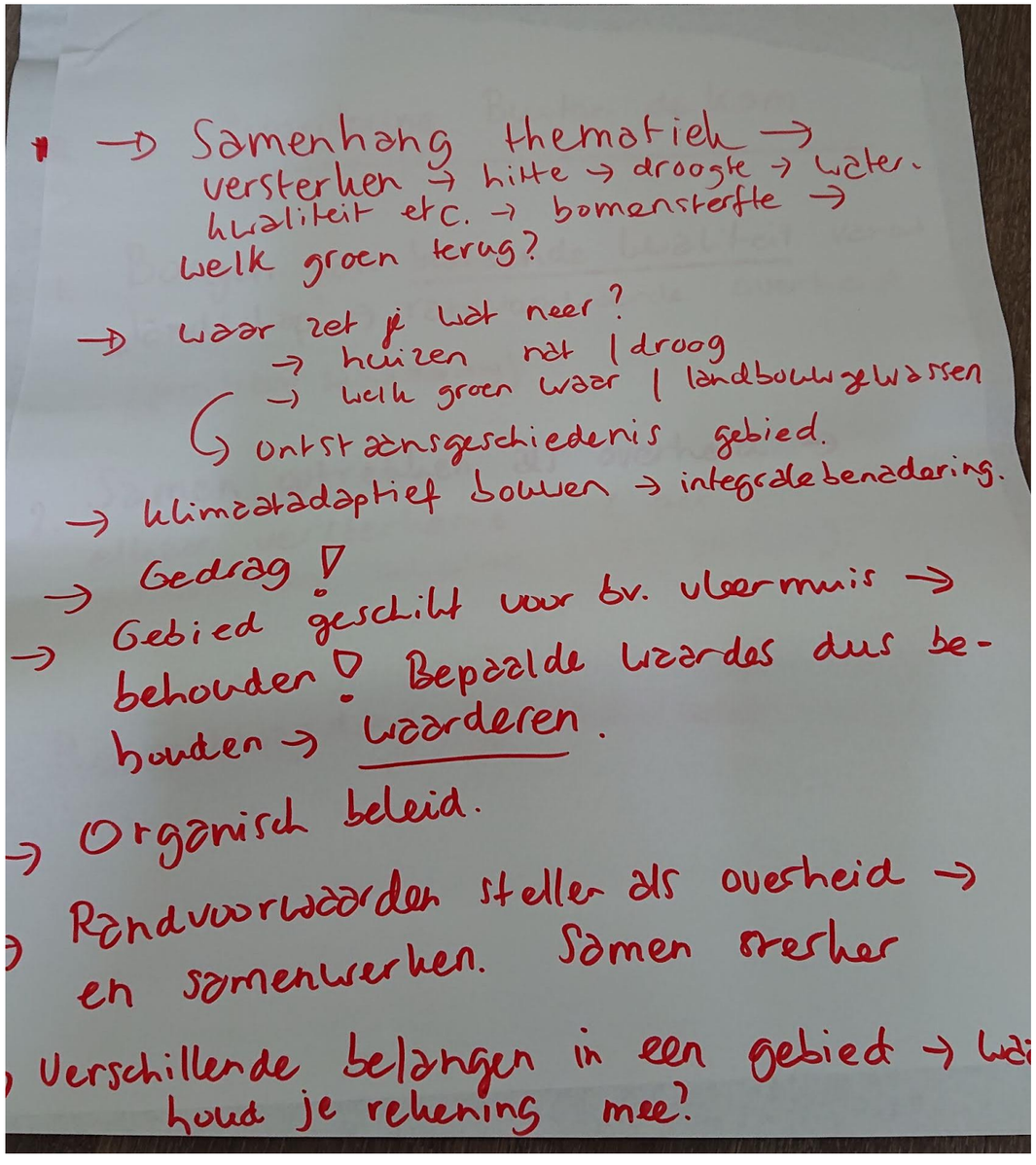
Gezondheid en veiligheid

Buiten de bebouwde kom

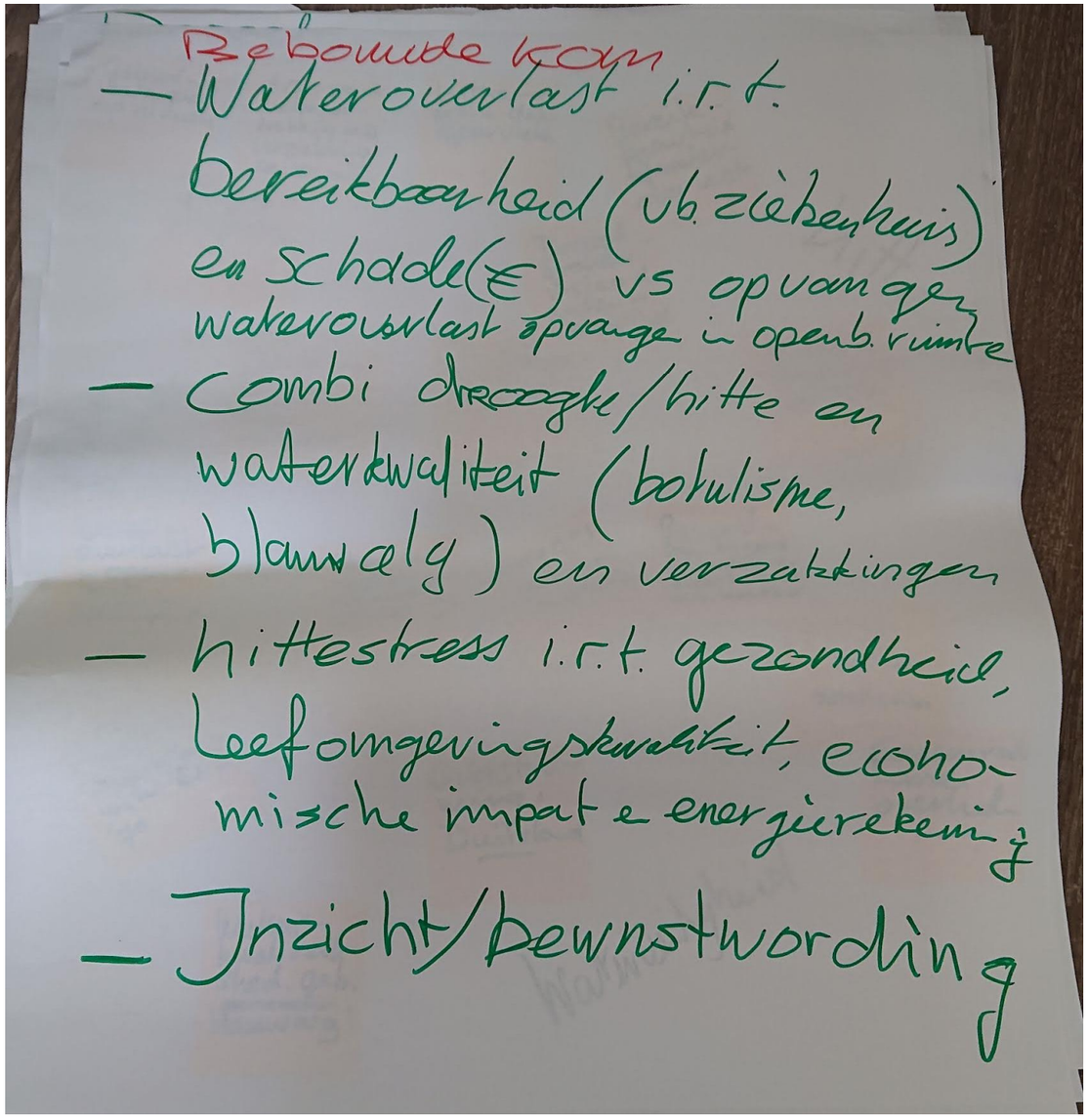

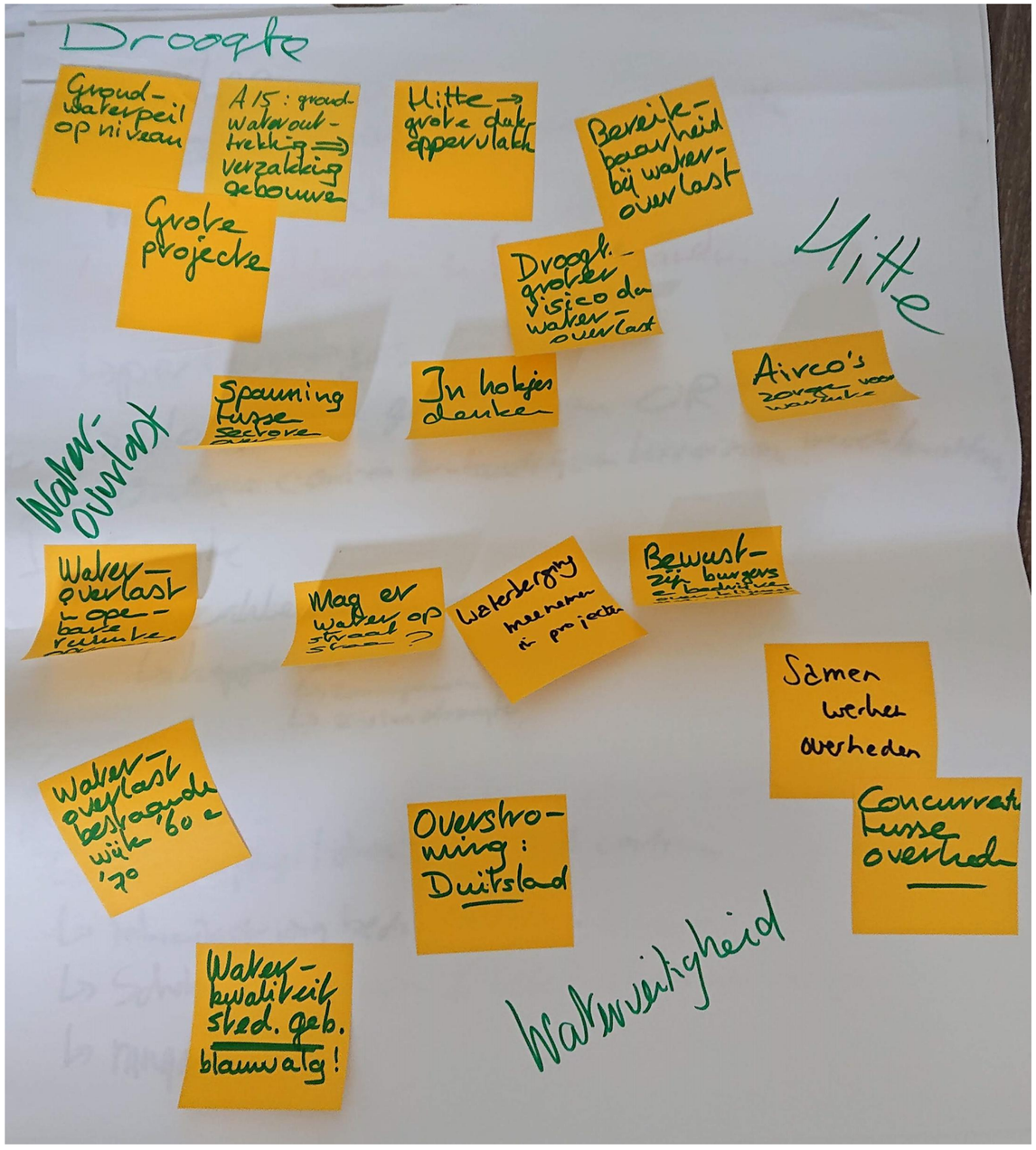
- Droogte: - schade aan gewassen
  en melkvee
  - afh. van rivierwaterstanden
  - schade aan ecosystemen
  - ene beheermaatregel zorgt weer voor andere risico's (bijv. drooguallen vs. stilstaand water)
  → veranderen gewassen?
  → andere vormen v. waterbeheersing (bijv. winterwater opslaan?)
  - verzakking bedrijventerreinen/infra buitengebied (veen)
  → gebruik maken van info over bodemstructuren herinrichting
  - (zwem)waterkwaliteit neemt af
  - recreatiedruk buitengebied neemt toe
  - meer riool/wateroverstorting waardoor slechtere waterkwaliteit
  - meer 'plagen' → gezondheids-risico

Prioritering Buiten de kom

1. Borgen van bestaande kwaliteit vanuit „landschap" → randvoorwaarde overheid. (positieve benadering)
2. Samen optrekken als overheid → elkaar versterken & (per schadniveau belijden welke partijen).
3. Bewustwording bij iedereen

Binnen de bebouwde kom

DE LIEMERSE STRESSTEST

KLIMAATATELIER

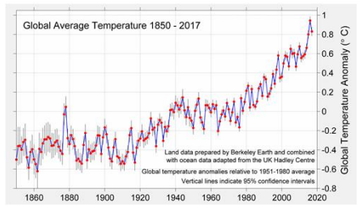

Brede bijeenkomst 17 jan 2019

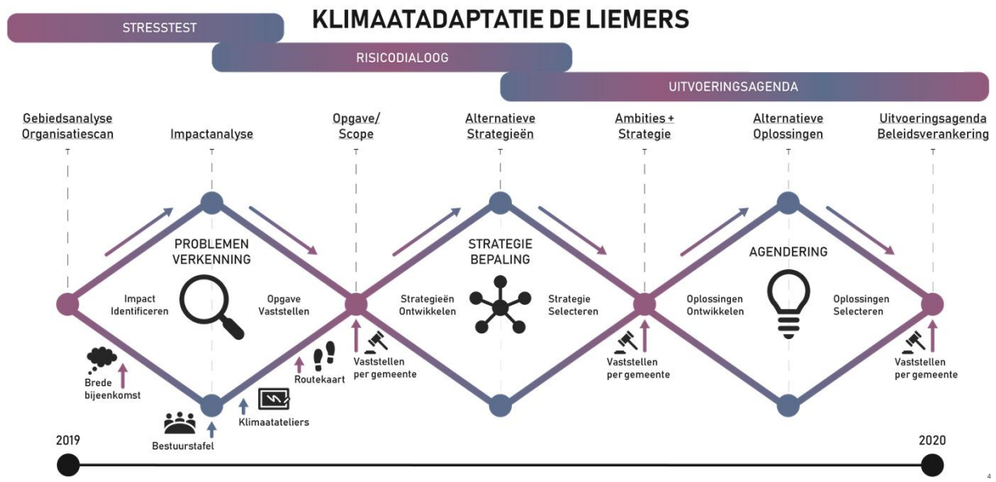

KLIMAATADAPTATIE DE LIEMERS

Doorwerking in beleid en uitvoering

Verankering gemeente
- Meekoppelen in lopende projecten
- Omgevingsvisie
- Groenstructuurplan
- Ruimtelijke projecten
- GRP/afkoppelplan
- Wegenbeheerplan
- Wijkplannen
- Herstructureringsplannen
- Beheerplan openbare ruimte
- Kwaliteitshandboek
- Subsidieregelingen
- ...

Verankering bij andere partijen
- Maatregelen waterschap
- Plannen corporaties
- Beheerplannen TBO's
- ..

Klimaatatelier

Scope bepalen: Wat is echt belangrijk?

Risico = Kans X Gevolg

Klimaateffecten in beeld:
- Droogte
- Hitte
- Wateroverlast
- Waterveiligheid

Gevolgen voor sectoren
- Water en ruimte
- Natuur
- Landbouw, tuinbouw en visserij
- Gezondheid
- Recreatie en toerisme
- Infrastructuur (luchtvaart, weg, spoor, water)
- Energie
- ICT en telecom
- Veiligheid

Programma

- 13:15 Opening
- 13:30 Presentatie klimaateffect kaarten
- 14:00 1e ronde deelsessies
- 14:45 Pauze
- 15:00 2e ronde deelsessies
- 15:45 Plenaire terugkoppeling
- 16:15 Afsluiting

DE LIEMERSE STRESSTEST

KLIMAATATELIER

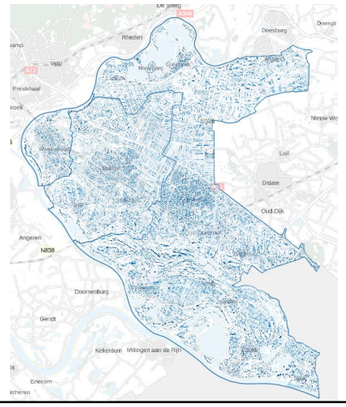
Wateroverlast

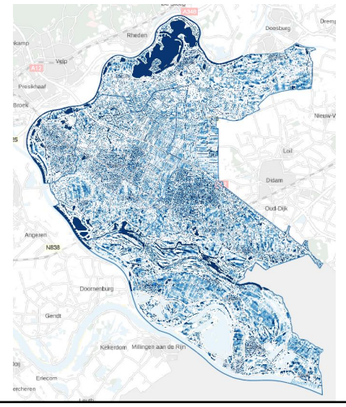
2 buien
- T=100; ~70 mm in 1 uur
- T=1000; ~160 mm in 2 uren

Wateroverlast (regenwater op maaiveld)
Water tegen panden
Water op straat
Inundatie vanuit oppervlaktewater

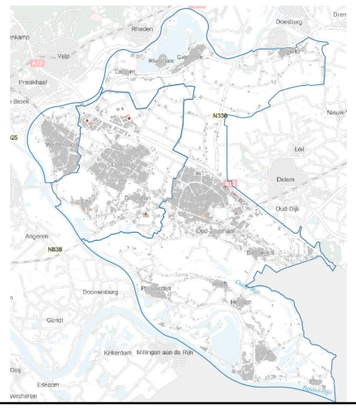
à Toegankelijkheid en bereikbaarheid?
à Grote vlakken verharding en afstroming?
à Cominbatie met andere klimaateffecten?

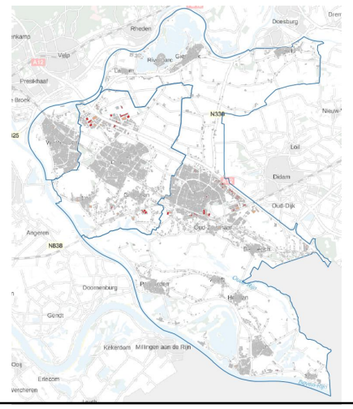
Wateroverlast

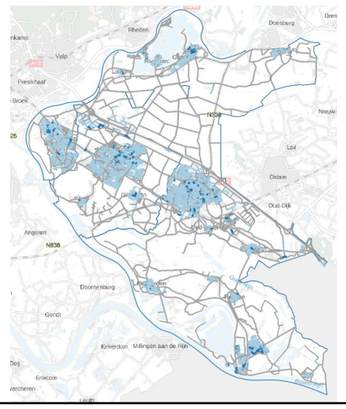

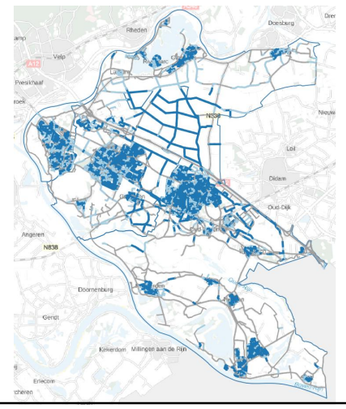
Water tegen panden

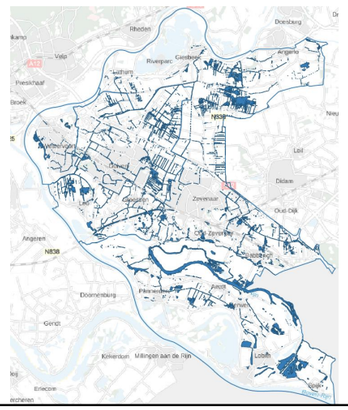

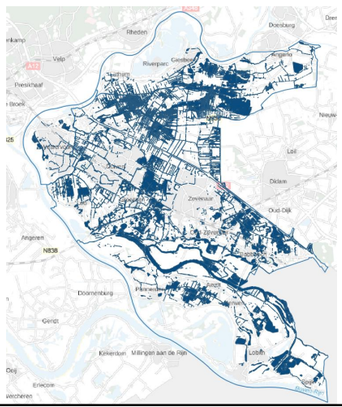
Water op straat

Inundatie vanuit oppervlaktewater

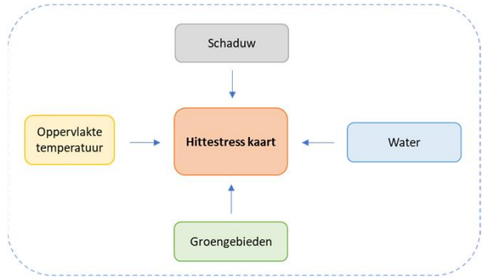

Hitte

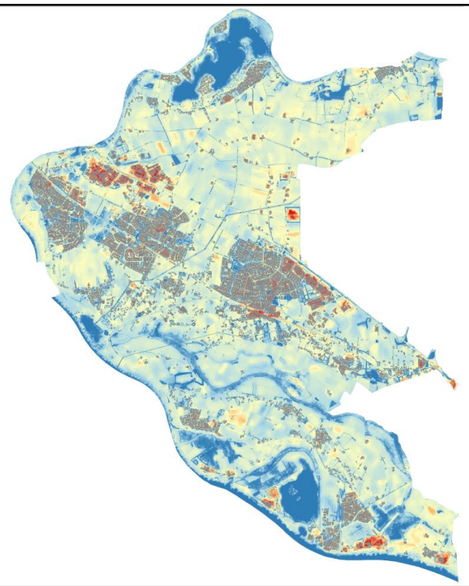
Gevoelstemperatuur
= bepalend voor beleving

à Kwetsbare groepen?
à Hitte en welzijn?
à Hitte en groen?
à Hitte en water?
à Hitte en (arbeids-)productiviteit?
à Hitte en sport?

Hitte

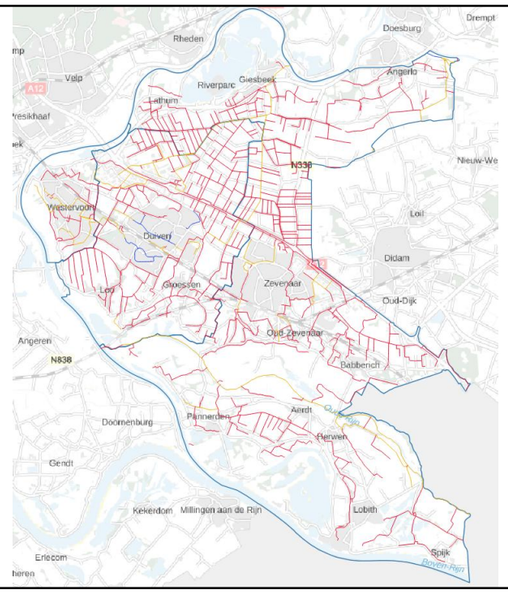
Droogte

Landelijke droogtestress
- 'Wegzakken' van grondwater
- Veranderende dynamiek in grondwater
à Gevolgen grondgebruik?

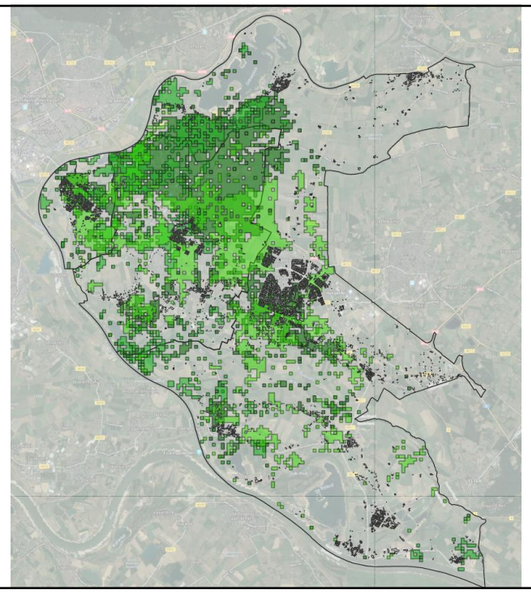
Stedelijke droogtestress
- Groen
- Infrastructuur
- Panden
à Gevolgen wegzakken en weer aanzwellen grondwater?

Droogval waterpartijen
à Gevolgen waterkwaliteit? Dode vissen?

Droogte

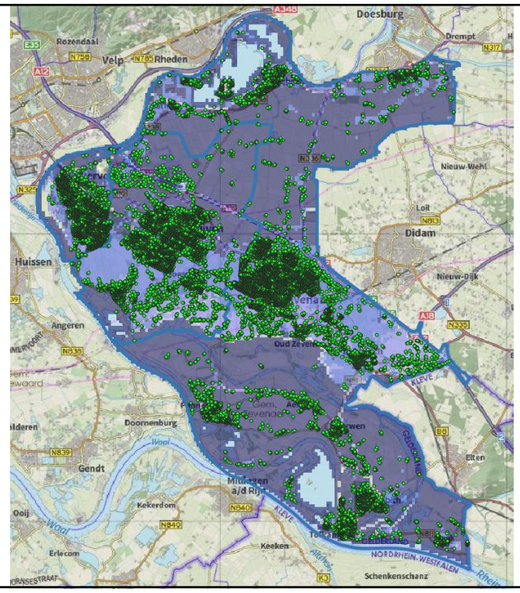
Droogte

Waterveiligheid

Overstromingsdiepte en veilige verdiepingen
- à Bereikbaarheid?
- à Vluchtroutes?
- à Gevolgen 'gevaarlijke' gebieden?

Waterveiligheid

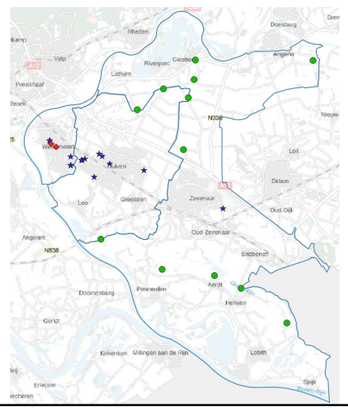

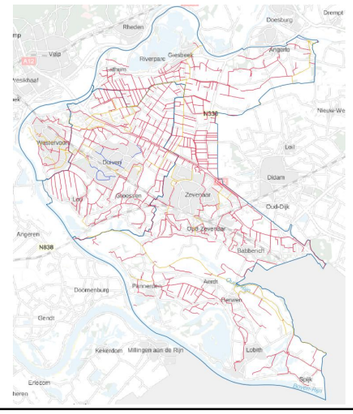
Waterkwaliteit

2018: Waterschap heeft knelpunten in beeld gebracht
2018: Veel meldingen
- Blauwalg, botulisme, kroos, overmatige plantengroei
- Naar lucht happende vissen
- Enorme druk op organisaties (gemeenten, waterschap, visverenigingen, bewoners)

à Gevolgen veranderend klimaat?
à Gevolgen 'ogen in de buurt'?
à Combinatie met andere klimaateffecten?

Waterkwaliteit

DEELSESSIES

Deelsessies

1) Marius: Binnen de kom
2) Tjeerd: Buiten de kom
3) Maarten: Gezondheid en veiligheid
4) Arend: Bedrijf en perceel

Klimaatstress in beeld:
- Ronde 1: Welke klimaatrisico's zien we?
- Ronde 2: Aanvullen + prioriteren

Top risico's

Kletsnat

- Bereikbaarheid voorzieningen
- Onderschatting bestaande kwaliteiten (alle thema's)
- Onderwaardering belangen (alle thema's)
- Neerslag bedrijventerreinen en centra; grote impact, direct schade en zichtbaar

Kurkdroog

- Afhankelijk van gebied:
  - Verzakken (ZVNR), kwaliteit (blauwalg, ed. 1str)
- Verzakkingen + grote projecten (grondwateronttrekking samen met verdroging)

- Exoten/plagen/ziektes
  - Welke dan, is onduidelijk

Top risico's

Snikheet

- Gezondheid (ouderen), financieel (winkels)
- Hitte bedrijventerreinen en centra; niet prettig vertoeven. Hebben we er echt last van…? (ervaringen buiten)

Hoog water

- Overstromingen

Oplossingen

- Inzicht/bewustwording (**3x …**), communicatie
  - Doen
- Versterk bestaande kwaliteiten (maak het mooier/beter)
- Trek samen op (overheden)
- Samenwerking/partners/schaal

*ZFDA464CB9
3*

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/21/077944/201501895

Datum besluitvorming : 19 april 2021

Onderwerp : Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

Samenvatting

Binnen de Liemers samenwerking (gemeenten Westervoort, Zevenaar en Duiven en het waterschap Rijn en IJssel) wordt momenteel gestalte gegeven aan het 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie'. Na het in beeld brengen van de kwetsbaarheden voor klimaatverandering in de Liemers zijn risicodialogen opgezet. Hierin zijn op verschillende manieren inwoners en stakeholders betrokken bij het thema en de beeldvorming rond het thema. Op basis van het participatietraject (zie bijlage van de memo voor uitkomsten en opzet van de participatie-opzet) worden de volgende beleidsambities voorgesteld:

1: We werken aan een gezondere en beter bereikbare buitenruimte voor onze inwoners met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak;
2: In de Liemers is in 2050 minder kans op wateroverlast in gebouwen dan nu en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades;
3: We benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem beter om voldoende water te bewaren voor drogere periodes;
4: Inwoners worden regelmatiger geïnformeerd over klimaatadaptatie op eigen terrein en de acceptatie van klimaateffecten blijft in stand.

De raad besluit

De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in bijgevoegde memo vast te stellen;

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

*ZFD90D13935
*
RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021

Zaak- & documentnr. : Z/20/073175/201497442
Portefeuillehouder : A.J. van Hout

Opsteller : Remon Verstegen
Team : Toezicht & Handhaving
Telefoonnr. 088-6953000

Samenvatting

Van Eijck Mobility BV heeft Van Amerongen Berging overgenomen. Het terrein van dit laatste bedrijf is in de huidige Wegsleepverordening aangewezen en dit moet worden aangepast. Het raadsvoorstel bevat tevens aanpassingen voor een meer praktische werkwijze en strekt tot het vaststellen van een nieuwe verordening.

Beslispunten

1. Intrekken Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003;
2. Vaststellen Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021.

Aanleiding

Gemeenten die op grond van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW 1994) en het Besluit wegslepen van voertuigen gebruik willen (blijven) maken van hun bevoegdheid om voertuigen in voorkomende gevallen weg te (laten) slepen en in bewaring te (laten) stellen, moeten dit in een verordening vaststellen. In die verordening moet ook de bewaarplaats staan. Door overname van Van Amerongen wijzigt de bewaarplaats en moet de huidige verordening worden aangepast. Daarnaast is op onderdelen aanpassing nodig om een meer praktische werkwijze te bewerkstelligen.

Planning

In werking treden van de verordening is voorzien voor 1 mei 2021. Mocht besluitvorming in de raad niet tijdig kunnen plaatsvinden, dan moet bij vaststelling van de verordening een nieuwe datum worden bepaald.

Beoogd effect

Een juridisch correcte wegsleepverordening die de juiste basis biedt voor het in voorkomende gevallen (laten) wegslepen en in bewaring (laten) stellen van voertuigen.

Argumenten

De huidige Wegsleepverordening gemeente Westervoort is in 2003 vastgesteld. In die verordening is de bewaarplaats van de toenmalige berger Van Amerongen vastgelegd. Dat bedrijf is inmiddels overgenomen waardoor ook de bewaarplaats is gewijzigd. Daarnaast is op onderdelen aanpassing nodig om een meer praktische werkwijze te bewerkstelligen. Die laatste aanpassingen zijn bijvoorbeeld de openingstijden van de bewaarplaats (artikel 3 lid

2), kosten overbrengen en bewaren (artikel 4) en uiteraard inwerkingtreding (artikel 6) en citeertitel (artikel 7). Een volledig overzicht van de verschillen vindt u in de bijlage.

Overige opmerkingen/argumenten:
1. Op grond van artikel 173, tweede lid WVW 1994 moet de plaats van bewaring van voertuigen door de gemeenteraad (en dus in de verordening) worden aangewezen. Delegatie aan het college van burgemeester en wethouders is niet mogelijk.
2. Het vastleggen van openingstijden van de bewaarplaats in de Wegsleepverordening is niet vereist maar deze tijden stonden wel in de huidige verordening. Door te bepalen dat het college de openingstijden vaststelt, is het aanpassen van de verordening bij wijzigingen niet nodig.
   Van Eijck heeft aangegeven dat de meldkamer 24 uur per dag bereikbaar is en dat de bewaarplaats na telefonisch overleg kan worden bezocht.
3. De inhoud en hoogte van de kosten voor het wegslepen en bewaren hoeft niet in de Wegsleepverordening te worden opgenomen. Door te bepalen dat de kosten gelijk zijn aan de tarieven die het bergingsbedrijf hanteert, wordt voorkomen dat de verordening bij wijzingen moet worden aangepast.
   Informatie over de tarieven voor 2021 vindt u in de brief van Van Eijck Mobility BV (bijlage). Dit tarief wordt door Van Eijck direct in rekening gebracht waardoor het opnemen van een opslag van 15% voor indirect door de gemeente gemaakte kosten niet nodig is. Bovendien biedt artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht de mogelijkheid de daadwerkelijk gemaakte kosten op de overtreder te verhalen.
4. Het is nodig om een juiste datum van in werking treden en citeertitel van de verordening te bepalen.

Kanttekeningen

1. U kunt besluiten om geen verordening vast te stellen
   Voor zover bekend is door gemeente en politie in de afgelopen 5 jaren slechts eenmaal daadwerkelijk een voertuig afgesleept. Om in voorkomende gevallen toch op te kunnen treden, is het wel noodzakelijk om een Wegsleepverordening te hebben.

Financiële paragraaf

Aan het vaststellen en uitvoeren van de verordening zijn voor de gemeente geen kosten verbonden. Kosten van wegslepen en bewaren worden in beginsel verhaald op de eigenaar van het voertuig.

Nieuw beleid / Meerkosten

Dit voorstel betreft geen nieuwbeleid. Er zijn geen meerkosten.

Participatie en communicatie

De verordening heeft een technisch en uitvoerend karakter waardoor geen participatie heeft plaatsgevonden. De nieuwe verordening wordt gepubliceerd.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen positieve of negatieve gevolgen in het kader van duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking

Bij de uitvoering van deze verordening wordt samengewerkt met de politie. Deze verordening is afgestemd met de politie.

Bijlagen

1. 201497434 Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021 (raadsbesluit)
2. 201497345 Toelichting Wegsleepverordening
3. 201497353 Vergelijk huidige en nieuwe Wegsleepverordening
4. 201497355 Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003
5. 201484355 Brief Van Eijck Mobility BV

Westervoort, 23 februari 2021

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

*ZFD90CD848
3*

RAADSBESLUIT

gemeente Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/20/073175/201497439

Datum besluitvorming : 19 april 2021

Onderwerp : Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021

De raad

- gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 maart 2021;
- gelet op het bepaalde in artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 173, tweede lid van de Wegenverkeerswet 1994 en het Besluit wegslepen van voertuigen;
- overwegende dat het wenselijk is om in voorkomende gevallen op de weg staande voertuigen te kunnen verwijderen, over te brengen en in bewaring te stellen;
- besluit vast te stellen de volgende verordening:

Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
b. wet: de Wegenverkeerswet 1994;
c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen;
d. voertuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder al RVV 1990;
e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder c van de wet;
f. het college: het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2. Aanwijzing van wegen en weggedeelten waar voertuigen kunnen worden verwijderd, overgebracht en in bewaring gesteld in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten

Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170, eerste lid, onder c van de wet worden alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente aangewezen voor zover ze behoren tot een van de in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.

Artikel 3. Plaats bewaring voertuigen en openingstijden

1. Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen: Van Eijck Mobilty BV aan de Dr. C. Lelyweg 6 6827 BH in Arnhem.
2. De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats voor het afhalen van weggesleepte voertuigen worden door het college vastgesteld.
3. De burgemeester kan een tijdelijke plaats van bewaring aanwijzen in het geval een specifieke situatie daartoe aanleiding geeft.

*ZFD90CD848
3*

Artikel 4. Kosten overbrengen en bewaren voertuigen

1. De kosten van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bestaan uit: voorrijkosten, sleepkosten (afhankelijk van het tijdstip van wegslepen, de dag in de week en eventuele feestdag). De kosten worden in rekening gebracht bij de eigenaar of houder van het voertuig.
2. De kosten voor het overbrengen en bewaren van een voertuig zijn gelijk aan de in dat jaar door het ingeschakelde bergingsbedrijf gehanteerde tarieven.

Artikel 5. Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van gebleken onvoldoende rijgeschiktheid of rijvaardigheid dan wel het ontbreken van een behoorlijk zichtbare kentekenplaat

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 130, vierde lid , 164, zevende lid , en 174, eerste lid van de wet, zijn artikel 1, 3 en 4 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6. Overgangsbepaling en inwerkingtreding

1. De “Wegsleepverordening Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003“ zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 16 juni 2003 wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid bedoelde datum met dien verstande dat de verordening van toepassing blijft op feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2021.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: “Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021”.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 april 2021

de griffier,	de voorzitter,
mr. M. Smits - Jansen	drs. A.J. van Hout

Toelichting bij Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021

Toelichting algemeen

Op 1 januari 2002 is de Wet van 21 februari 1997, houdende de wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW 1994), ook wel de wijziging van de wegsleepregeling genoemd, en het bijbehorende Besluit wegslepen van voertuigen in werking getreden. Artikel 170 tot en met 173 WVW 1994 zijn geheel vervangen door nieuwe bepalingen. De wijzigingswet is bij de Invoeringswet van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), deel II, nog aangepast in verband met de overgang van de bepalingen over de uitvoering van bestuursdwang uit de Gemeentewet naar de Awb. Kort samengevat houden de wijzigingen in de wegsleepregeling voor gemeenten het volgende in.

Bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen

Het uitvoeren van de wegsleepregeling is geen bevoegdheid meer van de burgemeester, maar van het gehele college van burgemeester en wethouders. Het wegslepen van een voertuig moet worden gezien als een bijzondere vorm van bestuursdwang. In de Awb zijn algemene regels gesteld over de toepassing van bestuursdwang. Deze regels zijn voor een groot deel ook van toepassing op het wegslepen van voertuigen. In de WVW 1994 is een aantal bepalingen uit de Awb niet van toepassing verklaard. Tegen besluiten tot het wegslepen van voertuigen staat op grond van de Awb bezwaar en vervolgens beroep open.

Uitgebreide werking

Op grond van de oude WVW 1994 mochten op de weg staande voertuigen alleen worden weggesleept in het belang van de veiligheid op de weg, de vrijheid van het verkeer of het vrijhouden van invalidenparkeerplaatsen. Op grond van de herziene regeling in de WVW 1994 en het daarop gebaseerde Besluit wegslepen van voertuigen is het laatstgenoemde criterium uitgebreid. Zowel de VNG als een aantal grote(re) gemeenten hebben hier sterk op aangedrongen bij zowel het ministerie van Verkeer en Waterstaat als de Tweede Kamer. Er zijn immers meer locaties denkbaar waar fout parkeren als zeer hinderlijk wordt ervaren zonder dat de veiligheid op de weg of de vrijheid van het verkeer direct in het geding is. Direct optreden tegen dergelijke fout geparkeerde voertuigen kan in bepaalde gevallen zeer wenselijk zijn. Hierbij kan worden gedacht aan het onbevoegd parkeren op laad- en loshavens, taxistandplaatsen, marktterreinen, voetgangersgebieden en dergelijke. Deze wegen en weggedeelten moeten eerst nader worden aangewezen in een gemeentelijke verordening voordat gemeenten gebruik kunnen maken van deze bevoegdheid.
In zowel in de oude als de nieuwe regeling geldt dat een voertuig niet zonder meer kan worden weggesleept wanneer aan een van de genoemde criteria wordt voldaan. Degene die met de uitvoering van de wegsleepregeling is belast, dient per geval na te gaan of in dat specifieke geval het wegslepen van het desbetreffende voertuig absoluut noodzakelijk is. Het wegslepen van een voertuig dat om 4.00 uur 's nachts in strijd met een van de genoemde criteria is geparkeerd, zal doorgaans als niet of minder urgent moeten worden beschouwd. In zo'n geval kan het opmaken van een proces-verbaal door een opsporingsambtenaar doorgaans volstaan.

Verhouding Wet-Mulder en bestuursdwang

Wanneer een voertuig fout geparkeerd staat en wegsleepwaardig is, zijn er in principe twee naast elkaar bestaande manieren om hiertegen op te treden. Allereerst door politie en justitie op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet-Mulder) via het opmaken van een proces-verbaal. Daarnaast door het uitvoeren van bestuursdwang (lees: het laten wegslepen en bewaren van dat voertuig) door het college van burgemeester en wethouders. In de oude wegsleepregeling bestond er een onlosmakelijk

verband tussen beide vormen van optreden. Voordat tot het wegslepen van een voertuig kon worden overgegaan, moest altijd eerst een proces-verbaal op grond van de Wet-Mulder worden opgemaakt. Indien het desbetreffende proces-verbaal werd geseponeerd of wanneer vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging door de rechter volgde, dienden ook de kosten van het wegslepen en bewaren van het voertuig te worden terugbetaald. In de nieuwe wegsleepregeling wordt deze koppeling losgelaten. Het opmaken van een proces-verbaal op grond van de Wet-Mulder, voordat tot het wegslepen van een voertuig kan worden overgegaan, is niet meer vereist, maar kan nog steeds wel samengaan. Opgemerkt wordt dat het wel noodzakelijk is om de geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijk vast te leggen wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van de bestuursdwangbevoegdheid. Voor eventuele latere bezwaar- en beroepsprocedures op grond van de Awb is het verstandig de geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijk vast te leggen in een schriftelijk document en bij voorkeur vergezeld te laten gaan van een foto die de feitelijke situatie weergeeft. Een eventueel sepot, vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging door justitie, respectievelijk de rechter naar aanleiding van een proces-verbaal is niet zonder meer een reden om ook de kosten van de bestuursdwang terug te betalen. Het college van burgemeester en wethouders maakt in een eventuele bezwaarprocedure een zelfstandige afweging.

Verordening In artikel 170 e.v.
In de WVW 1994 is het kader aangegeven waarbinnen het college van burgemeester en wethouders gebruik kan maken van zijn bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen. Hoewel de bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen in de wet is neergelegd, kan het college pas goed van deze bevoegdheid gebruikmaken wanneer de gemeenteraad in een verordening nadere regels heeft gesteld over de toepassing van deze bevoegdheid, zoals in artikel 173, tweede lid van de wet wordt voorgeschreven. In deze verordening dienen in elk geval regels te worden gesteld over:

1. de aanwijzing van de plaats(en) waar de weggesleepte voertuigen worden bewaard;
2. de berekening van de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het wegslepen en bewaren van voertuigen;
3. de eventuele aanwijzing van wegen en weggedeelten waar op grond van artikel 170, eerste lid, onder c WVW 1994 voertuigen mogen worden weggesleept.

Aangezien in artikel 173, tweede lid van de wet wordt aangegeven dat de nadere regels bij gemeentelijke verordening moeten worden gesteld, kunnen de hiervoor genoemde onderwerpen niet worden gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. De uitwerking van de nadere regels van de verordening kan wel door het college van burgemeester en wethouders geschieden (bijvoorbeeld door middel van beleidsregels).

Wegsleepwaardige overtredingen
Zoals hiervoor reeds aangegeven mochten op grond van de bepalingen uit de oude WVW 1994 op de weg staande voertuigen alleen worden weggesleept in het belang van de veiligheid op de weg, de vrijheid van het verkeer of het vrijhouden van invalidenparkeerplaatsen. In vele bestaande wegsleepregelingen van de burgemeester is concreet aangegeven in welke gevallen er sprake kan zijn van een wegsleepwaardige overtreding. Hiervoor is vaak aansluiting gezocht bij de delictsomschrijvingen uit de WVW 1994 of het RVV 1990. Zo'n aanpak kan uit praktisch oogpunt wellicht wenselijk zijn omdat degene die met de uitvoering van de wegsleepregeling is belast, direct uit de regeling kan afleiden of een voertuig mag worden weggesleept. Toch heeft de VNG gemeend bij het opstellen van een model-wegsleepverordening voor een andere aanpak te moeten kiezen. Enerzijds omdat een gemeente zichzelf nodeloos beperkingen kan opleggen wanneer in de verordening zelf concreet wordt aangegeven welke wegsleepwaardige overtredingen worden onderscheiden. Op grond van het nieuwe artikel 170, eerste lid WVW 1994 kunnen immers voertuigen waarmee én een verkeersregel wordt overtreden én waarvan de verwijdering noodzakelijk is in verband met het belang van:

a. de veiligheid op de weg of
b. de vrijheid van het verkeer of
c. het vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen

zonder meer worden weggesleept.
Anderzijds omdat het gevaar bestaat dat de delictsomschrijvingen uit de wegenverkeerswetgeving en de wegsleepverordening niet naadloos op elkaar aansluiten. Wanneer dit het geval is, bestaat er de kans dat de gemeente in eventuele bezwaar- en beroepsprocedures om formele redenen in het ongelijk wordt gesteld. Daarnaast geldt uiteraard ook dat zaken niet dubbel moeten worden geregeld. Bovendien zou bij elke wijziging in de desbetreffende onderdelen van de wegenverkeerswetgeving ook de wegsleepverordening moeten worden aangepast. Om die redenen hebben wij ervoor gekozen om de delictsomschrijvingen niet in de modelverordening op te nemen, maar te volstaan met een model-wegsleepverordening waarin alleen zaken zijn geregeld die gemeenten aanvullend moeten en kunnen regelen.
Om enig houvast te bieden bij de toepassing van de wegsleepverordening is in een bijlage bij deze toelichting aangegeven in welke concrete gevallen er sprake kan zijn van een wegsleepwaardige overtreding van de wegenverkeerswetgeving.
Tot slot wijzen wij nog op het bepaalde in artikel 170, zesde lid WVW 1994. Hierin wordt bepaald dat een voertuig niet kan worden weggesleept indien de rechthebbende het voertuig verwijdert voordat met de overbrenging wordt begonnen. In de wet wordt niet expliciet aangegeven wanneer met de overbrenging wordt begonnen. In de dagelijkse praktijk wordt ervan uitgegaan dat pas met de overbrenging wordt begonnen wanneer het voertuig zich in de takels van het wegsleepvoertuig bevindt. Indien de rechthebbende zich eerder bij zijn voertuig meldt, mag het voertuig niet meer worden weggesleept. Wel zal de rechthebbende alle aan de voorbereiding van de overbrenging verbonden kosten dienen te vergoeden, waarbij met name kan worden gedacht aan de voorrijkosten van het sleepvoertuig en administratieve kosten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
b. wet: de Wegenverkeerswet 1994;
c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen;
d. voertuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder a1 RVV 1990;
e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder c van de wet;
f. het college: het college van burgemeester en wethouders.

Toelichting
In deze bepaling is een aantal begrippen omschreven dat diverse malen in deze verordening terugkomt. De omschrijving van deze begrippen spreekt voor zich. Veelal wordt verwezen naar definities uit bestaande wetgeving.

Ad d. Voertuig
Het begrip 'voertuig', zoals in artikel 1, onder al RVV 1990 is omschreven, is ruim. Hieronder vallen niet alleen motorvoertuigen, maar ook fietsen en bromfietsen, invalidenvoertuigen, trams en wagens. Al deze voertuigen vallen derhalve onder de werking van deze wegsleepverordening. Ook in de model-APV is een bepaling opgenomen over de verwijdering van fietsen en bromfietsen van de openbare weg (zie artikel 5.1.11). Deze bepaling is aanvullend op wat de wegenverkeerswetgeving beoogt te regelen. In artikel 5.1.11 van de model-APV spelen namelijk andere belangen een rol, zoals de openbare orde en veiligheid, het uiterlijk aanzien en de openbare gezondheid.

Ad e. Motorrijtuig

Het begrip 'motorrijtuig' is apart omschreven omdat artikel 5 van de model-wegsleepverordening alleen betrekking heeft op dit soort voertuigen.

Artikel 2. Aanwijzing van wegen en weggedeelten waar voertuigen kunnen worden verwijderd, overgebracht en in bewaring gesteld in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten
Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170, eerste lid, onder c van de wet worden alle wegen en weggedeelten binnen de gemeenten aangewezen voor zover ze behoren tot een van de in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.

Toelichting
Zoals hiervoor in het algemene deel van de toelichting is gememoreerd, is de bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen in de wet zelf geregeld. Voor het wegslepen van voertuigen in het belang van de veiligheid op de weg of de vrijheid van het verkeer hoeven geen wegen en weggedeelten te worden aangewezen. Van deze bevoegdheid kan op alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente gebruik worden gemaakt. Voor het wegslepen van voertuigen in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten kunnen op grond van artikel 170, eerste lid, aanhef en onder c, en artikel 173, tweede lid, aanhef en onder c WVW 1994 bij gemeentelijke verordening wegen en weggedeelten worden aangewezen. In artikel 2 van het Besluit wegslepen van voertuigen is nader aangegeven om welke soorten van wegen en weggedeelten het kan gaan, zoals onder andere gehandicaptenparkeerplaatsen, taxistandplaatsen, laad- en loshavens, parkeerplaatsen voor vergunninghouders, voetgangersgebieden en dergelijke. Het is aan de gemeenteraad om in deze wegsleepverordening de wegen en weggedeelten aan te wijzen waar het college van burgemeester en wethouders van deze bevoegdheid gebruik kan maken.

Voor de volledigheid wordt nog eens opgemerkt dat een parkeerovertreding, zoals in deze bepaling bedoeld, op zich niet zonder meer voldoende is om over te gaan tot het wegslepen en in bewaring stellen van een voertuig. Per geval zal tevens moeten worden beoordeeld of de specifieke parkeerovertreding het wegslepen en in bewaring stellen van het desbetreffende voertuig ook rechtvaardigt. Indien bijvoorbeeld een voertuig midden in de nacht op een laad- en loshaven wordt geparkeerd terwijl alle winkels en bedrijven dicht zijn, zal het normaal gesproken niet weggesleept mogen worden. Het voertuig zal doorgaans pas mogen worden weggesleept wanneer de winkels en bedrijven weer opengaan of enige tijd daarvoor.

Artikel 3. Plaats bewaring voertuigen en openingstijden
1. Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen: Van Eijck Mobilty BV aan de Dr. C. Lelyweg 6 6827 BH in Arnhem.
2. De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats voor het afhalen van weggesleepte voertuigen worden door het college vastgesteld.
3. De burgemeester kan een tijdelijke plaats van bewaring aanwijzen in het geval een specifieke situatie daartoe aanleiding geeft.

Toelichting
De inhoud van de bepaling spreekt voor zich. Vanwege de redactie van artikel 173, tweede lid WVW 1994 moet(en) de plaats(en) van bewaring van voertuigen door de gemeenteraad worden aangewezen. Delegatie aan het college van burgemeester en wethouders is niet mogelijk. In onvoorziene omstandigheden is het denkbaar dat de burgemeester op grond van zijn bijzondere bevoegdheden ter handhaving van de openbare orde tijdelijk ook andere terreinen aanwijst als plaats van bewaring van voertuigen. De openingstijden kunnen wel nader door het college van burgemeester en wethouders worden vastgesteld omdat ze niet expliciet genoemd zijn in artikel 173 WVW 1994. Eventueel kunnen ze ook in de verordening zelf worden opgenomen, maar dan zullen ze doorgaans minder flexibel zijn. Het is raadzaam om de locatie(s) van de bewaarplaats(en) zodanig te kiezen dat ze ook goed bereikbaar is

(zijn), bijvoorbeeld met het openbaar vervoer, voor de mensen die hiermee te maken krijgen. Ook de openingstijden dienen redelijk ruim te worden gekozen. Openstelling van de bewaarplaats(en) alleen gedurende werkdagen lijkt niet voldoende omdat iemand hierdoor onevenredige schade kan lijden, die mogelijk op de gemeente wordt verhaald.

Artikel 4. Kosten overbrengen en bewaren voertuigen

1. De kosten van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bestaan uit: voorrijkosten, sleepkosten (afhankelijk van het tijdstip van wegslepen, de dag in de week en eventuele feestdag). De kosten worden in rekening gebracht bij de eigenaar of houder van het voertuig.
2. De kosten voor het overbrengen en bewaren van een voertuig zijn gelijk aan de in dat jaar door het ingeschakelde bergingsbedrijf gehanteerde tarieven.

Toelichting

In artikel 13 tot en met 15 van het Besluit wegslepen van voertuigen is geregeld welke soorten van kosten die verbonden zijn aan het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen, in rekening kunnen worden gebracht. Het gaat hierbij niet alleen om personele en materiële kosten die direct verband houden met het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen, maar ook om kosten die verbonden zijn aan bekendmaking van beschikkingen, verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging van voertuigen, inclusief de taxatie van deze voertuigen, renteverlies, WA-verzekering en dergelijke.
In de wegsleepverordening hoeven deze kostencomponenten niet allemaal inzichtelijk te worden gemaakt. Volstaan kan worden met een uitsplitsing van de kosten die verbonden zijn aan het wegslepen van voertuigen enerzijds en de bewaring van deze voertuigen anderzijds. Uiteraard dienen de opgenomen kosten wel in overeenstemming te zijn met de genoemde kostencomponenten. De gemeente dient uiteraard wel voor zichzelf en eventueel derden inzicht te hebben in de wijze waarop de genoemde kosten zijn berekend. Deze berekening zal ook in eventuele bezwaar- en beroepsprocedures de gerechtelijke toets moeten kunnen doorstaan.

Artikel 5. Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van gebleken onvoldoende rijgeschiktheid of rijvaardigheid dan wel het ontbreken van een behoorlijk zichtbare kentekenplaat

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, zoals bedoeld in artikel 130, vierde lid, 164, zevende lid, en 174, eerste lid van de wet, zijn artikel 1, 3 en 4 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.

Toelichting

Naast de in artikel 170, eerste lid WVW 1994 bedoelde gevallen zijn in deze wet nog twee gevallen genoemd, waarin het noodzakelijk kan zijn om een voertuig te laten wegslepen en in bewaring te laten stellen. Achtereenvolgens wordt hier gedoeld op:

- het niet afgeven van zijn rijbewijs, wanneer dit is ingevorderd, omdat iemand zijn motorrijtuig heeft bestuurd terwijl hij onder invloed was van drogerende stoffen of alcohol en dergelijke (zie artikel 130 en 164 WVW 1994);
- de situatie dat een motorrijtuig niet beschikt over een behoorlijk zichtbare kentekenplaat terwijl de eigenaar of houder van dat motorrijtuig niet direct te achterhalen is. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan voertuigwrakken die geen kenteken meer hebben of aan situaties dat er sprake kan zijn van het 'knoeien' met kentekens in geval van autodiefstal.

Wanneer in dit soort gevallen een voertuig moet worden weggesleept en in bewaring genomen, is er geen sprake van uitoefening van bestuursdwang. Artikel 170, eerste lid WVW 1994, waarin de bestuursdwangbevoegdheid is geregeld, is dan ook niet van toepassing verklaard in de genoemde gevallen. In feite gaat het om een vorm van inbeslagname van goederen die ook in het strafrecht voorkomt.

Wel heeft de wetgever voor deze gevallen diverse bepalingen uit hoofdstuk X. Bestuursdwang van de WVW 1994 (artikel 170 e.v.) van overeenkomstige toepassing verklaard. Het is raadzaam om ook in de wegsleepverordening de artikelen over de bewaarplaats(en) van voertuigen en openingstijden (artikel 3) en de kosten van overbrengen en bewaren van voertuigen (artikel 4) voor deze gevallen van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Artikel 6. Overgangsbepaling en inwerkingtreding

1. De “Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003“ zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 16 juni 2003 wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid bedoelde datum met dien verstande dat de verordening van toepassing blijft op feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking op1 mei 2021.

Toelichting
Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 7. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: “Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021”.

Toelichting
Deze bepaling spreekt voor zich.

Bijlage bij toelichting van de wegsleepverordening

A. Veiligheid op de weg en vrijheid van het verkeer

Als gevallen waarin verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in het belang van de veiligheid op de weg en de vrijheid van het verkeer (zie artikel 170, eerste lid, aanhef en onder a en b WVW 1994) noodzakelijk kunnen zijn, kunnen worden genoemd:

Plaats op de weg
Een voertuig is tot stilstand gebracht op een trottoir, voetpad of fietspad, tenzij het een fiets, bromfiets of invalidenvoertuig betreft (zie artikel 10 en artikel 5 tot en met 7 RVV 1990).

Laten stilstaan
Een voertuig is tot stilstand gebracht:
1. *op een kruispunt, rotonde of een overweg;*
2. op een fietsstrook of de rijbaan langs een fietsstrook;
3. op een oversteekplaats of binnen een afstand van 5 meter daarvan;
4. in een tunnel;
5. bij een bord bushalte (eventueel: ook tramhalte) ter hoogte van de geblokte markering of, indien die markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter van het bord, tenzij het stilstaan dient voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van passagiers;
6. op de rijbaan langs een busstrook;
7. op een busbaan of een busstrook met uitzondering van een lijnbus;
8. langs een gele doorgetrokken streep of in strijd met bord E2 van bijlage 1 RVV 1990;
9. op de rijbaan, inclusief de invoeg- en uitrijstrook, van een autosnelweg of autoweg, of - behoudens in noodgevallen - op de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm van zo'n weg.

(Zie artikel 23, 43, tweede lid, en 81 RVV 1990 en bord E2 van bijlage 1 bij het RVV 1990.)

Parkeren
Een voertuig is geparkeerd:
1. *bij een kruispunt op een afstand van minder dan 5 meter daarvan;*
2. voor een inrit of een uitrit;
3. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;
4. langs een gele onderbroken streep of in strijd met bord E1 van bijlage 1 RVV 1990;
5. op een wijze waardoor er sprake is van dubbel parkeren;
6. binnen een erf, waarbij - voorzover het een motorvoertuig betreft - geen gebruik is gemaakt van de parkeerplaatsen die als zodanig zijn aangeduid of aangewezen;
7. op een weg waarvoor een geslotenverklaring geldt;
8. op een parkeergelegenheid voor zover het voortuig niet behoort tot de op het onderbord aangegeven categorie voertuigen, op een andere wijze dan op het onderbord is aangegeven, dan wel op de dagen of uren waarop dit blijkens het onderbord is verboden;
9. in een parkeerschijfzone, tenzij op een parkeerplaats die als zodanig is aangeduid of aangegeven of plaatsen die voorzien zijn van een blauwe streep;
10. op plaatsen die zijn voorzien van een blauwe streep indien het motorvoertuig niet is voorzien van een duidelijk zichtbare parkeerschijf, waarop het tijdstip staat aangegeven waarop met parkeren is begonnen en de toegestane parkeerduur niet is verstreken;
11. zonder dat de voorgeschreven voertuigverlichting in werking is gesteld;

(Zie artikel 24, 25, 38 e.v. en 46 RVV 1990 en bord E1 van bijlage 1 bij het RVV 1990.)

Bevel of aanwijzing
Een voertuig is tot stilstand gebracht in strijd met een bevel of een aanwijzing, gegeven door een daartoe bevoegd en als zodanig kenbare ambtenaar of ander persoon;
(Zie artikel 82 RVV 1990.)

Gevaarlijk of hinderlijk gedrag
Een voertuig is overigens zodanig tot stilstand gebracht of geparkeerd dat gevaar op de weg wordt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt of kan worden gehinderd. (Zie artikel 5 WVW 1994, het zogenaamde kapstokartikel.)

B. Vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen

Verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in het belang van het vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen (zie artikel 170, eerste lid, aanhef en onder c WVW 1994 en artikel 2 Besluit wegslepen van voertuigen) kunnen noodzakelijk zijn in het geval dat een voertuig geparkeerd is:

a. *op een weg of weggedeelte waar door middel van bord E1 van bijlage 1 van het RVV 1990 of door middel van een gele onderbroken streep als bedoeld in artikel 24, lid 1 onder e RVV 1990 wordt aangegeven dat ter plaatse een parkeerverbod geldt;*
b. op een weg of weggedeelte waar door middel van bord E2 van die bijlage of door middel van een gele doorgetrokken streep als bedoeld in artikel 23, lid 1 onder g RVV 1990 wordt aangegeven dat ter plaatse een verbod stil te staan geldt;
c. op een parkeerplaats nader aangeduid door bord E4 van die bijlage (al dan niet met onderbord) voor zover:
    1. het voertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen;
    2. het voertuig op een andere dan de aangegeven wijze is geparkeerd;
    3. het voertuig op andere dagen of uren dan aangegeven is geparkeerd;
d. op een taxistandplaats, nader aangeduid door bord E5 van die bijlage, tenzij het parkeren gebeurt met een taxi;
e. op een gehandicaptenparkeerplaats, nader aangeduid met bord E6 van die bijlage:
    1. tenzij het parkeren gebeurt met een gehandicaptenvoertuig;
    2. tenzij gebruik wordt gemaakt van een geldige en duidelijk zichtbaar aangebrachte gehandicaptenparkeerkaart;
    3. die gereserveerd is voor een bepaald voertuig;
    4. tenzij het parkeren gebeurt met dat voertuig;
f. op een laad- en losplaats, nader aangeduid door bord E7 van die bijlage (met uitzondering van de aangegeven dagen of uren), tenzij de bestuurder van het voertuig bezig is met het onmiddellijk laden en lossen van goederen;
g. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E8 van die bijlage voor zover het voertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen;
h. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E9 van die bijlage en bestemd voor vergunninghouders, tenzij het parkeren gebeurt met het voertuig waarvoor een parkeervergunning is afgegeven;
i. in een voetgangersgebied, nader aangeduid door bord G7 of C1 van die bijlage (eventueel: met uitzondering van aangegeven dagen en uren.

Toelichting
Hiervoor zijn diverse wegsleepwaardige overtredingen van de wegenverkeerswetgeving opgenomen, waarbij het motief ligt bij de verkeersveiligheid, de doorstroming van het verkeer en het vrijhouden van wegen en weggedeelten. Zoals reeds in de algemene toelichting is aangegeven, zal van geval tot geval beoordeeld moeten worden of de geconstateerde parkeerovertreding ook daadwerkelijk wegsleepwaardig is.

Wegsleepverordening Westervoort – wijzigingen

Was	**Wordt** (wijzigingen geel gemarkeerd)
Artikel 1 Begripsomschrijving In deze verordening wordt verstaan onder: a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990; b. wet: de wegenverkeerswet 1994; c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen; d. voertuig wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder al RVV 1990; e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder c van de wet; f. het college: het college van burgemeester en wethouders;	**Artikel 1 Begripsomschrijving** In deze verordening wordt verstaan onder: a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990; b. wet: de wegenverkeerswet 1994; c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen; d. voertuig wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder al RVV 1990; e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder c van de wet; f. het college: het college van burgemeester en wethouders.
Artikel 2 Aanwijzing van wegen en weggedeelten war voertuigen kunnen worden Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170, eerste lid, onder c van de wet worden alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente aangewezen, voorzover ze behoren tot een vande in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.	**Artikel 2 Aanwijzing van wegen en weggedeelten waar voertuigen kunnen worden verwijderd, overgebracht en in bewaring gesteld in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten** Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170, eerste lid, onder c van de wet worden alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente aangewezen, voor zover ze behoren tot een van de in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.
Artikel 3 Plaats bewaring voertuigen en openingstijden 1. Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen: het opslagterrein van Bergings- en Sleepdienst Van Amerongen, Boulevard Heuvelink 2Bte Arnhem. 2. De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats voor het afhalen van weggesleepte voertuigen zijn dagelijks van 00.00 tot 24.00. 3. De burgemeester kan een tijdelijke plaats van bewaring aanwijzen in het geval een specifieke situatie daartoe aanleiding geeft.	**Artikel 3 Plaats bewaring voertuigen en openingstijden** 1. Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen: het terrein Van Eijck Mobilty BV aan de Dr. C. Lelyweg 6 6827 BH in Arnhem. 2. De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats voor het afhalen van weggesleepte voertuigen worden door het college vastgesteld. 3. De burgemeester kan een tijdelijke plaats van bewaring aanwijzen in het geval Een specifieke situatie daartoe aanleiding geeft.

Artikel 4 Kosten overbrengen en bewaren voertuigen 1. De kosten van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bestaan uit: voorrijkosten, sleepkosten, afhankelijk van de dag in de week en het tijdstip van wegslepen. De hoogte van de kosten wordt berekend door de toepassing van de tarieven van het ingeschakelde bergingsbedrijf, verhoogd met 15% voor indirect gemaakte kosten. 2. De vergoeding voor het bewaren van het voertuig is gelijk aan het door het ingeschakelde bergingsbedrijf gehanteerde tarief per etmaal. Indien de bewaringsperiode een gedeelte van het etmaal bedraagt, dan wel indien de bewaringsperiode mede een deel van een etmaal omvat, wordt voor dat gedeelte van het etmaal het tarief naar evenredigheid doorberekend.	**Artikel 4 Kosten overbrengen en bewaren voertuigen** 1. De kosten van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bestaan uit: voorrijkosten, sleepkosten (afhankelijk van het tijdstip van wegslepen, de dag in de week en eventuele feestdag). De kosten worden in rekening gebracht bij de eigenaar of houder van het voertuig. 2. De kosten voor het overbrengen en bewaren van een voertuig zijn gelijk aan de in dat jaar door het ingeschakelde bergingsbedrijf gehanteerde tarieven.
Artikel 5 Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 130, vierde lid, 164,zevende lid, en 174, eerste lid van de wet, zijn artikel 1, 3 en 4 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.	**Artikel 5 Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van gebleken onvoldoende rijgeschiktheid of rijvaardigheid dan wel het ontbreken van een behoorlijk zichtbare kentekenplaat** Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 130, vierde lid , 164, zevende lid , en 174, eerste lid van de wet, zijn artikel 1, 3 en 4 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.
Artikel 6 Inwerkingtreding Deze verordening treedt in werking op 4 augustus 2003.	**Artikel 6 Overgangsbepaling en inwerkingtreding** 1. De “Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003“ zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 4 augustus 2003 wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid bedoelde datum met dien verstande dat de verordening van toepassing blijft op feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. 2. Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2021.
Artikel 7 Citeertitel Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003	**Artikel 7 Citeertitel** Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2021.

Zoek regelingen op overheid.nl

Westervoort

Ziet u een fout in deze regeling? Meld het ons op regelgeving@overheid.nl!

Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Organisatie	Westervoort
Organisatietype	Gemeente
Officiële naam regeling	Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003
Citeertitel	Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003
Vastgesteld door	gemeenteraad
Onderwerp	openbare orde en veiligheid
Eigen onderwerp	

Opmerkingen met betrekking tot de regeling

Geen.

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

Gemeentewet, art. 149

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht tot en met	Datum uitwerkingtreding	Betreft	Datum ondertekening Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
04-08-2003			nieuwe regeling	16-06-2003 Westervoort Post, 09-07-2003	7/160603

Tekst van de regeling

Intitulé

Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

b. wet: de wegenverkeerswet 1994;

c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen;

d. voertuig wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder al RVV 1990;

e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder c van dewet;

f. het college: het college van burgemeester en wethouders;

Artikel 2 Aanwijzing van wegen en weggedeelten war voertuigen kunnen worden

Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170, eerste lid, onder c van de wet worden allewegen en weggedeelten binnen de gemeente aangewezen, voorzover ze behoren tot een vande in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.

Artikel 3 Plaats bewaring voertuigen en openingstijden

1 Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen:het opslagterrein van Bergings- en Sleepdienst Van Amerongen, Boulevard Heuvelink 2Bte Arnhem.

2 De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats voor het afhalen vanweggesleepte voertuigen zijn dagelijks van 00.00 tot 24.00.

3 De burgemeester kan een tijdelijke plaats van bewaring aanwijzen in het geval eenspecifieke situatie daartoe aanleiding geeft.

Artikel 4 Kosten overbrengen en bewaren voertuigen

1 De kosten van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bestaan uit:voorrijkosten, sleepkosten, afhankelijk van de dag in de week en het tijdstip vanwegslepen. De hoogte van de kosten wordt berekend door de toepassing van de tarievenvan het ingeschakelde bergingsbedrijf, verhoogd met 15% voor indirect gemaaktekosten.

2 De vergoeding voor het bewaren van het voertuig is gelijk aan het door hetingeschakelde bergingsbedrijf gehanteerde tarief per etmaal. Indien de bewaringsperiodeeen gedeelte van het etmaal bedraagt, dan wel indien de bewaringsperiode mede eendeel van een etmaal omvat, wordt voor dat gedeelte van het etmaal het tarief naarevenredigheid doorberekend.

Artikel 5 Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 130, vierde lid, 164,zevende lid, en 174, eerste lid van de wet, zijn artikel 1, 3 en 4 van deze verordening vanovereenkomstige toepassing.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 4 augustus 2003.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening gemeente Westervoort 2003

Aldus besloten in de openbare vergadering vande raad voornoemd d.d. 16 juni 2003,

de griffier, de voorzitter,

J.A.M.G. van Bodegom W.M. de Laat

Toelichting 1 Toelichting Wegsleepregeling 2003

Artikel 1 In deze bepaling is een aantal begrippen omschreven dat in deze verordening wordt vermeld.De omschrijving van deze begrippen spreekt voor zich. Veelal wordt verwezen naar definitiesuit bestaande wetgeving.Ad d. voertuigHet begrip voertuig zoals in artikel 1, onder al RVV 1990 is omschreven, is ruim. Hierondervallen niet alleen motorvoertuigen, maar ook fietsen en bromfietsen, invalidenvoertuigen,trams en wagens. Al deze voertuigen vallen derhalve onder de werking van dezewegssleepvoertuigen.Ook in de model-APV is een bepaling opgenomen over de verwijdering van fietsen enbromfietsen van de openbare weg (zie artikel 5.1.11). Deze bepaling is aanvullend op wat dewegenverkeerswetgeving beoogt te regelen. In artikel 5.1.11 van de model-APV spelennamelijk andere belangen een rol, zoals de openbare orde en veiligheid, het uiterlijk aanzienen de openbare gezondheid.Ad e. MotorrijtuigHet begrip motorrijtuig is apart omschreven omdat artikel 5 van de modelwegsleepverordeningalleen betrekking heeft op dit soort voertuigen.

Artikel 2 De bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen is in de wet zelf geregeld. Voor hetwegslepen van voertuigen in het belang van de veiligheid op de weg of de vrijheid van hetverkeer hoeven geen wegen en weggedeelten te worden aangewezen. Van deze bevoegdheidkan op alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente gebruik worden gemaakt.Voor het wegslepen van voertuigen in het belang van het vrijhouden van wegen enweggedeelten kunnen op grond van artikel 170, eerste lid, aanhef en onder c, en artikel 173,tweede lid, aanhef en onder c WVW 1994 bij gemeentelijke verordening wegen enweggedeelten worden aangewezen. In artikel 2 van het Besluit wegslepen van voertuigen isnader aangegeven om welk soorten van wegen en weggedeelten het kan gaan, zoals onderandere gehandicaptenparkeerplaatsen, taxistandplaatsen, laad- en loshavens,parkeerplaatsen voor vergunninghouders, voetgangersgebieden en dergelijke.Het is aan de gemeenteraad om in deze wegsleepverordening de wegen en weggedeelten aante wijzen waar het college van burgemeester en wethouders van deze bevoegdheid gebruikkan maken. In de tekst van de verordening is de ruimste variant opgenomen: alle wegen enweggedeelten binnen de gemeente zijn aangewezen. Kortom een voertuig kan in het belangvan het vrijhouden van wegen en weggedeelten en behoren tot de soorten van wegen enweggedeelten,

zoals bedoeld in artikel 2 van het Besluit wegslepen van voertuigen, en zijnaangewezen in de wegsleepverordening.Voor de volledigheid wordt nog eens opgemerkt dat een parkeerovertreding, zoals in dezebepaling bedoeld, op zich niet zonder meer voldoende is om over te gaan tot het wegslepenen in bewaring stellen van een voertuig. Per geval zal tevens moeten worden beoordeeld ofde specifieke parkeerovertreding het wegslepen en in bewaring stellen van het desbetreffendevoertuig ook rechtvaardigt. Indien bijvoorbeeld een voertuig midden in de nacht op een laadenloshaven wordt geparkeerd terwijl alle winkels en bedrijven dicht zijn, zal het normaalgesproken niet weggesleept worden. Het voertuig zal doorgaans pas worden weggesleeptwanneer de winkels en bedrijven weer opengaan of enige tijd daarvoor.

Artikel 3 De inhoud van de bepaling spreekt voor zich. Vanwege de redactie van artikel 173, tweede lidWVW 1994 moet de plaats van bewaring van voertuigen door de gemeenteraad wordenaangewezen. Delegatie aan het college van burgemeester en wethouders is niet mogelijk.In onvoorziene omstandigheden is het denkbaar dat de burgemeester op grond van zijnbijzondere bevoegdheden ter handhaving van de openbare orde tijdelijk ook ander terreinenaanwijst als plaats van bewaring van voertuigen.Het is raadzaam om de locatie van de bewaarplaats zodanig te kiezen dat ze ook goedbereikbaar is, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer, voor de mensen die hiermee te makenkrijgen. Ook de openingstijden dienen redelijk ruimt te worden gekozen.Openstelling van de bewaarplaats alleen gedurende werkdagen lijkt niet voldoende omdatiemand hierdoor onevenredige schade kan lijden, die mogelijk op de gemeente wordtverhaald.

Artikel 4 In artikel 13 tot en met 15 van het Besluit wegslepen van voertuigen is geregeld welkesoorten van kosten verbonden zijn aan het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen,in rekening kunnen worden gebracht. Het gaat hierbij niet alleen om personele en materiëlekosten die direct verband houden met het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen,maar ook om de kosten die verbonden zijn aan bekendmaking van beschikkingen, verkoop,eigendomsoverdracht om niet of vernietiging van voertuigen, inclusief de taxatie van dezevoertuigen, renteverlies, WA-verzekering en dergelijke.In de wegsleepverordening hoeven deze kostencomponenten niet allemaal inzichtelijk teworden gemaakt. Volstaan kan worden met een uitsplitsing van de kosten die verbonden zijnaan het wegslepen van voertuigen enerzijds en de bewaring van deze voertuigen anderzijds.Uiteraard dienden de opgenomen kosten wel in overeenstemming te zijn met de genoemdekostencomponenten. De gemeente dient uiteraard wel voor zichzelf en eventueel voor derdeninzicht te hebben in de wijze waarop de genoemde kosten zijn berekend. Deze berekening zalook in eventuele bezwaar- en beroepsprocedures de gerechtelijke toets moeten kunnendoorstaan.Om te voorkomen dat bij elk tariefswijziging de verordening steeds opnieuw moet wordenvastgesteld, is gekozen voor de verwijzing naar de tarieven van het ingeschakeldebergingsbedrijf. De hoogte van de huidige tarieven is opgenomen in een bijlage bij dezetoelichting

Artikel 5 Naast de in artikel 170, eerste lid WVW 1994 bedoelde gevallen zijn in deze wet nog tweegevallen genoemd, waarin het noodzakelijk kan zijn om een voertuig te laten wegslepen en inbewaring te laten stellen. Achtereenvolgens wordt hier gedoeld op:- het niet afgeven van zijn rijbewijs, wanneer dit is ingevorderd, omdat iemand zijnmotorrijtuig heeft bestuurd terwijl hij onder invloed was van drogerende stoffen ofalcohol en dergelijke (zie artikel 130 en 164 WVW 1994);- de situatie dat een motorrijtuig niet beschikt over een behoorlijke zichtbarekentekenplaat terwijl de eigenaar of houden van dat motorrijtuig niet direct teachterhalen is. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan voertuigwrakken die geenkenteken meer hebben of aan situaties dat er sprake kan zijn van het knoeien metkentekens in geval van autodiefstal.Wanneer in dit soort gevallen een voertuig moet worden weggesleept en in bewaringgenomen, is er geen sprake van uitoefening van bestuursdwang. Artikel 170, eerste lid WVW1994, waarin de bestuursdwangbevoegdheid is geregeld, is dan ook niet van toepassingverklaard in de genoemde gevallen. In feite gaat het om een vorm van inbeslagname vangoederen die ook in het strafrecht voorkomt.Wel heeft de wetgever voor deze gevallen diverse bepalingen uit hoofdstuk X Bestuursdwangvan de WVW 1994 (artikel 170 e.v.) van overeenkomstige toepassing verklaard. Het israadzaam om ook in de wegsleepverordening de artikelen over de bewaarplaats vanvoertuigen en openingstijden (artikel 3) en de kosten van overbrengen en bewaren vanvoertuigen (artikel 4) voor deze gevallen van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Artikel 6 Op grond van artikel 22 lid 2 van de Tijdelijke Referendumwet treedt een besluit waarovereen referendum kan worden gehouden, niet eerder in werking dan zes weken na debekendmaking van het besluit.Intrekking van de oude wegsleepregeling van de burgemeester is niet nodig, omdat ze vanrechtswege is vervallen op het moment dat de wijziging van de WVW 1994 in werking is

Toelichting Algemeen Op 1 januari 2002 zijn in werking getreden de Wet van 21 februari 1997, houdende dewijziging van de Wegenverkeersweg 1994 (WVW 1994), ook wel de wijziging van dewegsleepregeling genoemd, en het bijbehorende Besluit wegslepen van voertuigen.Artikel 170 tot en met 173 WVW 1994 zijn geheel vervangen door nieuwe bepalingen. DeWijzigingswet is bij de Invoeringswet van de derde tranche van de Algemene wetbestuursrecht (Awb) deel II, nog aangepast in verband met de overgang van de bepalingenover de uitvoering van bestuursdwang uit de Gemeentewet naar de Awb.Kort samengevat houden de wijzigingen in de wegsleepregeling voor de gemeenteWestervoort het volgende in:Bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigenHet uitvoeren van de wegsleepregeling is geen bevoegdheid meer van de burgemeester, maarvan het gehele college van burgemeester en wethouders. Het wegslepen van een voertuigmoet worden gezien als een bijzondere vorm van bestuursdwang. In de Awb zijn algemeneregels gesteld over de toepassing van bestuursdwang. Deze regels zijn voor een groot deelook van toepassing op het wegslepen van voertuigen. In de WVW 1994 wordt een aantalbepalingen uit de Awb niet van toepassing verklaard. Tegen besluiten tot het wegslepen vanvoertuigen staat op grond van de Awb bezwaar en vervolgens beroep open.Uitgebreide werkingOp grond van de oude (lees steeds: huidige) WVW 1994 mochten op de weg staandevoertuigen alleen worden weggesleept in het belang van de veiligheid op de weg, de vrijheidvan het verkeer of het vrijhouden van gehandicaptenparkeerplaatsen.Op grond van de herziene regeling in de WVW 1994 en het daarop gebaseerde Besluitwegslepen van voertuigen is het laatstgenoemde criterium uitgebreid. Zowel de VNG als eenaantal grote(re) gemeenten hebben hier sterk op aangedrongen bij zowel het ministerie vanVerkeer en Waterstaat als de Tweede Kamer. Er zijn immers meer locaties denkbaar waarfout parkeren als zeer hinderlijk wordt ervaren zonder dat de veiligheid op de weg of devrijheid van het verkeer direct in het geding is. Direct optreden tegen dergelijke foutgeparkeerde voertuigen kan in bepaalde gevallen zeer wenselijk zijn. Hierbij kan wordengedacht aan het onbevoegd parkeren op laad- en loshavens, taxistandplaatsen,marktterreinen, voetgangersgebieden en dergelijke. Deze wegen en weggedeelten wordenaangewezen in deze verordening.In zowel de oude als de nieuwe regeling geldt dat een voertuig niet zonder meer kan wordenweggesleept wanneer aan een van de genoemde criteria wordt voldaan. Degene die met deuitvoering van de wegsleepregeling is belast, dient per geval na te gaan of in dat specifiekegeval het wegslepen van het desbetreffende voertuig absoluut noodzakelijk is. Het wegslepenvan een voertuig dat om 4.00 's nachts in strijd met een van de genoemde criteria isgeparkeerd, zal doorgaans als niet of minder urgent moeten worden beschouwd. In zo'n gevalkan het opmaken van een proces-verbaal door een opsporingsambtenaar volstaan.Verhouding Wet-Mulder en bestuursdwangWanneer een voertuig fout geparkeerd staat en wegsleepwaardig is, zijn er in principe tweenaast elkaar bestaande manieren om hiertegen op te treden. Allereerst door politie en justitieop grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. (Wet-Mulder) via het opmaken van een proces-verbaal. Daarnaast door het uitvoeren vanbestuursdwang (lees: het laten wegslepen en bewaren van dat voertuig) door het college vanburgemeester en wethouders.In de oude wegsleepregeling bestond er een onlosmakelijk verband tussen beide vormen vanoptreden. Voordat tot het wegslepen van een voertuig kon worden overgegaan, moest altijdeerst een proces-verbaal op grond van de Wet-Mulder op grond van de Wet-Mulder wordenopgemaakt. Indien het desbetreffende proces-verbaal werd geseponeerd of wanneer vrijspraakof ontslag van rechtsvervolging door de rechter volgde, dienden ook de kosten van hetwegslepen en bewaren van het voertuig te worden terugbetaald.In de nieuwe wegsleepverordening wordt deze koppeling losgelaten. Het opmaken van eenproces-verbaal op grond van de Wet-Mulder, voordat tot het wegslepen van een voertuig kanworden overgegaan, is niet meer vereist, maar kan nog steeds wel samengaan. Opgemerktwordt dat het wel noodzakelijk is om de geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijkvast te leggen wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van de bestuursdwangbevoegdheid.Voor eventuele latere bezwaar- en beroepsprocedures op grond van de Awb is het verstandigde geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijk vast te leggen in een

schriftelijkdocument en bij voorkeur vergezeld te laten gaan van een foto die de feitelijke situatieweergeeft. Met de politie Gelderland Midden is daarom afgesproken dat er altijd een procesverbaalop grond van de Wet-Mulder wordt opgemaakt voordat tot wegspelen wordtovergegaan.Een eventueel sepot, vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging door juistitie, respectievelijkde rechter naar aanleiding van een proces-verbaal is niet zonder meer een reden om ook dekosten van de bestuursdwang terug te betalen. Het college maakt in een eventuelebezwaarprocedure een zelfstandig afweging.

VerordeningIn artikel 170 e.v. WVW 1994 is het kader aangegeven waarbinnen het college vanburgemeester en wethouders gebruik kan maken van zijn bevoegdheid tot het wegslepen vanvoertuigen. Hoewel de bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen in de wet is neergelegd,kan het college pas goed van deze bevoegdheid gebruikmaken wanneer de gemeenteraad ineen verordening nadere regels heeft gesteld over de toepassing van deze bevoegdheid, zoalsin artikel 173, tweede lid van de wet wordt voorgeschreven. In deze verordening dienen in elkgeval regels te worden gesteld over:- de aanwijzing van de plaats(en) waar de weggesleepte voertuigen worden bewaard;- de berekening van de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het wegslepen enbewaren van voertuigen.- de eventuele aanwijzing van wegen en weggedeelten waar op grond van artikel 170,eerste lid, onder c WVW 1994 voertuigen mogen worden weggesleept.Aangezien in artikel 173, tweede lid van de wet wordt aangegeven dat de nadere regels bijgemeentelijke verordening moeten worden gesteld, kunnen de hiervoor genoemdeonderwerpen niet worden gedelegeerd aan het college. De uitwerking van de nadere regelsvan de verordening kan wel door het college geschieden (bijvoorbeeld door middel vanbeleidsregels).

Wegsleepwaardige overtredingen Zoals hiervoor reeds aangegeven mochten op grond van de bepalingen uit de oude WVW1994 op de weg staande voertuigen alleen worden weggesleept in het belang van deveiligheid op de weg, de vrijheid van het verkeer of het vrijhouden vangehandicaptenparkeerplaatsen. In vele bestaande wegsleepregelingen van de burgemeester isconcreet aangegeven welke gevallen er sprake kan zijn van een wegsleepwaardigeovertreding. Hiervoor is vaak aansluiting gezocht bij de delictsomschrijvingen uit de WVW1994 of het RVV 1990.Zo'n aanpak kan uit praktisch oogpunt wellicht wenselijk zijn omdat degene die met deuitvoering van de wegsleepregeling is belast, direct uit de regeling kan afleiden of eenvoertuig mag worden weggesleept. Toch is bij het opstellen vaneen modelwegsleepverordeningvoor een andere aanpak te moeten kiezen.Enerzijds omdat een gemeente zichzelf nodeloos beperkingen kan opleggen wanneer in deverordening zelf concreet wordt aangegeven welke wegsleepwaardige overtredingen wordenonderscheiden. Op grond van het nieuwe artikel 170, eerste lid WVW 1994 kunnen immersvoertuigen waarmee én een verkeersregel wordt overtreden én waarvan de verwijderingnoodzakelijk is in verband met het belang van:de veiligheid op de weg ofb. de vrijheid van het verkeer ofc. het vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegenzonder meer worden weggesleept.Anderzijds omdat het gevaar bestaat dat de delictsomschrijvingen uit dewegenverkeerswetgeving en de wegsleepverordening niet naadloos op elkaar aansluiten.Wanneer dit het geval is, bestaat er de kans dat de gemeente in eventuele bezwaar- enberoepsprocedures om formele redenen in het ongelijk wordt gesteld. Daarnaast geldtuiteraard ook dat zaken niet dubbel moeten worden geregeld. Bovendien zou bij elke wijzigingin de desbetreffende onderdelen van de wegenverkeerswetgeving ook dewegsleepverordening moeten worden aangepast.Om die reden is ervoor gekozen om de delictsomschrijving niet in de verordening op tenemen, maar te volstaan met een wegsleepverordening waarin alleen zaken zijn geregeld diegemeenten aanvullend moeten en kunnen regelen.Om toch enig houvast te bieden bij toepassing van de wegsleepverordening is aan het slotvan deze toelichting aangegeven in welke concrete gevallen er sprake kan zijn van eenwegsleepverordening overtreding van de wegenverkeerswetgeving.Ook wordt gewezen op artikel 170, zesde lid WVW 1994. Hierin wordt bepaald dat eenvoertuig niet kan worden weggesleept indien de rechthebbende het voertuig verwijdertvoordat met de overbrenging wordt begonnen. In de wet wordt niet expliciet aangegevenwanneer wordt begonnen met de overbrenging. In de dagelijkse praktijk wordt ervanuitgegaan dat pas met de overbrenging wordt begonnen wanneer het voertuig zich in detakels van het wegsleepvoertuig bevindt. Indien de rechthebbende zich eerder bij zijnvoertuig meldt, mag het voertuig niet meer worden weggesleept. Wel zal de rechthebbendealle aan de voorbereiding van de overbrenging verbonden kosten dienen te vergoeden,waarbij met

name kan worden gedacht aan de voorrijkosten van het sleepvoertuig enadministratieve kosten.

Wegsleepwaardige situaties Hierna zijn onder A diverse wegsleepwaardige overtredingen van de wegenverkeerswetgevingopgenomen waarbij het motief ligt bij de verkeersveiligheid en de doorstroming van hetverkeer. Zoals reeds in de algemene toelichting is aangegeven zal van geval tot gevalbeoordeeld moeten worden of de geconstateerde parkeerovertredingen ook daadwerkelijksleepwaardig is.In onderdeel a gaat het om overtreding van artikel 10 RVV 1990. Bestuurders van voertuigen,met uitzondering van fietsen, bromfietsen en invalidenvoertuigen (zie artikel 5 tot en met 7RVV 1990), gebruiken de rijbaan. Zij mogen hun voertuig niet parkeren op een trottoir,voetpad of fietspad.In onderdeel b gaat het om overtreding van het bepaalde in artikel 23, 43, tweede lid, en 81RVV 1990 en bord E2 van bijlage 1 bij het RVV 1990.In onderdeel c is er sprake van overtreding van het bepaalde in artikel 24, 25, 38 e.v. en 46RVV 1990 en bord E1 van bijlage bij het RVV 1990.In onderdeel d wordt gedoeld op overtreding van het bepaalde in artikel 82 RVV 1990.In onderdeel e gaat het om overtreding van het bepaalde in artikel 5 WVW 1994, hetkapstokartikel. Op grond van deze bepaling is het verbonden zich zodanig te gedragen dat ergevaar op de weg wordt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt ofkan worden gehinderd. De inhoud van deze bepaling is zo ruim dat ongewenst gedrag op deweg, i.c. ongewenst parkeren, dat niet reeds in onderdeel a tot en met d is geregeld,doorgaans onder deze bepaling kan worden gebracht

A veiligheid op de weg en vrijheid van het verkeer. Als gevallen waarin verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in hetbelang van de veiligheid op de weg en de vrijheid van het verkeer (zie artikel 170, eerste lid,aanhef en onder a en b WVW 1994) noodzakelijk kunnen zijn, kunnen worden genoemd.Plaats op de wega. een voertuig is tot stilstand gebracht op een trottoir, voetpad of fietspad, tenzij het eenfiets, bromfiets of invalidenvoertuig betreft (zie artikel 10 en artikel 5 tot en met 7 RVV1990).Laten stilstaanb. een voertuig is tot stilstand gebracht:1. op een kruispunt, rotonde of een overweg;2. op een fietsstrook of de rijbaan langs een fietsstrook;3. op een oversteekplaats of binnen een afstand van 5 meter daarvan;4. in een tunnel;5. bij een bord bushalte ter hoogte van de geblokte markering of, indien die markeringniet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter bord, tenzij het stilstaandient voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van passagiers.6. op de rijbaan langs een busstrook.7. op een busbaan of een busstrook met uitzondering van een lijnbus;8. langs een gele doorgetrokken streep of in strijd met bord E2 van bijlage 1 RVV 1990;9. op der rijbaan, inclusief de invoeg- en uitrijstrook, van een autosnelweg of autoweg,of, behoudens in noodgevallen, op de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm vanzo'n weg.(zie artikel 23, 43, tweede lid, en 81 RVV 1990 en bord E2 van bijlage 1 bij het RVV1990.)*Parkeren*c. een voertuig is geparkeerd:1. bij een kruispunt op een afstand van minder dan 5 meter daarvan;2. voor een inrit of een uitrit;3. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;4. langs de gele onderbroken streep of in strijd met bord E1 van bijlage 1 RVV 1990;5. op een wijze waardoor er sprake is van dubbel parkeren;6. binnen een erf, waarbij - voorzover het een motorvoertuig betreft - geen gebruik isgemaakt van de parkeerplaatsen die als zodanig zijn aangeduid of aangewezen;7. op een weg waarvoor een geslotenverklaring geldt;8. zonder dat de voorgeschreven voertuigverlichting in werking is gesteld;(zie artikel 24, 25, 38 e.v. n 46 RVV 1990 en bord E1 van bijlage 1 bij het RVV 1990.)Bevel of aanwijzingd. een voertuig is tot stilstand gebracht in strijd met een bevel of aanwijzing, gegeven dooreen daartoe bevoegd en als zodanig kenbare ambtenaar of andere persoon;(Zie artikel 82 RVV 1990.)Gevaarlijk of hinderlijk gedrage. Een voertuig is overigens zodanig tot stilstand gebracht of geparkeerd dat gevaar op deweg wordt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt of kan wordengehinderd.(Zie artikel 5 WVW 1994, het zogenaamde kapstokartikel.)Hierna zijn diverse sleepwaardige overtredingen van de wegenverkeerswetgevingopgenomen, waarbij het motief niet zozeer ligt bij de verkeersveiligheid en de doorstromingvan het verkeer, maar wel bij het vrijhouden van wegen en weggedeelten. In de oudewettelijke regeling werd een specifiek voorbeeld van een locatie genoemd waar voertuigenmochten worden weggesleept wanneer hier door onbevoegden werd geparkeerd, namelijk degehandicaptenparkeerplaats. In de praktijk bleken er aanzienlijk meer locaties denkbaar tezijn waar het wegslepen van voertuigen noodzakelijk werd geacht zonder dat er direct sprakewas van verkeersonveiligheid of belemmering van doorstroming van het verkeer. In artikel 2van het Besluit wegslepen

van voertuigen is concreet aangegeven op welke soorten wegen enweggedeelten voertuigen mogen worden weggesleept in het belang van het vrijhouden vanwegen en weggedeelten. Deze soorten wegen en weggedeelten zijn eerder onder a tot en meti nader aangeduid.

B Vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen Verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in het belang van hetvrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen (zie artikel 170, eerste lid, aanhef enonder c WVW 1994 en artikel 2 Besluit wegslepen van voertuigen) kunnen noodzakelijk zijn inhet geval dat een voertuig geparkeerd is:a op een weg weggedeelte waar door middel van bord E1 van bijlage 1 van het RVV 1990of door middel van een gelde onderbroken streep als bedoeld in artikel 24, lid 1 onder eRVV 1990 wordt aangegeven dat ter plaatse van een parkeerverbod geldt;b. op een weg of weggedeelte waar door middel van bord E2 van die bijlage of door middelvan een gelde doorgetrokken streep als bedoeld in artikel 23, lid onder g RVV 1990 wordtaangegeven dat ter plaatse een verbod stil te staan geldt;c. op een parkeerplaats nader aangeduid door bord E4 van die bijlage (al dan niet metonderbord) voorzover:- het voertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen;- het voertuig op een ander dan de aangegeven wijze is geparkeerd;- het voertuig op andere dagen of uren dan aangegeven is geparkeerd;d. op een taxistandplaats, nader aangeduid door bord E5 van die bijlage, tenzij het parkerengebeurt met een taxi;e. op een gehandicaptenparkeerplaats, nader aangeduid met bord E6 van die bijlage:- tenzij het parkeren gebeurt met een gehandicaptenvoertuig;- tenzij gebruik wordt gemaakt van een geldige en duidelijke zichtbare aangebrachtegehandicaptenparkeerkaart;- die gereserveerd is voor een bepaalde voertuig, tenzij het parkeren gebeurt met datvoertuig;f. op een laad- en losplaats, nader aangeduid door bord E7 van die bijlage (metuitzondering van de aangegeven dagen of uren), tenzij de bestuurder van het voertuigbezig is met onmiddellijke laden en lossen van goederen;g. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E8 van die bijlage voorzover hetvoertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen;h. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E9 van die bijlage en bestemd voorvergunninghouders, tenzij het parkeren gebeurt met het voertuig waarvoor eenparkeervergunning is afgegeven;i. in een voetgangersgebied, nader aangeduid door bord G7 of C1 van die bijlage metuitzondering van aangegeven dagen en uren.Bijlage bij raadsbesluit inzake WegsleepverordeningZoals alle gemeenten in de regio is als bergingsbedrijf ingeschakeld de firma Van Amerongente Arnhem. Alle tarieven op het prijspeil 2003 inclusief 15% opslag voor indirecte kosten eninclusief BTW zijn te noemen:• voorrijkosten: € 90,=• sleepkosten ma t/m vrij tussen 08 en 18 uur: € 158,35• sleepkosten za-zo+ ma t/m vrij tussen 18 en 08 uur: € 183,20• kosten bewaring 1e 24 uur of gedeelte: € 45,=• kosten bewaring elk volgend etmaal of deel ervan € 25,=

VAN EIJCK

Gemeente Westervoort
t.a.v. Burgemeester en Wethouders
Postbus 40
6930AA WESTERVOORT

Betreft: Wijziging in uw Wegsleepverordening

Gilze, dinsdag 3 november 2020,

Geachte Burgemeester en Wethouders,

In uw huidige wegsleepverordening is van Amerongen Berging uw uitvoerende bergingsbedrijf en wordt er gebruikt gemaakt van haar bewaarplaats.

Via deze weg willen wij u informeren dat de bergingsactiviteiten (en daarmee de uitvoering van uw wegsleepverordening) zullen worden overgenomen door van Eijck Mobility BV. De handelsbenaming 'van Amerongen Berging' zal daarbij blijven bestaan, doch overgaan op deze entiteit.

Wij zouden u willen vragen om de uitvoerder te wijzigen in uw wegsleepverordening. Tevens doen wij u als bijlage op dit schrijven de geïndexeerde tarieven, ingaande 1-1-2021, toekomen.

Hiervoor adviseren wij u om deze tarieven alsmede de bewaarplaats op te nemen in een addendum op uw wegsleepverordening. Dit voorkomt dat u bij de jaarlijkse indexering de hele verordening dient te herzien.

Hopende u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd,

Namens van Eijck Mobility BV,

Paul van der Burgt
Manager Berging
Van Eijck Mobility BV

VAN EIJCK

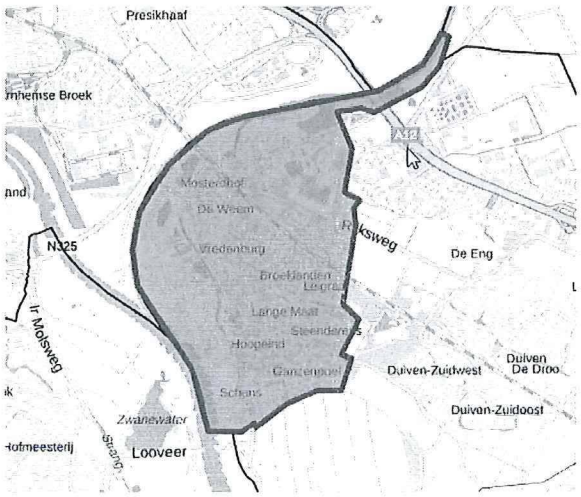
Gegevens uitvoerder Wegsleepverordening:

Van Eijck Mobility BV
Broekdijk 2
5125NE GILZE
tel. 085-0206000
email. berging@eijck.com
KvK: 18064664

Uitvoering zal plaatsvinden vanuit één van onze vestigingen:

Als bewaarplaats van voertuigen geldt per 01-01-2021:

Van Eijck Mobility BV - Arnhem
Dr C Lelyweg 6
6827BH ARNHEM GLD
Tel. 026-3515253
Email. berging@eijck.com
Openingstijden: in telefonisch overleg

VAN EIJCK

Tariefblad wegsleepverordening per 01-01-2021

Wegsleep voertuig dagtarief (werkdagen 08-18 uur)	180,29	excl btw
Wegsleep voertuig avond (18-08 uur)/weekend/feestdagen	206,43	excl btw
Bewaarkosten en administratieve intake vergoeding 1e etmaal	27,42	excl btw
Bewaarkosten per elk volgend etmaal	11,51	excl btw
Voorrijdkosten voor kentekenhouder	104,18	excl btw

Indien ons wordt verzocht tot het verrichten van aanvullende diensten gelden de volgende tarieven:

Taxatiekosten executiewaarde voertuig (tot 3500kg)*	85,00	excl btw

**voertuigen met een taxatiewaarde van meer dan 5000 euro kennen een waarde-afhankelijk tarief.*

Afvoervergoeding na demontageopdracht voertuig (tot 3500kg)	15,00	excl btw

Eventuele restopbrengst van voertuigen zal worden gecrediteerd op de openstaande vordering.

Vrij van de wegsleepverordening kunt u als Gemeente ook een verzoek doen op onze dienstverlening voor het verplaatsen van voertuigen. Denk aan het vrijmaken van marktterreinen of verplaatsen van voertuigen bij werkzaamheden. De kosten voor deze handeling óf vergeefse rit, per voertuig, bedraagt 80,00 excl btw.

Voor inschakeling van onze dienstverlening kan 24/7 met onze meldkamer contact opgenomen worden.

VAN EIJCK
Broekakkerweg 1, 5126 BD GILZE

PostNL €8,8
Afz. 5126 BD I
NEDERLA
03.11.2
NetSet RN 824

Frankeermachine & (Digitale) Postzegel

R NL Aangetekend

Brief: D-A-1
Pakket: B-P-3

postnl

3SRRDT9633351

40

Gemeente Westervoort
T.a.v. Burgemeester en Wethouders
Postbus 40
6930 AA Westervoort

RAADSVOORSTEL

gemeente Westervoort

Onderwerp : Vaststelling bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’

Zaak- & documentnr. : Z/18/034424/201481718

Portefeuillehouder : mr. H. Sluiter

Opsteller : Ed van Karnenbeek / Ole van Beers

Team : Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnr. 3352

Samenvatting

Met ingang van 19 november 2020 is het ontwerp van het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegd. Tijdens de periode van ter inzage ligging zijn tegen het ontwerpplan geen zienswijzen ingediend. Daarvoor is een inspraakprocedure gehouden en is overleg gepleegd op grond van het Besluit ruimtelijke ordening. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een verslag. Inspraak en overleg hebben tot enkele geringe aanpassingen geleid.

Het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ voorziet in:

- de bouw van twee kleinschalige bedrijfsgebouwen (na de sloop van de bedrijfsloods van de voormalige tweedehands autohandel en de sanering van het terrein aan de IJsseldijk 38);
- de bouw van een twee onder een kap woning;
- het herbestemmen en inpassen van de woning Brouwerslaan 9;
- de landschappelijke inrichting van het gehele terrein.

Daarnaast is een grondruil met de gemeente benodigd om de bouw van de twee woningen mogelijk te maken. Deze grondruil is vastgelegd in de met initiatiefnemer op 23 oktober 2018 gesloten anterieure overeenkomst.

Beslispunten

Wij stellen u voor om:

1. Het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ als vervat in het bestandenset met planidentificatienummer NL.IMRO.0293.BROUWIJ-ON01 met de bijbehorende documenten, langs elektronische weg en in analoge vorm, ongewijzigd vast te stellen;
2. Voor het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 en 2 Wet ruimtelijke ordening;
3. De geluidzone industrie, zoals die op de verbeelding met de gebiedsaanduiding ‘geluidzone - industrie‘ is aangegeven en in artikel 11 van de regels is opgenomen, opnieuw op grond van de Wet en het Besluit geluidhinder ongewijzigd over te nemen dan wel vast te stellen voor het gedeelte van de zone, voor zover dat binnen het gebied van het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38 ligt’;

Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het terrein aan de Brouwerslaan en de IJsseldijk 38 verworven en heeft ons gevraagd om de bedrijfsbestemming te veranderen naar een bestemming die andersoortige, kleinschaliger, bedrijvigheid mogelijk maakt. Daarnaast om woningbouw te faciliteren in de vorm van een dubbel woonhuis. Daarvoor is een grondruil nodig. Wij hebben hier onder voorwaarden via onze brief van 28 maart 2018 positief op gereageerd.

Planning

De gemeenteraad dient binnen 12 weken na afloop van de inzagetermijn van het ontwerpplan een besluit te nemen over de vaststelling van het plan. Vanwege de constatering van een bodemverontreiniging en de economische uitvoerbaarheid van het plan die hiermee in het geding kwam. Er is hier sprake van een termijn van orde volgens de Wet ruimtelijke ordening. Het overschrijden van deze beslistermijn is niet fataal en heeft juridisch geen gevolgen.

Beoogd effect

De bouw van een twee onder een kap woning en twee kleinschalige bedrijfsgebouwen van 150 m2 elk, beide bedrijfsgebouwen worden gesitueerd op de plaats van de bedrijfsloods (oppervlakte circa 700 m2). De gronden behorende bij deze bedrijfsloods worden gesaneerd i.v.m. een geconstateerde bodemverontreiniging. De bestaande woning Brouwerslaan 9 wordt herbestemd en ingepast. Deze wordt al als zodanig bewoond. Het gehele terrein wordt vervolgens landschappelijk ingericht. Hiervoor is een landschapsinrichtingsplan opgesteld.
Een perceel grond aan de Brouwerslaan - IJsseldijk wordt geruild tegen een perceel dat aan de zuidzijde van de Brouwerslaan ligt om daar de bouw van beide woningen mede mogelijk te maken.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad is bevoegd het bestemmingsplan vast te stellen.
Op grond van artikel 3.1, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening is de gemeenteraad bevoegd om voor het gehele grondgebied van de gemeente één of meerdere bestemmingsplannen vast te stellen.
Overwegende dat:

- er geen zienswijzen kenbaar zijn gemaakt in de inzagetermijn;
- er voldoende waarborgen zijn getroffen voor de uitvoerbaarheid van het de beoogde ontwikkelingen door middel van voorwaardelijke verplichtingen en gebruiksbepalingen in het bestemmingsplanen en via de op 23 oktober 2018 gesloten anterieure overeenkomst;
- Door middel van de ondertekening voor akkoord van een (vertrouwelijke) brief van 28 oktober 2020 heeft de initiatiefnemer de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan nogmaals bevestigd. Reden daarvan is een in 2020 aangetroffen ernstige verontreiniging van de bedrijfslocatie IJsseldijk 38. De aan de sanering verbonden kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer;

Kan worden geconcludeerd dat het definitieve bestemmingsplan nu in procedure kan worden gebracht.

1.2 Met de vaststelling van dit plan wordt uitvoering gegeven aan de voorgenomen ontwikkeling in de categorie 'Vrijkomend maatschappelijk of bedrijfsmatig vastgoed', zoals vastgelegd in de woningbouwnotitie 2018 - 2027 (februari 2019).
Het bestemmingsplan voorziet in de sloop van een bedrijfsloods welke dienst deed voor een (niet meer actieve) tweedehands autohandel. In de plaats daarvan worden op de plek van de loods twee kleinschalige bedrijfsgebouwen gebouwd voor andersoortige bedrijvigheid.

De raad heeft het Economisch Kader vastgesteld (besluit van 5 februari 2018). Het landelijke gebied neemt daarin geen ‘voorkeurspositie’ in als het gaat om de nieuwvestiging van bedrijvigheid. De prioriteiten liggen bij andere gebieden (raadsbesluit van 3 februari 2019; uitvoering actie-agenda Economisch Kader Westervoort).Toch wordt nieuwe bedrijvigheid hier mogelijk gemaakt. Daartoe is overleg geweest met het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties (IOW). Zowel de landschappelijke inrichting van het gehele terrein als het feit dat sprake is van vervangende bedrijvigheid - zowel in de vorm van minder omvang en oppervlakte als dat sprake is van toegelaten bedrijven in een andere milieucategorie – liggen ten grondslag aan uw besluit om dit planonderdeel te faciliteren. Die bedrijvigheid is begrensd via een lijst van bedrijfsactiviteiten, bijlage 1 bij de planregels, deze activiteiten beperken zich tot de milieucategorie 1 en 2. Deze lijst is in overleg met de initiatiefnemer tot stand gekomen.
De woning Brouwerslaan 9 wordt herbestemd en ingepast, samen met nieuwbouw in de vorm van een twee onder een kap woning. Om te voorzien in de ruimte voor de realisatie van de twee onder een kap woning is een grondruil met de gemeente noodzakelijk. Het gehele terrein wordt daarna landschappelijk ingericht op grond van een landinrichtingsplan, bijlage 3 bij de regels van het bestemmingsplan. Een verbetering van het uiterlijk aanzien daar dient ook een gemeentelijk belang. De ruimtelijke kwaliteit van het plangebied verbetert aanmerkelijk. Dat is ook de reden geweest om hier in dit landelijke gebied toch nog beperkte vormen van bedrijvigheid toe te staan.

1.3 Om te voorzien in de ruimte voor de realisatie van de beoogde twee onder een kap woningen is een grondruil met de gemeente noodzakelijk.

De gemeente beschikt over een stuk grond aan het zuidelijke punt van het plangebied. De initiatiefnemer heeft dit stuk grond nodig om de beoogde ontwikkeling van woningen te kunnen realiseren. De beoogde grondruil is vastgelegd in de met initiatiefnemer gesloten anterieure overeenkomst en is noodzakelijk om uitvoering te geven aan de mogelijkheden die voorliggend bestemmingsplan. Het plan wordt daarmee uitvoerbaar geacht.

1.4 Het voorliggende bestemmingsplan voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

De ruimtelijke aanvaardbaarheid van de beoogde ontwikkeling is getoetst aan het ruimtelijke beleid en verschillende omgevings- en milieuaspecten. Deze motivering is opgenomen in de plantoelichting en raadpleegbaar via www.ruimtelijkeplannen.nl. Uit alle bijbehorende stukken wordt geconcludeerd dat het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

2.1 *Voor dit project wordt geen exploitatieplan vastgesteld als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 en 2 Wet ruimtelijke ordening aangezien het verhaal van kosten anderszins verzekerd is.*

De kosten die gemoeid zijn met de bestemmingsplanprocedure en overige kosten zijn verankerd in de anterieure overeenkomst die met het besluit van het college d.d. 23 oktober 2018 is ondertekend. Het verhaal van kosten van het plan is daarmee anderszins verzekerd.

3.1 Op grond van art. 41 en volgende van de Wet geluidhinder kan een vastgestelde geluidzone uitsluitend worden gewijzigd of opgeheven bij de vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan.

Over een gedeelte van het plangebied loopt een geluidzone - industrie in verband met de aanwezigheid van twee bedrijven buitendijks (waarvan één bedrijf nog maar een geluidzone volgens de Wet geluidhinder heeft). De te bouwen twee onder een kap woning valt buiten die zone. De woning Brouwerslaan 9 valt binnen die geluidzone hetgeen - nu sprake is van een (lang) bestaande situatie - geen gevolgen heeft. Overigens wordt volgens het akoestisch onderzoek ter plaatse vanwege het industrielawaai voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A).

De gemeenteraad dient deze geluidzone - voor zover die binnen het gebied van dit bestemmingsplan ligt - gelijktijdig met zijn besluit tot vaststelling van dit bestemmingsplan opnieuw ongewijzigd overnemen dan wel vaststellen. Dat maakt de geluidzone namelijk weer sluitend.

Kanttekeningen

1.1 Er is een ernstige vorm van bodemverontreiniging geconstateerd op de gronden behorende bij de bedrijfsgebouwen. Deze verontreiniging dient gesaneerd te worden.
Medio 2020 is vastgesteld dat op de bedrijfslocatie IJsseldijk 38 sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging dat gesaneerd moet worden. Gedeputeerde staten van Gelderland hebben aan de hand van een saneringsplan bij besluit van 22 september 2020 de ernst en het spoedeisend karakter van het geval van bodemvervuiling vastgesteld. In november - december 2020 is de sloop van de bedrijfsloods uitgevoerd. Momenteel wordt uitvoering gegeven aan het bodemsaneringsplan.
Overwegende dat art 4.6 van het bestemmingsplan voldoende dekking geeft voor een goede afronding van de sanering alsmede de financiële haalbaarheid van het plan kan het plan nu definitief worden vastgesteld.

2.1 *De gemeenteraad dient binnen 12 weken na afloop van de inzagetermijn van het ontwerpplan een besluit te nemen over de vaststelling van het plan.*
Het ontwerpplan heeft tot en met 30 december 2020 ter inzage gelegen. Vervolgens is het plan aangehouden vanwege de geconstateerde bodemverontreiniging en de economische uitvoerbaarheid van het plan die hiermee in het geding kwam. Inmiddels zijn er voldoende waarborgen getroffen om het plan voor te leggen ter vaststelling. Het eventueel overschrijden van deze beslistermijn is niet fataal en heeft juridisch geen gevolgen.

Financiële paragraaf

1. In de anterieure overeenkomst, aangevuld met de allonge, zijn - uitgezonderd één aspect - alle aan het bestemmingsplan, de bouwplannen en de landschappelijke inrichting verbonden financiële gevolgen vastgelegd, waaronder ook het verhaal van de eventuele planschade. Deze overeenkomst bevat ook een grondruil.

2. De initiatiefnemer heeft bevestigd dat de aan de sanering verbonden kosten de economische uitvoerbaarheid van het plan niet nadelig beïnvloeden.

3. Het perceel dat de gemeente via de ruiling in eigendom verkrijgt (een deel van de Brouwerslaan) is al als zodanig in gebruik/ingericht. Hieraan zijn dan ook geen kosten meer verbonden, anders dan die van het reguliere onderhoud van de weg.

4. Voor dit bestemmingsplan behoeft de raad geen exploitatieplan vast te stellen. De financiële aspecten van het plan zijn in de beide overeenkomsten vastgelegd.

Nieuw beleid / Meerkosten

Dit voorstel betreft geen nieuwbeleid. Er zijn geen meerkosten.

Participatie en communicatie

1. Voorafgaand aan de officiële ter inzagelegging is over een voorontwerp van het bestemmingsplan een inspraakprocedure gevolgd. Gelijktijdig is het verplichte overleg op

grond van het Besluit ruimtelijke ordening gevoerd. De uitkomsten daarvan zijn in een verslag vastgelegd.

2. De reactie van het Waterschap Rijn en IJssel is na het verstrijken van de termijn ontvangen. Deze is niet verwerkt in het verslag. Qua essentie is de reactie wel in het ontwerp van het bestemmingplan overgenomen. Dat is gebeurd door in het plan de aanduiding ‘vrijwaringszone - dijk’ op te nemen. De belangen van het waterschap zijn daarmee voldoende meegenomen in het ontwerpplan.

Intergemeentelijke samenwerking

N.v.t.

Duurzaamheid

Wij hebben van de initiatiefnemer de volgende informatie over duurzaamheid ontvangen.

1. Nieuwbouw van beide woningen vindt plaats overeenkomstig de nu geldende duurzaamheidseisen. Dat betekent onder meer:
- De woning is gasloos,
- Warmte en tapwatervoorziening via lucht/water warmtepomp i.c.m. PV panelen
- Ventilatie d.m.v. balansventilatie systeem met warmteterugwinning.

In de leesmap liggen voor u ter inzage een kopie van:
- EPC rapport Brouwerslaan 2 onder 1 kap woningen
- Rapport uitgangspunten EPC-berekening
- EP rapport Brouwerslaan 2 onder 1 kap woningen

2. Voor de beide bedrijfsgebouwen geldt het volgende:
- Een groot gedeelte van de constructie gebeurt met HSB wanden met FSC keurmerk.
- De units zijn wel voldoende geïsoleerd maar niet verwarmd (het is niet voor verblijven van mensen bedoeld, alleen voor opslag)

Bijlagen:

1		Bestemmingsplan Brouwerslaan 9 – IJsseldijk 38 met bijlagen (in te zien via www.ruimtelijkeplannen.nl)
2.	201481719	Concept raadsbesluit

Westervoort, 19 april 2021

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

*ZFD4C35A15
4*

RAADSBESLUIT

gemeente Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/18/034424/201481719

Datum besluitvorming : 19 april 2021

Onderwerp : Vaststelling bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’

Samenvatting

Met ingang van 19 november 2020 is het ontwerp van het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegd. Tijdens de periode van ter inzage ligging zijn tegen het ontwerpplan geen zienswijzen ingediend. Daarvoor is een inspraakprocedure gehouden en is overleg gepleegd op grond van het Besluit ruimtelijke ordening. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een verslag. Inspraak en overleg hebben tot enkele geringe aanpassingen geleid.

Het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ voorziet in:

- de bouw van twee kleinschalige bedrijfsgebouwen (na de sloop van de bedrijfsloods van de voormalige tweedehands autohandel en de sanering van het terrein aan de IJsseldijk 38);
- de bouw van een twee onder een kap woning;
- het herbestemmen en inpassen van de woning Brouwerslaan 9;
- de landschappelijke inrichting van het gehele terrein.

Daarnaast is een grondruil met de gemeente benodigd om de bouw van de twee woningen mogelijk te maken. Deze grondruil is vastgelegd in de met initiatiefnemer op 23 oktober 2018 gesloten anterieure overeenkomst.

De raad besluit

1. Het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ als vervat in het bestandenset met planidentificatienummer NL.IMRO.0293.BROUWIJ-ON01 met de bijbehorende documenten, langs elektronische weg en in analoge vorm, ongewijzigd vast te stellen;
2. Voor het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38’ geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 lid 1 en 2 Wet ruimtelijke ordening;
3. De geluidzone industrie, zoals die op de verbeelding met de gebiedsaanduiding ‘geluidzone - industrie‘ is aangegeven en in artikel 11 van de regels is opgenomen, opnieuw op grond van de Wet en het Besluit geluidhinder ongewijzigd over te nemen dan wel vast te stellen voor het gedeelte van de zone, voor zover dat binnen het gebied van het bestemmingsplan ‘Brouwerslaan 9 - IJsseldijk 38 ligt’;

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

*ZFD77C5844
7*

RAADSVOORSTEL

gemeente Westervoort

Onderwerp : Hof van Hamerden

Zaak- & documentnr. : Z/19/049034/201491648
Portefeuillehouder : J.H.J. Sluiter

Opsteller : Tim Nijs
Team : Projectenbureau
Telefoonnr.

Samenvatting

Woningbouwproject Hof van Hamerden is in afronding. De laatste woningen worden op dit moment gebouwd. Bij de verkoop van een deel van de woningen zijn stroken grond verkocht met een andere bestemming dan Wonen. Daardoor kunnen bewoners hun percelen niet regulier gebruiken. Met dit voorstel geven we aan dat bij het op te stellen omgevingsplan de betreffende percelen de functie Wonen worden toegedeeld.

Beslispunten

1. Het voornemen uitspreken om bij het op te stellen omgevingsplan, aan de gronden die door bewoners gekocht zijn met een andere bestemming dan Wonen, de functie Wonen toe te delen.

Aanleiding

Het woningbouwproject Hof van Hamerden kent een lange geschiedenis. Na jaren van planvorming en de renovatie van Huize Hamerden, is het woningbouwproject nu bijna afgerond. Bij de verkoop van de woningen zijn door de ontwikkelaar gronden verkocht die niet de bestemming Wonen hebben. De kopers betrekken deze gronden bij de tuin en willen hier een bijbehorend bouwwerk op zetten of een erfafscheiding plaatsen, maar dit mag niet conform het bestemmingsplan omdat deze gronden de bestemmingen Groen, Verkeer of Agrarisch-dorpsweide hebben. Bewoners lopen hier tegenaan en hebben de gemeente om een oplossing gevraagd.

De gemeente is bij constatering van de verkoop van de gronden in contact getreden met de ontwikkelaar. Na intensief overleg heeft de gemeente afspraken gemaakt met de ontwikkelaar. Onder meer over het voldoen van een openstaand bedrag bijdrage planontwikkeling a € 85.000 en afspraken over de overdracht van de openbare ruimte nadat het project afgerond is. Inmiddels is het openstaande bedrag betaald en zijn afspraken gemaakt over de overdracht van de openbare ruimte.

In de afspraken heeft het college van B&W aangegeven dat bij een eerstvolgende actualisatie van het bestemmingsplan, aan uw raad een voorstel wordt neergelegd om de bestemming van de extra verkochte gronden naar wonen te wijzigen. Door de komst van de Omgevingswet is de actualisatieplicht echter opgeschort en zal deze wijziging bij het Omgevingsplan meegenomen worden. Om te borgen dat de bestemmingswijziging in de toekomst gerealiseerd wordt, is dit raadsvoorstel opgesteld.

Planning

N.v.t.

Beoogd effect

Met het voorstel wordt een uitspraak gedaan over de toekomstige functie van de stroken grond die door de bewoners zijn gekocht, maar niet de bestemming Wonen hebben.

Argumenten

1.1 *Kopers worden anders voor een lange periode gedupeerd wanneer de aangekondigde bestemmingswijziging niet wordt vastgelegd.*

Zolang uw raad geen uitspraak heeft gedaan over de toekomstige bestemming van de betreffende percelen, kunnen bewoners de extra gekochte gronden niet gebruiken als woonbestemming. Daardoor worden zij gedupeerd, omdat de kavels wel verkocht zijn als onderdeel van hun woonkavel. Met dit voorstel komt aan deze onwenselijke situatie een einde.

In onderstaand plaatje is het gebied weergegeven waar het om gaat. De blauwe lijnen zijn de kadastrale percelen, met het geldende bestemmingsplan als basiskaart. De percelen waar het om gaat zijn de percelen waar de blauwe lijn niet overeenkomt met de bestemming Wonen (gele kleur).

Oplossing zou zijn het bestemmingsplan voor deze gronden te wijzigen. Binnen enkele jaren wordt het eerste omgevingsplan van Westervoort opgesteld waarin deze bestemmingswijziging wordt meegenomen. Nu een bestemmingsplanwijziging doorvoeren is inefficiënt en kostbaar. Om de kopers een tussenoplossing te bieden wordt een uitspraak

aan uw raad gevraagd om in de toekomst de bestemming te wijzigen, waardoor in de tussenliggende periode via een ‘omgevingsvergunning strijdig gebruik’ toch bebouwing en erfafscheidingen op de gekochte grond gerealiseerd kunnen worden.

1.2 Er zijn geen overwegende bezwaren om de gronden alsnog bij de woonbestemming te betrekken.

In de verkoop en aanleg van de percelen is voorgesorteerd op de verkoop van stukken grond met de bestemming Verkeer, Groen en Agrarisch-dorpsweide. Er zijn geen belangen van derden die geschaad worden wanneer de gronden de functie wonen krijgen en de voorgestelde tijdelijke oplossing wordt toegepast. Andere bewoners in het gebied worden niet gehinderd door dit besluit.

Kanttekeningen

1.1 Met dit voorstel wordt de bestemming ter plekke nog niet gewijzigd naar Wonen.
Zolang de bestemming niet is gewijzigd moet elke bewoner een aanvraag omgevingsvergunning voor strijdig gebruik indienen. De kosten zijn voor rekening van de aanvrager.

Financiële paragraaf

De kosten voor het actualiseren van het bestemmingsplan ter plekke worden uitgespaard wanneer er met dit voorstel wordt gekozen voor het opnemen van de nieuwe bestemming in het omgevingsplan.

De legeskosten voor het afwijken van bestemmingsplan komen voor rekening van de bewoners. Zij hebben de gronden gekocht met een afwijkende bestemming en dit heeft gevolgen voor het aanvragen van vergunningen voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. De leges bedragen € 362,30 op basis van de legesverordening 2021. Deze situatie veranderd wanneer de bestemming ter plekke gewijzigd wordt naar Wonen.

Participatie en communicatie

De bewoners van Hof van Hamerden hebben contact gezocht met de gemeente over de situatie en waar zij in de praktijk tegen aan lopen. Met dit voorstel geven we gehoor aan hun oproep om de percelen te behandelen als percelen met een woonbestemming. Dit voorstel is ook voorgelegd aan de bewoners en zij hebben hier positief op gereageerd. Na besluitvorming door uw raad worden de bewoners op de hoogte gesteld van de nieuwe situatie.

Nieuw beleid / Meerkosten

Dit voorstel betreft geen nieuwbeleid. Er zijn geen meerkosten.

Intergemeentelijke samenwerking

N.v.t.

Duurzaamheid

Het besluit heeft geen gevolgen voor de duurzaamheid van de nieuwbouwwoningen. De woningen hebben een EPC waarde van ‘0’. Dit houdt in dat de woningen “energieneutraal” zijn.

Bijlagen

201501285 – raadsbesluit

Westervoort, 19 april 2021

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

*ZFDA14A55B
A*

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/19/049034/201501285

Datum besluitvorming : 19 april 2021

Onderwerp : Hof van Hamerden

Samenvatting

Woningbouwproject Hof van Hamerden is in afronding. De laatste woningen worden op dit moment gebouwd. Bij de verkoop van een deel van de woningen zijn stroken grond verkocht met een andere bestemming dan Wonen. Daardoor kunnen bewoners hun percelen niet regulier gebruiken. Met dit raadsbesluit geven we aan dat bij het op te stellen omgevingsplan de betreffende percelen de functie Wonen worden toegedeeld.

De raad besluit

- Het voornemen uitspreken om bij het op te stellen omgevingsplan, aan de gronden die door bewoners gekocht zijn met een andere bestemming dan Wonen, de functie Wonen toe te delen.

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout